

Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Socjologiczno-Historyczny
Instytut Archeologii

Rafał Niedźwiadek

*Od cmentarza rządowego do krypt –
– przestrzeń sepulkralna Lublina w późnym średniowieczu
i okresie nowożytnym w świetle badań archeologicznych*

Tom II – RYCINY

Rozprawa doktorska

promotor:

prof. UR dr hab. Andrzej Rozwałka

- Lublin 2017 -

SPIS RYCIN

Autorzy rycin, zdjęć:

D.B. – Dariusz Bednarski

R.N. – Rafał Niedźwiadek

J. T. – Jacek Tkaczyk

P.Z. – Piotr Zimny

ARCHEE – D.B, R.N., J. T., P.Z

Ryc. 1. Lokalizacja późnośredniowiecznych i nowożytnych stanowisk sepulkralnych Lublina na współczesnej mapie topograficznej (oprac. R.N., rys. D.B.)

Legenda:

a – numer obiektu (odpowiada pozycji w Tabeli II – *Waloryzacja ...*), b – kościół św. Michała, c – kaplica św. Trójcy, d – kościoły klasztorne z potwierdzonymi cmentarzami otwartymi, e – kościoły klasztorne z niepotwierdzonymi cmentarzami otwartymi, f – kościoły szpitalne z potwierdzonymi cmentarzami otwartymi, g – kościoły szpitalne z nie potwierdzonymi cmentarzami otwartymi, h – nieudane fundacje na rzecz zakonów, i – kościół św. Mikołaja, j – cerkwie prawosławne, k – kościół ewangelicki p.w. św. Trójcy, l – obiekty sakralne z komorami grobowymi, m – cmentarze nie związane z żadnymi świątyniami, n – XIX-wieczny cmentarz unicki, o – zakładana lokalizacja cmentarza i zboru ariańskiego, p – cmentarze żydowskie (do k. XVIII w.), r – cmentarz przy ul. Lipowej, s – granica gruntu lokacyjnego z 1317 r.

Ryc. 2. Lokalizacja późnośredniowiecznych i nowożytnych stanowisk sepulkralnych Lublina na planie Trettera (oprac. R.N., rys. D.B.)

Legenda:

a – numer obiektu (odpowiada pozycji w Tabeli II – *Waloryzacja ...*), b – cmentarze nie związane z żadnymi świątyniami, c – XIX-wieczny cmentarz unicki, d – zakładana lokalizacja cmentarza i zboru ariańskiego, e – cmentarze żydowskie (do k. XVIII w.), f – cmentarz przy ul. Lipowej, g – granica gruntu lokacyjnego z 1317 r.

Ryc. 3. Lokalizacja późnośredniowiecznych i nowożytnych stanowisk sepulkralnych Lublina na współczesnej mapie topograficznej nałożonej na plan Trettera (oprac. R.N., rys. D.B.)

Legenda:

a – numer obiektu (odpowiada pozycji w Tabeli II – *Waloryzacja ...*), b – kościół św. Michała, c – kaplica św. Trójcy, d – kościoły klasztorne z potwierdzonymi cmentarzami otwartymi, e – kościoły klasztorne z niepotwierdzonymi cmentarzami otwartymi, f – kościoły szpitalne z potwierdzonymi cmentarzami otwartymi, g – kościoły szpitalne z nie potwierdzonymi cmentarzami otwartymi, h – nieudane fundacje na rzecz zakonów, i – kościół św. Mikołaja, j – cerkwie prawosławne, k – kościół ewangelicki p.w. św. Trójcy, l – obiekty sakralne z komorami grobowymi, m – cmentarze nie związane z żadnymi świątyniami, n – XIX-wieczny cmentarz unicki, o – zakładana lokalizacja cmentarza i zboru ariańskiego, p – cmentarze żydowskie (do k. XVIII w.), r – cmentarz przy ul. Lipowej, s – granica gruntu lokacyjnego z 1317 r.

Ryc. 4. Lokalizacja kaplicy św. Trójcy na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 5. Widok od wschodu na Wzgórze zamkowe z sylwetą kaplicy św. Trójcy (fot. R.N.)

Ryc. 6. Widok na zachodnią elewację kaplicy św. Trójcy (fot. R.N.)

Ryc. 7. Lublin, Wzgórze Zamkowe: lokalizacja pochówków wczesnośredniowiecznych na tle rozplanowania wykopów oraz współczesnego ukształtowania skarp (kolor zielony) i rekonstruowanej pierwotnej hipsometrii (za: A. Rozwałka, R. Niedźwiadek, M. Stasiak 2006, Il. 16, 49; oprac. i rys. R.N.)

Legenda:

a – obszar zniszczony, b – rekonstruowany bieg wału grodu kasztelańskiego [za: A.R., R.N., M.S. 2006, Il. 16, 49], c – przypuszczalny zasięg wału podgrodzia [za: A.R., R.N., M.S. 2006, Il. 16, 49], d – wieża (*donżon*), e – mury zamku fazy renesansowej [za: B. Guerquin 1984], f – współczesny obrys zamku, g – wykopy archeologiczne z roku 1969, h – wykopy archeologiczne z roku 1975, i – wykopy archeologiczne z roku 1971, j – prawdopodobny układ pochówków odsłoniętych w sezonie 1969

Ryc. 8. Lokalizacja kościoła św. Michała na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 9. Widok od południa na kościół św. Michała w Lublinie (reprodukcja rysunku Adama Lerue z ok. 1844 r., za: bezpłatny dodatek do „Kuriera Lubelskiego”)

Ryc. 10. Widok od północnego-zachodu na Plac po Farze z odtworzonym zarysem fundamentów kościoła p.w. św. Michała (fot. R.N.)

Ryc. 11. Wyobrażenie J. Dutkiewicza pierwotnego wyglądu kościoła p.w. św. Michała (reprodukcja za: J. Dutkiewicz 1939, s. 47)

Ryc. 12. Zestawienie wykopów archeologicznych założonych przy reliktach kościoła św. Michała (za: A. Rozwałka, R. Niedźwiadek, M. Stasiak 2006, Il. 71-72; oprac. R.N., rys. D.B.)

Legenda:

a – zasięgi wykopów z poszczególnych sezonów, b – numeracja wykopów, c – pochówek z brakteatami, d – pochówki z kabłączkami skroniowymi, e – inne pochówki, starsze od kościoła, f – pochówki późnośredniowieczne, g – pochówki nowożytnie, h – pochówki niedatowane, i – „pseudogrobowiec” (kości wrzucone do murowanej skrzyni)

Ryc. 13. Kościół św. Michała, wykop I/1996: zestawienie trzech grobów wczesnośredniowiecznych przeciętych przez fundament nawy, po lewej – najwyżej zalegający, po prawej – najniżej (za: E. Mitrus 1996, Ryc. 22-24; oprac. R.N., rys. D.B.)

Legenda:

a – typ ułożenia zmarłego przyjęty w pracy, b – numer grobu, c – kobieta w wieku 40-50 l., d – mężczyzna w wieku 20-30 l., e – mężczyzna w wieku *maturus*, f – fragmenty naczyń wczesnośredniowiecznych obecne w jamie, g – kabłączki skroniowe, h – zarys trumny

Ryc. 14. Srebrne kabłączki skroniowe wydobyte z grobu III/1996 (za: E. Mitrus 2004, Fot. 5)

Ryc. 15. Srebrne brakteaty wydobyte z grobu IV/1996 (za: E. Mitrus 2004, Fot. 2)

Ryc. 16. Kościół św. Michała, wykop VII/1996: grób przecięty przez fundament prezbiterium (za: E. Mitrus 1996, Ryc. 52; oprac. R.N., rys. D.B.)

Legenda:

a – numer grobu, b – dorosły mężczyzna, c – dorosła kobieta, d – fragmenty naczyń wczesnośredniowiecznych obecne w jamie, e – kabłączki skroniowe, f – brakteaty

Ryc. 17. Panorama Wzgórza Czwartek z kościołem św. Mikołaja w Lublinie – pocztówka z pocz. XX w., bezpłatny dodatek do „Kuriera Lubelskiego”

Ryc. 18. Widok od południowego-zachodu na Czwartek z sylwetą kościoła św. Mikołaja (fot. T. Chrzanowski 1964)

Ryc. 19. Lokalizacja kościoła św. Mikołaja na fragmencie planie Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 20. Lublin, Czwartek, zestawienie wykopów archeologicznych na tle rekonstruowanej hipsometrii (oprac. R.N., rys. D.B., P.Z)

Legenda:

a – wykopy archeologiczne z lat 1959-1963, 1967; b – wykop sondażowy nr 4; c – wykopy sondażowe 1-3; d – miejsca odsłonięcia pochówków w układzie anatomicznym; e – szczątki ludzkie bez układu anatomicznego; f – hipoteczna lokalizacja starszego kościoła (za: A. Rozwałka 2012, s. 8-9, przyp. 21); g – współczesne skarpy

Ryc. 21. Lublin, Czwartek, lokalizacja pochówków nowożytnych odsłoniętych na osadzie wczesnosłowiańskiej (oprac. R.N., rys. D.B., P.Z)

Legenda:

a – ideogram pochówków; b – murowany grobowiec, c – wykopy archeologiczne z lat 1959-1963, 1967

Ryc. 22. Lublin, Czwartek, lokalizacja wykopów sondażowych z lat 1969-1963, założonych przy kościele św. Mikołaja (oprac. R.N., rys. D.B., P.Z)

Legenda:

a – ideogram układu pochówków; b – wykop sondażowy na styku nawy i chóru, c – wykop sondażowy nr 2, d – wykopy sondażowy nr 3, e – wykop sondażowy nr 4

Ryc. 23. Lokalizacja kościoła dominikanów św. Stanisława na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 24. Panorama Wzgórza Staromiejskiego w Lublinie od strony Bystrzycy, pośrodku – budynki konwentu dominikanów (fot. R.N.)

Ryc. 25. Lublin, widok z Rynku na ulicę Złotą zamkniętą fasadą kościoła dominikanów (fot. R.N.)

Ryc. 26. Próba rekonstrukcji najstarszych budowli lubelskiego konwentu dominikanów (za: J. Tkaczyk 2012b, Ryc. 17; wizualizacje – ARCHEE)

Legenda:

1 – budynek w miejscu tzw. *sali jednostupowej*, 2 – skrzydło mieszkalne, 3 – najwcześniejsza faza kościoła (za: A. Kasiborski, M. Stasiak 1995), 4 – wieża (za: A. Kasiborski 2010), 5 – kazimierzowskie mury obronne (ciemniejszy odcień – odcinki odkryte, jaśniejszy – zakładany przebieg)

Ryc. 27. Stan rozpoznania archeologicznego lubelskiego zespołu dominikanów (za: J. Tkaczyk 2012b, Ryc. 6)

Legenda:

a – badania dawniejsze (A. Hunicz 1980, 1995, 2009; M. Matyaszewski 2002, 2003, 2004, 2008; E. Mitrus, M. Matyaszewski 2004, 2008; J. Tkaczyk 2011; J. Tkaczyk, S. Żórawski 2011), b – odcinki kazimierzowskiego muru obronnego, c – pozostałości pieca z XIII w., d – nadzory J. Tkaczyka z 2012-2016, e – nadzory J. Tkaczyka z 2011

Ryc. 28. Lokalizacja pochówków odsłoniętych a małym wirydarzu klasztoru dominikanów w Lublinie, uzupełniona o skany profili z dokumentacji terenowej (za: A. Hunicz 2009, Ryc. 8, 9, 11, 18-21; oprac. D.B., R.N.)

Legenda:

a – nr wykopów, b – pochówki datowane na późne średniowiecze, c – pochówki datowane na nowożytność, d – pochówki niedatowane, e – typ ułożenia zmarłego przyjęty w pracy, f – nr grobu, g – płeć zmarłych, h – wiek zmarłych, i – elementy wyposażenia (fragm. naczyń, podkówki butów, ćwieki trumienne, kłódka żelazna)

Ryc. 29. Panorama Krakowskiego Przedmieścia: po prawej - Brama Krakowska, dalej - Ratusz (dawny kościół karmelitów) i wysunięty kościół św. Ducha (fot. R.N.)

Ryc. 30. Widok na południową elewację kościoła św. Ducha (fot. R.N.)

Ryc. 31. Lokalizacja kościoła św. Ducha na fragmencie planu Treterera (rys. D.B.)

Ryc. 32. Zestawienie wyników badań archeologicznych prowadzonych w pobliżu zespołu św. Ducha na podkładzie planu Lublina z 1844 (oprac. R. N., rys. D.B.)

Legenda:

a – współczesne ciągi komunikacyjne, b – współczesna zabudowa, c – kościół św. Ducha we współczesnym obrysie, d – rekonstruowany zasięg przyziemia budynków karmelickich, e – mur otaczający ogrody karmelickie, f – granice parceli świętoduskiej, g – instalacje nadzorowane w 1998 r., h – wykopy archeologiczne z lat 2007-2009, i – lokalizacja pochówków XI-XIII w. odkrytych podczas nadzorów archeologicznych z 1997 r., j – pozostałe pochówki w układzie anatomicznym, k – skupiska kości ludzkich i zniszczone pochówki

Ryc. 33. Pochówek dorosłego mężczyzny i jego wyposażenie - sprzączki do pasa, odkryte na wysokości kamienicy Krakowskie Przedmieście 12 w Lublinie (za: M. Matyaszewski 1997, fot. 62, 65; oprac. R.N.)

Ryc. 34. Grzechotka gliniana wydobyta z grobu dziecięcego odsłoniętego na Placu Łokietka (za: M. Matyaszewski, G. Mączka 1997, fot. 24, Tabl. VIII; oprac. R. N.)

Ryc. 35. Zestawienie pochówków odsłoniętych w północnej części cmentarza św. Ducha, u góry – poziom 1, u dołu – poziom 2 (za: J. Tkaczyk, R. Niedźwiadek i in. 2010, Ryc. 30, 31)

Legenda:

a – nr wykopu, b – historyczne mury kamienne, c – historyczne mury ceglane, d – współczesne mury ceglane, e – zasypiska współczesnych wkopów instalatorskich, f – gruzowiska, g – średniowieczny bruk kamienny, h - *ossuarium*, i – ziemianki wczesnośredniowieczne, j – obiekty neolityczne, k – obiekty wczesnośredniowieczne, l – obiekty z I fazy użytkowania cmentarza, m – obiekty z II fazy użytkowania cmentarza, n – obiekty z III fazy użytkowania cmentarza, o – obiekty z II-III fazy użytkowania cmentarza, p – obiekty z I-III fazy użytkowania cmentarza, r – obiekt z XVII w., s – nowożytna studnia

Ryc. 36. Zestawienie pochówków odsłoniętych w północnej części cmentarza św. Ducha, u góry – poziom 3, u dołu – poziom 4 (za: J. Tkaczyk, R. Niedźwiadek i in. 2010, Ryc. 32, 33, 49, 50)

Legenda:

a – nr wykopu, b – historyczne mury kamienne, c – historyczne mury ceglane, d – współczesne mury ceglane, e – zasypiska współczesnych wkopów instalatorskich, f – gruzowiska, g – średniowieczny bruk kamienny, h - *ossuarium*, i – ziemianki wczesnośredniowieczne, j – obiekty neolityczne, k – obiekty wczesnośredniowieczne, l – obiekty z I fazy użytkowania cmentarza, m – obiekty z II fazy użytkowania cmentarza, n – obiekty z III fazy użytkowania cmentarza, o – obiekty z II-III fazy użytkowania cmentarza, p – obiekty z I-III fazy użytkowania cmentarza, r – obiekt z XVII w., s – nowożytna studnia

Ryc. 37. Zestawienie pochówków odsłoniętych w północnej części cmentarza św. Ducha, u góry – poziom 5, u dołu – poziom 6 (za: J. Tkaczyk, R. Niedźwiadek i in. 2010, Ryc. 34, 35, 51, 52)

Legenda:

a – nr wykopu, b – historyczne mury kamienne, c – historyczne mury ceglane, d – współczesne mury ceglane, e – zasypiska współczesnych wkopów instalatorskich, f – gruzowiska, g – średniowieczny bruk kamienny, h - *ossuarium*, i – ziemianki wczesnośredniowieczne, j – obiekty neolityczne, k – obiekty wczesnośredniowieczne, l – obiekty z I fazy użytkowania cmentarza, m – obiekty z II fazy użytkowania cmentarza, n – obiekty z III fazy użytkowania cmentarza, o – obiekty z II-III fazy użytkowania cmentarza, p – obiekty z I-III fazy użytkowania cmentarza, r – obiekt z XVII w., s – nowożytna studnia

Ryc. 38. Zestawienie pochówków odsłoniętych w północnej części cmentarza św. Ducha, u góry – poziom 7, u dołu – poziom 8 (za: J. Tkaczyk, R. Niedźwiadek i in. 2010, Ryc. 36, 37, 53, 54)

Legenda:

a – nr wykopu, b – historyczne mury kamienne, c – historyczne mury ceglane, d – współczesne mury ceglane, e – zasypiska współczesnych wkopów instalatorskich, f – gruzowiska, g – średniowieczny bruk kamienny, h - *ossuarium*, i – ziemianki wczesnośredniowieczne, j – obiekty neolityczne, k – obiekty wczesnośredniowieczne, l – obiekty z I fazy użytkowania cmentarza, m – obiekty z II fazy użytkowania cmentarza, n – obiekty z III fazy użytkowania cmentarza, o – obiekty z II-III fazy użytkowania cmentarza, p – obiekty z I-III fazy użytkowania cmentarza, r – obiekt z XVII w., s – nowożytna studnia

Ryc. 39. Lublin cmentarz świętoduski: relacja pochówków w południowej części drugiego poziomu grzebalnego (fot. ARCHEE)

- Ryc. 40. Lublin cmentarz świętoduski: relacja pochówków w południowej części trzeciego poziomu grzebalnego (fot. ARCHEE)
- Ryc. 41. Lublin cmentarz świętoduski: sekwencja stratygraficzna w zachodnim profilu wykopu (fot. ARCHEE)
- Ryc. 42. Lublin cmentarz świętoduski: zniszczenia układu nawarstwień podczas prac z 1998 r. (fot. ARCHEE)
- Ryc. 43. Lublin cmentarz świętoduski: jama późnośredniowieczna przecinająca bruk kamienny (fot. ARCHEE)
- Ryc. 44. Lublin cmentarz świętoduski: potłuczone naczynia późnośredniowieczne w zasypisku jamy (fot. ARCHEE)
- Ryc. 45. Lublin cmentarz świętoduski: negatywy palików otaczające zasypisko jamy późnośredniowiecznej (fot. ARCHEE)
- Ryc. 46. Lublin cmentarz świętoduski: relacja fundamentów skrzydła klasztoru karmelitów z jamą do której zrzucono szczątki ok. 100 osób (fot. ARCHEE)
- Ryc. 47. Ulica Namiestnikowska (dziś Narutowicza) w Lublinie, po prawej – fasada kościoła brygidkowskiego – pocztówka z pocz. XX w., bezpłatny dodatek do „Kurier Lubelski”
- Ryc. 48. Lublin, kościół brygidkowski, kaplica północna: popiersie Władysława Jagiełły z okolicznością tablicą informującą o fundacji królewskiej (fot. R.N.)
- Ryc. 49. Lokalizacja kościoła pobrygidkowskiego Wniebowzięcia NMP Zwycięskiej na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)
- Ryc. 50. Wyniki prospekcji georadarowej w kościele pobrygidzkim w Lublinie (za: W. Nawrocki i in. 2009, zał. nr 1)
- Ryc. 51. Lublin, kościół pobrygidkowski: zestawienie wykopów archeologicznych z lat 2011-2012 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013; oprac. D. B.)

Legenda:

a – oznaczenie wykopu, b – oznaczenie krypt, c – zarysy murów przyziemia, d – zarysy odkrytych murów, e – zarysy wewnętrzne odkrytych krypt, f – zarysy wykopów, g – przebieg murów rekonstruowany na podstawie planów historycznych, h – przebieg muru zamykającego od zachodu kościół w fazie Ib

Ryc. 52. Lublin, kościół pobrygidkowski, wizualizacja przemian architektonicznych: faza I – 2 poł. – koniec XIV w.; faza II – 1420 - ok. 1430 r.; faza III – 2 poł. XV – ok. 1470-80 r.; faza IV – pocz. XVI w., po r. 1500 (za: M. Cempla i in. 2011a, 2011b)

Ryc. 53. Lublin, kościół pobrygidkowski – fazy przebudowy obiektu (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 135)

Legenda:

a – potwierdzony przebieg murów historycznych, b – zakładany przebieg murów, c – krypty

Ryc. 54. Lublin kościół pobrygidkowski: zdobione glify wąskich okien gotyckich, odsłonięte podczas badań architektonicznych (fot. R.N.)

Ryc. 55. Lublin kościół pobrygidkowski: zachowane fragmenty fresków przedstawiające orszak królewski, obecnie na strychu (fot. R.N.)

Ryc. 56. Lublin kościół pobrygidkowski: widok na żebra sklepienia z poł. XVII w., w tle odsłonięty gotycki łuk polichromiami (fot. R.N.)

Ryc. 57. Lublin kościół pobrygidkowski: wystrój sklepienia prezbiterium wprowadzonego podczas remontu z poł. XVII w. (fot. R.N.)

Ryc. 58. Lublin kościół pobrygidkowski: zarysy wkopów grobowych pochówków nr 56 i 58 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 240)

Ryc. 59. Lublin kościół pobrygidkowski: pochówki nr 56 i 58 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 241)

Ryc. 60. Lublin kościół pobrygidkowski: wianek na głowie pochówku nr 57 [za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 244]

Ryc. 61. Lublin kościół pobrygidkowski: relacja pochówków nr 56 i 58 oraz krypty 'G') za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 245)

Ryc. 62. Lublin kościół pobrygidkowski: schemat relacji pochówków odsłoniętych we wschodniej części wykopu 2 (oprac. R. N.)

Ryc. 63. Lublin kościół pobrygidkowski: szczątki kostne złożone w zasypisku wkopu fundamentowego południowej ściany nawy (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 57)

Ryc. 64. Lublin kościół pobrygidkowski: pochówki nr 48 i 49 przecięte przez fundament ściany wieży (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 168)

Ryc. 65. Lublin kościół pobrygidkowski: zestawienie poziomów zalegających przed frontonem kościoła (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 131)

Legenda:

a – fragment przekroju za R. Niedźwiadek i in. 2013, b – profile za M. Matyaszewski 2003, c – relikty murów za M. Matyaszewski 2003, d – rekonstrukcja przebiegu klasztornej muru ogrodzeniowego

Ryc. 66. Lokalizacja kościoła pobernardyńskiego Nawrócenia św. Pawła na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 67. Otoczenie i bryła kościoła pobernardyńskiego w Lublinie na sztychu A. Lerue z 1852 r. (za: A. Lerue Album lubelskie http://teatrnn.pl/ikonografia/leksykon_art/52#3)

Ryc. 68. Współczesny widok na kościół pobernardyński (fot. R. N.)

Ryc. 69. Lokalizacja skupisk kości odsłoniętych w otoczeniu kościoła pobernardyńskiego (oprac. R. N., rys. D.B.)

Ryc. 70. Lokalizacja kościoła św. Krzyża, do końca XVII w. należy do dominikanów obserwantów, na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 71. Współczesna fasa kościoła św. Krzyża (fot. R.N.)

Ryc. 72. Fragment płaskorzeźby przedstawiającej legendę o kupcu Henryku
(fot. R. N.)

Ryc. 73. Kościół św. Krzyża – zestawienie stanu rozpoznania cmentarza
(oprac. fot. R. N., rys. D.B.)

Legenda:

a – wykopy założone w 1999 r. (za: D. Włodarczyk 1999), b – wykopy założone w 2009 r. (za: D. Włodarczyk 2009), c – wykopy założone w 2011 r. (za: D. Włodarczyk, E. Tabaczewska 2012), d – pozostałe wykopy pod nadzorem archeologicznym, e – mury fundamentowe ogrodzenia zespołu oraz koszar, f – układ pochówków, g – pozostałe znaleziska skupisk kości ludzkich, h – współczesny obrys kościoła

Ryc. 74. Kościół św. Krzyża – zestawienie pochówków odkrytych w sezonach 1999 i 2009 (oprac. fot. R.N., rys. D.B.)

Legenda:

a – wykopy założone w 1999 r. (za: D. Włodarczyk 1999), b – wykopy założone w 2009 r. (za: D. Włodarczyk 2009), c – mury fundamentowe ogrodzenia zespołu oraz koszar, d – układ pochówków

Ryc. 75. Kościół św. Krzyża – zestawienie pochówków odkrytych w sezonie 2011 (oprac. fot. R.N., rys. D.B.)

Legenda:

a – zasięg wykopu z 2011 r. (za: D. Włodarczyk, E. Tabaczewska 2012), b – mury fundamentowe ogrodzenia zespołu oraz koszar, c – układ pochówków, d – pozostałe znaleziska skupisk kości ludzkich

Ryc. 76. Lokalizacja kapucynów na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 77. Lokalizacja odkryć muru ogrodzeniowego i pochówków przed frontonem kościoła kapucynów w Lublinie (oprac. D.B., za: M. Matyaszewski 1997, ryc. 40)

Legenda:

a – odkryte i rekonstruowane przebiegi muru ogrodzeniowego, b – miejsce odkrycia pochówków

Ryc. 78. Ogrodzenie zespołu kapucynów w Lublinie – obraz z 1 poł. XIX wieku, nieznanego malarza (za: [www:kapucyni-lublin.pl](http://www.kapucyni-lublin.pl))

Ryc. 79. Lokalizacja cerkwi prawosławnej p.w. Przemienienia Pańskiego na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 80. Historyczny bieg ulicy Ruskiej wokół Wzgórza Czwartek na podkładzie fragmentu planu Rennera (oprac. fot. R. N., rys. D.B.)

Legenda:

a – wykopy archeologiczne z lat 1959-1963, 1967; b – wykop sondażowy nr 4; c – wykopy sondażowe 1-3; d – miejsca odsłonięcia pochówków w układzie anatomicznym; e – szczątki ludzkie bez układu anatomicznego; f – hipotetyczna lokalizacja starszego kościoła (za: A. Rozwałka 2012, s. 8-9, przyp. 21); g – współczesne skarpy

Ryc. 81. Lokalizacja zespołu pomisjonarskiego w Lublinie na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 82. Przypuszczalna lokalizacja kaplicy ariańskiej na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 83. Piaski, pow. Świdnik, stan. 12/1: rekonstrukcja rozmieszczenia budowli protestanckich (oprac. R. N., za: R. Niedźwiadek i in. 2008, Ryc. 1), A - fragment *Mapy obrazującej stan probostwa Piaseckiego wraz z prebendą z 1799 r.* (reprodukcja za A. Cebulak 1983, Ryc 5), B – wycinek mapy topograficznej w skali 1:5 000

Legenda:

a – zasięg stanowiska, b – zniszczona część stanowiska, c – pas stanowiska przebadany w sezonie 2004, d – ruiny dworu Orzechowskich, e – zbory protestanckie, f – przybliżona lokalizacja kościoła i szkoły ariańskiej z 1627-1645 r. (wg opisu A. Rekwirewicza 1912, s. 4-5), g – młyn wodny z XIX w., h – koryto rzeki Sierotki ze stawami i groblami

Ryc. 84. Lokalizacja kościoła ewangelickiego w Lublinie na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 85. Lublin kościół ewangelicki: historyczny mur ogrodzeniowy, na prawo od niego - wkop grobowy przecinający humus pierwotny (fot. J.T.)

Ryc. 86. Lublin kościół ewangelicki: sekwencja wkopów grobowych nakrytych brukiem (fot. J.T.)

Ryc. 87. Zasadnicze fazy rozbudowy kościoła św. Michała na podstawie planu Bieczyńskiego z 1855 roku (oprac. R.N., rys. D.B.)

Legenda:

a – mury gotyckie, b – mury z końca średniowiecza i początku okresu nowożytnego, c – mury powstałe pomiędzy XVI a XVIII w., d – kazimierzowski mur obronny, e – mur ogrodzeniowy cmentarza

Ryc. 88. Kościół św. Michała, wykop V/1991 (za: P. Boruch, Ryc. 4-5; oprac. R.N., rys. D.B.)

Legenda:

a – typ ułożenia zmarłego przyjęty w pracy, b – numer grobu, c – fragmenty naczyń w jamie, d – kabłączki skroniowe, e – fragmenty ubrania, f – trumna zdobiona ćwiekami, g – trumna obita tkaniną i zdobiona ćwiekami, h – data wybita ćwiekami na szczycie

Ryc. 89. Lublin kościół pobrygidkowski, wykop 1: rzędowy układ pochówków na 1. i 2. poziomie grzebalnym [za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 7]

Ryc. 90. Lublin kościół pobrygidkowski, wykop 1: rzędowy układ pochówków na 4. i 5. poziomie grzebalnym [za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 21]

Ryc. 91. Lublin kościół pobrygidkowski: schemat relacji pochówków odsłoniętych w wykopie 1 (oprac. R.N.)

Ryc. 92. Lublin kościół pobrygidkowski, wykop 10: rzut i przekrój pochówku złożonego w rozkuty murze fazy architektonicznej Ib (oprac. R.N., za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 60, 62)

Ryc. 93. Lublin kościół pobrygidkowski, wykop 11: relacja trumny i korytarza wejściowego do krypty 'G' (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 251)

Ryc. 94. Lublin kościół pobrygidkowski, wykop 2: negatyw desek trumny odcisnięty na zaprawie wypływającej z fug krypty 'A' (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 96)

Ryc. 95. Lublin kościół pobrygidkowski: schemat rozmieszczenia pochówków ziemnych oraz krypt (oprac. R. N.)

Legenda:

a – nr wykopów archeologicznych z lat 2011-12, b – oznaczenie krypt, c – konstrukcje murowane odsłonięte w wykopach, d – ukierunkowanie pochówków

Ryc. 96. Salona, dziś – Salin k. Splitu w Chorwacji: lapidarium rzymskich grobowców (fot: R.N.)

Ryc. 97. Salona, dziś – Salin k. Splitu w Chorwacji: grobowiec chrześcijański (fot: R.N.)

Ryc. 98-99. Katedra św. Jerzego i Mikołaja w Limburgu, Hesja, Niemcy: grobowiec grafa Konrada Kurzbolda (* ca. 885–890; † 30. czerwca 948 r.), inicjatora budowy kościoła (fot: R.N.)

Ryc. 100. Lublin, kaplica zamkowa: Wzgórze Zamkowe: obrys krypty pod prezbiterium (oprac. R.N. za: A. Hunicz 1975)

Legenda:

a – wykopy z 2008 r. (za: E. Mitrus, M. Matyaszewski 2008), b – wykopy z 1975 r. (za: A. Hunicz 1975), c – wykopy z 1971 r. (za: A. Hunicz, T. Augustynek 1971)

Ryc. 101. Kościół św. Michała, wykop V/1991: rysunek znaków wybijanych ćwiekami, u góry - grób nr 9, u dołu - grób nr 10 (za: P. Boruch 1991, Ryc. 8)

Ryc. 102. Kościół św. Michała, wykop V/1991: część napisu wybitego żelaznymi ćwiekami, umieszczonego na boku trumny w grobie nr 10 (za: P. Boruch 1991, Fot. 42)

Ryc. 103. Kościół św. Michała (oprac. K. Mucha, rys. D.B.)

Legenda:

a – rzut murów świątyni, b – rekonstrukcja zasięgu krypt, c – przebieg kazimierzowskiego muru obronnego

Ryc. 104. Kościół św. Mikołaja: umiejscowienie obiektów architektonicznych mogących niezależnie istnieć przed budową świątyni w obecnym obrysie (za: T. Stankiewicz, K. Janus 2016, ryc. 1)

Legenda:

a – wykop 1 z 1961, b – wykop 4 z 1961, c – obiekty, które mogły istnieć niezależnie przed powstaniem kościoła w obecnej formie (do potwierdzenia w trakcie przyszłych prac badawczych), d – zasięg krypt ujawnionych w trakcie prospekcji georadarowej, e – krypta dostępna

Ryc. 105. Lublin kościół św. Mikołaja: widok na trumny stojące na posadzce krypty pod prezbiterium (fot. M. Genca, "Kurier Lubelski" <http://www.kurierlubelski.pl/arttykul/1035721,tajemnicze-krypty-pod-kosciolem-na-czwartku-zobaczcie-zdjecia,id,t.html>)

Ryc. 106. Lublin kościół św. Mikołaja: widok na umiejscowienie domniemanej trumny kasztelana K.Szeptyckiego (fot. M. Genca, "Kurier Lubelski" <http://www.kurierlubelski.pl/arttykul/1035721,tajemnicze-krypty-pod-kosciolem-na-czwartku-zobaczcie-zdjecia,id,t.html>)

Ryc. 107. Kościół dominikański p.w. św. Stanisława – rozmieszczenie kaplic (rys. D. B.)

Legenda:

a – Tyszkiewiczów, b – M.B. Paryskiej (Niepokalanego Poczęcia Matki Boskiej), c – M.B. Ruszelskiej (św. Andrzeja Apostoła), d – Bractwa Różańcowego (św. Jacka, Matki Boskiej Trybunalskiej lub Katarzyny z Biereckich Ossolińskiej), e – św. Stanisława, f – Pana Jezusa (Krzyża Świętego), g – Przemienia Pańskiego, h – Szaniawskich, i – św. Katarzyny Sieneńskiej, j – Pszonków (św. Tomasza z Akwinu), k – Firlejowska

Ryc. 108. Kościół dominikański p.w. św. Stanisława: zasięg i oznaczenie krypt ujawnionych w trakcie prospekcji georadarowej (oprac. D.B. za: B. Kwiatkowski, K. Janus 2015, Ryc. 1)

Legenda:

a – zasięg krypt ujawnionych w trakcie prospekcji georadarowej, b – oznaczenie krypt z prospekcji georadarowej, c – krypty dostępne

Ryc. 109. Kościół dominikański św. Stanisława: grzbiety sklepień krypt pod kaplicą M.B. Paryskiej (fot. ARCHEE)

Ryc. 110. Kościół dominikański św. Stanisława: wnętrze krypt pod kaplicą M.B. Paryskiej (fot. ARCHEE)

- Ryc. 111. Współczesny rzut przyziemia kościoł św. Ducha w Lublinie (oprac. H. Mącik)
- Ryc. 112. Kościół pobrygidkowski: reprodukcja fragmentu planu z 1836 r. – org. w AGAD w Warszawie, sygn. AD 375/XVIII-12 (za: M. Michoński 1984, Ryc. 12a)
- Ryc. 113. Kościół pobrygidkowski: lokalizacja tumb i krypt (oprac. R.N., rys. D.B.)
Legenda:
a – nr wykopów archeologicznych z lat 2011-12, b – oznaczenie tumb i krypt, c – krypty rozpoznane w trakcie badań, d – pozostałe krypty, e – tumby
- Ryc. 114. Kościół pobrygidkowski: rzut poziomy pochówków w krypcie B oraz przekrój wzdłużny (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 29-30)
- Ryc. 115. Kościół pobrygidkowski: krzyżyki pozyskane podczas eksploracji niwelacji lessowej w krypcie B, stan po konserwacji (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Tabl. 35-38)
- Ryc. 116. Kościół pobrygidkowski: wybór medalików pozyskanych podczas eksploracji niwelacji lessowej w krypcie B, stan po konserwacji (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Tabl. 1, 2, 4, 7, 10, 12)
- Ryc. 117. Kościół pobrygidkowski: relacja pochówków odsłoniętych w sondażu w krypcie G (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 75)
- Ryc. 118. Kościół pobrygidkowski, krypta G – trumna pochówku 62 i otaczające ją groby dziecięce (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 446)
- Ryc. 119. Kościół pobrygidkowski, krypta G - zarys wkopu grobowego schodzącego poniżej stopy fundamentowej (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 465)
- Ryc. 120. Kościół pobrygidkowski: relacja pochówków zalegających wewnątrz tumb M z korytarzem wejściowym do krypty G (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 247)

- Ryc. 121. Kościół pobrygidkowski: wschodnia ściana tumby M zniszczona przez łuk sklepienia krypty G (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 261)
- Ryc. 122. Kościół farny w Końskowoli: widok od zewnątrz na ściany tumby (fot. R.N.)
- Ryc. 123. Kościół farny w Końskowoli: starannie opracowane lica bloków opoki wapiennej wewnątrz tumby (fot. R.N.)
- Ryc. 124. Kościół pobrygidkowski: płyta nagrobna z gotyckim napisem (za: M. Dumanowska 2013):
A - sposób osadzenia w murze (fot. 38),
B - stan przed konserwacją (fot. 1),
C - stan po zakończeniu konserwacji (fot. 26)
- Ryc. 125. Kościół pobrygidkowski: wnętrze krypty po otwarciu, widoczny pierwszy poziom pochówków (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 473)
- Ryc. 126. Kościół pobrygidkowski: wnętrze krypty po otwarciu, najbardziej zniszczone trumny (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 480)
- Ryc. 127. Kościół pobrygidkowski, krypta H: roślinne wypełnienie materaca pochówku 69 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 496)
- Ryc. 128. Kościół pobrygidkowski, krypta H: prosty, drewniany krzyżyk znajdujący się okolicach ramion pochówku 74 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 519)
- Ryc. 129. Kościół pobrygidkowski, krypta H: przykład monogramu 'IHS' na szczycie trumny pochówku 81 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 558)
- Ryc. 130. Kościół pobrygidkowski, krypta H: przykład formy krzyża umieszczanego na wieku trumny, pochówek 75 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 523)
- Ryc. 131. Kościół pobrygidkowski, krypta H: przykład epitafium umieszczanego na boku wieka trumny, pochówek 73 - Gabryela Michalina Paczyńska (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 516)

- Ryc. 132. Kościół pobrygidkowski, krypta H: epitafium na boku wieka trumny Marii Bronisławy Gołaszewskiej, pochówek 84 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 575)
- Ryc. 133. Kościół pobrygidkowski, krypta H, pochówek 69, Dorota Choińska: szczegóły wykonania trumny, od góry - szczyt przy nogach, epitafium, dno z nóżkami (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 502, 503, 505)
- Ryc. 134. Kościół pobrygidkowski – rozmieszczenie pochówków zagłębionych poniżej posadzki krypty H oraz przekrój poprzeczny (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 81, 83)
- Ryc. 135. Kościół pobrygidkowski, krypta H – trumny pochówków nr 89 i 90 wyspane wapnem (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 307)
- Ryc. 136. Kościół pobrygidkowski – części strojów i obić trumiennych odnalezionych na trzecim poziomie grzebalnym krypty H (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 315)
- Ryc. 137. Kościół pobrygidkowski – wewnątrz krypty F wypełnione trumnami (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 197)
- Ryc. 138. Kościół pobrygidkowski, krypta F – wieko trumny pochówku 38 z epitafium oraz krzyżem łańskim (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 205)
- Ryc. 139. Kościół pobrygidkowski, krypta F – pochówek 39 ubrany w habit zakonny (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 208)
- Ryc. 140. Kościół pobrygidkowski, krypta F – zbliżenie na trzy krzyżyki zaciśnięte w dłoniach pochówku 39 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 211)
- Ryc. 141. Kościół pobrygidkowski, krypta J – obijany tkaniną szczyt trumny pochówku 99 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 331)
- Ryc. 142. Kościół pobrygidkowski, krypta J – tablica cynowa umieszczona na wieku pochówku 99 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 331)

Ryc. 143. Kościół pobernardyński – graficzna prezentacja wyników prospekcji georadarowej (oprac. D.B., za: K. Janus 2015a, Ryc. 1)

Legenda:

a – zasięg krypt ujawnionych w trakcie prospekcji georadarowej, b – oznaczenie krypt z prospekcji georadarowej, c – zasięg piwnic ujawnionych w trakcie prospekcji georadarowej, d – oznaczenie piwnic ujawnionych w trakcie prospekcji georadarowej, e – krypty dostępne

Ryc. 144. Lokalizacja kościoła jezuitów w Lublinie na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 145. Wizualizacja kolegium i kościoła jezuitów po zakończeniu budowy (rys. R. Jaruga)

Ryc. 146. Freski iluzjonistyczne w nawie głównej archikatedry, stan po rewitalizacji (fot. R.N.)

Ryc. 147. Współczesny wygląd fasady kościoła pojezuickiego (fot. R.N.)

Ryc. 148. Rzut przyziemia kościoła archikatedralnego w Lublinie z lokalizacją krypt, strzałkami oznaczono historyczne wejścia do nich (za: R. Niedźwiadek 2004, Ryc. 1)

Ryc. 149. Kościół pojezuicki: przekrój na osi N-S przez kryptę środkową (za: R. Niedźwiadek 2001, Ryc. 3)

Oznaczenia warstw:

1c – rumowisko rozdrobnionych desek przemieszanych z tkaninami ubraniowymi i obiciowymi, 1h – zniszczone deski trumienne, 5 – posadzka z cegieł ceramicznych, 9 – silnie rozdrobnione drewno trumienne, 13 – większe fragmenty desek trumiennych przemieszanych z tkaninami i szczątkami ludzkimi, 14 – pryzma jasnożółtego lessu wysypana w SW narożniku krypty, 20 – „warstwa po pożarowa” – bryłki polepy przemieszane z węglami i popiołem oraz fragmentami kafli, 21 – niwelacja (less przemieszany z węgielkami drzewnymi), 41 – mur fundamenty południowej ściany obwodowej, 43 – zamulisko fosy średniowiecznej, 44 – ława fundamentowa zachodniej ściany krypty, 48 – mur wypełniający zachodnią ścianę krypty, 49 – strop zasypiska dołu, do którego zepchnięto szczątki ludzkie i trumienne (obiekt 1);

Ryc. 150. Kościół pojezuicki: przekrój przez krypty pod południową nawą świątyni (za: R. Niedźwiadek 2004, Ryc. 2)

Ryc. 151 Kościół pojezuicki: narożnik SW krypty środkowej po otwarciu pomieszczenia (fot. R.N.)

Ryc. 152 Kościół pojezuicki: narożnik SW krypty środkowej po usunięciu najmłodszych depozytów (fot. R.N.)

Ryc. 153. Kościół pojezuicki: rzut pochówków ustawionych na posadzce krypty środkowej (rys. R.N.)

Legenda:

a - nr pochówku, b - nr warstwy, c - cegły posadzki, d - krawędzie i uskoki wkopów, e - spopielane kości, f - kości dobrze zachowane, g - tkaniny, h - roślinne wypełniska materacy, i - mineralne podsypki, j - skórzane elementy wyposażenia, k - ćwieki nabijane na trumnach, l - deski trumien

Ryc. 154. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia, schemat ustawienia trumien w przyzmy: 1 - narożnik NE, 2 - narożnik NW, 3 - narożnik SW (oprac. R.N.)

Legenda:

a - północna ściana krypty, b - podłóże, c - schemat trumny, d - drewniany katafalk, e - nr pochówku, f - bryły opoki wapiennej

Ryc. 155. Kościół pojezuicki, krypta środkowa: wybór kafli kopulastych, pozyskanych z warstwy po pożarowej (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 2)

Ryc. 156. Kościół kapucynów: u góry - widok na trumny ustawione w krypcie, u dołu - rozmieszczenie sarkofagów (za: K. Janus 2012, s. 3)

Ryc. 157. Lokalizacja mogiły w Ogrodzie Saskim na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 158. Schemat rozmieszczenia grobów północno-zachodniej ćwiartce mogiły w Ogrodzie Saskim na współczesnym podkładzie topograficznym nałożonym na fragment planu Trettera (oprac. D.B.)

Legenda:

a – wykopy archeologiczne z 1999 r. (za: M. Matyaszewski 1999), b – wykop archeologiczny z 2000 r. (za: D. Włodarczyk 2000), c – układ pochówków

Ryc. 159. Fragment sztychu A. Hogenberga z 1618 r.: 1 – kościół św. Krzyża, 2 – murowana szubienica miejska, 3 – *Boża Męka* (oprac. R.N.)

Ryc. 160. Lokalizacja cmentarzyska przy ul. Wyżynnej na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 161. Lokalizacja cmentarzyska przy ul. Langiewicza na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 162. Eksploracja pochówków na cmentarzu przy ul. Langiewicza (fot. ARCHEE)

Ryc. 163. Jamy grobowe i pochówków na cmentarzu przy ul. Langiewicza (fot. ARCHEE)

Ryc. 164. Lokalizacja zespołu bonifraterskiego na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 165. Lokalizacja zabudowań reformackich na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 166. Gmachy reformackie włączone w zakłady alkoholowe na pocztówce z końca XIX w. (bezpłatny dodatek do „Kuriera Lubelskiego”)

Ryc. 167. Lokalizacja kościoła św. Jozafata na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 168. Lokalizacja kościoła św. Wojciecha na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 169. Lokalizacja kościoła św. Agnieszki na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 170. Nałożenie współczesnego podkładu topograficznego na fragment planu Trettera przedstawiającego ogrodzenie kościoła farnego (rys. D.B.)

Ryc. 171. Ogrodzenie zespołu świętoduskiego i karmelickiego wyróżnione na fragmencie obrazu *Pożar Miasta Lublina z 1719 r.*, oryginał w klasztorze oo. dominikanów w Lublinie (oprac. R.N.)

Ryc. 172. Zestawienie pochówków odkrytych przy historycznym ogrodzeniu kościoła ewangelickiego w Lublinie (za: J. Tkaczyk 2005)

Legenda:

a – wykopy budowlane i przewierty, b – lokalizacja i numery wkopów grobowych, c – nagrobki i epitafia, d – zidentyfikowane odcinki zachodniego muru ogrodzenia cmentarza, e – rekonstruowany przebieg muru ogrodzenia cmentarza, f – zakładany przebieg muru ogrodzenia cmentarza wg planu z 1829 i 1849 r., g – przebieg współczesnego muru ogrodzeniowego

Ryc. 173. Bruk kamienny odsłonięty w północnej części cmentarza świętoduskiego (fot. ARCHEE)

Ryc. 174. Grupa grobów przecinająca bruk kamienny w północnej części cmentarza świętoduskiego (fot. ARCHEE)

Ryc. 175. Różny stan zachowania szkieletów w jamach grobowych w północnej części cmentarza świętoduskiego (fot. ARCHEE)

Ryc. 176. Pogrzeb na cmentarzu wg miniatury francuskiej z 1430 r. (za: M. Wojcieszak 2012, Ryc. 81)

Ryc. 177. Cmentarz świętoduski: interpretacja układu stratygraficznego północnej części cmentarza (za: R. Niedźwiadek 2012b, Fot. 2)

Ryc. 178. Cmentarz świętoduski: złożenie poziomego okrycia jam grobowych i eksplorowanych pochówków (za: R. Niedźwiadek 2012b, Fot. 5)

Ryc. 179. Cmentarz przy kościele św. Jakuba: jamy grobowe czytelne w części przed frontonem kościoła (fot. R.N.)

Ryc. 180. Cmentarz przy kościele św. Jakuba: jama grobowa nakryta przez warstwę sepulkralną w części położonej wzdłuż ścian bocznych kościoła (fot. R.N.)

Ryc. 181. Nałożenie współczesnego podkładu topograficznego na fragment planu Rennera przedstawiającego otoczenie kościoła św. Krzyża (rys. D.B.)

Legenda:

a – wykopy założone w 1999 r. (za: D. Włodarczyk 1999), b – wykopy założone w 2009 r. (za: D. Włodarczyk 2009), c – wykopy założone w 2011 r. (za: D. Włodarczyk, E. Tabaczewska 2012), d – pozostałe wykopy pod nadzorem archeologicznym, e – mury fundamentowe ogrodzenia zespołu oraz koszar, f – układ pochówków, g – pozostałe znaleziska skupisk kości ludzkich, h – współczesny obrys kościoła;

Ryc. 182. Cmentarz świętoduski: rzut *ossuarium* na poziomie odkrycia (fot. ARCHEE)

Ryc. 183. Cmentarz świętoduski: stopnie schodów drążonych w lessie, prowadzące w głąb *ossuarium* (fot. ARCHEE)

Ryc. 184. Zespół karmelicki w Lublinie – rozwarstwienie chronologiczne (za: J. Tkaczyk i in. 2010)

Legenda:

a – budynki powstałe w I fazie (1613-1649), b - budynki powstałe w II fazie (1649-1719), c – rozbudowa w latach XVIII w. - 1803 r. (III faza), d – obrys murów parteru (za: J. Czerepińska, B. Winiarczyk 1992), e – obrys „Nowego Ratusza” (po 1826 r.), f – obrys współczesnego budynku Ratusza, g – znaleziska kości bez układu anatomicznego, h – historyczne pochówki, pod posadzką kościoła

Ryc. 185. Lokalizacja kościoła franciszkanów na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 186. Lokalizacja kościoła panien wizytek na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 187. Lokalizacja cmentarza przy ul. Lipowej na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 188. Typy ułożenia zmarłych na lubelskich nekropolach (oprac. R.N.)

Ryc. 189. Cmentarz świętoduski: przykłady różnych typów ułożenia zmarłych (fot. ARCHEE)

- Ryc. 190. Cmentarz świętoduski: przykład grobu podwójnego, gdzie zmarli mają zaplecione ramiona (fot. ARCHEE)
- Ryc. 191. Kościół pobrygidkowski: umiejscowienie drewnianych krzyżyków (oprac. R.N.)
- Ryc. 192. Kościół pobrygidkowski: przykłady prostych krzyżyków drewnianych stanowiących wyposażenie pochówków sióstr wizytek - stan po konserwacji (za: A. Drążkowska, M. Grupa 2012, s. 5)
- Ryc. 193. Bogato zdobiony krzyżyk drewniany z grobu siostry przełożonej Jakobiny Koszutskiej, pochówek nr 39 w kościele pobrygidkowskim, stan po konserwacji (za: A. Drążkowska, M. Grupa 2012, s. 5)
- Ryc. 194. Kościół pobrygidkowski: pochówek siostra przełożonej Jakobiny Koszutskiej, widoczny habit i proste krzyżyki drewniane w dłoniach (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 47)
- Ryc. 195. Kościół pobrygidkowski: habit siostr wizytek po konserwacji - fragment ekspozycji w krypcie H (fot. R. N.)
- Ryc. 196. Kościół pobrygidkowski: schemat rozkładu metalowych elementów wyposażenia (oprac. R.N.)
- Ryc. 197. Lublin, kościół pobrygidkowski. Wybór skórzanych elementów wyposażenia - stan po konserwacji (za: A. Drążkowska 2012c)
- Ryc. 198. Kościół pobrygidkowski: wybór metalowych klamer do pasów - stan po konserwacji (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 60)
- Ryc. 199. Kościół pobrygidkowski: metalowe okucie pasa z gotyckim napisem - stan po konserwacji (fot. J. Sim)
- Ryc. 200. Lublin, kościół pobrygidkowski: wianek grobowy po konserwacji i rekonstrukcji (za: A. Drążkowska 2012d)

- Ryc. 201. Cmentarz świętoduski: wybór monet – stan po konserwacji: A – denar Władysława Warneńczyka, B-C – fałszywy denar Kazimierza Jagiellończyka, D – fałszywy denar Władysława Warneńczyka, E – silnie skorodowany denar Władysława Jagiełły, F – denar Jana Olbrachta lub Kazimierza Jagiellończyka, G – srebrna moneta wielkości szeląga, H – silnie skorodowana moneta w typie półgrosza litewskiego Aleksandra Jagiellończyka lub Zygmunta Starego (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 64)
- Ryc. 202. Cmentarz świętoduski: metalowe elementy wyposażenia pochówków - stan po konserwacji: A - pierścień z brązu lub sygnet, B - dwie, połamane obrączki brązowe, C - mała klamerka brązowa do pasa, D - trzy ogniwa łańcucha brązowego i klamerka, E - różaniec z kościanymi paciorkami, F - szpila brązowa, G – haftka z brązowego drutu, H - szpila miedziana (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 65)
- Ryc. 203. Cmentarz świętokrzyski: grób 82/2011 i jego wyposażenie (za: D. Włodarczyk 2012, Ryc. 12)
- Ryc. 204. Kościół pojezuicki: różny stan zachowania szczątków kostnych i tkanin - po lewo ubranie zespolone ze spopielalnymi kośćmi pochówku nr 15, po prawo - dobrze zachowany żupan (fot, R. N.)
- Ryc. 205. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: otwarte trumny ukazujące spopielale kości pochówków (fot. R. N.)
- Ryc. 206. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: spopielale kości jednego pochówków wydostające się przez rozcięcie w nadwątłonej tkaninie (fot. R. N.)
- Ryc. 207. Kościół pojezuicki: przykłady trzech żupanów wydobytych z krypy środkowej, stan przed konserwacją (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 15)
- Ryc. 208. Kościół pojezuicki: przykład wykończenia sukni wydobytej z krypy wschodniej, stan przed konserwacją (fot. R. N.)

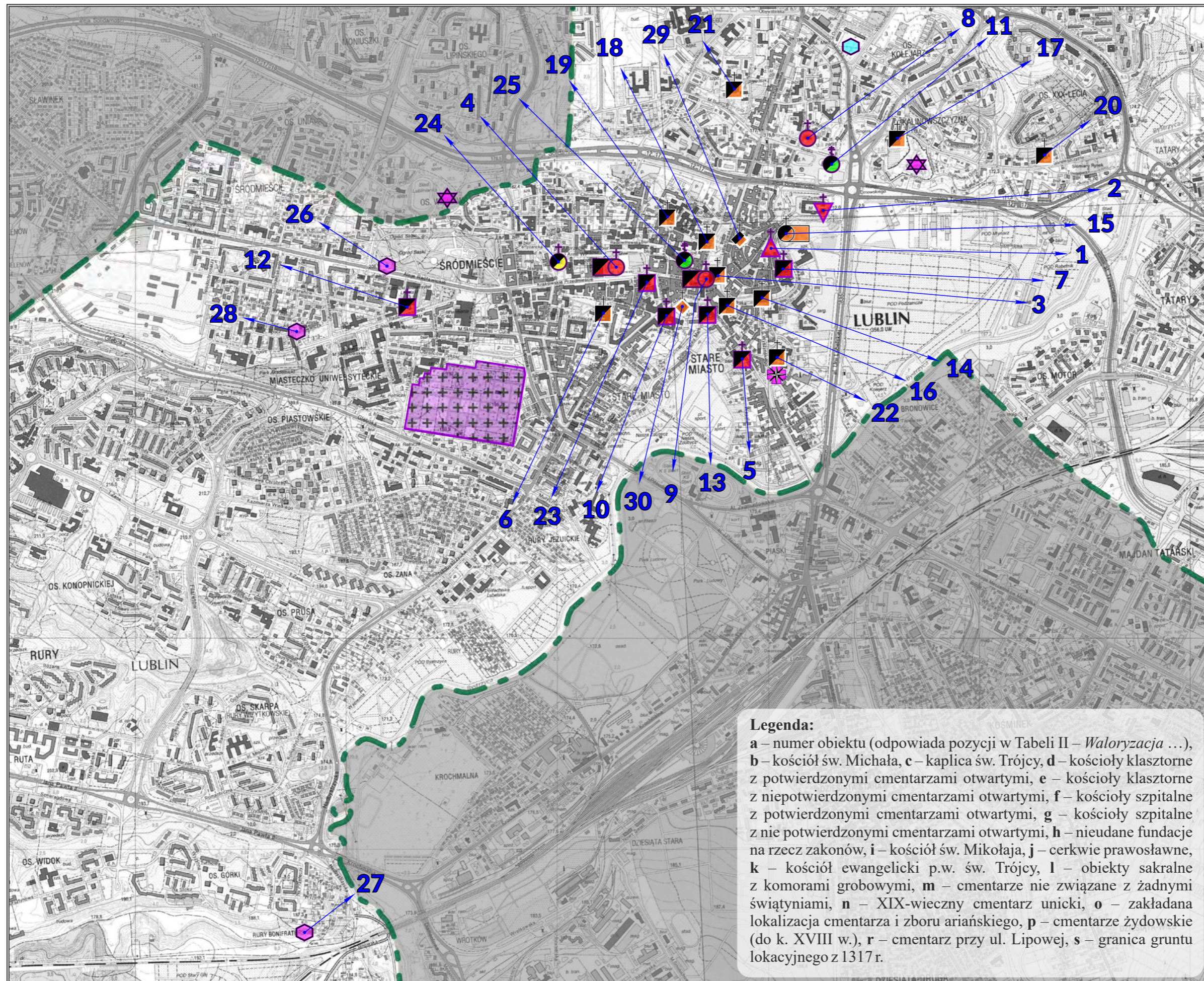
- Ryc. 209. Kościół pojezuicki: przykład pochówku w sukni grobowej, bez pleców - stan po konserwacji, na wystawie w podziemiach archikatedry (fot. R. N.)
- Ryc. 210. Kościół pojezuicki: przykłady nakryć głowy z krypy środkowej, stan przed konserwacją (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 16)
- Ryc. 211. Kościół pojezuicki, krypta wschodnia: czapka domowa krojem przypominająca kołpak, stan przed konserwacją (fot. R. N.)
- Ryc. 212. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: pochówek z żeńskim nakryciem głowy (fot. R. N.)
- Ryc. 213. Kościół pojezuicki, krypta środkowa: buty z obcasami na nogach pochówku nr 10 (fot. R. N.)
- Ryc. 214. Kościół pojezuicki: jedwabne pończochy wydobyte z obiektu nr 1 w krypcie środkowej, po lewo - stan po wydobyciu (fot. R.N.), po prawo - stan po konserwacji (za: A. Drażkowska, M. Grupa 2002b, Ryc. 13)
- Ryc. 215. Kościół pojezuicki, krypta środkowa: u góry – widok *in situ* na pochówek nr 16 z pasem tekstylnym, poniżej – zbliżenie na sam pas (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 14)
- Ryc. 216. Kościół pojezuicki, krypta środkowa: pas siatkowy pochówku nr 15, po lewej stronie - zalegający *in situ* na szczątkach, po prawo – po wydobyciu z grobu (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 17)
- Ryc. 217. Kościół pojezuicki: rozkład dewocjonałów obecnych przy pochówkach (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 67)
- Ryc. 218. Kościół pojezuicki, krypta środkowa, pochówek 14: krzyżyk typu *Caravaca* na piersiach zmarłego – po lewej stronie (białymi liniami zaznaczono położenie żelaznego łańcucha), po prawej – krzyż po konserwacji (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 70)

- Ryc. 219. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: różaniec złożony przy stopach pochówku 59 - po lewo zabytek w trumnie, po prawo - po konserwacji (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 77)
- Ryc. 220. Kościół pojezuicki: schemat rozmieszczenia różańców (oprac. R. N.)
- Ryc. 222. Kościół pojezuicki,: przykłady szkaplerzy tekstylnych, stan po konserwacji (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 69a)
- Ryc. 221. Kościół pojezuicki: schemat rozmieszczenia szkaplerzy tekstylnych obecnych przy pochówkach (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 66)
- Ryc. 223. Kościół pojezuicki,: szkaplerz tekstylnych z naszytym medalikiem brązowym, stan przed konserwacją (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 69b)
- Ryc. 224. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: szkaplerz z medalionem - po lewo stan po wydobyciu z grobu, po prawo - szkaplerzyk tekstylny po konserwacji (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 69c)
- Ryc. 225. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia, pochówek 49: twarz zmarłego obsypana zasuszonymi wiązkami kwiatów (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 22)
- Ryc. 226. Kościół pojezuicki: wianek odnaleziony przy pochówku nr 69 w krypcie zachodniej stan po wydobyciu z trumny (fot. R. N.)
- Ryc. 227. Kościół pojezuicki, krypta wschodnia: trumna biskupa J. M. de la Mars po usunięciu wtórnego muru (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot 24.)
- Ryc. 228. Kościół pojezuicki, krypta wschodnia: splądrowany pochówek biskupa J. M. de la Mars (fot. R. N.)
- Ryc. 229. Kościół pojezuicki, krypta wschodnia: wyposażenie biskupa J. M. de la Mars, stan przed konserwacją: a - biret, b - piuska, c - humerał, d - cingulum, e - połamany drzewiec pastorału i drewniany krzyżyk, f - manipularz, g - rękawiczki, h - jeden z butów, i - ornat (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 26)

- Ryc. 230. Kościół pojezuicki, krypta środkowa: dół (obiekt 1), do którego zepchnięto zawartość co najmniej 3 pochówków (za: R. Niedźwiadek 2004, Fot. 4)
- Ryc. 231. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: przykład trumny o sześciobocznym przekroju (za: R. Niedźwiadek i in. 2015a, Ryc. 4)
- Ryc. 232. Kościół pojezuicki, krypta wschodnia: fotografia i rysunkowa interpretacja szczytu trumny biskupa J. M. de la Mars (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 25)
- Ryc. 233. Kościół pojezuicki, krypta środkowa: graficzna rekonstrukcja wieka z szybą (za: R. Niedźwiadek i in. 2015a, Ryc. 18)
- Ryc. 234. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: graficzna rekonstrukcja wieka z szybą (za: R. Niedźwiadek i in. 2015a, Ryc. 19)
- Ryc. 235. Kościół pojezuicki: jedna z poduszek obszytych tkaniną, wydobyta z krypty środkowej (fot. R. N.)
- Ryc. 236. Kościół pobrygidkowski, krypta F: zbliżenie na roślinne wypełnienie poduszki oraz znajdujące się poniżej strużyny sosnowe (fot. ARCHEE)
- Ryc. 237. Kościół WNMP w Opolu: drewniana trumna i metalowa puszka skrywająca wnętrzności A. Lubomirskiego (fot. R. N.)
- Ryc. 238. Kościół WNMP w Opolu: napis umieszczony na metalowej puszcze z wnętrznościami A. Lubomirskiego (fot. R. N.)
- Ryc. 239. Kościół pojezuicki: przekrój przez wewnętrzne elementy wyposażenia trumny (oprac. R. N.)
- Ryc. 240. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: przykłady wiek i szczytu zdobionych technikami malarskimi (za: R. Niedźwiadek 2012c, Ryc. 13)
- Ryc. 241. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: przykład wieka bogato zdobionego technikami malarskimi (fot. R. N.)

- Ryc. 242. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: przykład boku trumny, gdzie pociągnięcia pędzla imitowały żdźbła trawy (fot. R. N.)
- Ryc. 243. Kościół farny w Końskowoli: przykłady zastosowania różnych sposobów zdobienia wiek trumien (fot. R. N.)
- Ryc. 244. Graficzna interpretacja sposobu dekoracji trumny Marii Głuskiej, pochówek nr 68 w kościele pobrygidzkowskim (oprac. R. N.)
- Ryc. 245. Kościół pobrygidkowski: oryginalny wygląd i brzmienie epitafiów sióstr pochowanych w krypcie F i H (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Tabl. 43)
- Ryc. 246. Kościół pobrygidkowski, krypta F, deska boku z epitafium wykorzystana wtórnie do budowy szczyty innej trumny (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 385)
- Ryc. 247. Kościół pojezuicki: zbliżenie na fakturę tkanin wykorzystywanych do obijania trumien - stan przed konserwacją (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 20)
- Ryc. 248. Kościół pojezuicki: przykład zastosowania lepiszcza oraz przytwierdzania tkaniny obiciowej do szczytu trumny (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 13)
- Ryc. 249. Kościół pojezuicki: przykłady programu dekoracji szczytów trumien (oprac. R. N.)
- Ryc. 251. Kartusze herbowe ze stanowisk sepulkralnych Lublina:
A - kościół pojezuicki, krypta środkowa, stan przed konserwacją (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 11)
B - kościół dominikański, krypta Tyszkiewiczów (fot. R. Niedźwiadek)
- Ryc. 252. Kościół pojezuicki: awers i rewers obrazka odnalezonego w krypcie środkowej, stan przed konserwacją (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 20)
- Ryc. 253. Sposób budowy i wykończenia trumny z okresu staropolskiego, zrekonstruowany na podstawie badań w kryptach pod południową nawą archikatedry w Lublinie (za R. Niedźwiadek 2004, Ryc. 6)

- Ryc. 254. Kościół farny w Końskowoli, krypta północna: vanitas - sarkofag Izabeli i Łukasza Opalińskich (fot. R. Niedźwiadek)
- Ryc. 255. Kościół pojezuicki, krypta środkowa: otwór nawiercony centralnie w dnie trumny (fot. R. Niedźwiadek)
- Ryc. 256. Kościół pojezuicki, krypta środkowa: szpunt drewniany zatknięty od zewnątrz w dno trumny (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 21)
- Ryc. 257. Kościół pojezuicki: jeden z pochówków w krypcie środkowej, z którego ściągnięto ubranie wierzchnie (fot. R. N)
- Ryc. 258. Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: strzałki pokazują kierunek odchylenia ubrania, owal kropkowany oznacza miejsce przesunięcia czaszki (fot. R. N)

Legenda:
a – numer obiektu (odpowiada pozycji w Tabeli II – *Waloryzacja ...*),
b – kościół św. Michała, **c** – kaplica św. Trójcy, **d** – kościoły klasztorne z potwierdzonymi cmentarzami otwartymi, **e** – kościoły klasztorne z niepotwierdzonymi cmentarzami otwartymi, **f** – kościoły szpitalne z potwierdzonymi cmentarzami otwartymi, **g** – kościoły szpitalne z niepotwierdzonymi cmentarzami otwartymi, **h** – nieudane fundacje na rzecz zakonów, **i** – kościół św. Mikołaja, **j** – cerkwie prawosławne, **k** – kościół ewangelicki p.w. św. Trójcy, **l** – obiekty sakralne z komorami grobowymi, **m** – cmentarze nie związane z żadnymi świątyniami, **n** – XIX-wieczny cmentarz unicki, **o** – zakładana lokalizacja cmentarza i zboru ariańskiego, **p** – cmentarze żydowskie (do k. XVIII w.), **r** – cmentarz przy ul. Lipowej, **s** – granica gruntu lokacyjnego z 1317 r.

LEGENDA

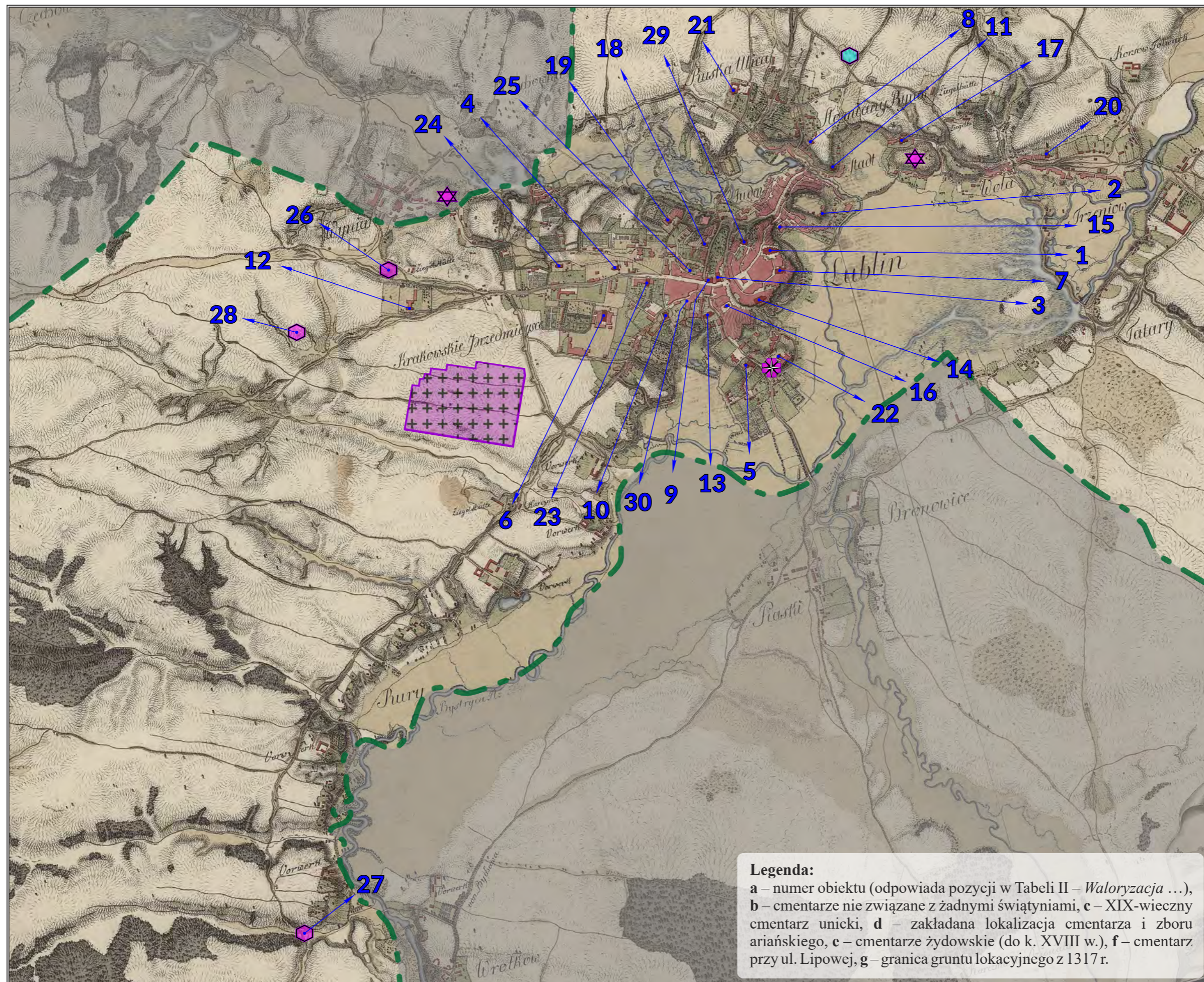
- 15 - a
- ▲ - b
- ▼ - c
- ⊕ - d
- ⊕ - e
- ⊕ - f
- ⊕ - g
- ⊕ - h
- ⊕ - i
- ⊕ - j
- ⊕ - k
- ⊕ - l
- ⬠ - m
- ⬠ - n
- ⬠ - o
- ⬠ - p
- ⬠ - r
- ⬠ - s

0 500m

N

Ryc. 1.

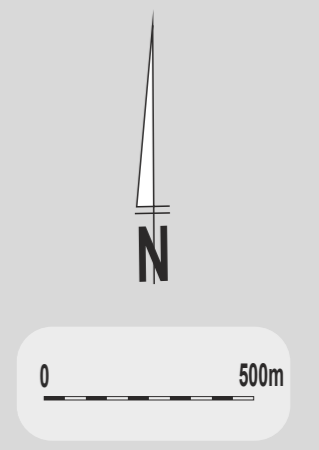
Lokalizacja późnośredniowiecznych i nowożytnych stanowisk sepulkralnych Lublina na współczesnej mapie topograficznej (oprac. R.N., rys. D.B.)

LEGENDA

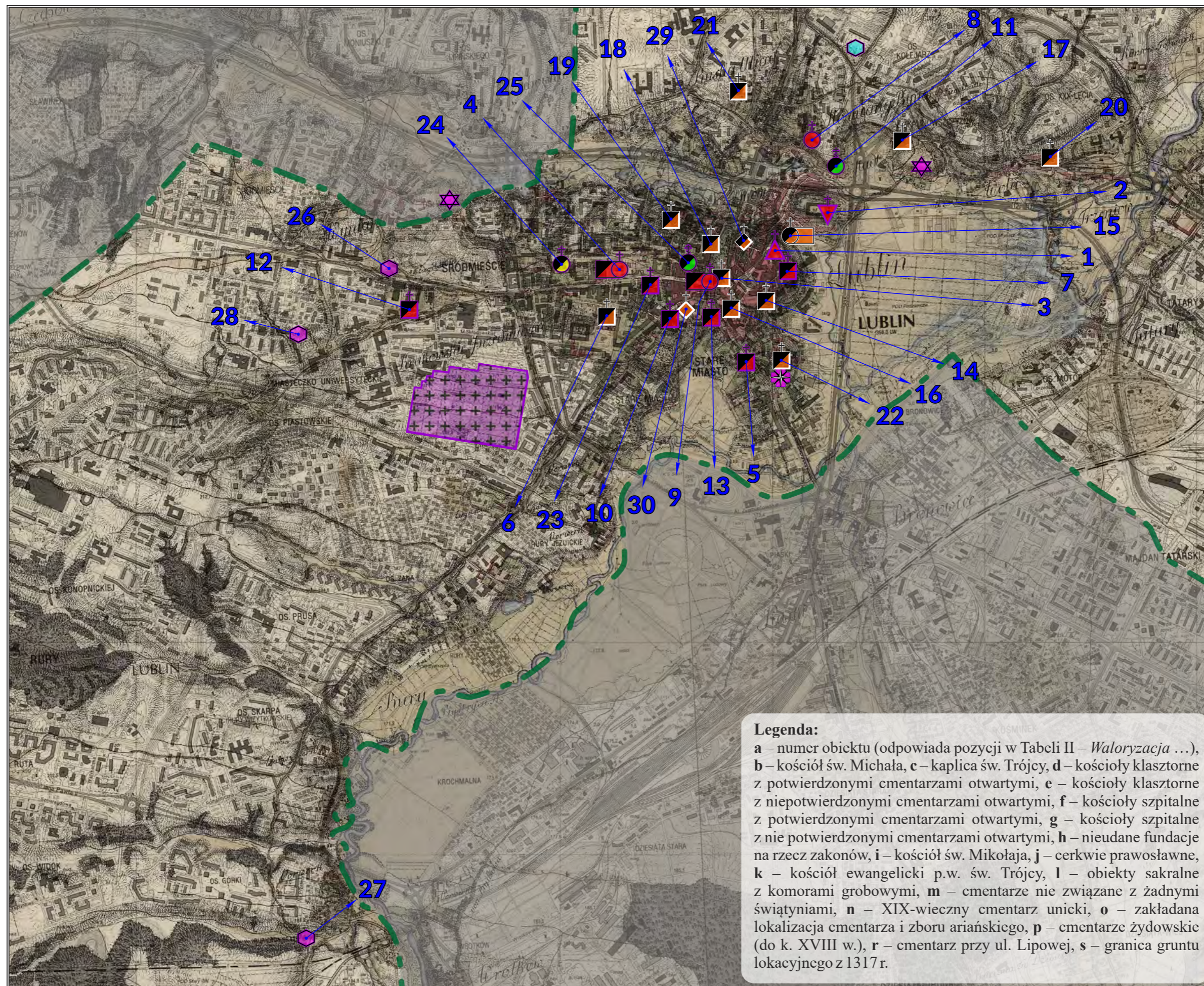
15	- a
⬡	- b
⬢	- c
✳	- d
☆	- e
++	- f
---	- g

Legenda:
 a – numer obiektu (odpowiada pozycji w Tabeli II – *Waloryzacja ...*),
 b – cmentarze nie związane z żadnymi świątyniami, c – XIX-wieczny cmentarz unicki, d – zakładana lokalizacja cmentarza i zboru ariańskiego, e – cmentarze żydowskie (do k. XVIII w.), f – cmentarz przy ul. Lipowej, g – granica gruntu lokacyjnego z 1317 r.

Ryc. 2.

Lokalizacja późnośredniowiecznych i nowożytnych stanowisk sepulkralnych Lublina na planie Trettera (oprac. R.N., rys. D.B.)

LEGENDA

- 15 - a
- † ▲ - b
- † ▼ - c
- † □ - d
- † □ - e
- † ○ - f
- † ○ - g
- † ◇ - h
- † ○ - i
- † ○ - j
- † ○ - k
- ◀/▶/◊ - l
- ⬡ - m
- ⬡ - n
- ✳ - o
- ✳ - p
- ++ - r
- - s

N

0 500m

Legenda:
a – numer obiektu (odpowiada pozycji w Tabeli II – *Waloryzacja ...*),
b – kościół św. Michała, **c** – kaplica św. Trójcy, **d** – kościoły klasztorne z potwierdzonymi cmentarzami otwartymi, **e** – kościoły klasztorne z niepotwierdzonymi cmentarzami otwartymi, **f** – kościoły szpitalne z potwierdzonymi cmentarzami otwartymi, **g** – kościoły szpitalne z niepotwierdzonymi cmentarzami otwartymi, **h** – nieudane fundacje na rzecz zakonów, **i** – kościół św. Mikołaja, **j** – cerkwie prawosławne, **k** – kościół ewangelicki p.w. św. Trójcy, **l** – obiekty sakralne z komorami grobowymi, **m** – cmentarze nie związane z żadnymi świątyniami, **n** – XIX-wieczny cmentarz unicki, **o** – zakładana lokalizacja cmentarza i zboru ariańskiego, **p** – cmentarze żydowskie (do k. XVIII w.), **r** – cmentarz przy ul. Lipowej, **s** – granica gruntu lokacyjnego z 1317 r.

Ryc. 3.

Lokalizacja późnośredniowiecznych i nowożytnych stanowisk sepulkralnych Lublina na współczesnej mapie topograficznej nałożonej na plan Trettera (oprac. R.N., rys. D.B.)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

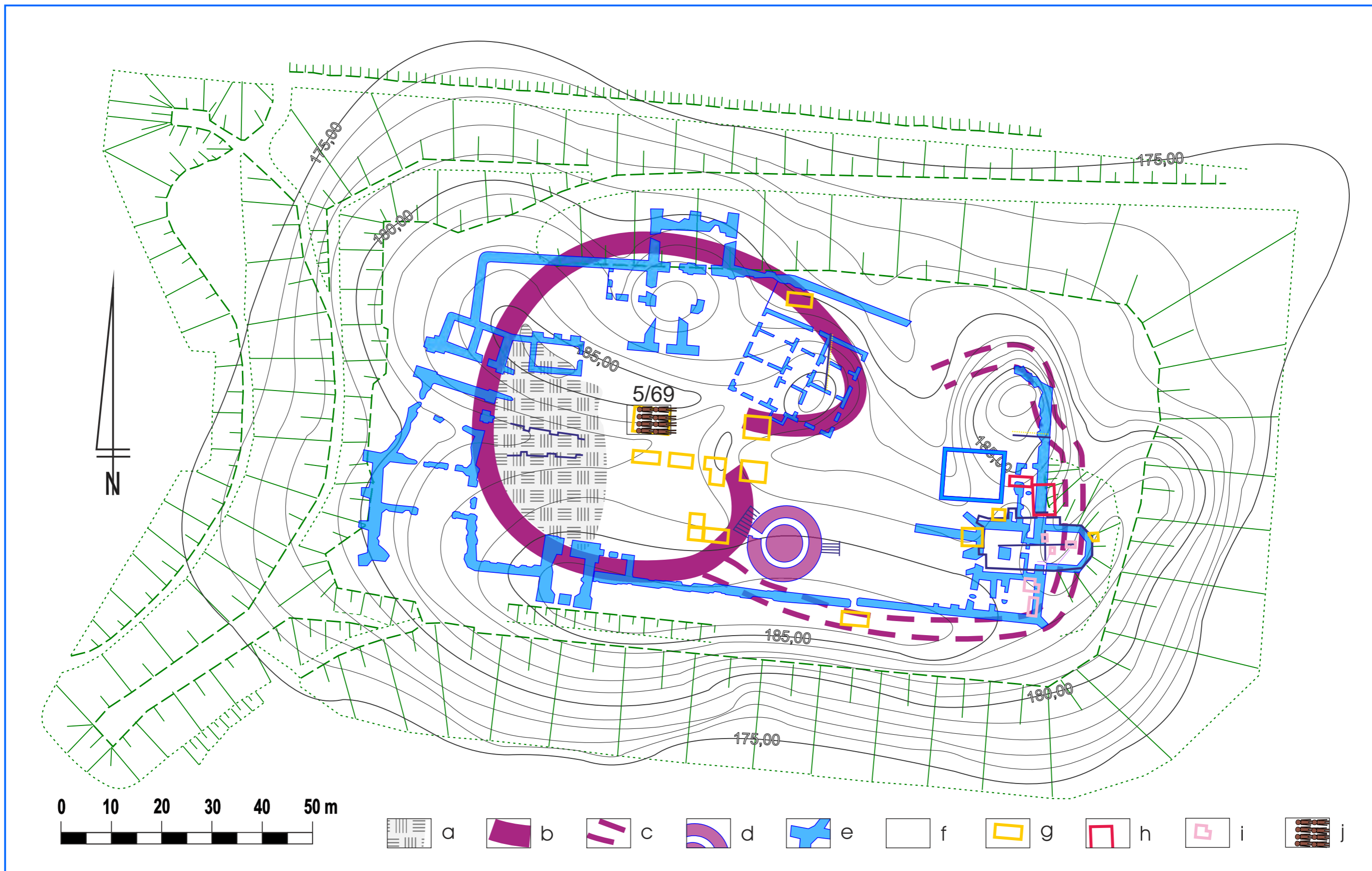
Ryc. 4. Lokalizacja kaplicy św. Trójcy na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 5.
Widok od wschodu na Wzgórze
zamkowe z sylwetą kaplicy
św. Trójcy (fot. R.N.)

Ryc. 6.
Widok na zachodnią elewację
kaplicy św. Trójcy (fot. R.N.)

Legenda:

a - obszar zniszczony, **b** - rekonstruowany bieg wału grodu kasztelańskiego [za: A.R., R.N., M.S. 2006, Il. 16, 49], **c** - przypuszczalny zasięg wału podgrodzia [za: A.R., R.N., M.S. 2006, Il. 16, 49], **d** - wieża (*donżon*), **e** - mury zamku fazy renesansowej [za: B. Guérquin 1984], **f** - współczesny obrys zamku, **g** - wykopy archeologiczne z roku 1969, **h** - wykopy archeologiczne z roku 1975, **i** - wykopy archeologiczne z roku 1971, **j** - prawdopodobny układ pochówków odsłoniętych w sezonie 1969

Ryc. 7.

Lublin, Wzgórze Zamkowe: lokalizacja pochówków wczesnośredniowiecznych na tle rozplanowania wykopów oraz współczesnego ukształtowania skarp (kolor zielony) i rekonstruowanej pierwotnej hipsometrii [za: A. Rozwałka, R. Niedźwiadek, M. Stasiak 2006, Il. 16, 49], (oprac. i rys. R.N.)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

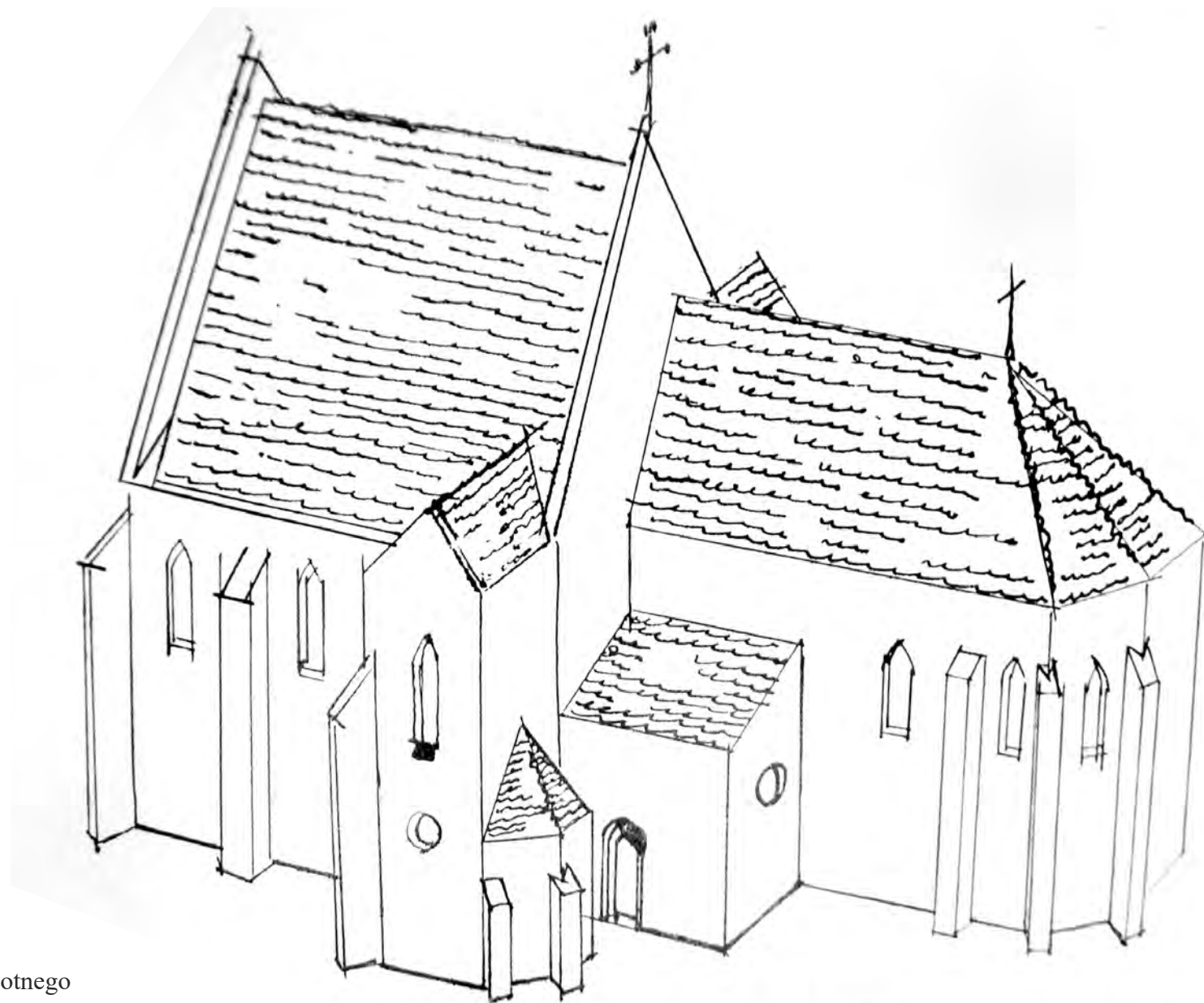
Ryc. 8. Lokalizacja kościoła św. Michała na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 9.
Widok od południa na kościół
św. Michała w Lublinie
(reprodukcja rysunku Adama
Lerue z ok. 1844 r.,
za: bezpłatny dodatek do „Kuriera
Lubelskiego”)

Ryc. 10.
Widok od północnego-
zachodu na Plac po Farze
z odtworzonym zarysem
fundamentów kościoła
p.w. św. Michała (fot. R.N.)

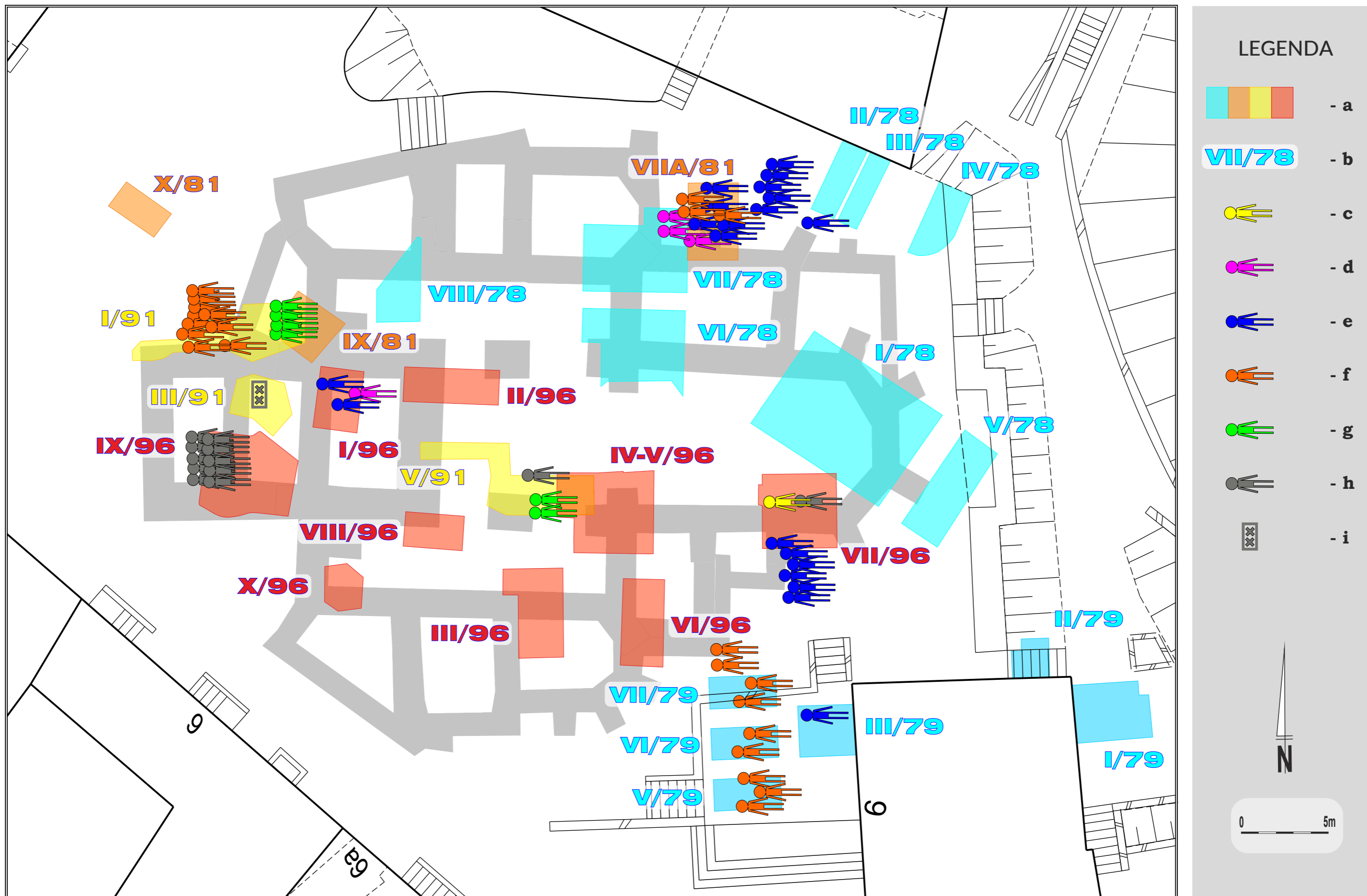

Ryc. 11.

Wyobrażenie J. Dutkiewicza pierwotnego
wyglądu kościoła p.w. św. Michała
(reprodukcja za: J. Dutkiewicz 1939, s. 47)

rys. autora.

Legenda:

a – zasięgi wykopów z poszczególnych sezonów, **b** – numeracja wykopów, **c** – pochówek z brakteatami, **d** – pochówki z kabłączkami skroniowymi, **e** – inne pochówki, starsze od kościoła, **f** – pochówki późnośredniowieczne, **g** – pochówki nowożytne, **h** – pochówki niedatowane, **i** – „pseudogrobowiec” (kości wrzucone do murowanej skrzyni)

Zestawienie wykopów archeologicznych założonych przy reliktach kościoła św. Michała (za: A. Rozwałka, R. Niedźwiadek, M. Stasiak 2006, Il. 71-72; oprac. R.N., rys. D.B.)

Ryc. 12.

Legenda:

a – typ ułożenia zmarłego przyjęty w pracy, b – numer grobu, c – kobieta w wieku 40-50 l.,
d – mężczyzna w wieku 20-30 l., e – mężczyzna w wieku *maturus*, f – fragmenty naczyń
wczesnośredniowiecznych obecne w jamie, g – kabłączki skroniowe, h – zarys trumny

Ryc. 13.

Kościół św. Michała, wykop I/1996: zestawienie trzech grobów wczesnośredniowiecznych przeciętych przez fundament nawy, po lewej – najwyżej zalegający, po prawej – najniżej (za: E. Mitrus 1996, Ryc. 22-24; oprac. R.N., rys. D.B.)

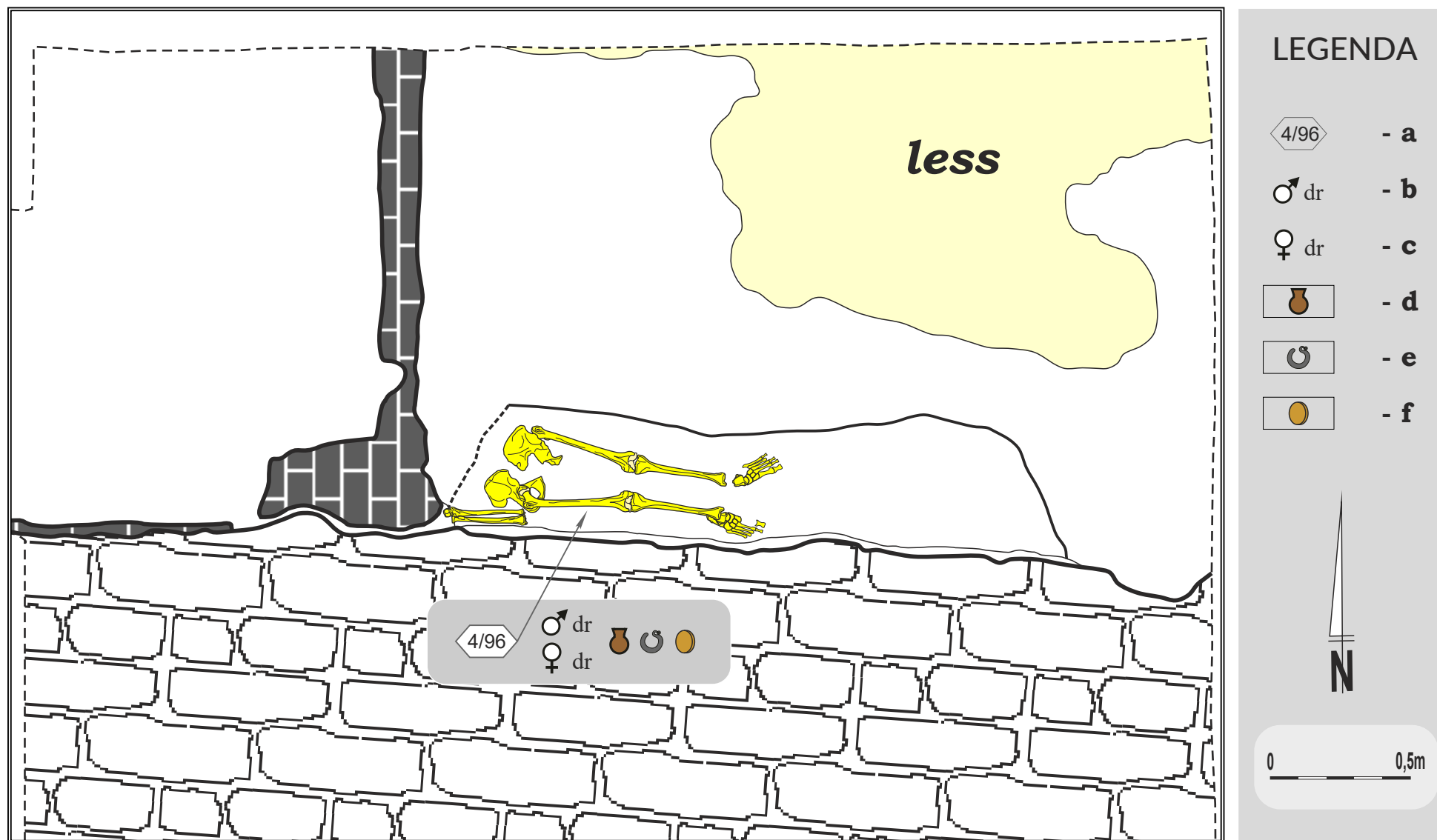
Ryc. 14.
Srebrne kabłączki skroniowe wydobyte z grobu III/1996
(reprodukcja za: E. Mitrus 2004, Fot. 5)

0 5 cm

A horizontal scale bar with a black and white alternating pattern, marked with '0' at the left end and '5 cm' at the right end.

Ryc. 15.
Srebrne brakteaty wydobyte z grobu IV/1996
(reprodukcja za: E. Mitrus 2004, Fot. 2)

Legenda:

a – numer grobu, **b** – dorosły mężczyzna, **c** – dorosła kobieta,
d – fragmenty naczyń wczesnośredniowiecznych obecne
w jamie, **e** – kabłączki skroniowe, **f** – brakteaty

Kościół św. Michała, wykop VII/1996: grób przecięty przez fundament prezbiterium
(za: E. Mitrus 1996, Ryc. 52; oprac. R.N., rys. D.B.)

Ryc. 16.

Ryc. 17.
 Panorama Wzgórza Czwartek z kościołem
 św. Mikołaja w Lublinie pocztówka
 z pocz. XX w. (bezpłatny dodatek do „Kuriera
 Lubelskiego”)

Ryc. 18.
 Widok od południowego-zachodu na Czwartek
 z sylwetą kościoła św. Mikołaja
 (fot. T. Chrzanowski 1964)

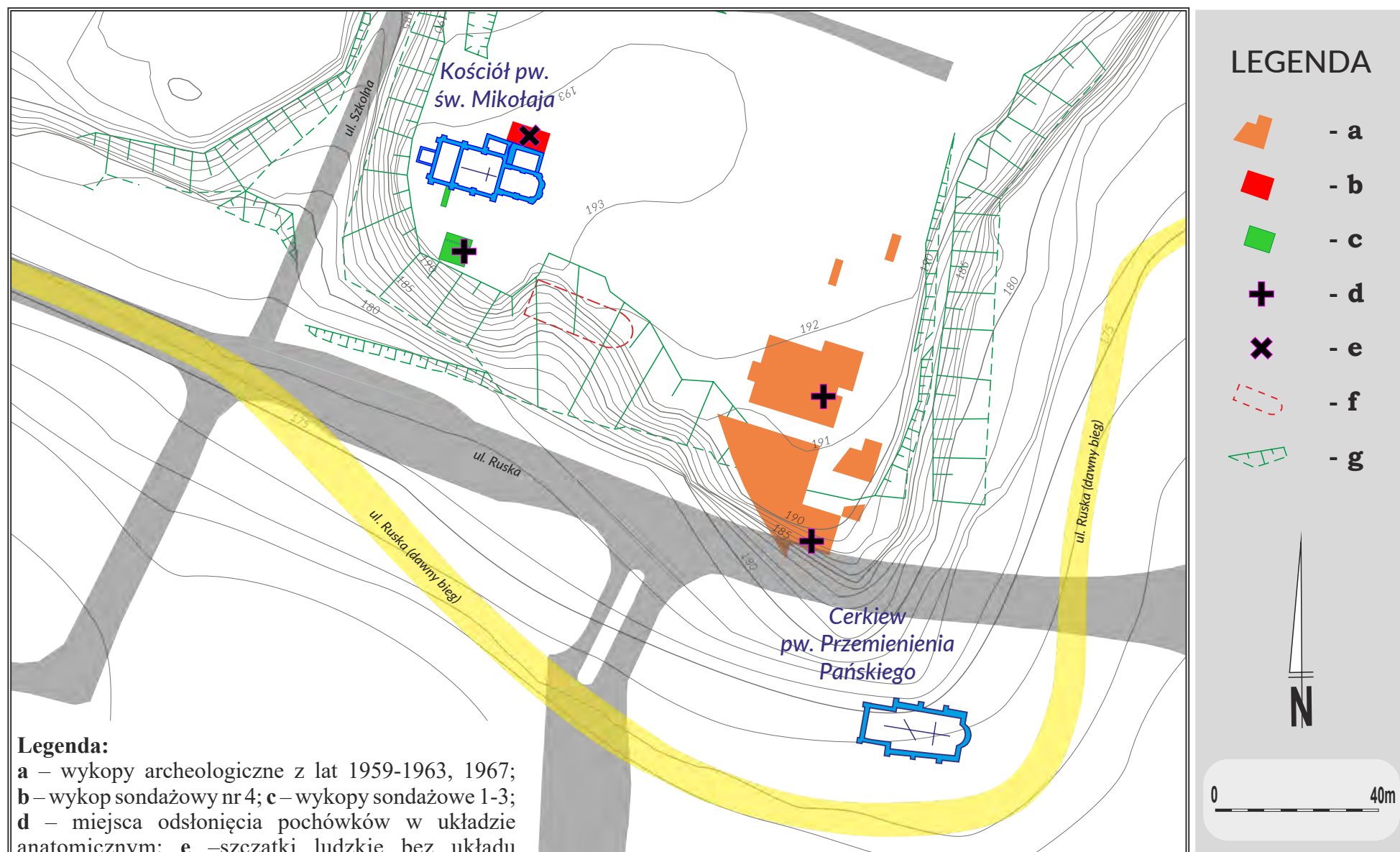

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

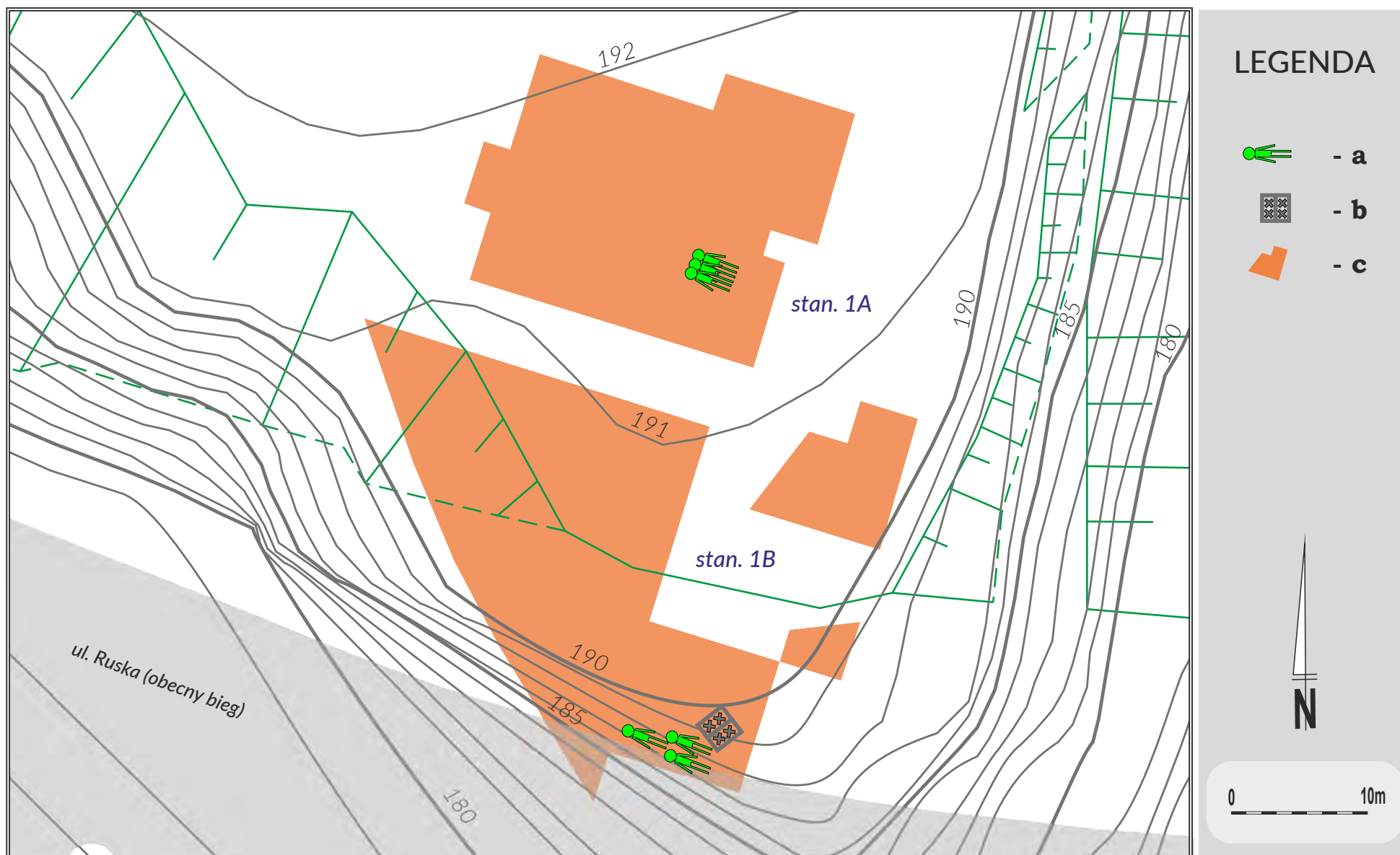

0 40m

Ryc. 19. Lokalizacja kościoła św. Mikołaja na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

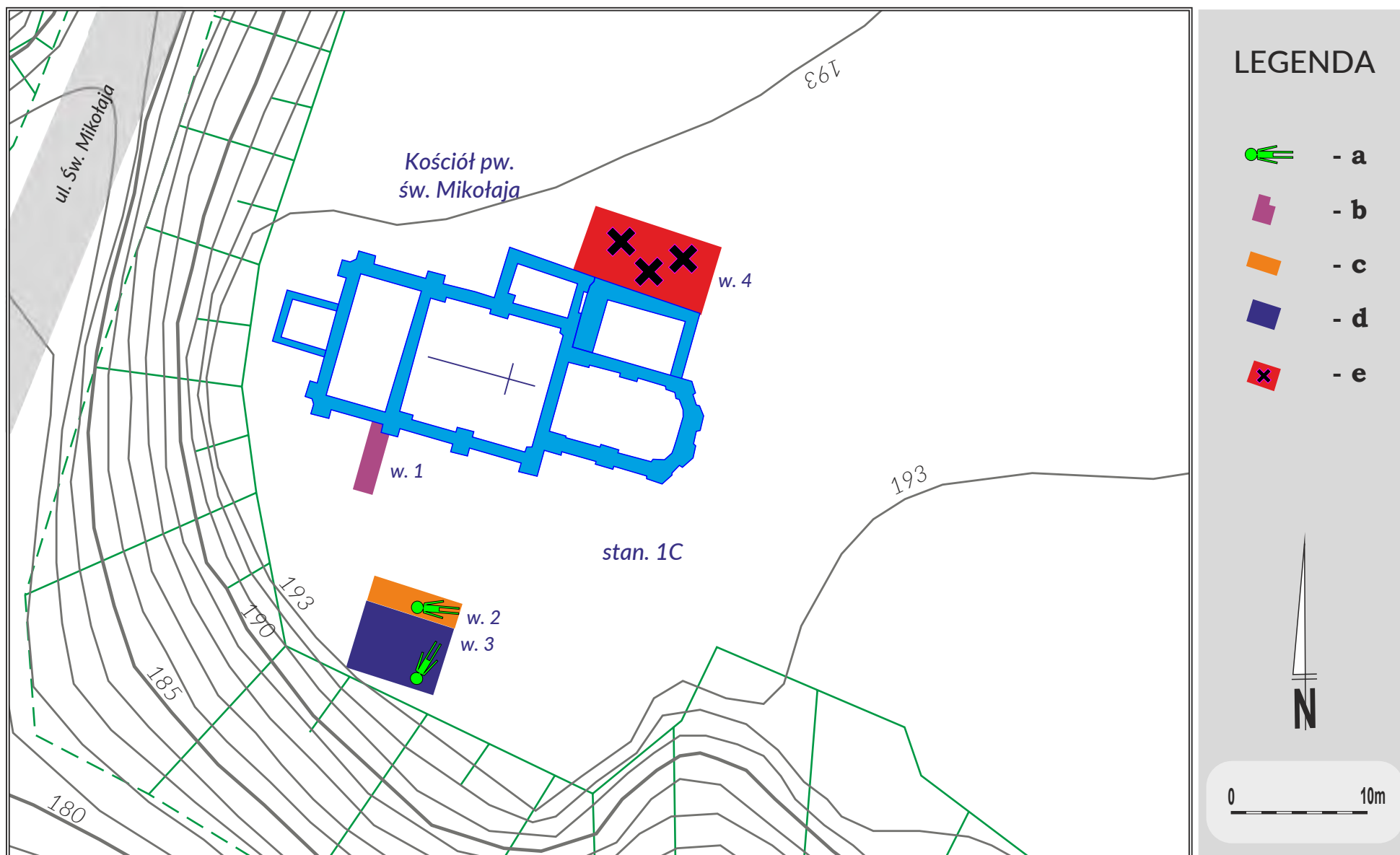

Ryc. 20. Lublin, Czwartek, zestawienie wykopów archeologicznych na tle rekonstruowanej hipsometrii (oprac. R.N., rys. D.B., P.Z)

Legenda:
a – ideogram pochówków; **b** – murowany grobowiec,
c – wykopy archeologiczne z lat 1959-1963, 1967

Ryc. 21. Lublin, Czwartek, lokalizacja pochówków nowożytnych odsłoniętych na osadzie wczesnosłowiańskiej (oprac. R.N., rys. D.B., P.Z)

Legenda:
a – ideogram układu pochówków; **b** – wykop sondażowy na styku nawy i chóru, **c** – wykop sondażowy nr 2, **d** – wykopy sondażowy nr 3, **e** – wykop sondażowy nr 4

Ryc. 22. Lublin, Czwartek, lokalizacja wykopów sondażowych z lat 1969-1963, założonych przy kościele św. Mikołaja (oprac. R.N., rys. D.B., P.Z)

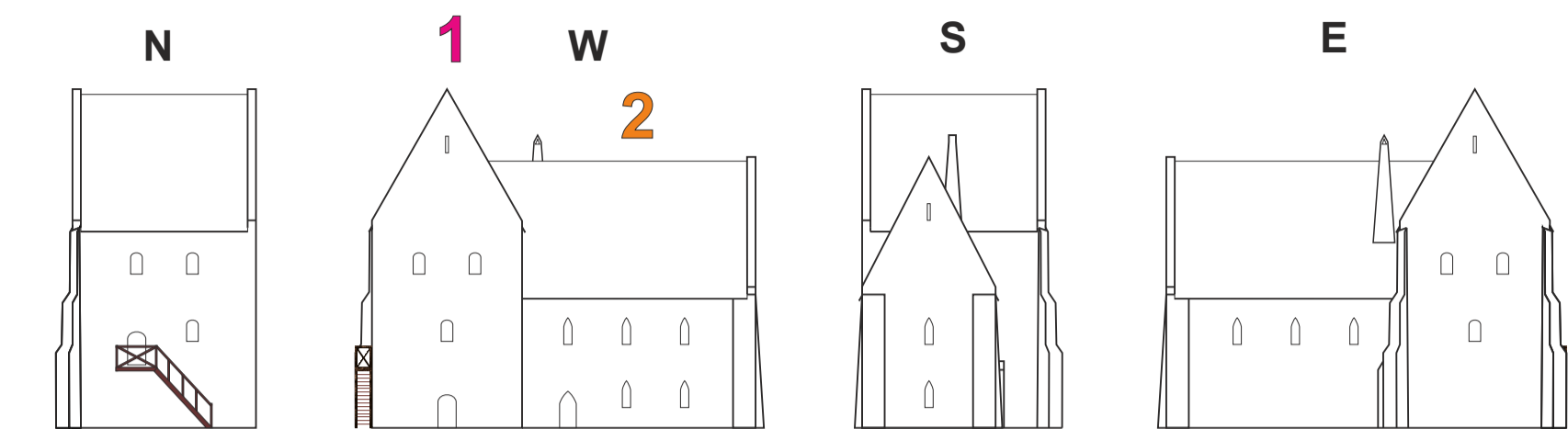
Ryc. 23. Lokalizacja kościoła dominikanów św. Stanisława na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 24.
Panorama Wzgórza Staromiejskiego w Lublinie
od strony Bystrzycy, pośrodku - budynki
konwentu dominikanów (fot. R.N.)

Ryc. 25.
Lublin, widok z Rynku na ulicę Złotą zamkniętą
fasadą kościoła dominikanów (fot. R.N.)

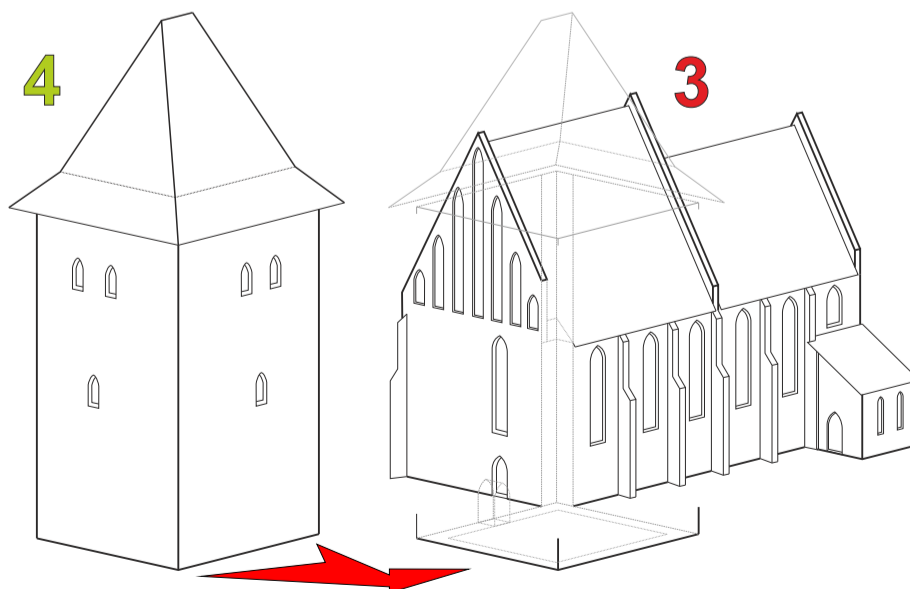

Legenda:

1 – budynek w miejscu tzw. *sali jednosłupowej*, 2 – skrzydło mieszkalne, 3 – najwcześniejsza faza kościoła (za: A. Kasiborski, M. Stasiak 1995), 4 – wieża (za: A. Kasiborski 2010), 5 – kazimierzowskie mury obronne (ciemniejszy odcień – odcinki odkryte, jaśniejszy – zakładany przebieg)

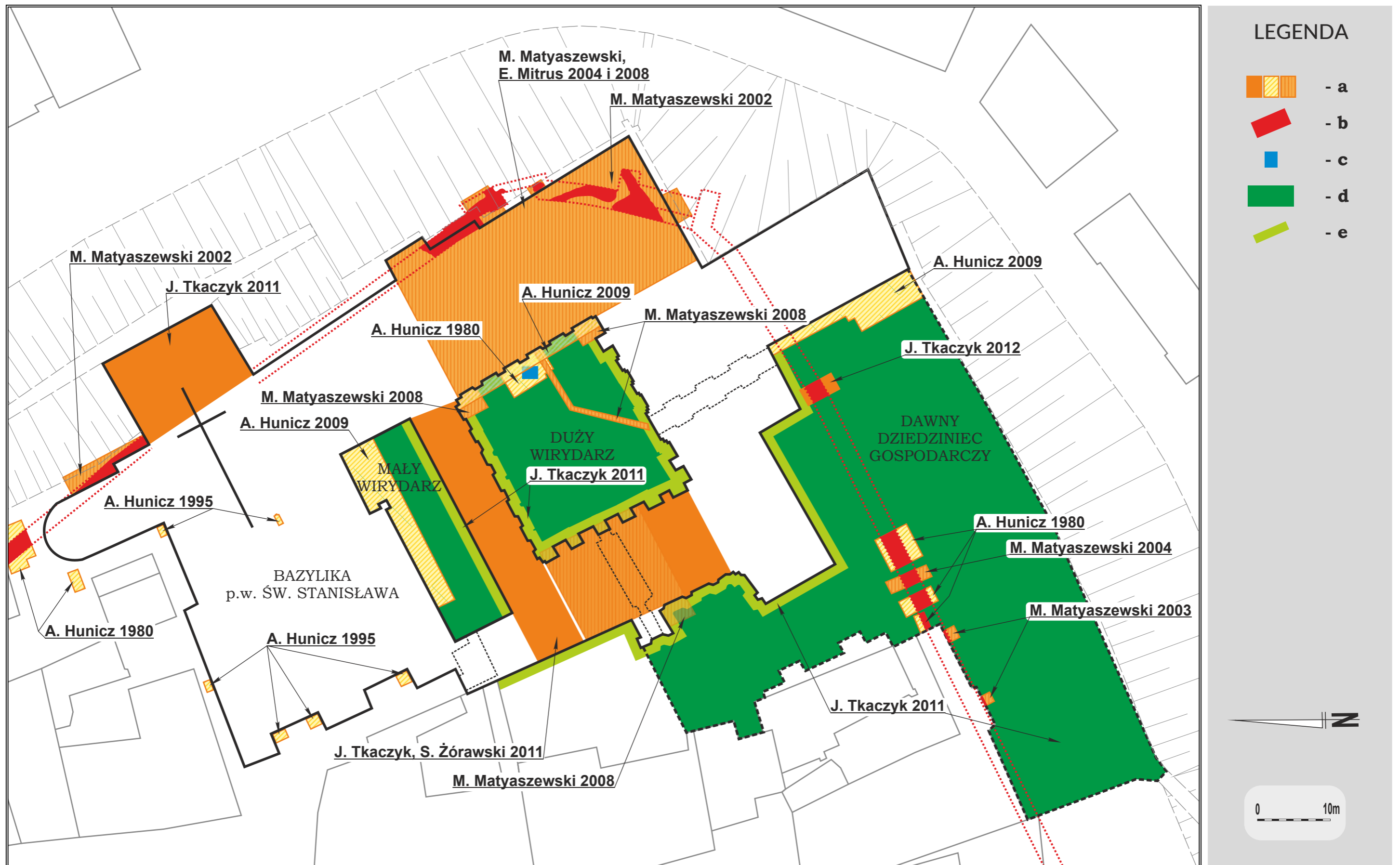

0 20m

Ryc. 26.

Próba rekonstrukcji najstarszych budowli lubelskiego konwentu dominikanów (za: J. Tkaczyk 2012b, Ryc. 17; wizualizacje – ARCHEE)

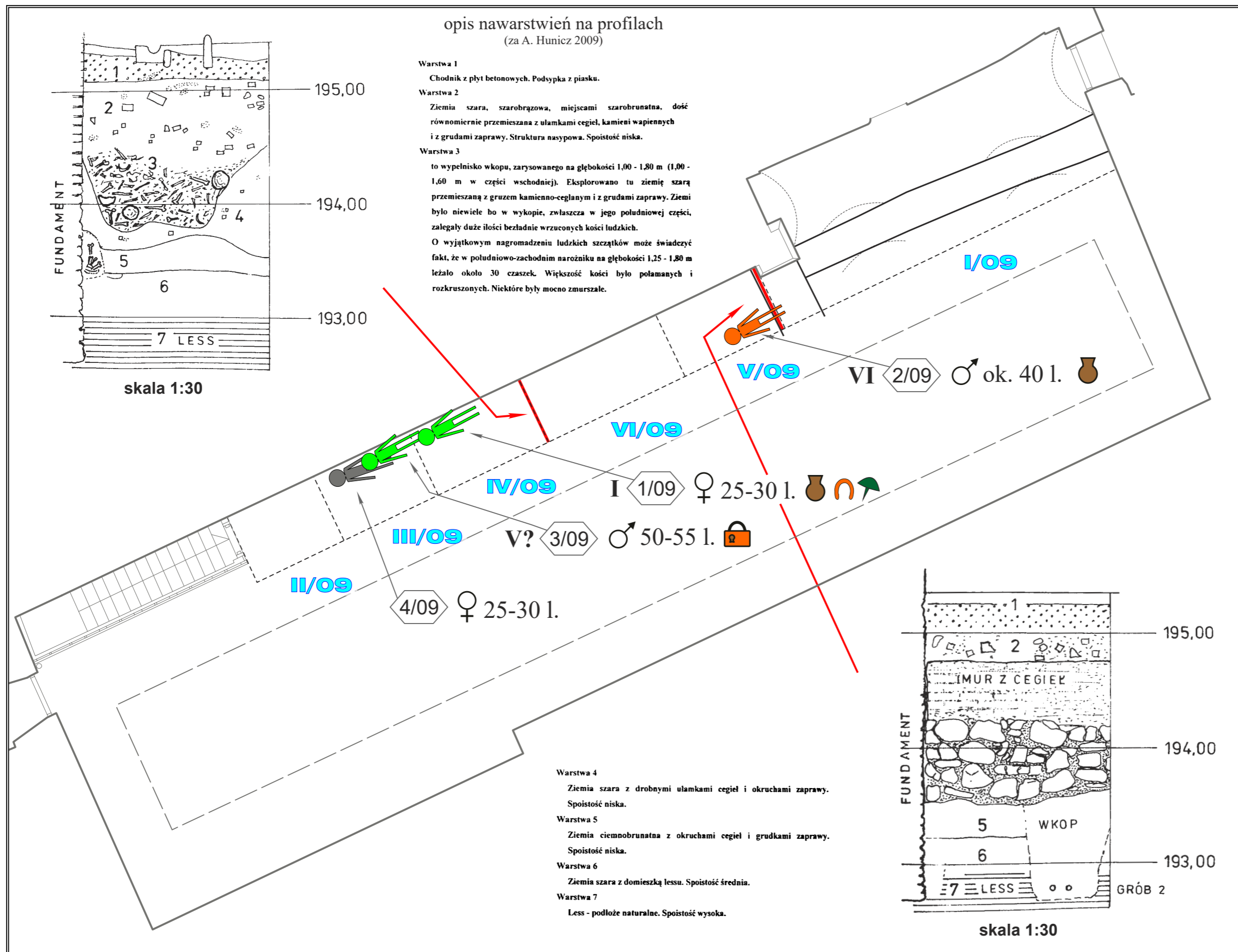

Legenda:

a – badania dawniejsze (A. Hunicz 1980, 1995, 2009; M. Matyaszewski 2002, 2003, 2004, 2008; E. Mitrus, M. Matyaszewski 2004, 2008; J. Tkaczyk 2011; J. Tkaczyk, S. Żórawski 2011),
b – odcinki kazimierzowskiego muru obronnego, **c** – pozostałości pieca z XIII w.,
d – nadzory J. Tkaczyka z 2012-2016, **e** – nadzory J. Tkaczyka z 2011

Ryc. 27.

Stan rozpoznania archeologicznego lubelskiego zespołu dominikanów (za: J. Tkaczyk 2012b, Ryc. 6)

LEGENDA

- VI/09** - a
- b
- c
- d
- e
- f
- g
- 20-30 l. - h
- i

N

0 4m

Ryc. 28.

Lokalizacja pochówków odsłoniętych a małym wirydarzu klasztoru dominikanów w Lublinie, uzupełniona o skany profili z dokumentacji terenowej (za: A. Hunicz 2009, Ryc. 8, 9, 11, 18-21; oprac. D.B., R.N.)

Ryc. 29.
Panorama Krakowskiego Przedmieścia:
po prawej - Brama Krakowska,
dalej - Ratusz (dawny kościół karmelitów)
i wysunięty kościół św. Ducha (fot. R.N.)

Ryc. 30.
Widok na południową elewację kościoła
św. Ducha (fot. R.N.)

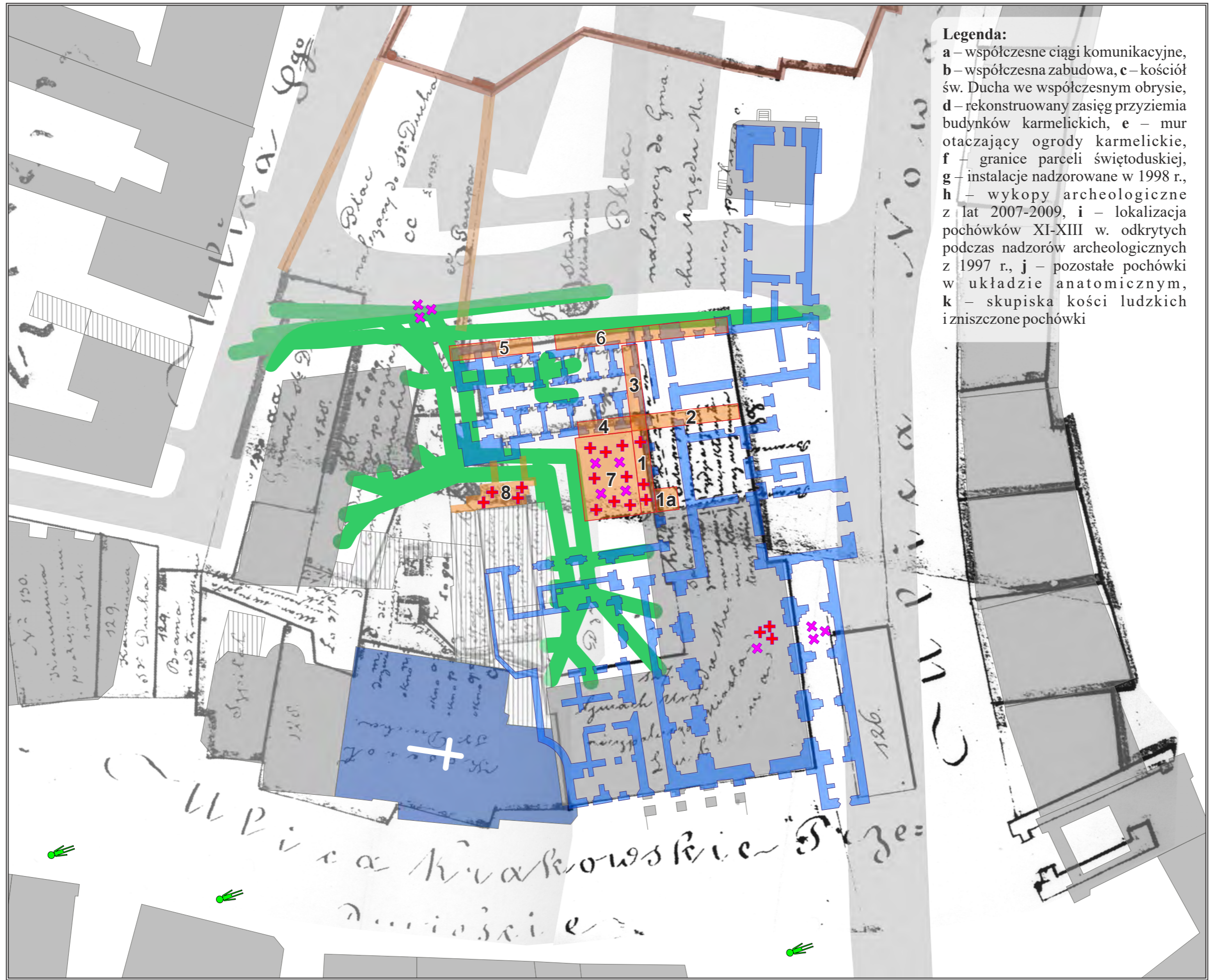

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

Ryc. 31. Lokalizacja kościoła św. Ducha na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Legenda:
 a – współczesne ciągi komunikacyjne,
 b – współczesna zabudowa, c – kościół św. Ducha we współczesnym obrysie,
 d – rekonstruowany zasięg przyziemia budynków karmelickich, e – mur otaczający ogrody karmelickie,
 f – granice parceli świętoduskiej,
 g – instalacje nadzorowane w 1998 r.,
 h – wykopy archeologiczne z lat 2007-2009, i – lokalizacja pochówków XI-XIII w. odkrytych podczas nadzorów archeologicznych z 1997 r., j – pozostałe pochówki w układzie anatomicznym,
 k – skupiska kości ludzkich i zniszczone pochówki

LEGENDA

	- a
	- b
	- c
	- d
	- e
	- f
	- g
	- h
	- i
	- j
	- k

N

0 10m

Ryc. 32.

Zestawienie wyników badań archeologicznych prowadzonych w pobliżu zespołu św. Ducha na podkładzie planu Lublina z 1844 (oprac. R. N., rys. D.B.)

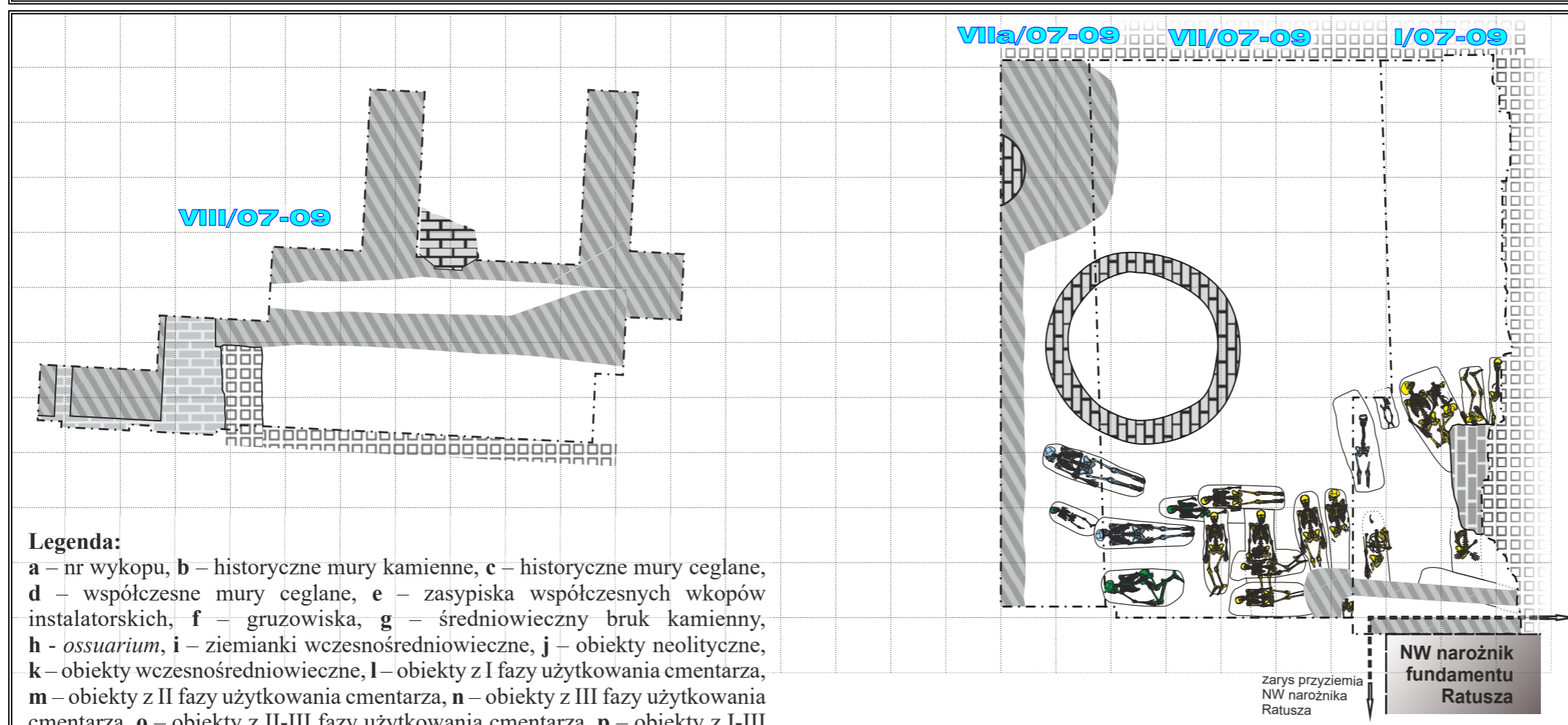
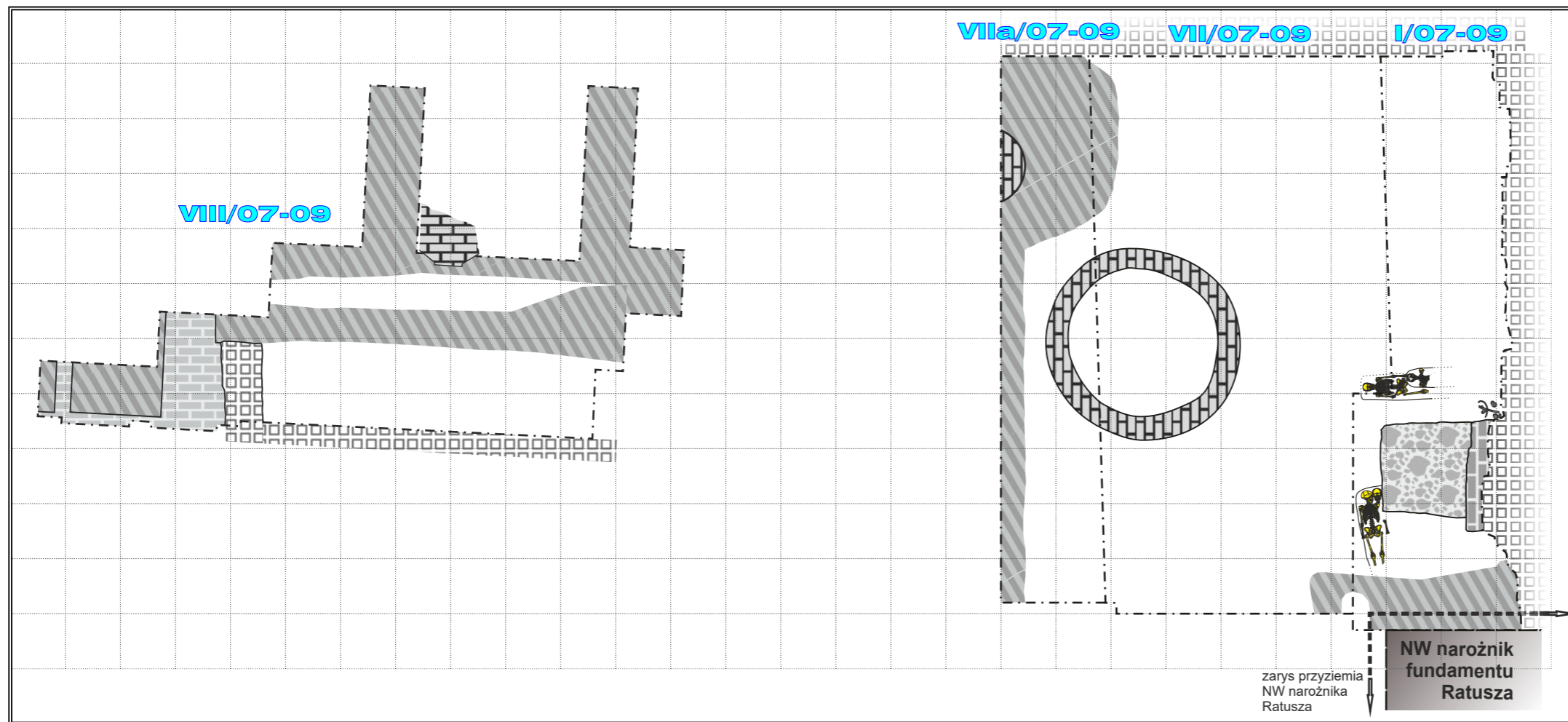
Ryc. 33.
 Pochówek dorosłego mężczyzny i jego wyposażenie - sprzączki do pasa, odkryte na wysokości kamienicy Krakowskie Przedmieście 12 w Lublinie (za: M. Matyaszewski 1997, fot. 62, 65; oprac. R.N.)

0 5 cm

Ryc. 34.
 Grzechotka gliniana wydobyta z grobu dziecięcego odsłoniętego na Placu Łokietka (za: M. Matyaszewski, G. Mączka 1997, fot. 24, Tabl. VIII; oprac. R. N.)

Legenda:

a – nr wykopu, b – historyczne mury kamienne, c – historyczne mury ceglane, d – współczesne mury ceglane, e – zasypiska współczesnych wkopów instalatorskich, f – gruzowiska, g – średniowieczny bruk kamienny, h - ossuarium, i – ziemianki wczesnośredniowieczne, j – obiekty neolityczne, k – obiekty wczesnośredniowieczne, l – obiekty z I fazy użytkowania cmentarza, m – obiekty z II fazy użytkowania cmentarza, n – obiekty z III fazy użytkowania cmentarza, o – obiekty z II-III fazy użytkowania cmentarza, p – obiekty z I-III fazy użytkowania cmentarza, r – obiekt z XVII w., s – nowożytna studnia

LEGENDA

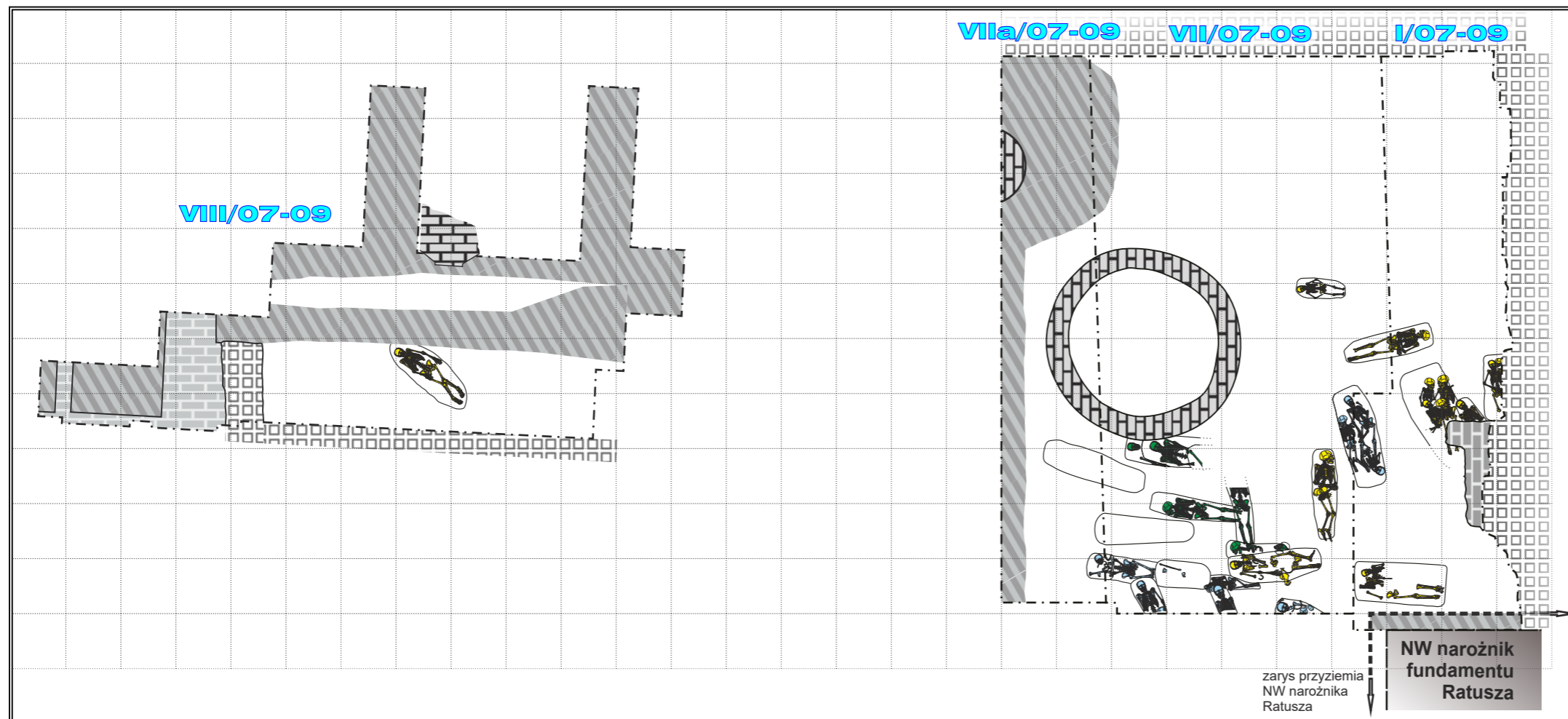
I/07-09	- a		- j
	- b		- k
	- c		- l
	- d		- m
	- e		- n
	- f		- o
	- g		- p
	- h		- r
	- i		- s

N

0 ————— 5m

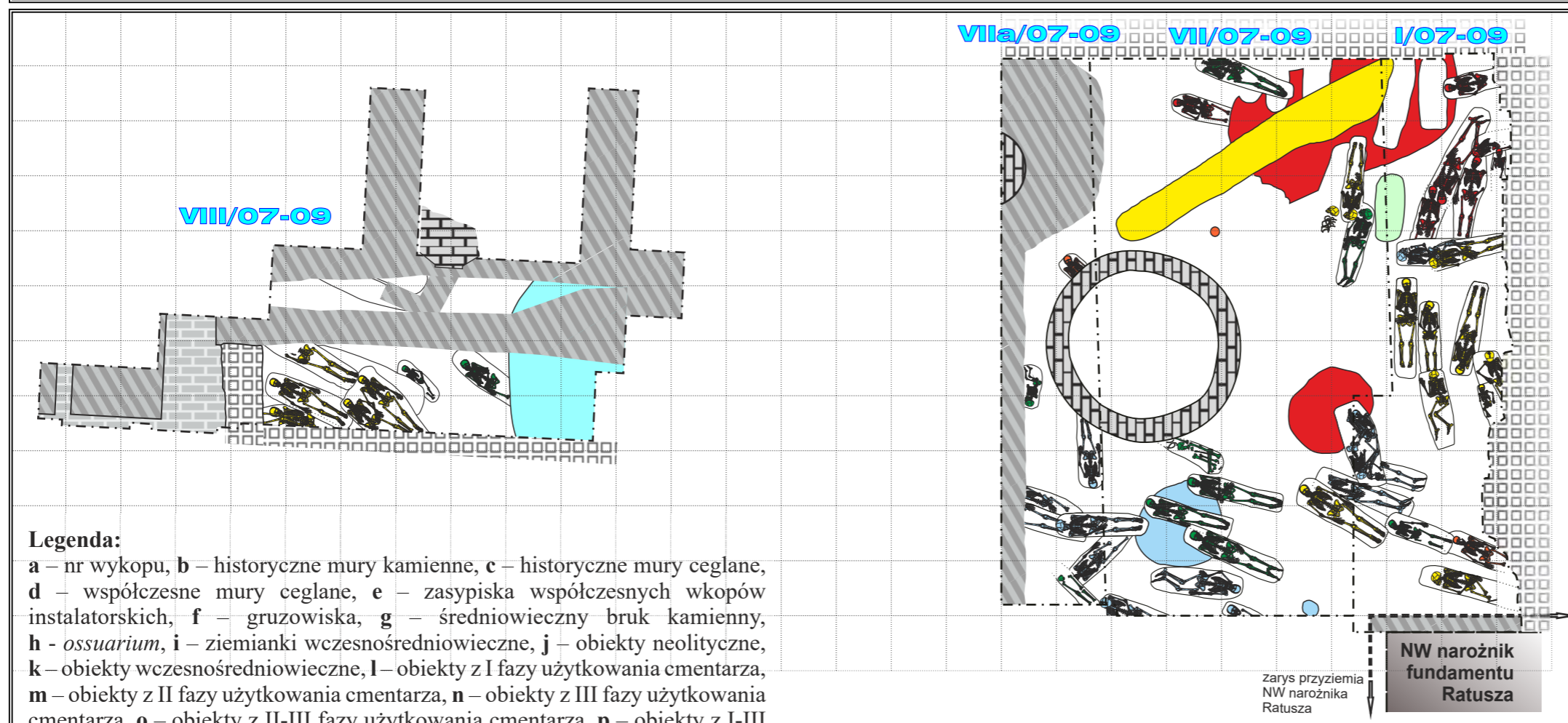
Ryc. 35.

Zestawienie pochówków odsłoniętych w północnej części cmentarza św. Ducha, u góry – poziom 1, u dołu – poziom 2 (za: J. Tkaczyk, R. Niedźwiadek i in. 2010, Ryc. 30, 31)

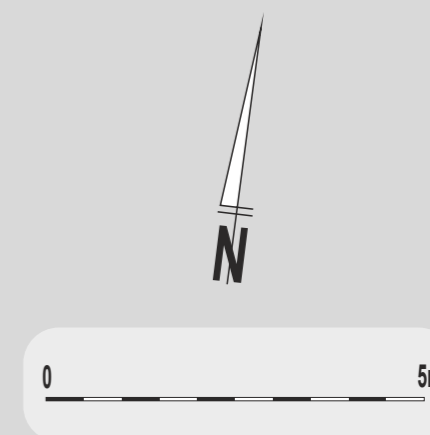
LEGENDA

I/07-09	- a		- j
	- b		- k
	- c		- l
	- d		- m
	- e		- n
	- f		- o
	- g		- p
	- h		- r
	- i		- s

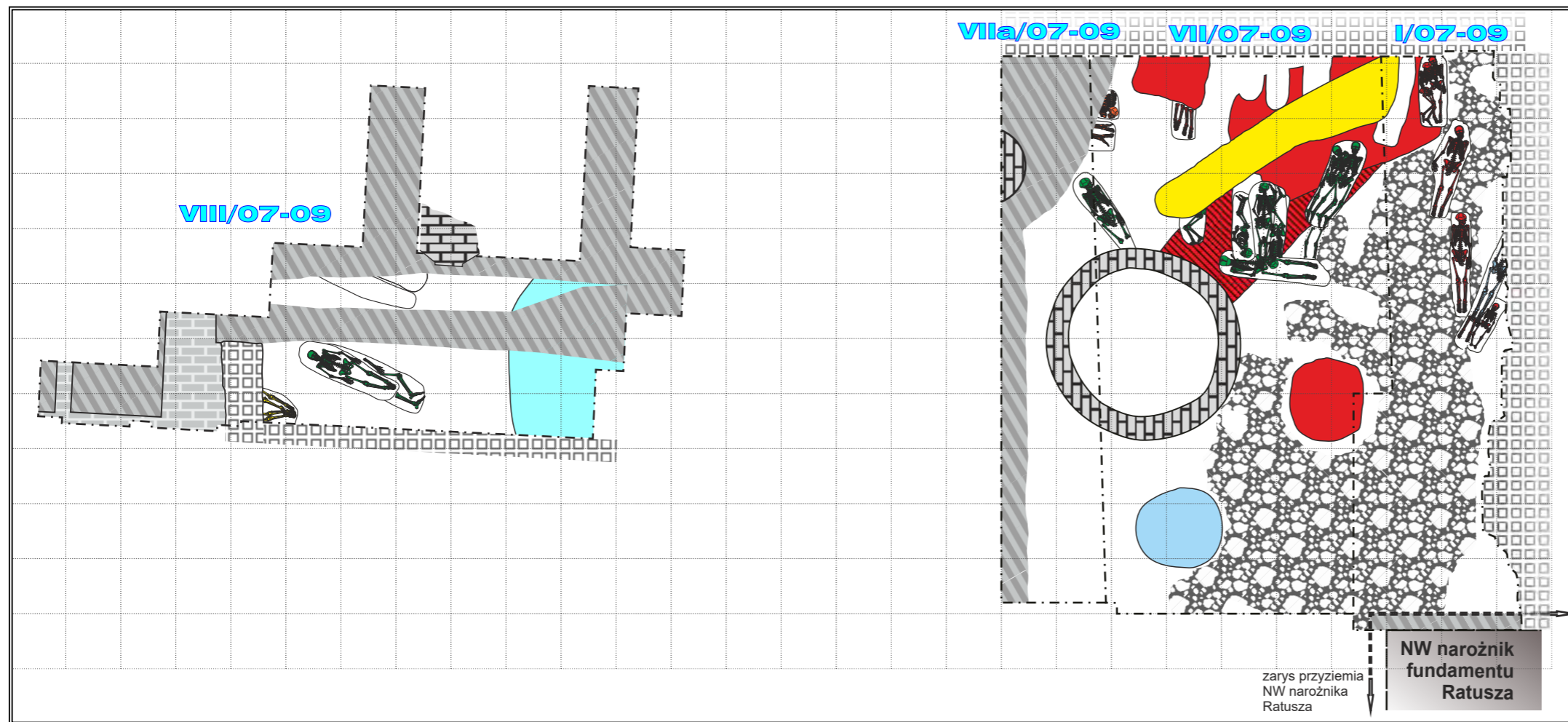
Legenda:

a – nr wykopu, b – historyczne mury kamienne, c – historyczne mury ceglane, d – współczesne mury ceglane, e – zasypiska współczesnych wkopów instalatorskich, f – gruzowiska, g – średniowieczny bruk kamienny, h - ossuarium, i – ziemianki wczesnośredniowieczne, j – obiekty neolityczne, k – obiekty wczesnośredniowieczne, l – obiekty z I fazy użytkowania cmentarza, m – obiekty z II fazy użytkowania cmentarza, n – obiekty z III fazy użytkowania cmentarza, o – obiekty z II-III fazy użytkowania cmentarza, p – obiekty z I-III fazy użytkowania cmentarza, r – obiekt z XVII w., s – nowożytna studnia

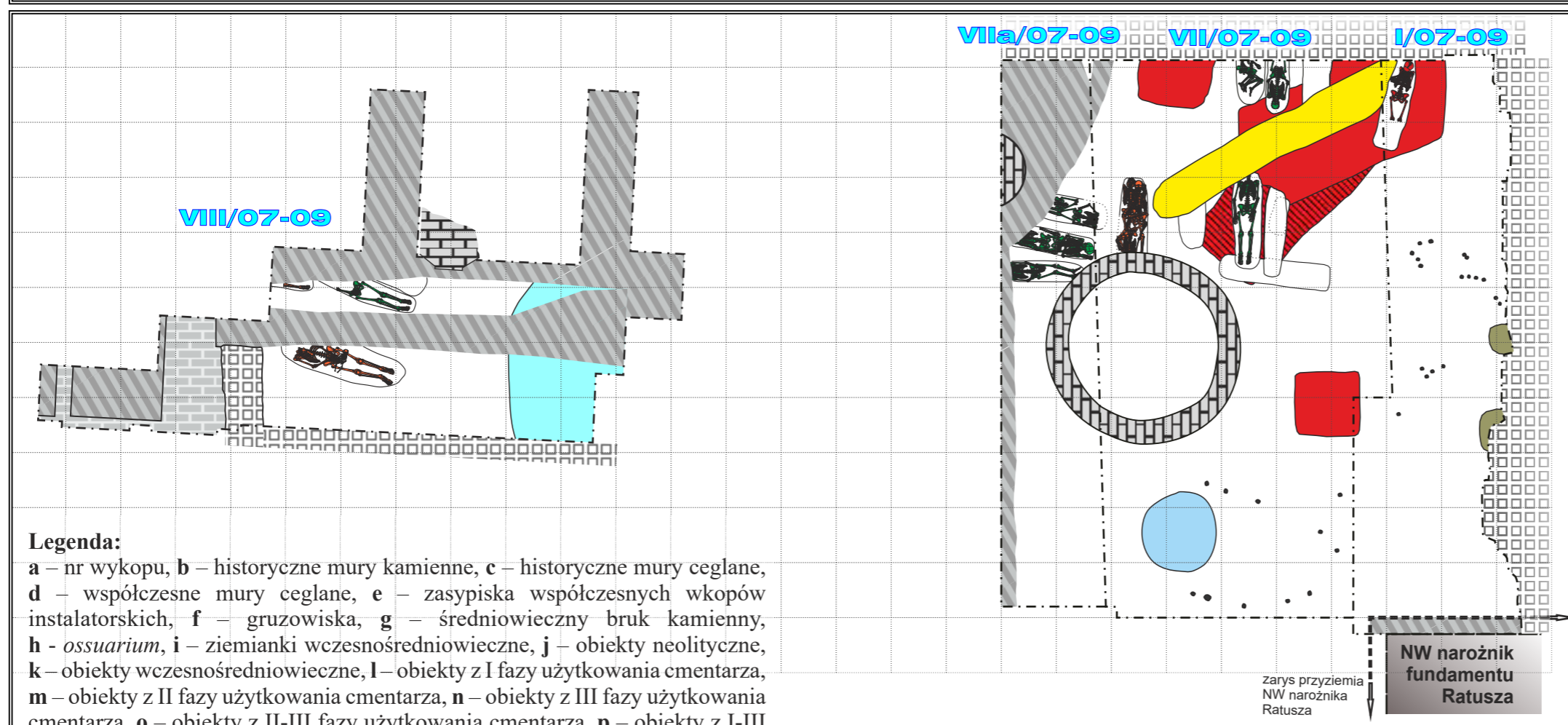
Ryc. 36.

Zestawienie pochówków odsłoniętych w północnej części cmentarza św. Ducha, u góry – poziom 3, u dołu – poziom 4 (za: J. Tkaczyk, R. Niedźwiadek i in. 2010, Ryc. 32, 33, 49, 50)

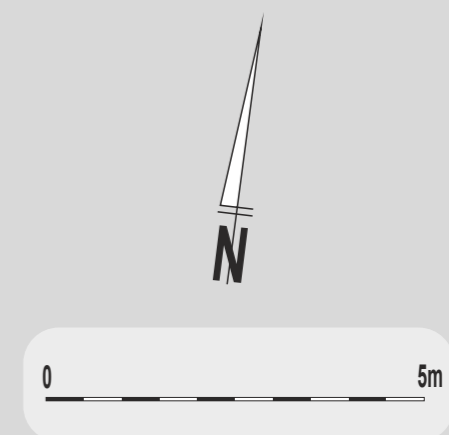
LEGENDA

I/07-09	- a		- j
	- b		- k
	- c		- l
	- d		- m
	- e		- n
	- f		- o
	- g		- p
	- h		- r
	- i		- s

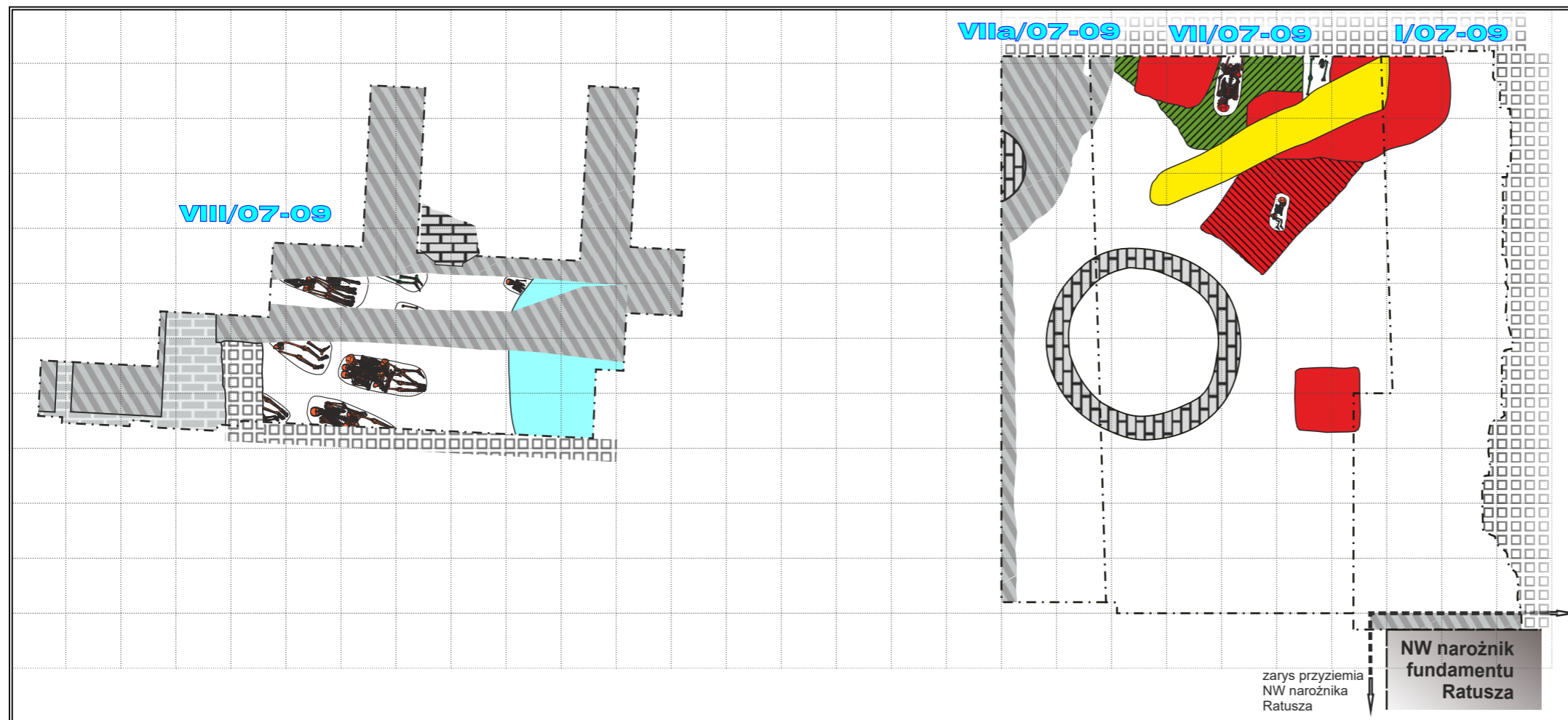
Legenda:

a – nr wykopu, b – historyczne mury kamienne, c – historyczne mury ceglane, d – współczesne mury ceglane, e – zasypiska współczesnych wkopów instalatorskich, f – gruzowiska, g – średniowieczny bruk kamienny, h - ossuarium, i – ziemianki wczesnośredniowieczne, j – obiekty neolityczne, k – obiekty wczesnośredniowieczne, l – obiekty z I fazy użytkowania cmentarza, m – obiekty z II fazy użytkowania cmentarza, n – obiekty z III fazy użytkowania cmentarza, o – obiekty z II-III fazy użytkowania cmentarza, p – obiekty z I-III fazy użytkowania cmentarza, r – obiekt z XVII w., s – nowożytna studnia

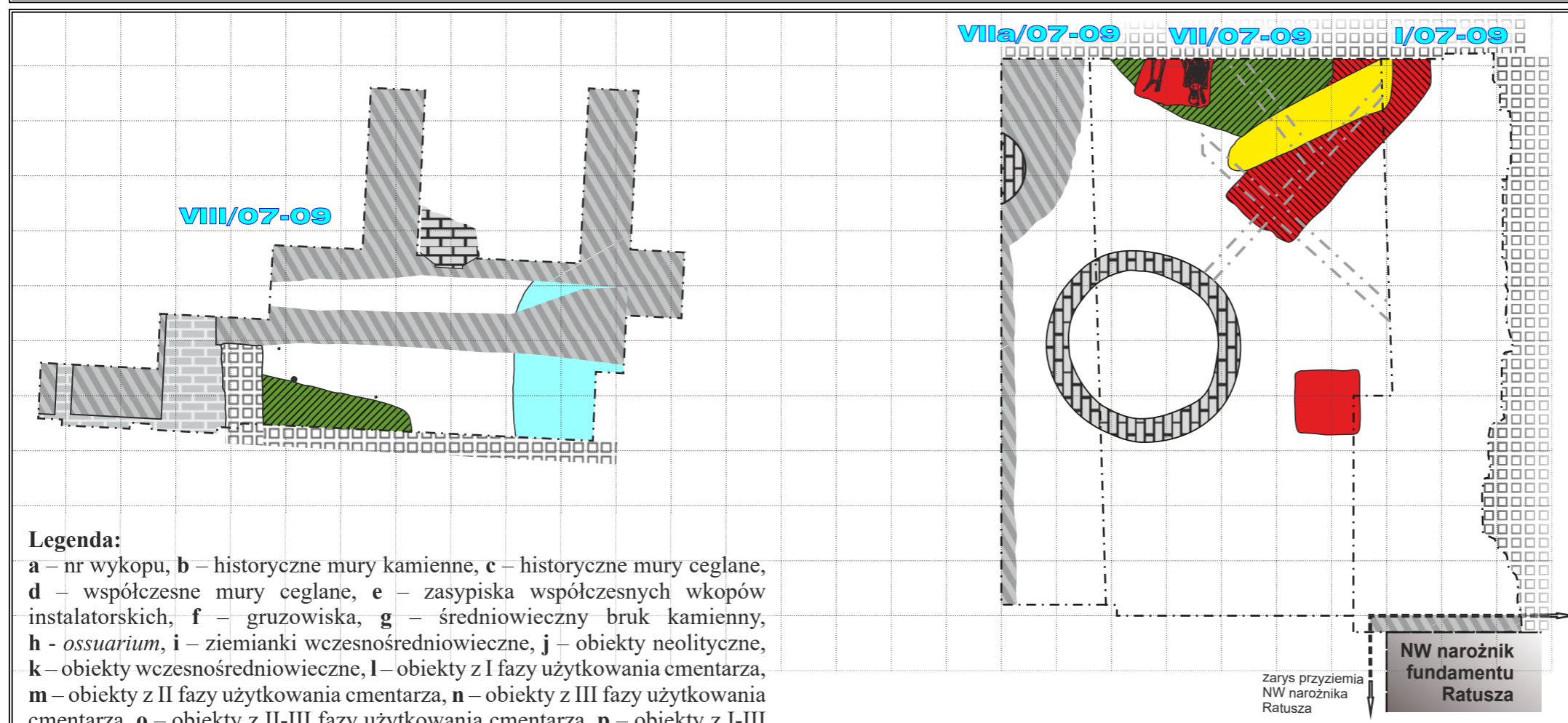
Ryc. 37.

Zestawienie pochówków odsłoniętych w północnej części cmentarza św. Ducha, u góry – poziom 5, u dołu – poziom 6 (za: J. Tkaczyk, R. Niedźwiadek i in. 2010, Ryc. 34, 35, 51, 52)

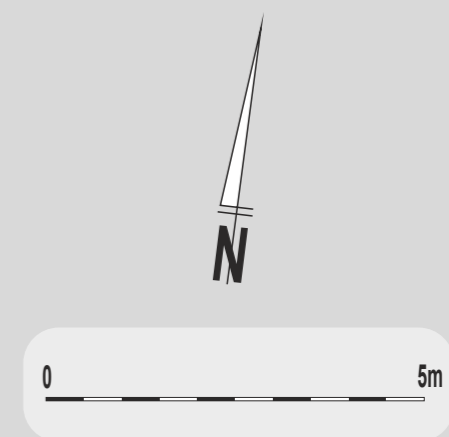
LEGENDA

I/07-09	- a		- j
	- b		- k
	- c		- l
	- d		- m
	- e		- n
	- f		- o
	- g		- p
	- h		- r
	- i		- s

Legenda:

a – nr wykopu, b – historyczne mury kamienne, c – historyczne mury ceglane, d – współczesne mury ceglane, e – zasypiska współczesnych wkopów instalatorskich, f – gruzowiska, g – średniowieczny bruk kamienny, h - ossuarium, i – ziemianki wczesnośredniowieczne, j – obiekty neolityczne, k – obiekty wczesnośredniowieczne, l – obiekty z I fazy użytkowania cmentarza, m – obiekty z II fazy użytkowania cmentarza, n – obiekty z III fazy użytkowania cmentarza, o – obiekty z II-III fazy użytkowania cmentarza, p – obiekty z I-III fazy użytkowania cmentarza, r – obiekt z XVII w., s – nowożytna studnia

Ryc. 38.

Zestawienie pochówków odsłoniętych w północnej części cmentarza św. Ducha, u góry – poziom 7, u dołu – poziom 8 (za: J. Tkaczyk, R. Niedźwiadek i in. 2010, Ryc. 36, 37, 53, 54)

Ryc. 39.
Lublin cmentarz świętoduski: relacja pochówków w południowej części drugiego poziomu grzebalnego (fot. ARCHEE)

Ryc. 40.
Lublin cmentarz świętoduski: relacja pochówków w południowej części trzeciego poziomu grzebalnego (fot. ARCHEE)

Ryc. 41.
Lublin cmentarz świętoduski: sekwencja
stratygraficzna w zachodnim profilu
wykopu (fot. ARCHEE)

Ryc. 42.
Lublin cmentarz świętoduski:
zniszczenia układu nawarstwień podczas
prac z 1998 r. (fot. ARCHEE)

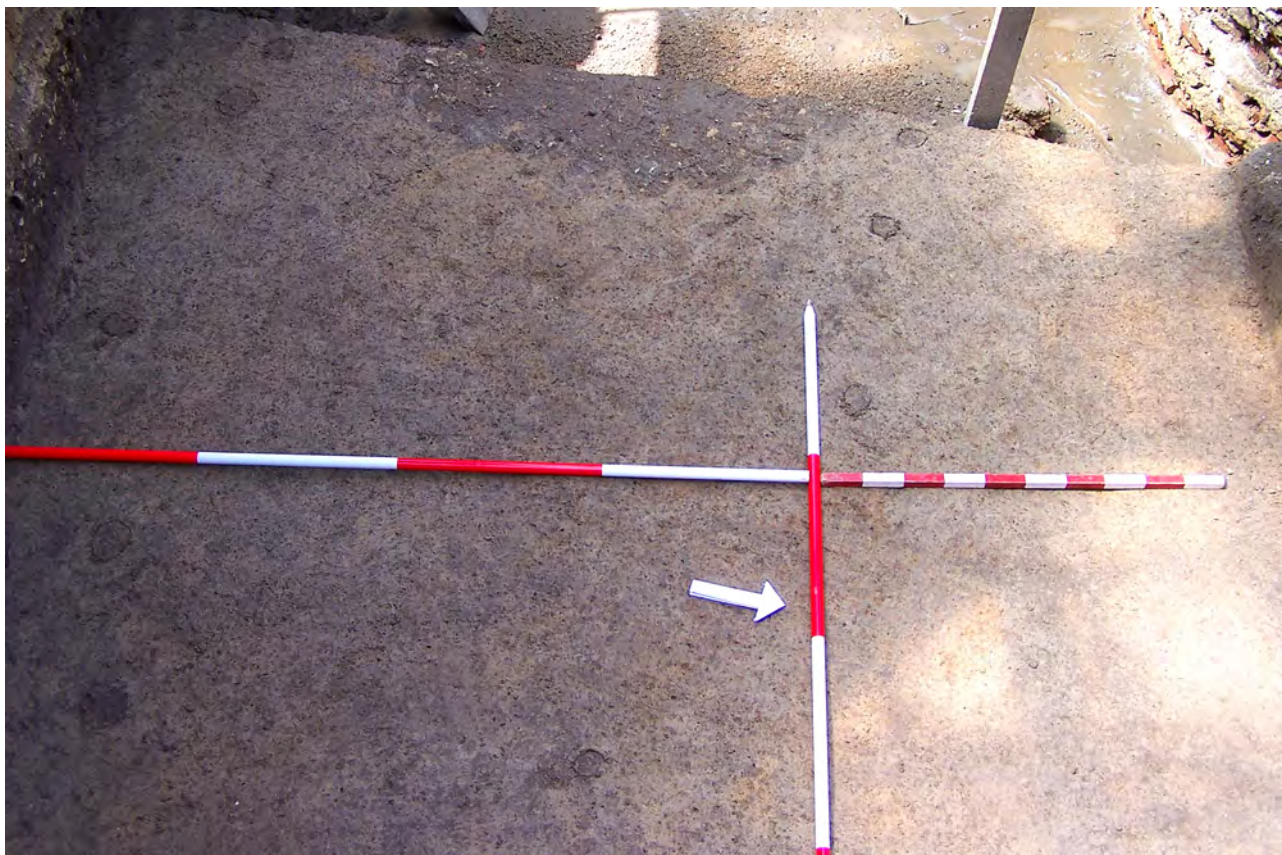

Ryc. 43.
Lublin cmentarz
świętoduski: jama
późnośredniowieczna
przecinająca bruk kamienny
(fot. ARCHEE)

Ryc. 44.
Lublin cmentarz świętoduski:
potłuczone naczynia
późnośredniowieczne w
zasypisku jamy (fot. ARCHEE)

Ryc. 45.
 Lublin cmentarz
 świętoduski: negatywy
 palików otaczające
 zasypisko jamy
 późnośredniowiecznej
 (fot. ARCHEE)

Ryc. 46.
 Lublin cmentarz
 świętoduski: relacja
 fundamentów skrzydła
 klasztoru karmelitów z
 jamą do której zrzuciono
 szczątki ok. 100 osób
 (fot. ARCHEE)

Ryc. 47.
 Ulica Namiestkowska (dziś Narutowicza) w Lublinie, po prawej fasada kościoła brygidkowskiego pocztówka z pocz. XX w., bezpłatny dodatek do „Kuriera Lubelskiego”

Ryc. 48.
 Lublin, kościół brygidkowski, kaplica północna: popiersie Władysława Jagiełły z okolicznością tablicą informującą o fundacji królewskiej (fot. R.N.)

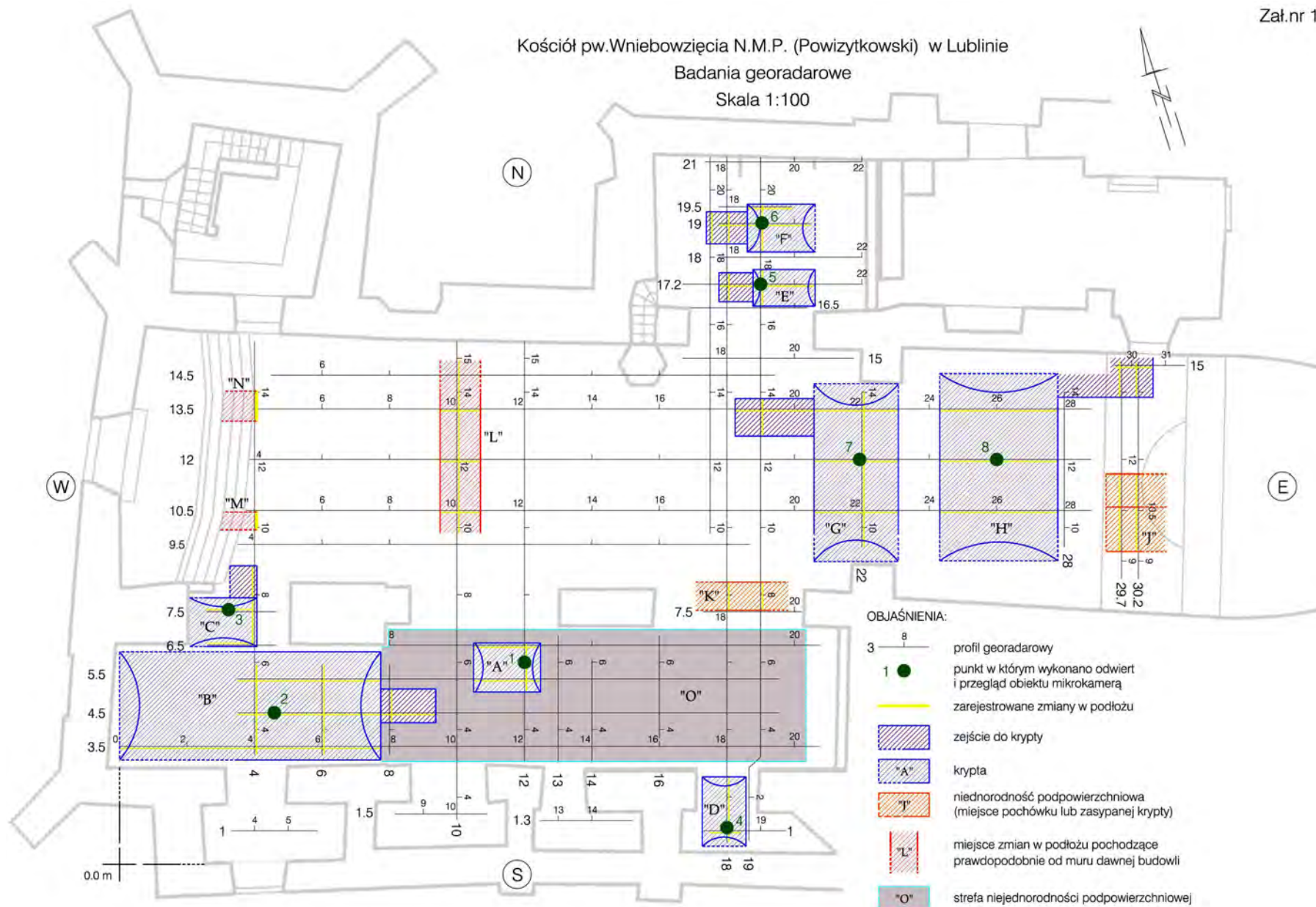

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

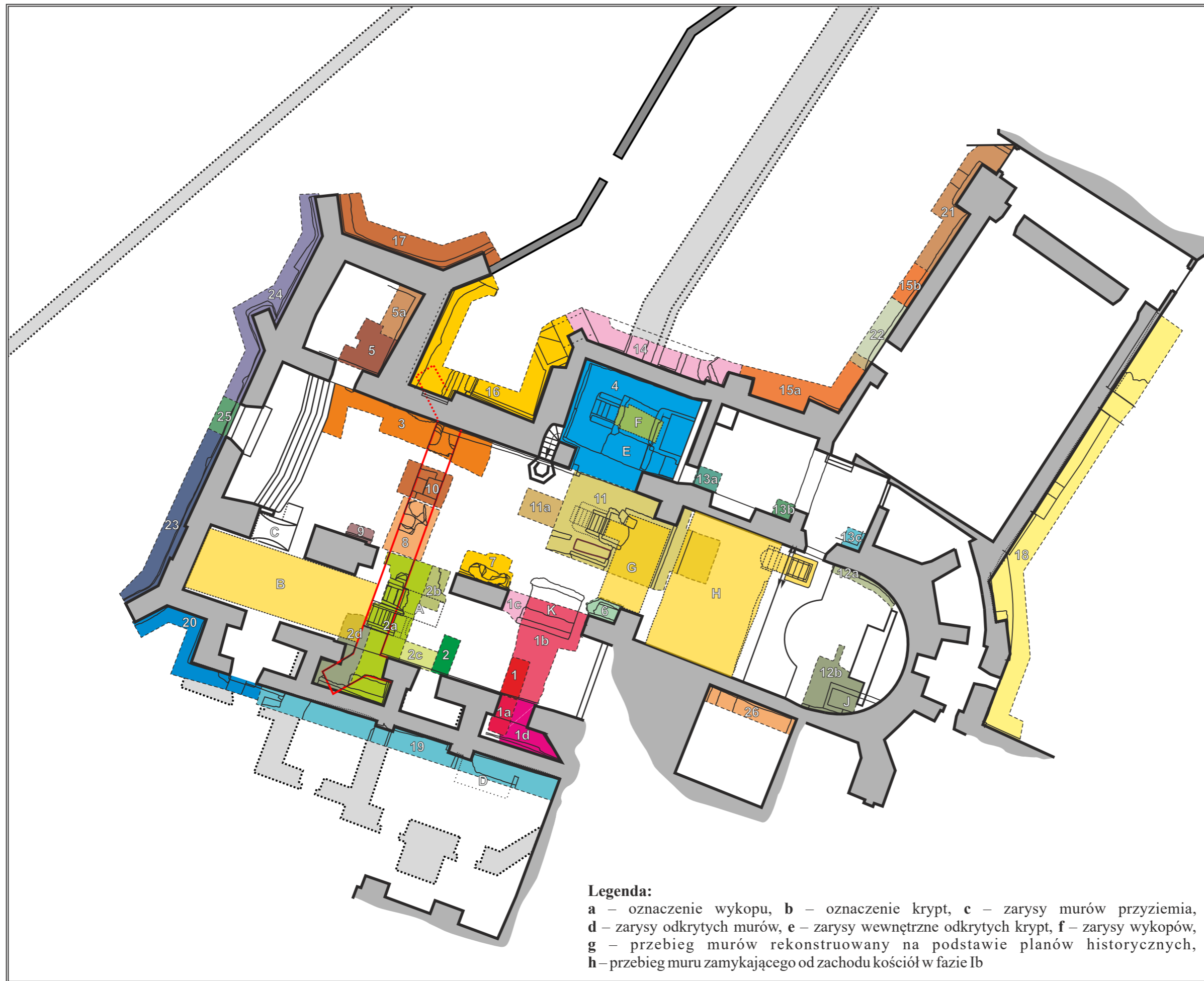

0 40m

Ryc. 49. Lokalizacja kościoła pobrygidkowskiego Wniebowzięcia NMP Zwycięskiej na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 50. Wyniki prospekcji georadarowej w kościele pobrygidzkowski w Lublinie [za: W. Nawrocki i in. 2009, zał. nr 1]

LEGENDA

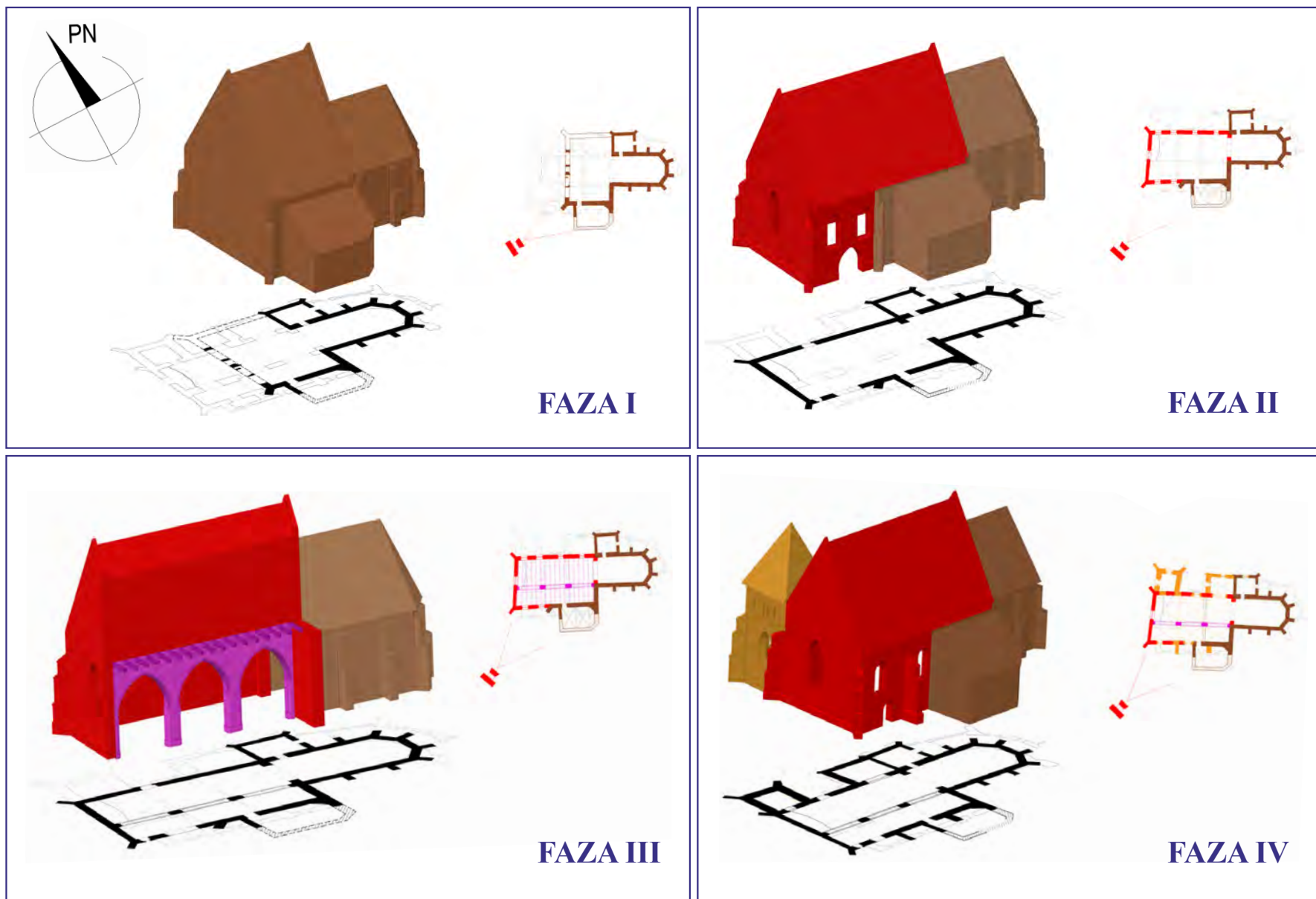
- 15a - a
- F - b
- c
- d
- e
- f
- g
- h

Legenda:
a – oznaczenie wykopu, **b** – oznaczenie krypt, **c** – zarysy murów przyziemia,
d – zarysy odkrytych murów, **e** – zarysy wewnętrzne odkrytych krypt, **f** – zarysy wykopów,
g – przebieg murów rekonstruowanych na podstawie planów historycznych,
h – przebieg muru zamykającego od zachodu kościoła w fazie Ib

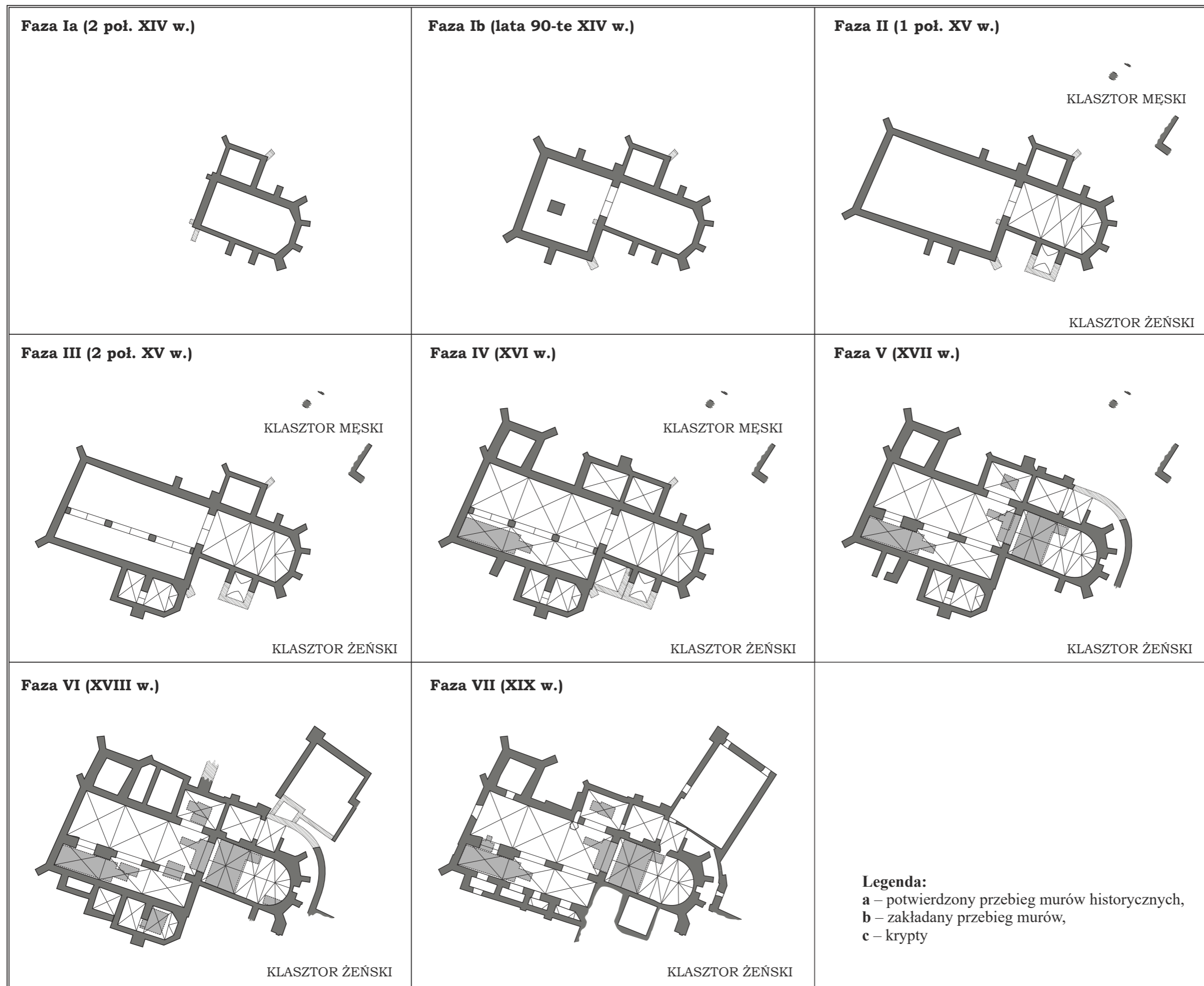

Ryc. 51.

Lublin, kościół pobrygidzki: zestawienie wykopów archeologicznych z lat 2011-2012 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013; oprac. D. B.)

Ryc. 52. Lublin, kościół pobrygidkowski, wizualizacja przemian architektonicznych: faza I 2 poł. koniec XIV w.; faza II 1420 - ok. 1430 r.; faza III 2 poł. XV ok. 1470-80 r.; faza IV pocz. XVI w., po r. 1500 [za: M. Cempla i in. 2011a, 2011b]

LEGENDA

■ - a

▨ - b

▤ - c

N

0 20m

Ryc. 53.

Lublin, kościół pobrygidkowski – fazy przebudowy obiektu
 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 135)

Ryc. 54.
Lublin kościół
pobrygidkowski: zdobione
glify wąskich okien gotyckich,
odsłonięte podczas badań
architektonicznych (fot. R.N.)

Ryc. 55.
Lublin kościół
pobrygidkowski: zachowane
fragmenty fresków
przedstawiające orszak
królewski, obecnie na strychu
(fot. R.N.)

Ryc. 56.
Lublin kościół pobrygidkowski: widok na żebra sklepienia z poł. XVII w., w tle odsłonięty gotycki łuk polichromiami (fot. R.N.)

Ryc. 57.
Lublin kościół pobrygidkowski: wystrój sklepienia prezbiterium wprowadzonego podczas remontu z poł. XVII w. (fot. R.N.)

Ryc. 58.
Lublin kościół pobrygidkowski: zarysy
wkopów grobowych pochówków nr 56 i 58
[za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 240]

Ryc. 59.
Lublin kościół pobrygidkowski: pochówki
nr 56 i 58 [za: R. Niedźwiadek i in. 2013,
Fot. 241]

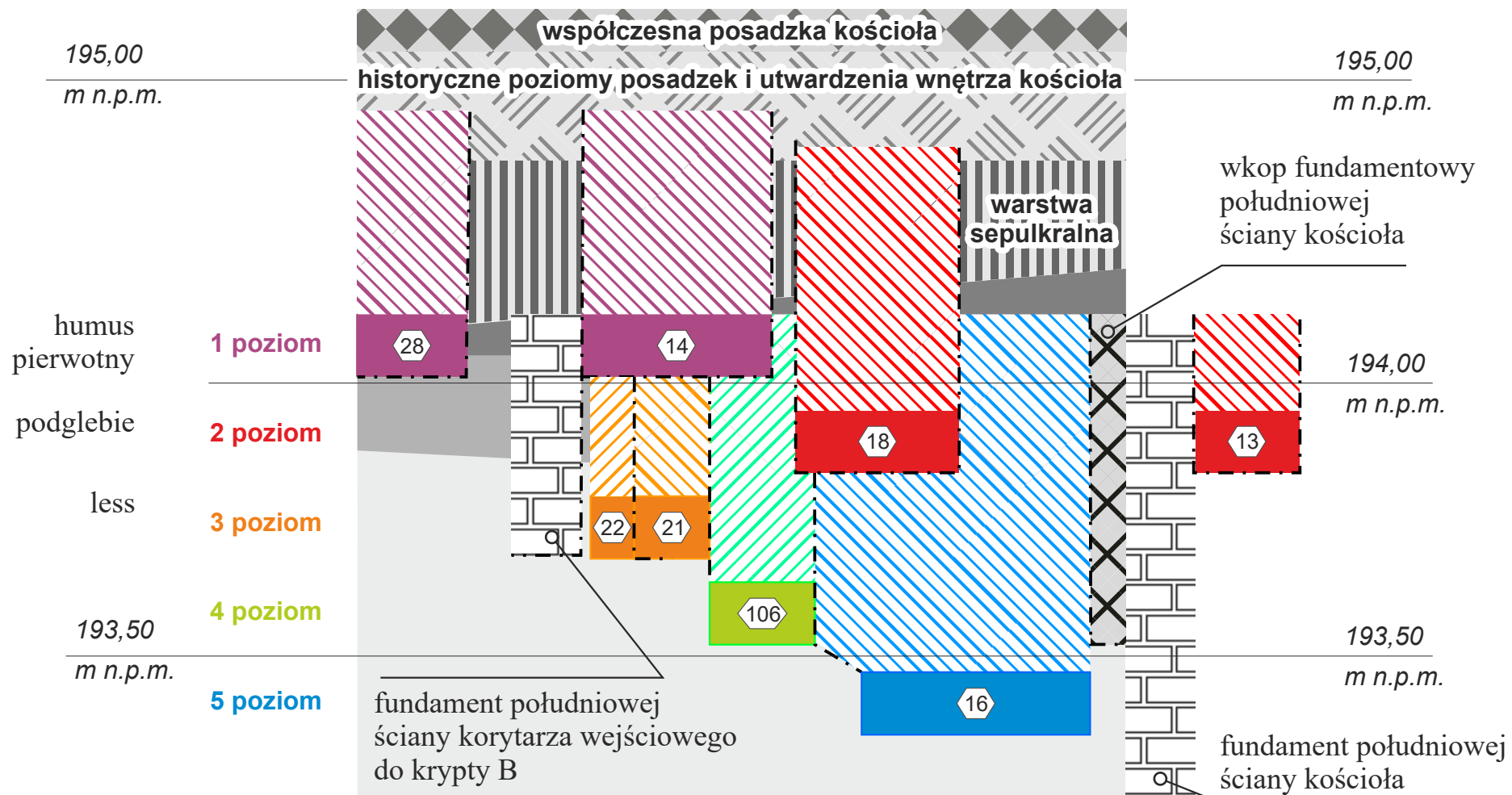

Ryc. 60.
Lublin kościół
pobrygidkowski: wianek
na głowie pochówku nr 57
[za: R. Niedźwiadek i in.
2013, Fot. 244]

Ryc. 61.
Lublin kościół
pobrygidkowski: relacja
pochówków nr 56 i 58
oraz krypty 'G'
[za: R. Niedźwiadek i in.
2013, Fot. 245]

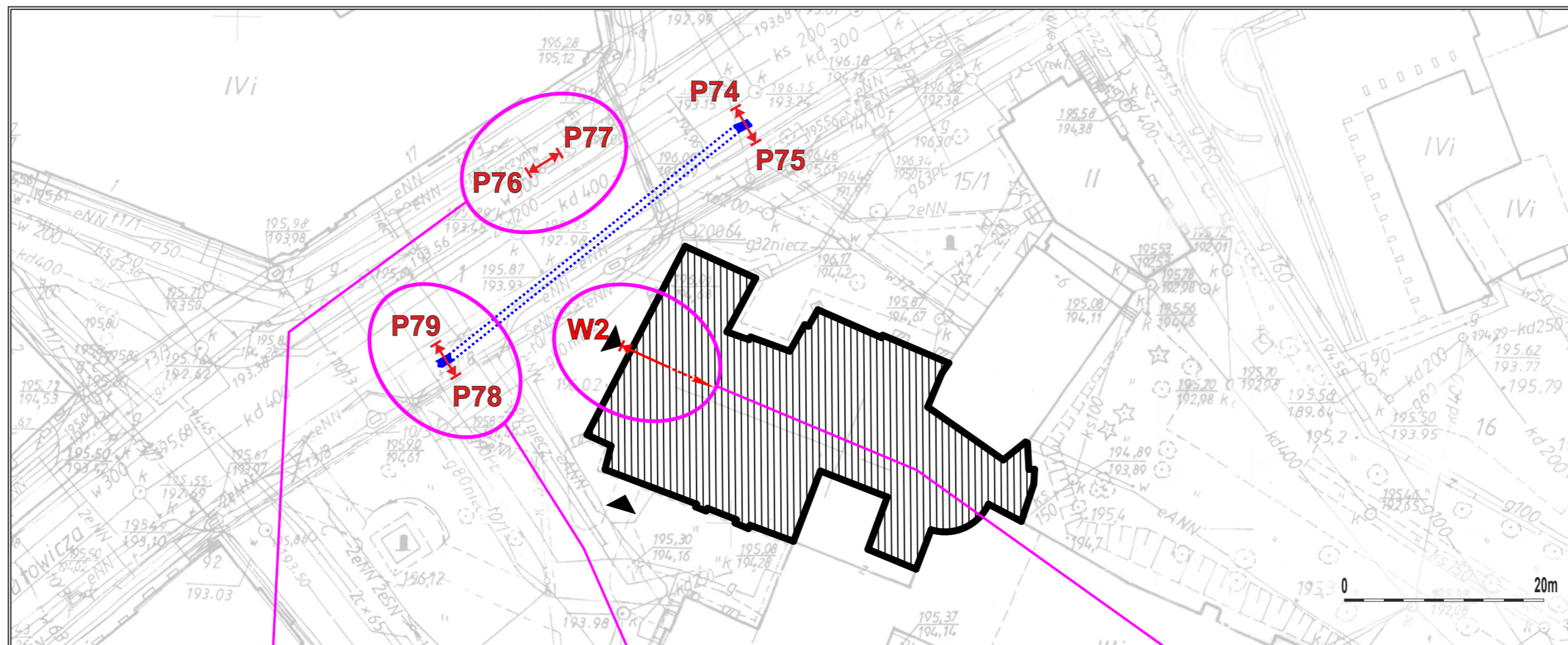
Ryc. 62. Lublin kościół pobrygidkowski: schemat relacji pochówków odsłoniętych we wschodniej części wykopu 2 (oprac. R. N.)

Ryc. 63.
Lublin kościół
pobrygidkowski: szczątki
kostne złożone w zasypisku
wkopu fundamentowego
południowej ściany nawy
[za: R. Niedźwiadek i in.
2013, Fot. 57]

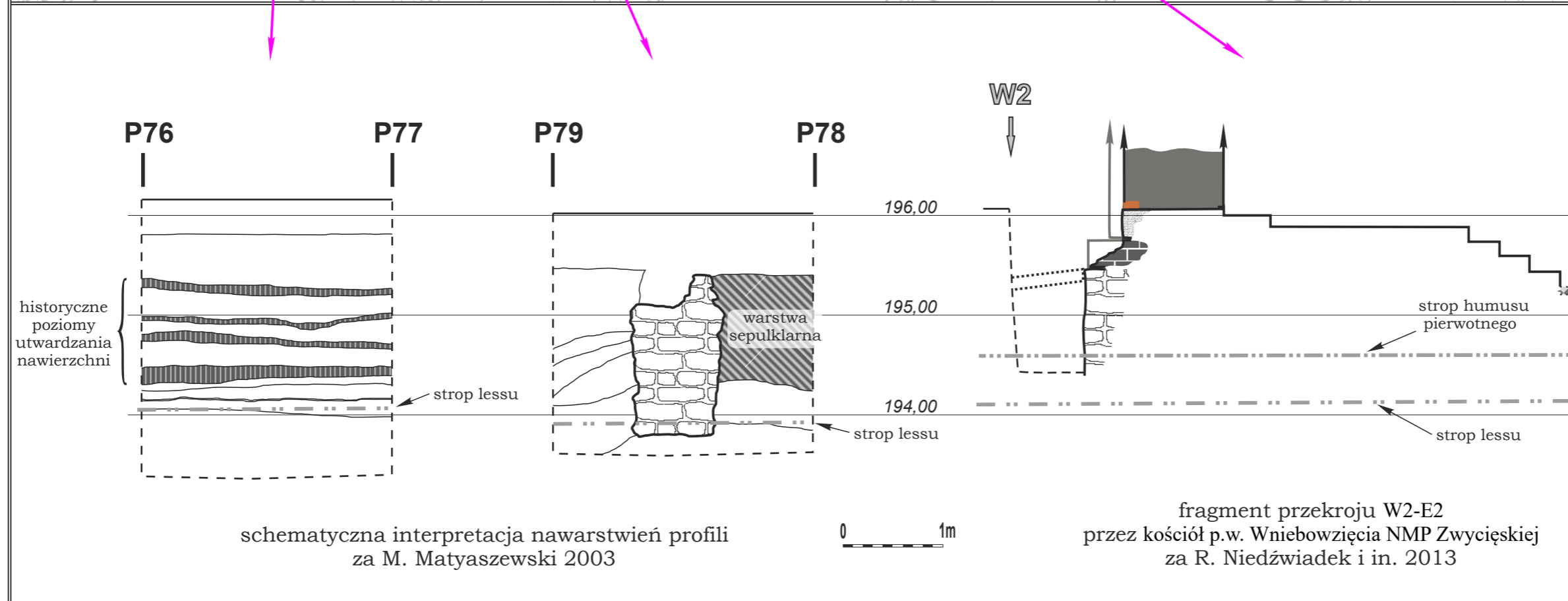
Ryc. 64.
Lublin kościół
pobrygidkowski: pochówki
nr 48 i 49 przecięte przez
fundament ściany wieży
[za: R. Niedźwiadek i in.
2013, Fot. 168]

LEGENDA

- a
- b
- c
- d

Legenda:
 a – fragment przekroju za R. Niedźwiadek i in. 2013, b – profile za M. Matyaszewski 2003,
 c – relikty murów za M. Matyaszewski 2003, d – rekonstrukcja przebiegu klasztornego
 muru ogrodzeniowego

Ryc. 65.
 Lublin kościół pobrygidkowski: zestawienie poziomów zalegających przed frontem kościoła (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 131)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

Ryc. 66. Lokalizacja kościoła pobernardyńskiego Nawrócenia św. Pawła na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 67.
Otoczenie i bryła kościoła pobernardyńskiego w
Lublinie na sztychu A. Lerue z 1852 r. [za: A.
Lerue *Album lubelskie*
http://teatrnn.pl/ikonografia/leksykon_art/52#3]

Ryc. 68.
Współczesny widok na kościół
pobernardyński (fot. R. N.)

Ryc. 69. Lokalizacja skupisk kości odsłoniętych w otoczeniu kościoła pobernardyńskiego (oprac. R. N., rys. D.B.)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

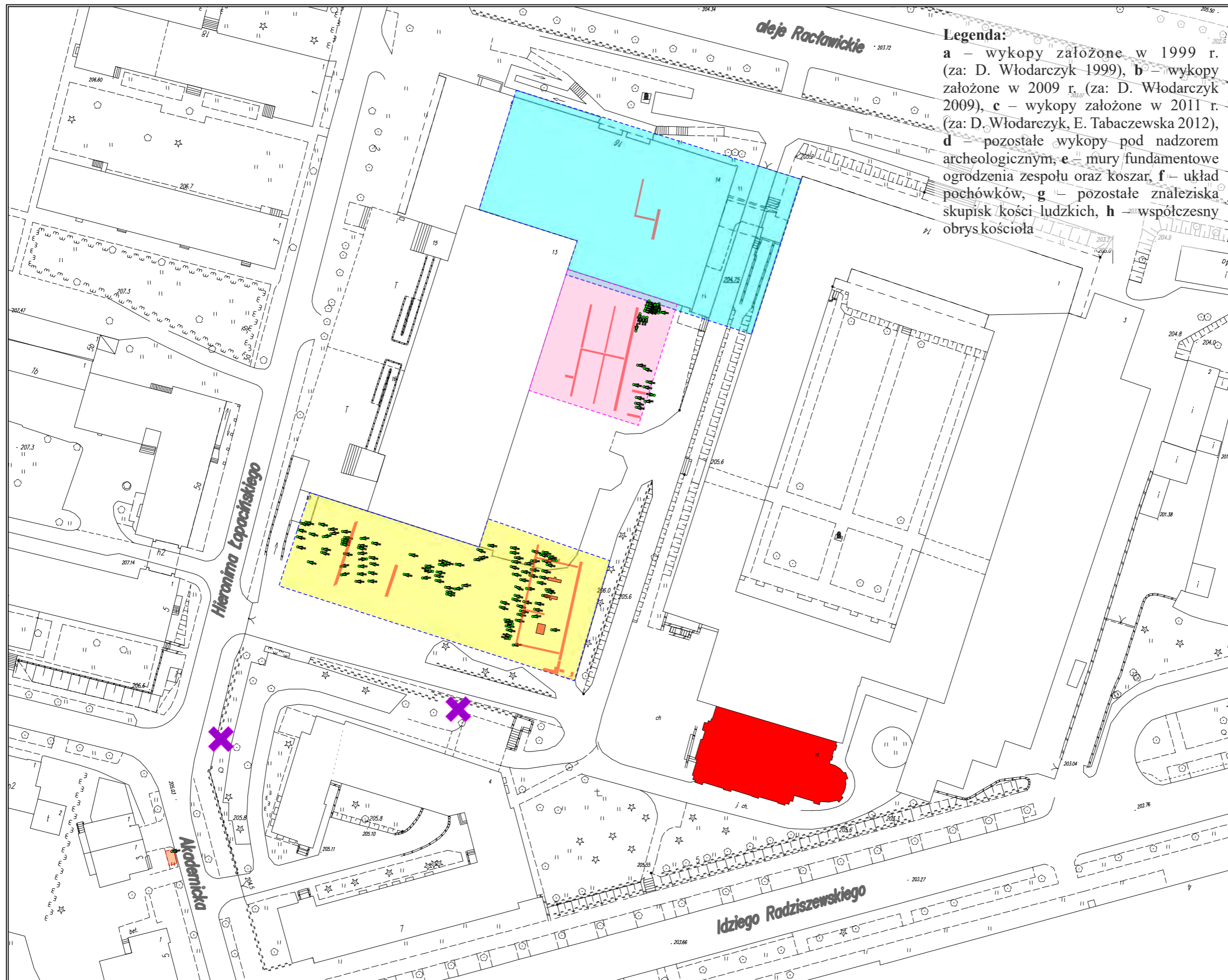
Ryc. 70. Lokalizacja kościoła św. Krzyża, do końca XVII w. należy do dominikanów obserwantów, na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 71.
Współczesna fasa kościoła św. Krzyża
(fot. R.N.)

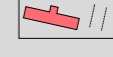
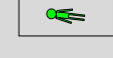

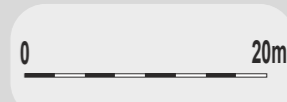
Ryc. 72.
Fragment płaskorzeźby przedstawiającej
legendę o kupcu Henryku (fot. R. N.)

Legenda:
a – wykopy założone w 1999 r. (za: D. Włodarczyk 1999), **b** – wykopy założone w 2009 r. (za: D. Włodarczyk 2009), **c** – wykopy założone w 2011 r. (za: D. Włodarczyk, E. Tabaczewska 2012), **d** – pozostałe wykopy pod nadzorem archeologicznym, **e** – mury fundamentowe ogrodzenia zespołu oraz koszar, **f** – układ pochówków, **g** – pozostałe znaleziska skupisk kości ludzkich, **h** – współczesny obrys kościoła

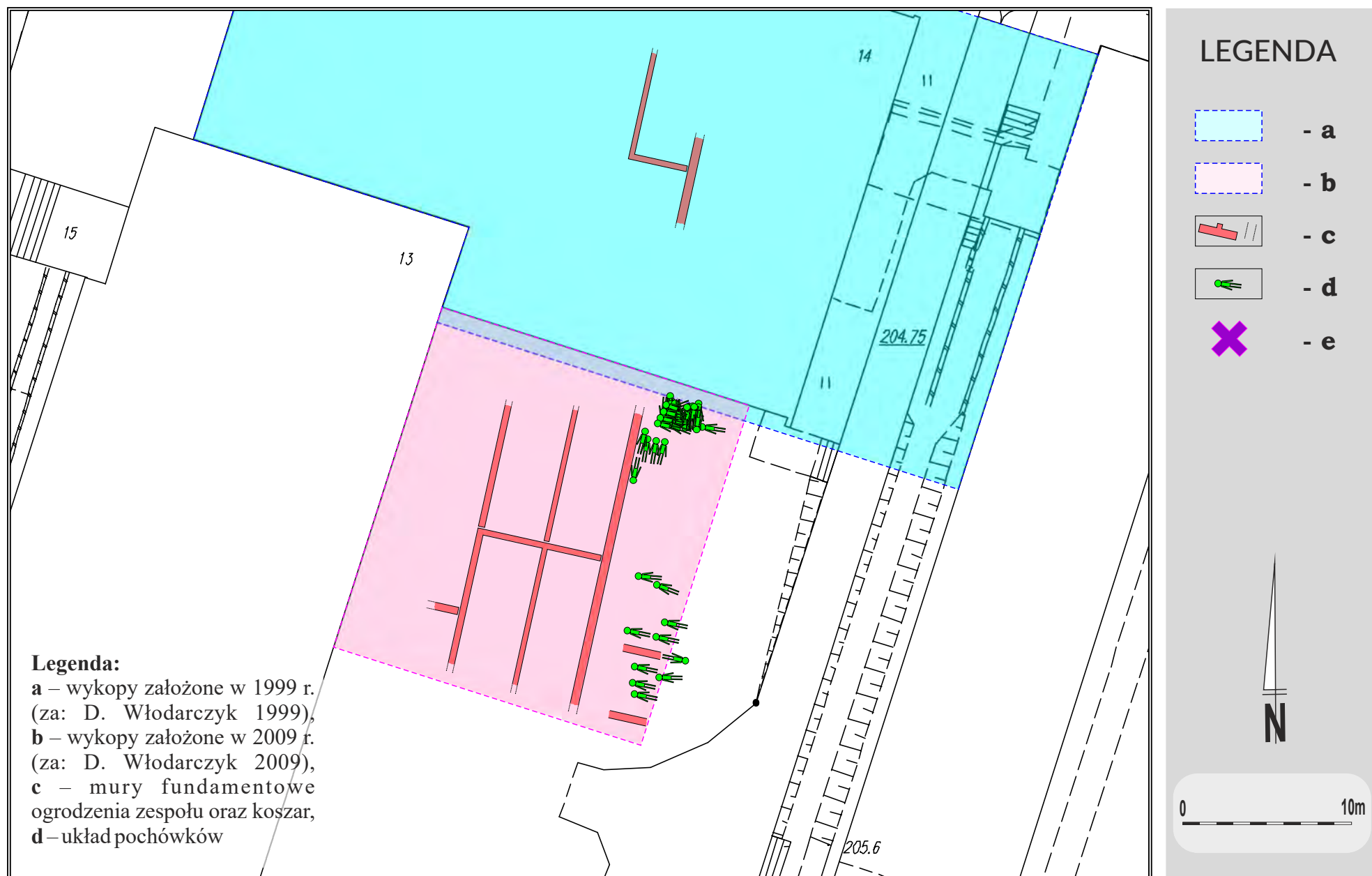
LEGENDA

- - **a**
- - **b**
- - **c**
- - **d**
- - **e**
- - **f**
- - **g**
- - **h**

Ryc. 73.

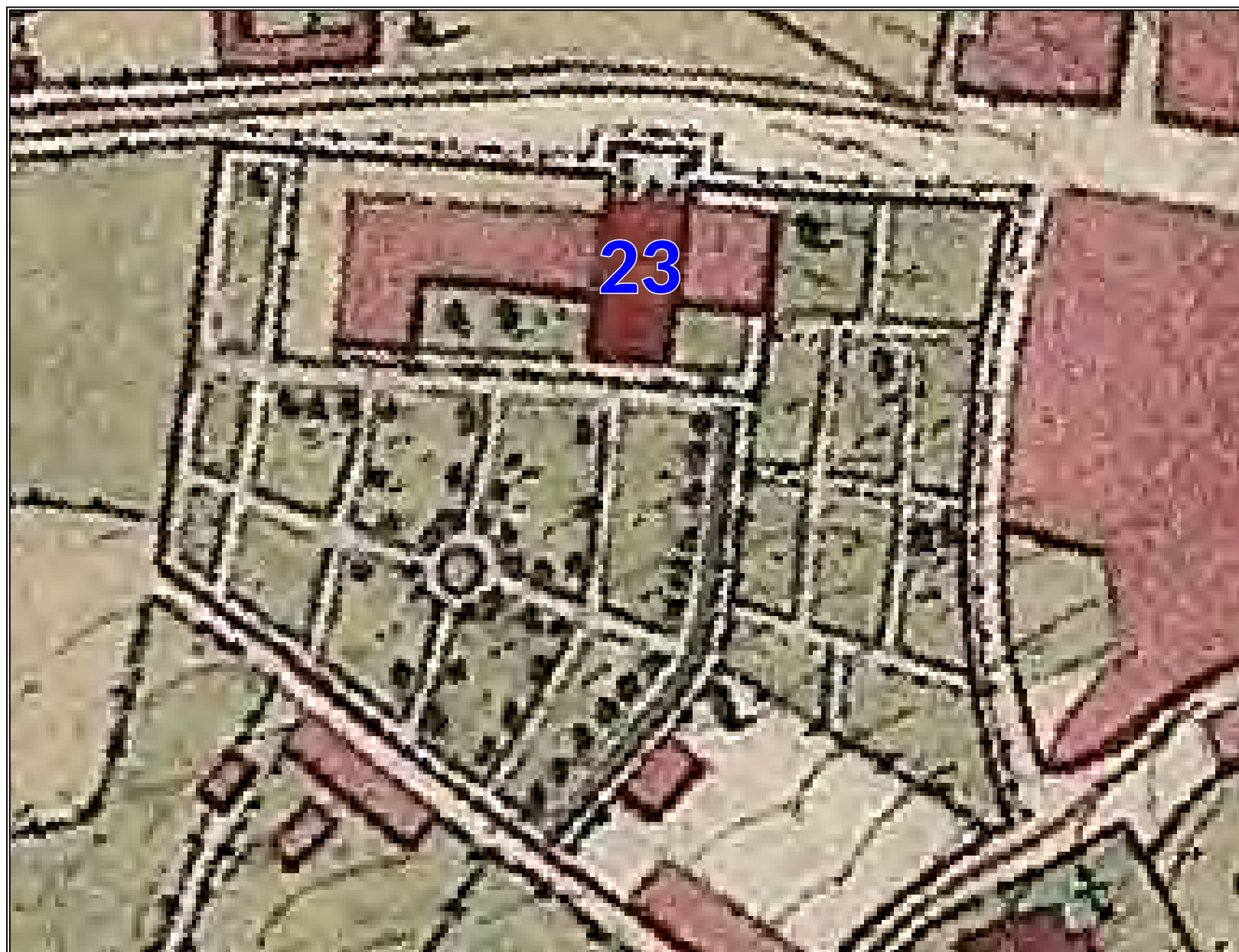
Kościół św. Krzyża – zestawienie stanu rozpoznania cmentarza (oprac. fot. R. N., rys. D.B.)

Ryc. 74. Kościół św. Krzyża – zestawienie pochówków odkrytych w sezonach 1999 i 2009 (oprac. fot. R.N., rys. D.B.)

Ryc. 75. Kościół św. Krzyża – zestawienie pochówków odkrytych w sezonie 2011 (oprac. fot. R.N., rys. D.B.)

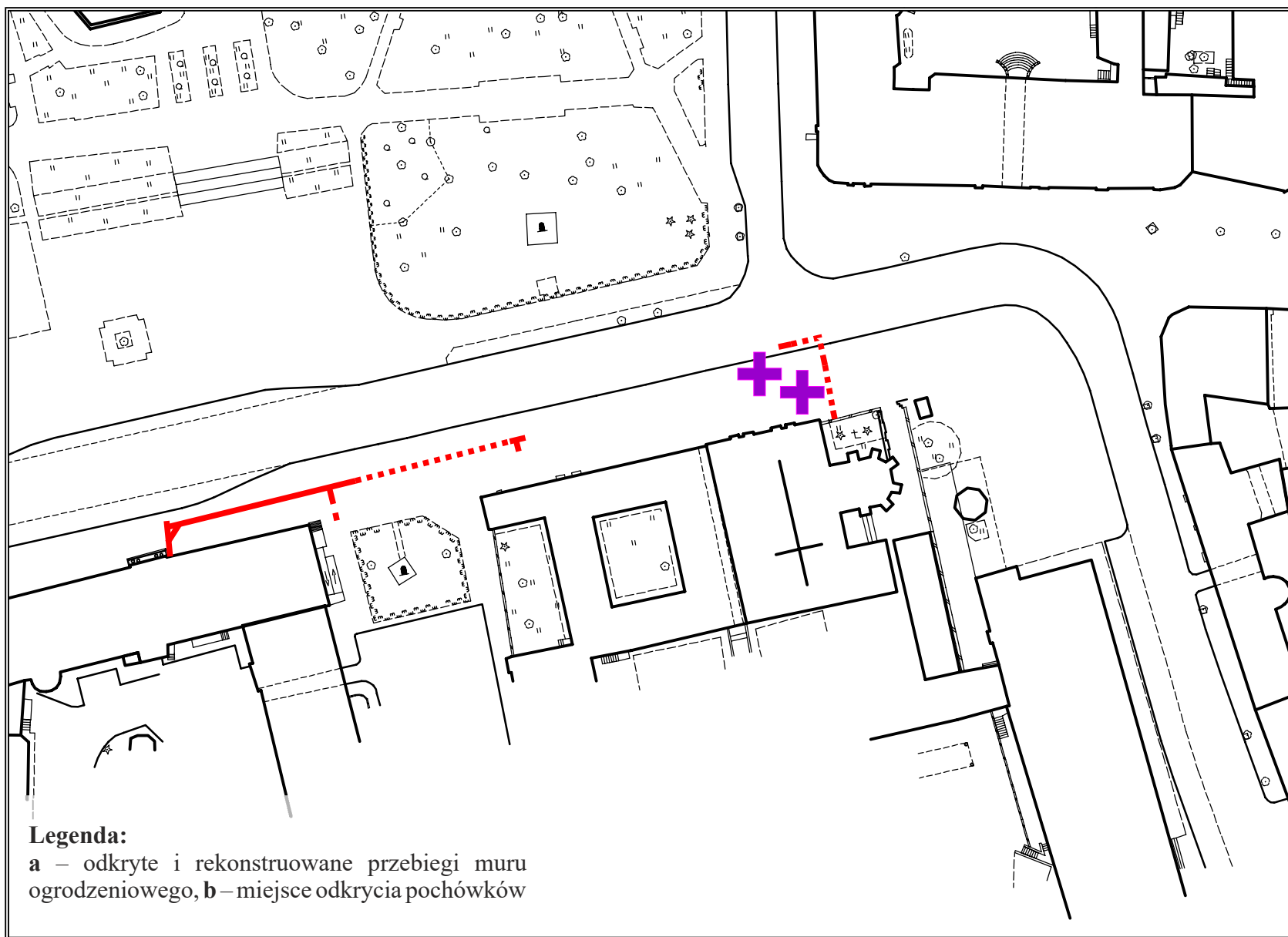

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

Ryc. 76. Lokalizacja kapucynów na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Legenda:

a – odkryte i rekonstruowane przebiegi muru ogrodzeniowego, **b** – miejsce odkrycia pochówków

LEGENDA

- - a
- - a
- - b

Ryc. 77.

Lokalizacja odkryć muru ogrodzeniowego i pochówków przed frontonem kościoła kapucynów w Lublinie (oprac. D.B., za: M. Matyszewski 1997, ryc. 40)

Ryc. 78. Ogródzenie zespołu kapucynów w Lublinie – obraz z 1 poł. XIX wieku, nieznanego malarza (za: www.kapucyni-lublin.pl)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

Ryc. 79. Lokalizacja cerkwi prawosławnej p.w. Przemienienia Pańskiego na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 80. Historyczny bieg ulicy Ruskiej wokół Wzgórza Czwartek na podkładzie fragmentu planu Rennera (oprac. fot. R.N., rys. D.B.)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

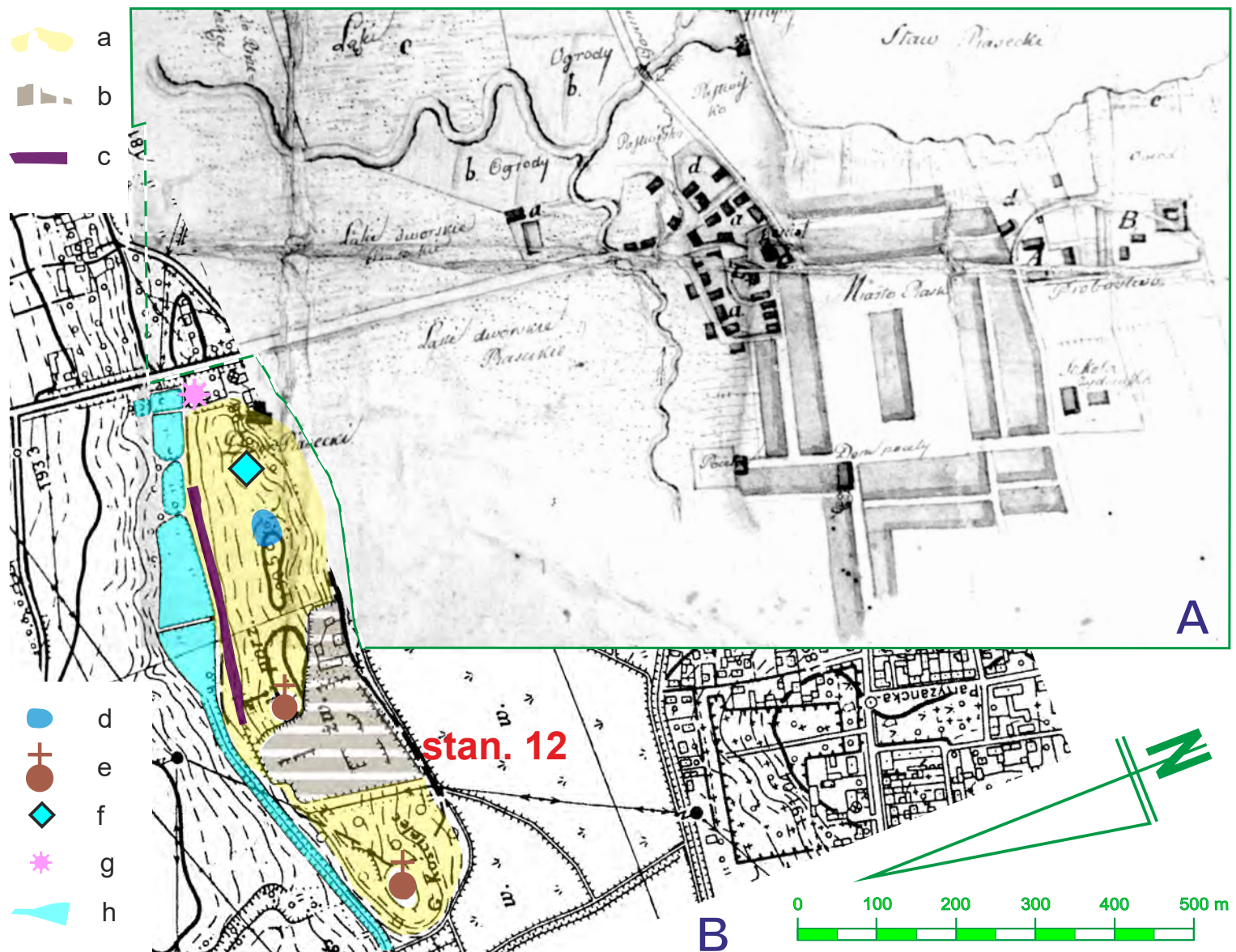

0 40m

Ryc. 81. Lokalizacja zespołu pomisjonarskiego w Lublinie na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 82. Przepuszczalna lokalizacja kaplicy ariańskiej na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Legenda:

- a** – zasięg stanowiska,
- b** – zniszczona część stanowiska,
- c** – pas stanowiska przebadany w sezonie 2004,
- d** – ruiny dworu Orzechowskich,
- e** – zbory protestanckie,
- f** – przybliżona lokalizacja kościoła i szkoły arianskiej z 1627-1645 r. (wg opisu A. Rekwirewicz 1912, s. 4-5),
- g** – młyn wodny z XIX w.,
- h** – koryto rzeki Sierotki ze stawami i groblami

Ryc. 83.

Piaski, pow. Świdnik, stan. 12/1: rekonstrukcja rozmieszczenia budowli protestanckich (oprac. R. N., za: R. Niedźwiadek i in. 2008, Ryc. 1),
 A - fragment *Mapy obrazującej stan probostwa Piaseckiego wraz z prebendą z 1799 r.* (reprodukcja za A. Cebulak 1983, Ryc 5),
 B – wycinek mapy topograficznej w skali 1:5 000

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

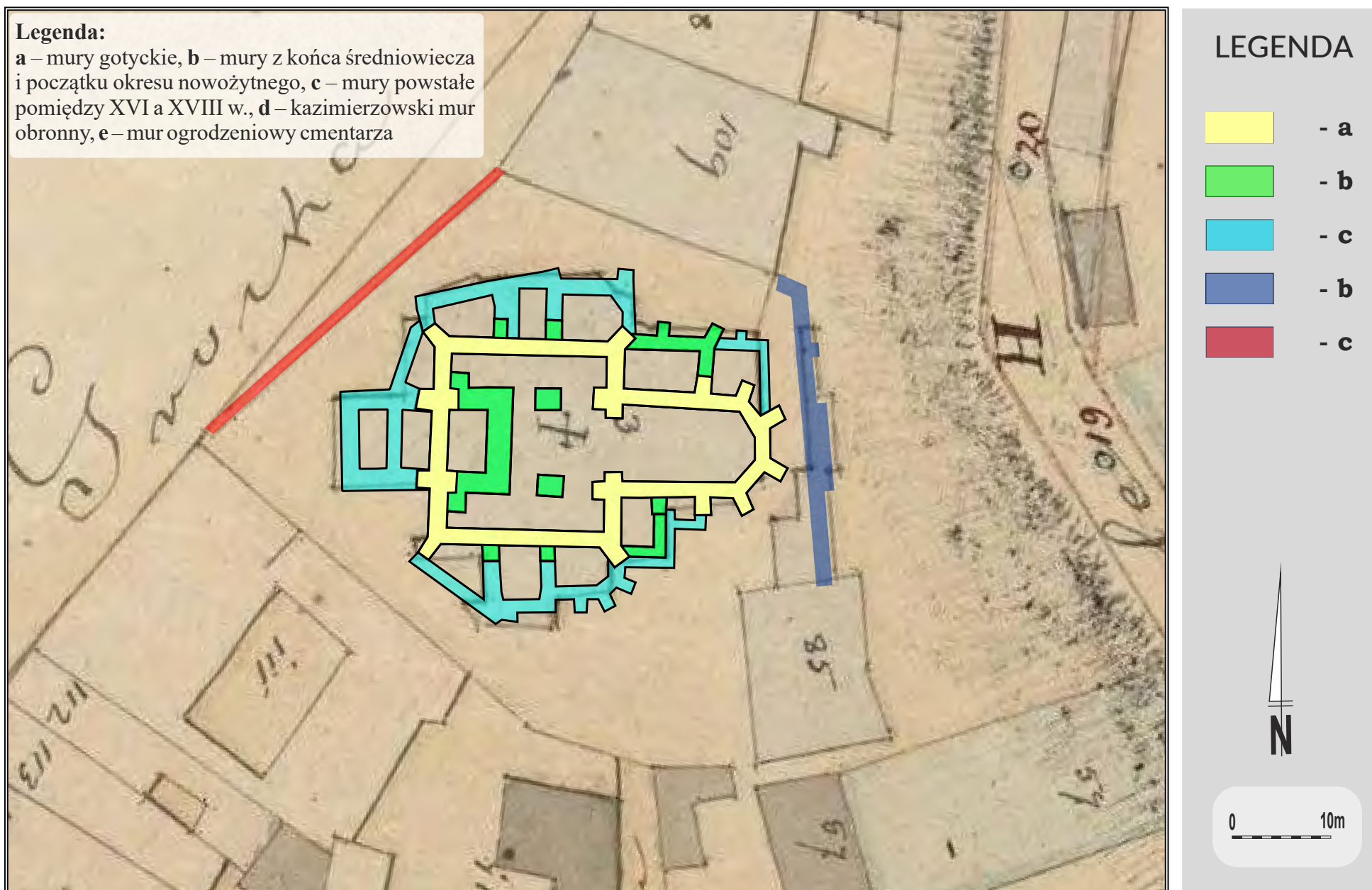
Ryc. 84. Lokalizacja kościoła ewangelickiego w Lublinie na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

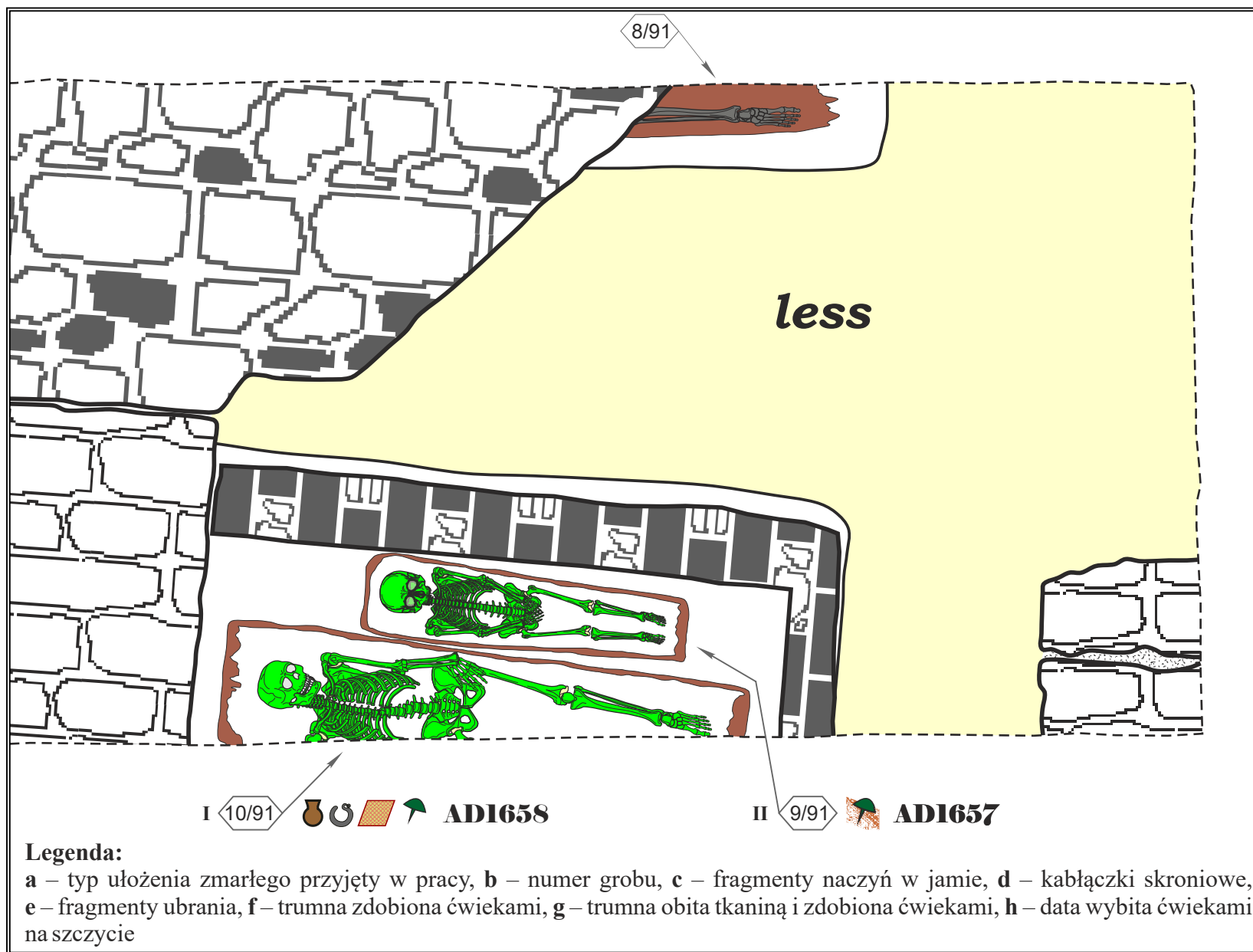
Ryc. 85.
Lublin kościół ewangelicki:
historyczny mur ogrodzeniowy,
na prawo od niego - wkop
grobowy przecinający humus
pierwotny (fot. J.T.)

Ryc. 86.
Lublin kościół ewangelicki:
sekwencja wkopów grobowych
nakrytych brukiem (fot. J.T.)

Ryc. 87. Zasadnicze fazy rozbudowy kościoła św. Michała na pokładzie planu Bieczyńskiego z 1855 roku (oprac. R.N., rys. D.B.)

LEGENDA

I	-	a
8/91	-	b
	-	c
	-	d
	-	e
	-	f
	-	g
AD1657	-	h

N

0 0,5m

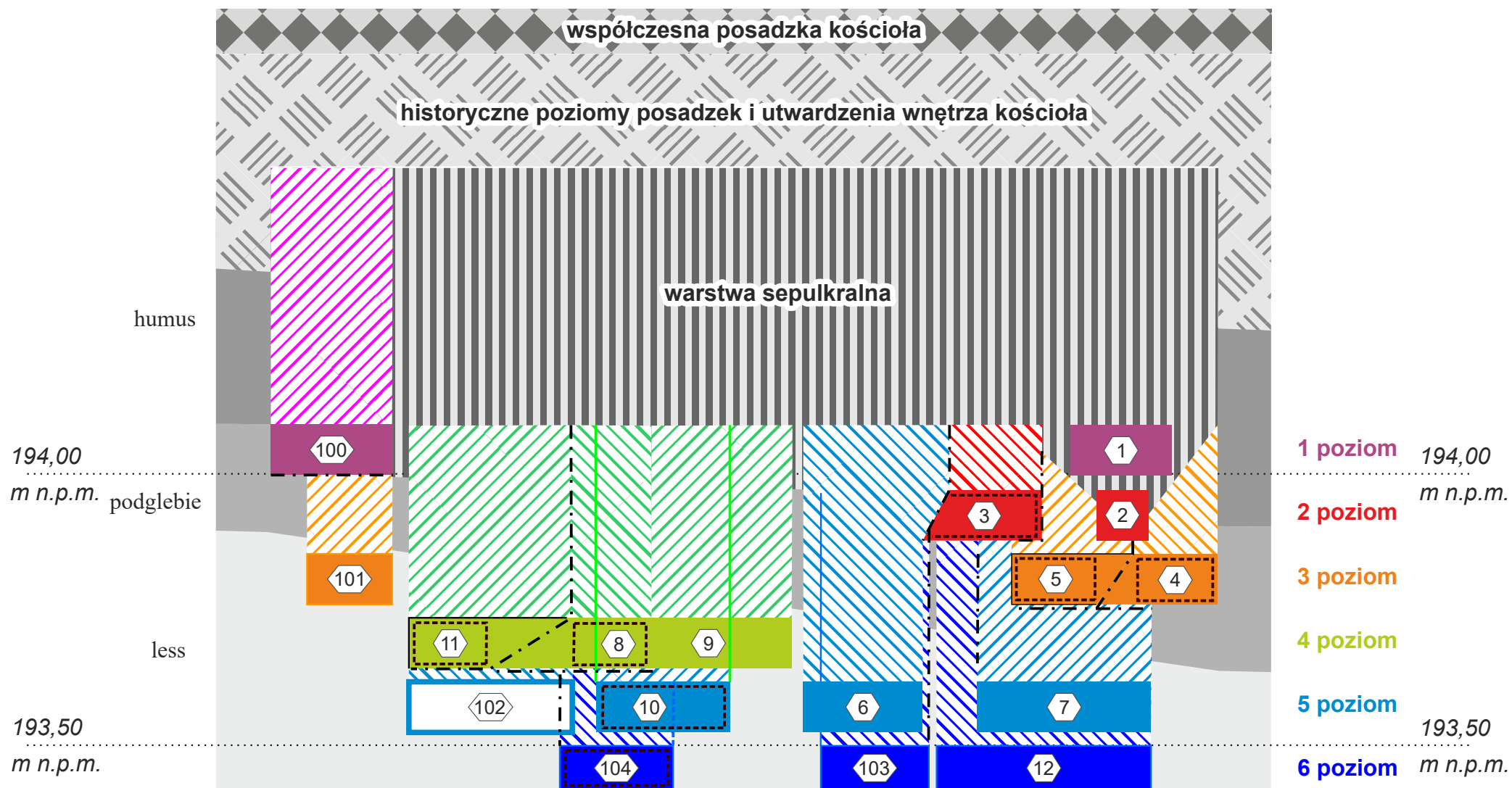
Ryc. 88. Kościół św. Michała, wykop V/1991 (za: P. Boruch, Ryc. 4-5; oprac. R.N., rys. D.B.)

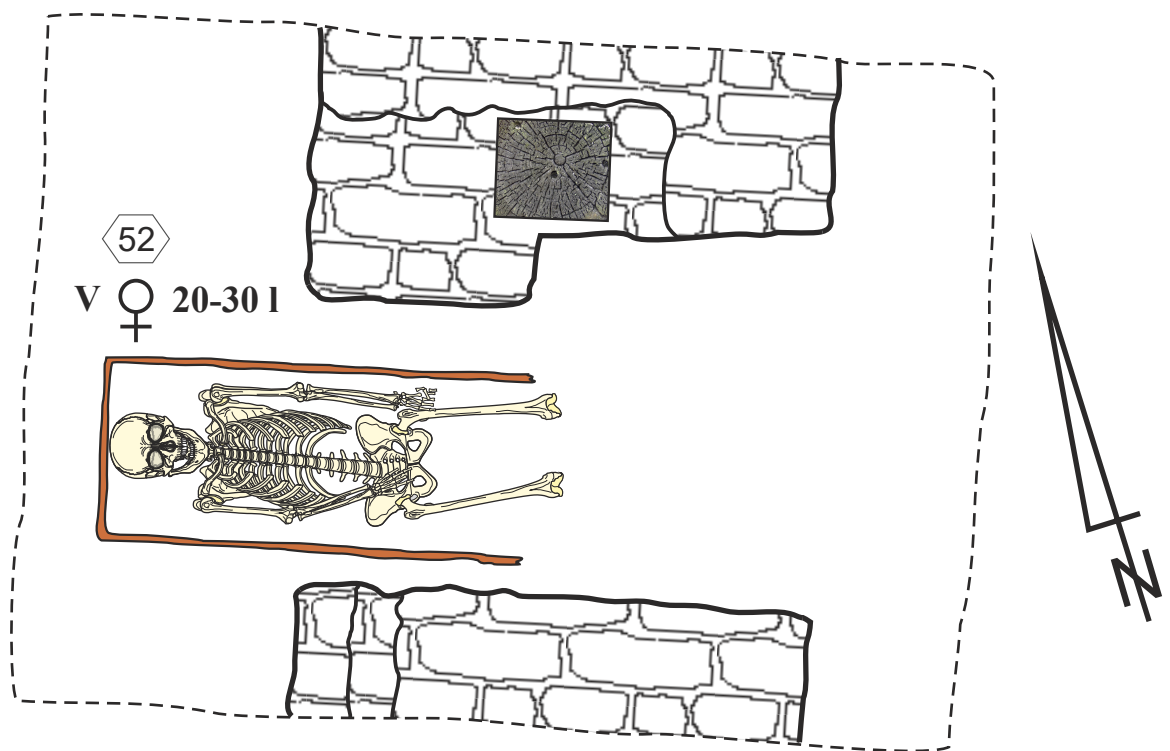
Ryc. 89.
Lublin kościół pobrygidkowski, wykop 1:
rzędowy układ pochówków na 1. i 2.
poziomie grzebalnym [za: R. Niedźwiadek
i in. 2013, Fot. 7]

Ryc. 90.
Lublin kościół pobrygidkowski, wykop 1:
rzędowy układ pochówków na 4. i 5.
poziomie grzebalnym [za: R. Niedźwiadek
i in. 2013, Fot. 21]

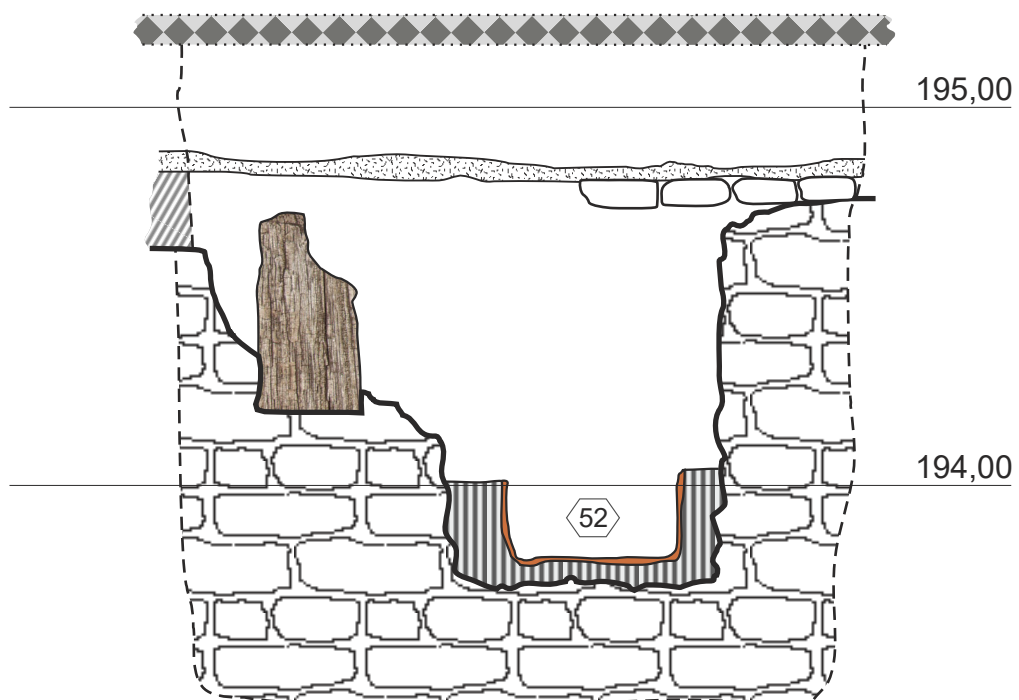

Ryc. 91. Lublin kościół pobrygidkowski: schemat relacji pochówków odsłoniętych w wykopie 1 (oprac. R.N.)

0 1m

Ryc. 92.

Lublin kościół pobrygidkowski, wykop 10: rzut i przekrój pochówku złożonego w rozkutyj murze fazy architektonicznej Ib (oprac. R.N., za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 60, 62)

Ryc. 93.
Lublin kościół
pobrygidkowski, wykop 11:
relacja trumny i korytarza
wejściowego do krypty 'G'
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013,
Fot. 251)

Ryc. 94.
Lublin kościół
pobrygidkowski, wykop 2:
negatyw desek trumny
odciśnięty na zaprawie
wypływającej z fug krypty 'A'
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013,
Fot. 96)

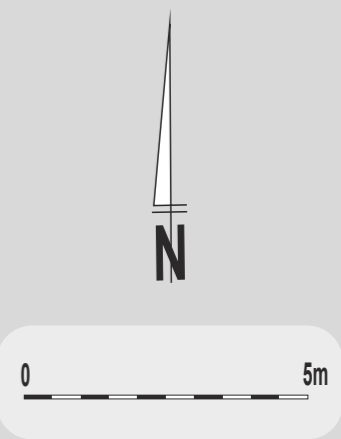

Legenda:
a – nr wykopów archeologicznych z lat 2011-12,
b – oznaczenie krypt,
c – konstrukcje murowane odsłonięte w wykopach,
d – ukierunkowanie pochówków

LEGENDA

- 15a - a
- F - b
- █ - c
- 👤 - d

Ryc. 95.

Lublin kościół pobrygidkowski: schemat rozmieszczenia pochówków ziemnych oraz krypt (oprac. R. N.)

Ryc. 96.
Salona, dziś - Salin k. Splitu w Chorwacji:
lapidarium rzymskich grobowców (fot: R.N.)

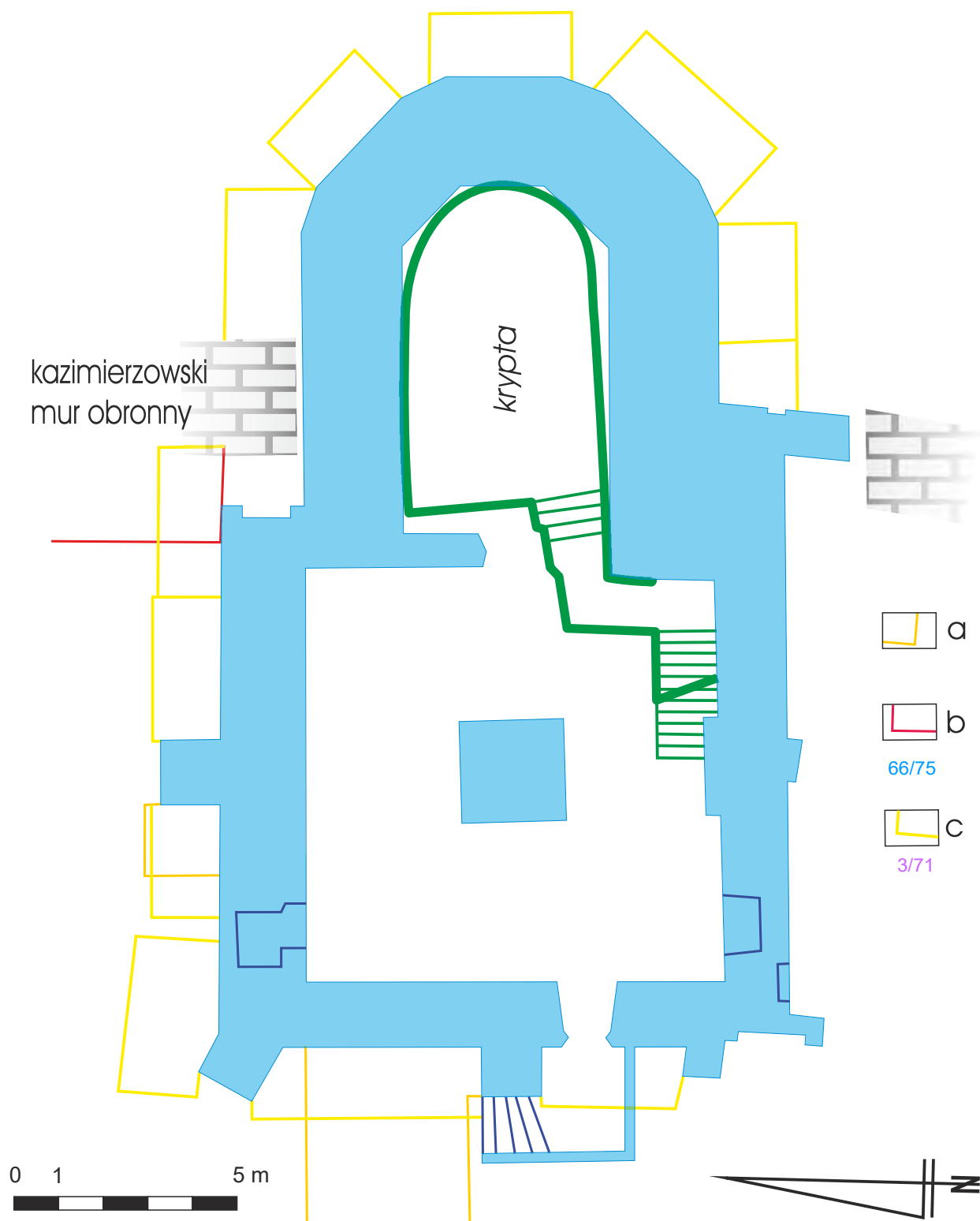
Ryc. 97.
Salona, dziś - Salin k. Splitu w Chorwacji:
grobowiec chrześcijański (fot: R.N.)

Ryc. 98-99.
Katedra św. Jerzego
i Mikołaja w Limburgu, Hesja,
Niemcy: grobowiec grafa
Konrada Kurzbolda
(* ca. 885–890; † 30 czerwca
948 r.) - inicjatora budowy
kościół (fot: R. N.)

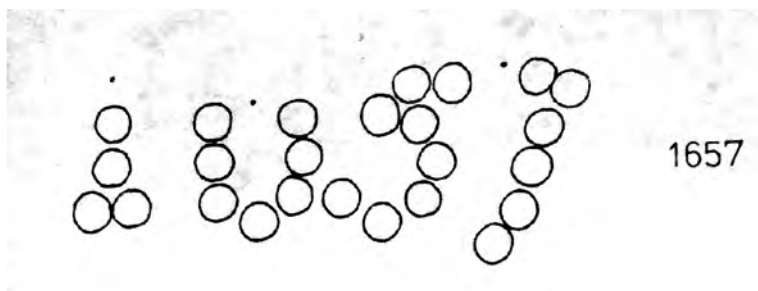

Legenda:

a – wykopy z 2008 r. (za: E. Mitrus, M. Matyaszewski 2008), **b** – wykopy z 1975 r. (za: A. Hunicz 1975), **c** – wykopy z 1971 r. (za: A. Hunicz, T. Augustynek 1971)

Ryc. 100.

Lublin, kaplica zamkowa: Wzgórze Zamkowe: obrys krypty pod prezbiterium (oprac. R.N. za: A. Hunicz 1975)

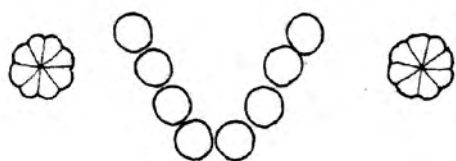

1657

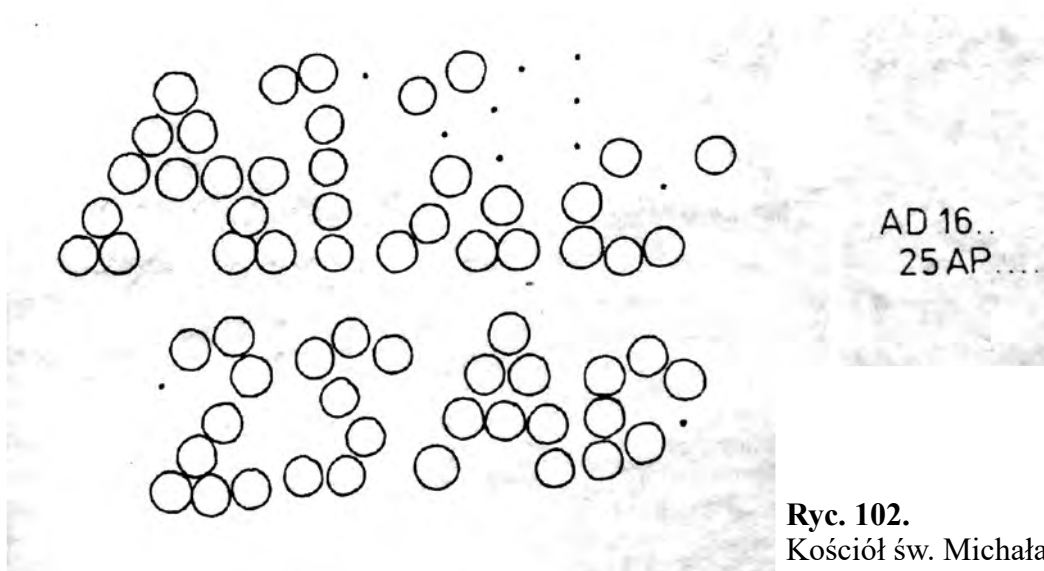
Ryc. 101.

Kościół św. Michała, wykop V/1991:
rysunek znaków wybijanych
ćwiekami, u góry - grób nr 9, u dołu -
grób nr 10

(za: P. Boruch 1991, Ryc. 8)

ornament

AD 16..
25AP....

Ryc. 102.

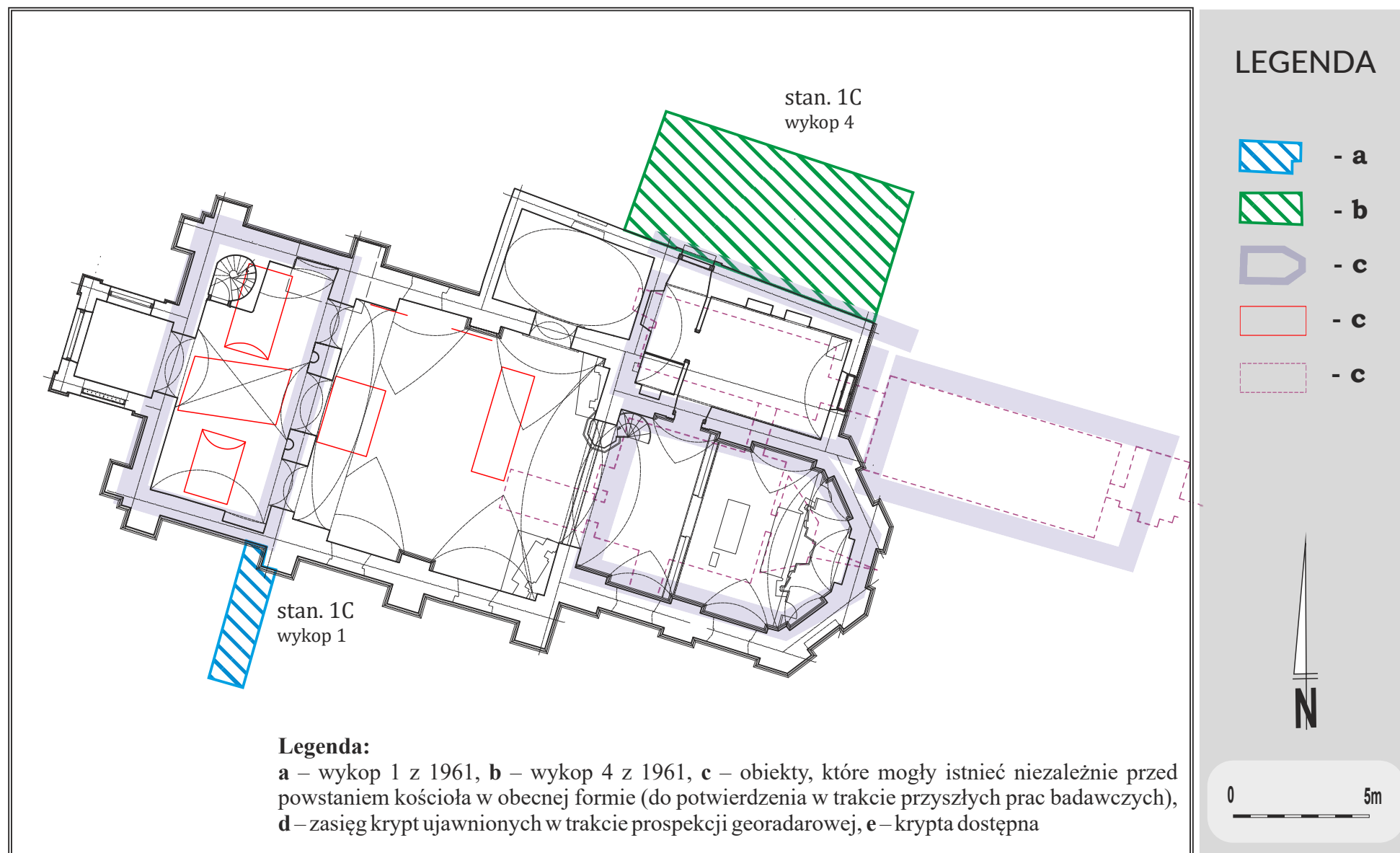
Kościół św. Michała, wykop V/1991:
część napisu wybitego żelaznymi
ćwiekami, umieszczonego na boku
trumny w grobie nr 10

(za: P. Boruch 1991, Fot. 42)

Ryc. 103. Kościół św. Michała (oprac. K. Mucha, rys. D.B.)

Ryc. 104. Kościół św. Mikołaja: umiejscowienie obiektów architektonicznych mogących niezależnie istnieć przed budową świątyni w obecnym obrysie (za: T. Stankiewicz, K. Janus 2016, ryc. 1)

Ryc. 105.

Lublin kościół św. Mikołaja: widok na trumny stojące na posadzce krypty pod prezbiterium (fot. M. Genca, "Kurier Lubelski" <http://www.kurierlubelski.pl/arttykul/1035721,tajemnicze-krypty-pod-kosciolem-na-czwartku-zobaczcie-zdjecia,id,t.html>)

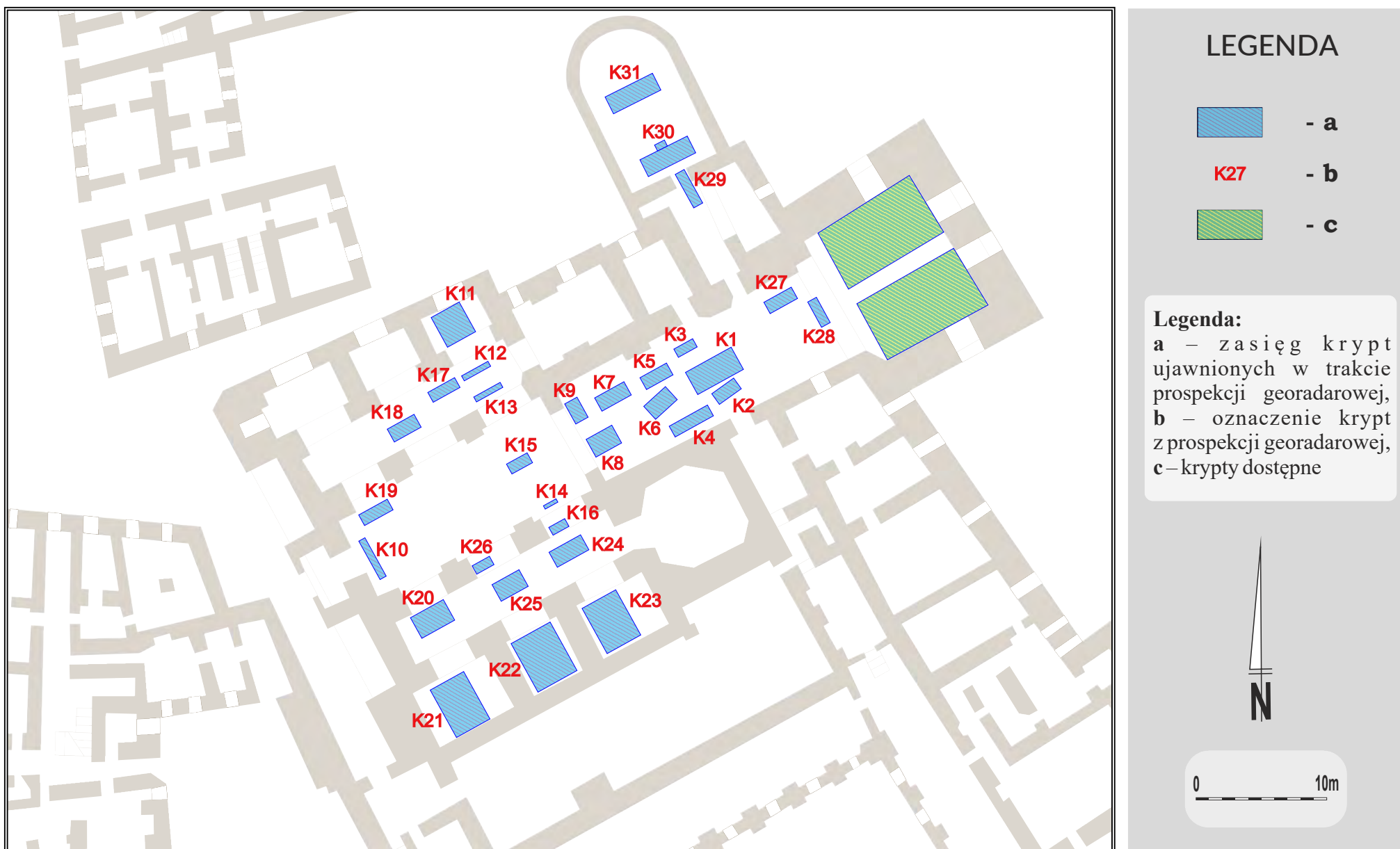
Ryc. 106.

Lublin kościół św. Mikołaja: widok na umiejscowienie domniemanej trumny kasztelana K.Szeptyckiego (fot. M. Genca, "Kurier Lubelski" <http://www.kurierlubelski.pl/arttykul/1035721,tajemnicze-krypty-pod-kosciolem-na-czwartku-zobaczcie-zdjecia,id,t.html>)

Ryc. 107. Kościół dominikański św. Stanisława – rozmieszczenie kaplic (rys. D.B.)

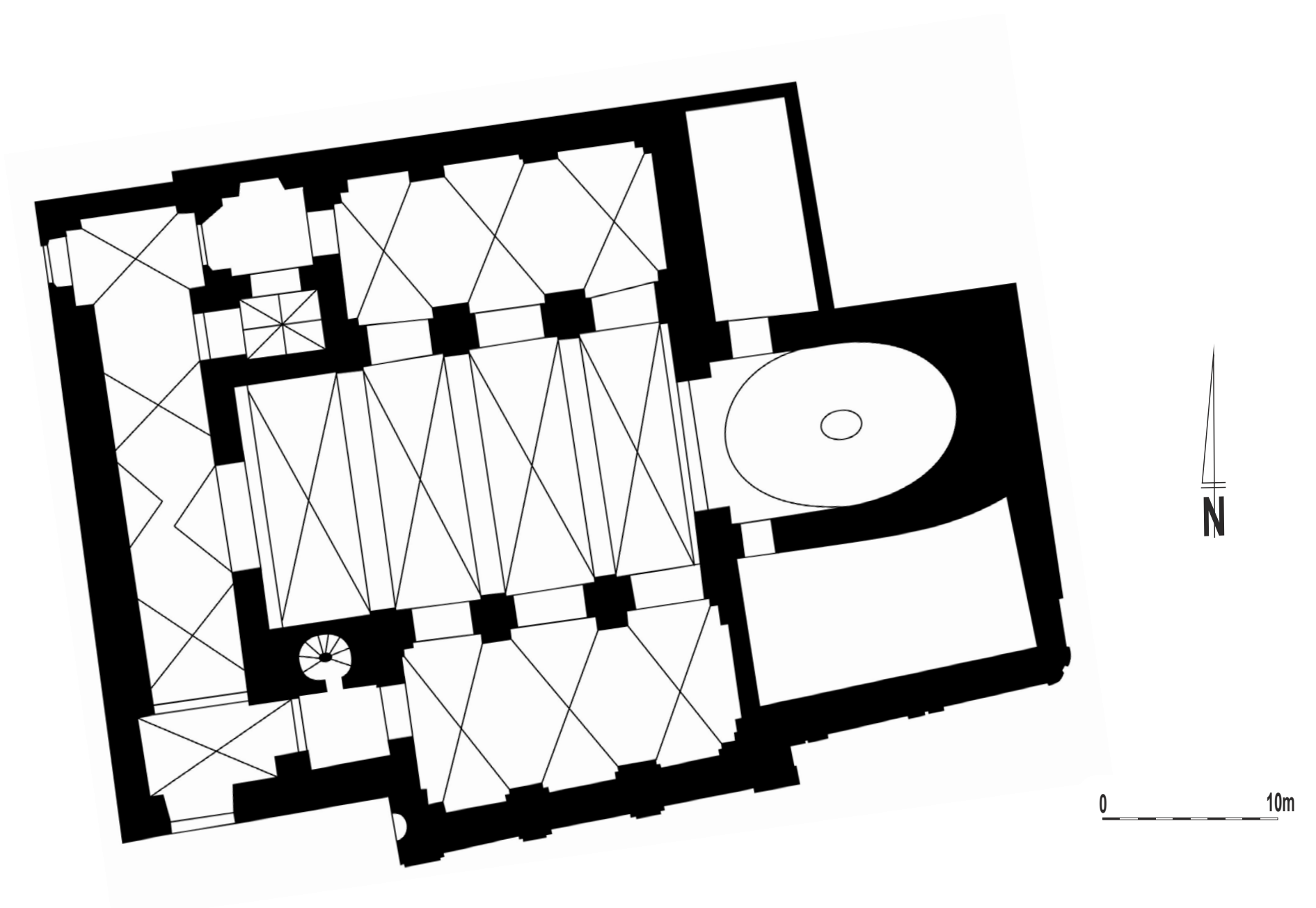
Ryc. 108. Kościół dominikański p.w. św. Stanisława: zasięg i oznaczenie krypt ujawnionych w trakcie prospekcji georadarowej (oprac. D.B. za: B. Kwiatkowski, K. Janus 2015, Ryc. 1)

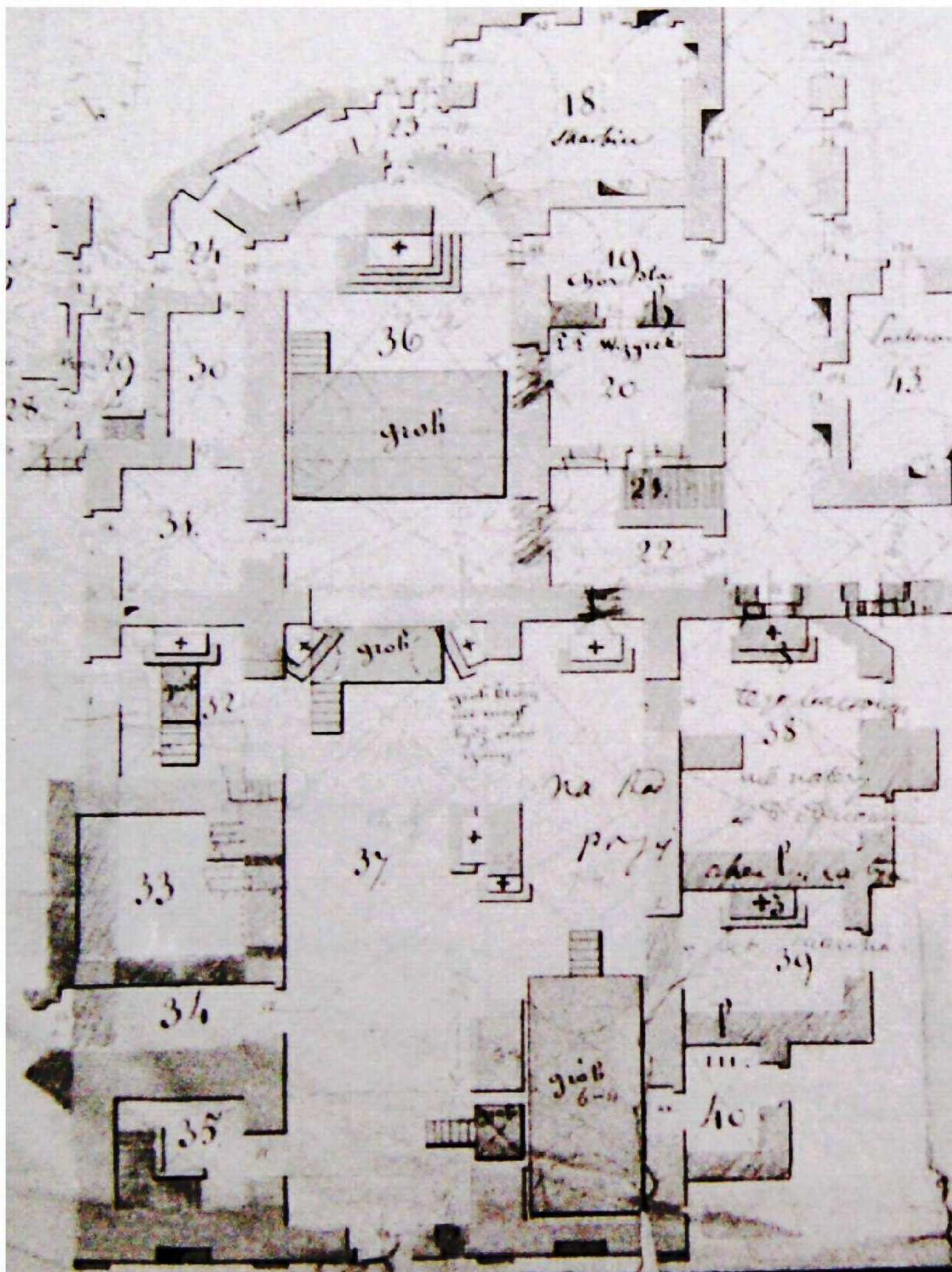
Ryc. 109.
Kościół dominikański
św. Stanisława: grzbiety
sklepień krypt pod
kaplicą M.B. Paryskiej
(fot. ARCHEE)

Ryc. 110.
Kościół dominikański
św. Stanisława: wnętrze krypt
pod kaplicą M.B. Paryskiej
(fot. ARCHEE)

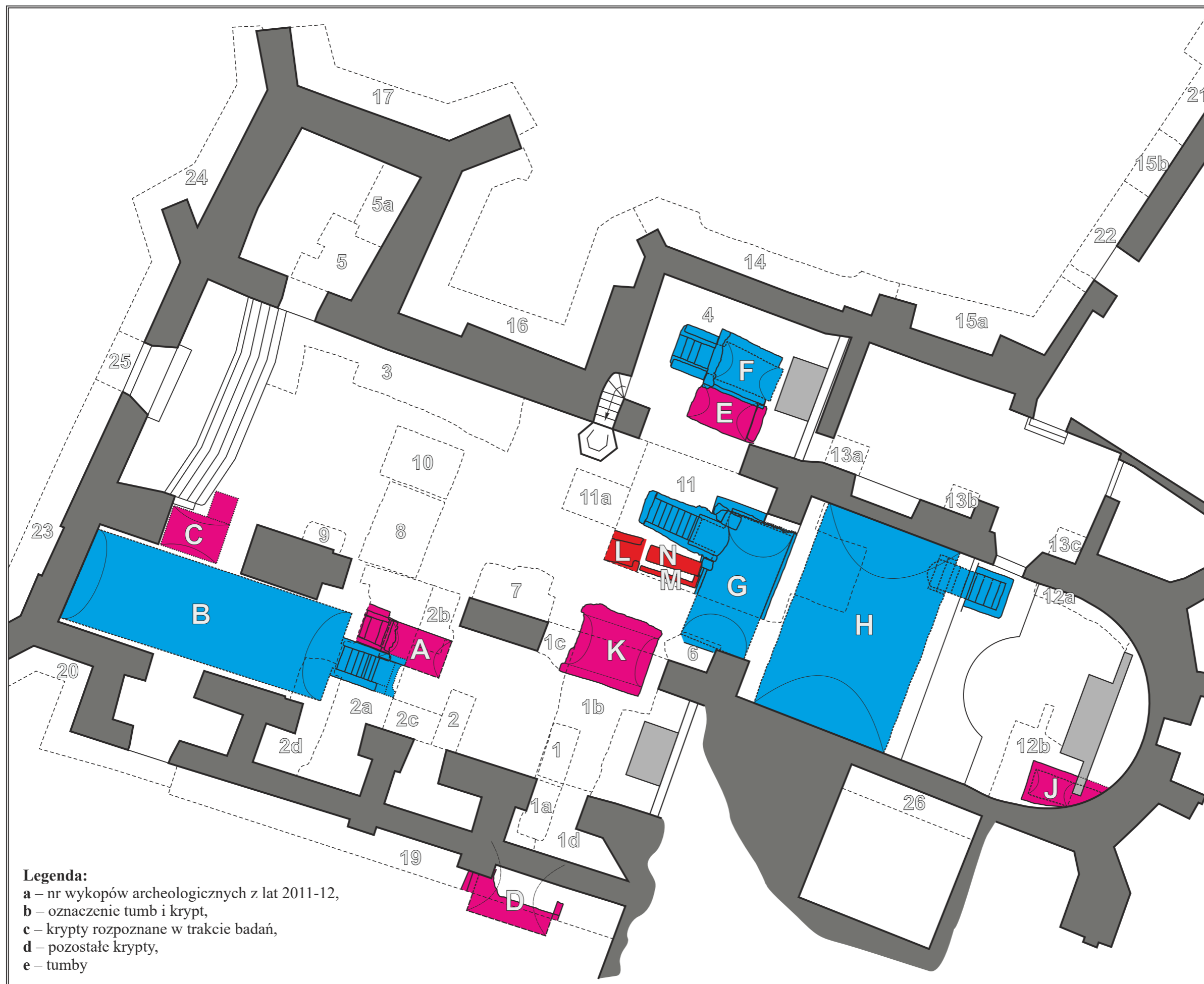

Ryc. 111. Współczesny rzut przyziemia kościół św. Ducha w Lublinie (oprac. H. Mącik)

Ryc. 112.

Kościół pobrygidkowski: reprodukcja fragmentu planu z 1836 r. – org. w AGAD w Warszawie, sygn. AD 375/XVIII-12 (za: M. Michoński 1984, Ryc. 12a)

LEGENDA

- 15a - a
- F - b
- c
- d
- e

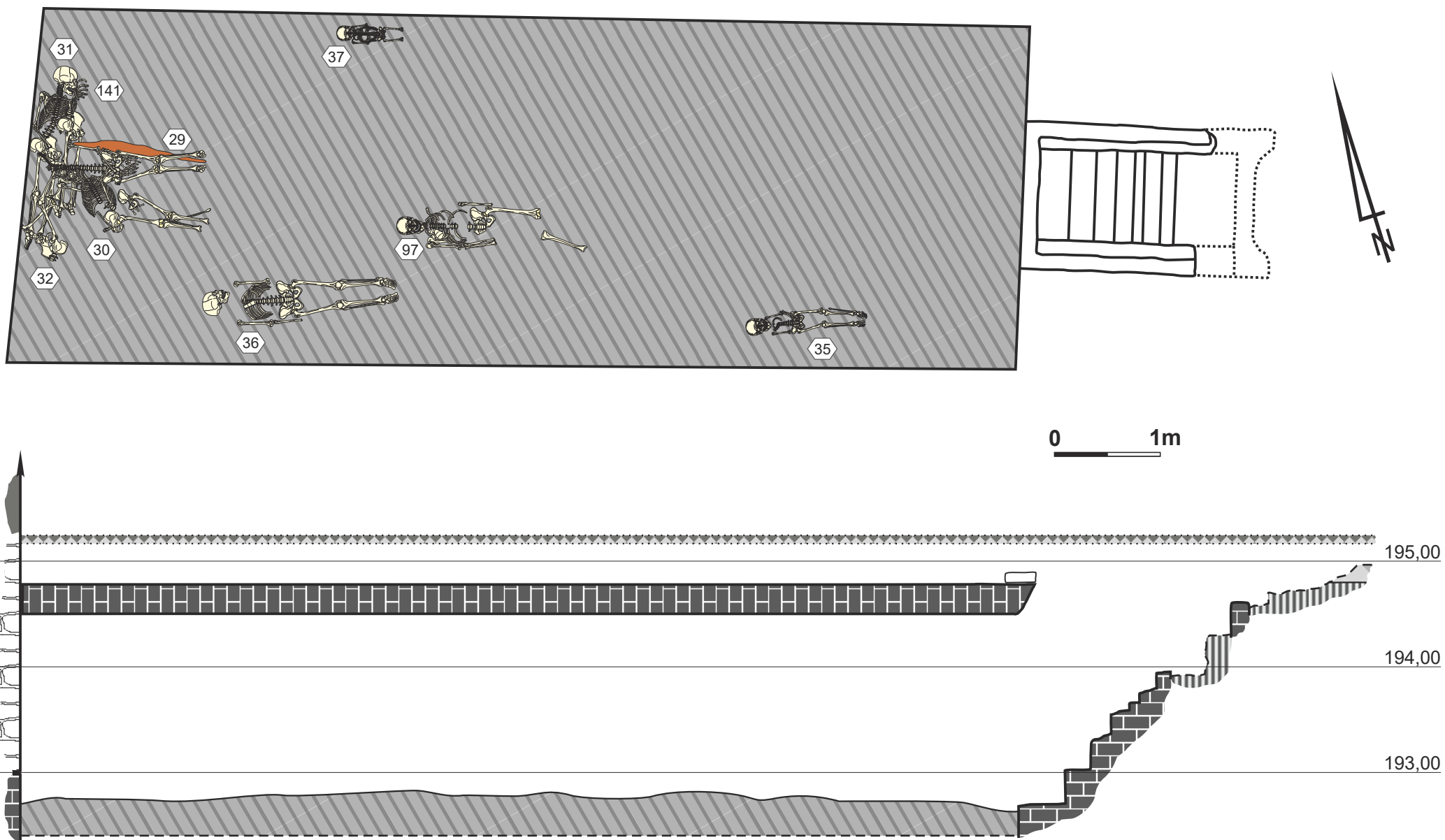
Legenda:
a – nr wykopów archeologicznych z lat 2011-12,
b – oznaczenie tumb i krypt,
c – krypty rozpoznane w trakcie badań,
d – pozostałe krypty,
e – tumb

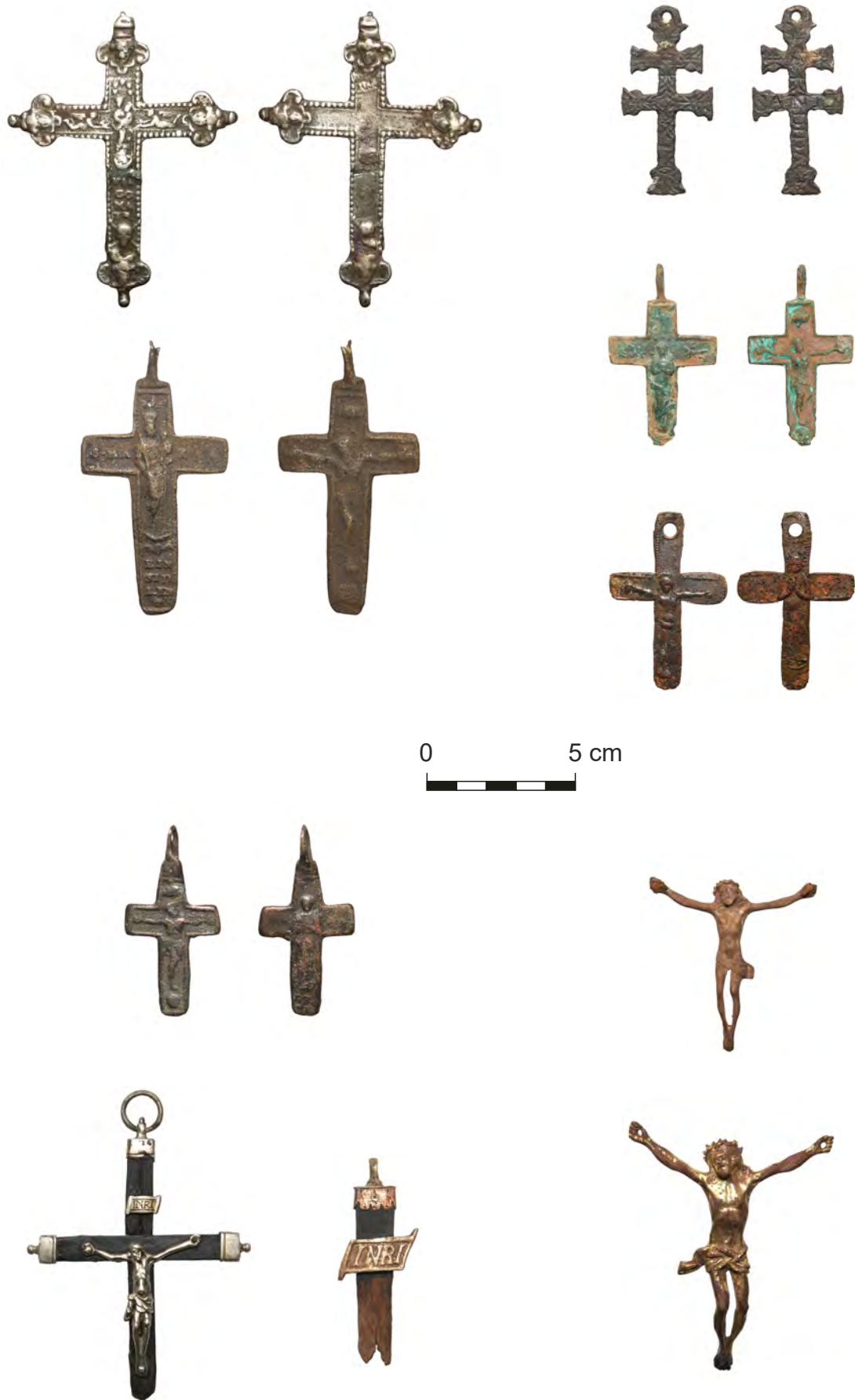
0 5m

Ryc. 113.

Kościół pobrygidkowski: lokalizacja tumb i krypt (oprac. R.N., rys. D.B.)

Ryc. 114. Kościół pobrygidkowski: rzut poziomy pochówków w krypcie B oraz przekrój wzdłużny (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 29-30)

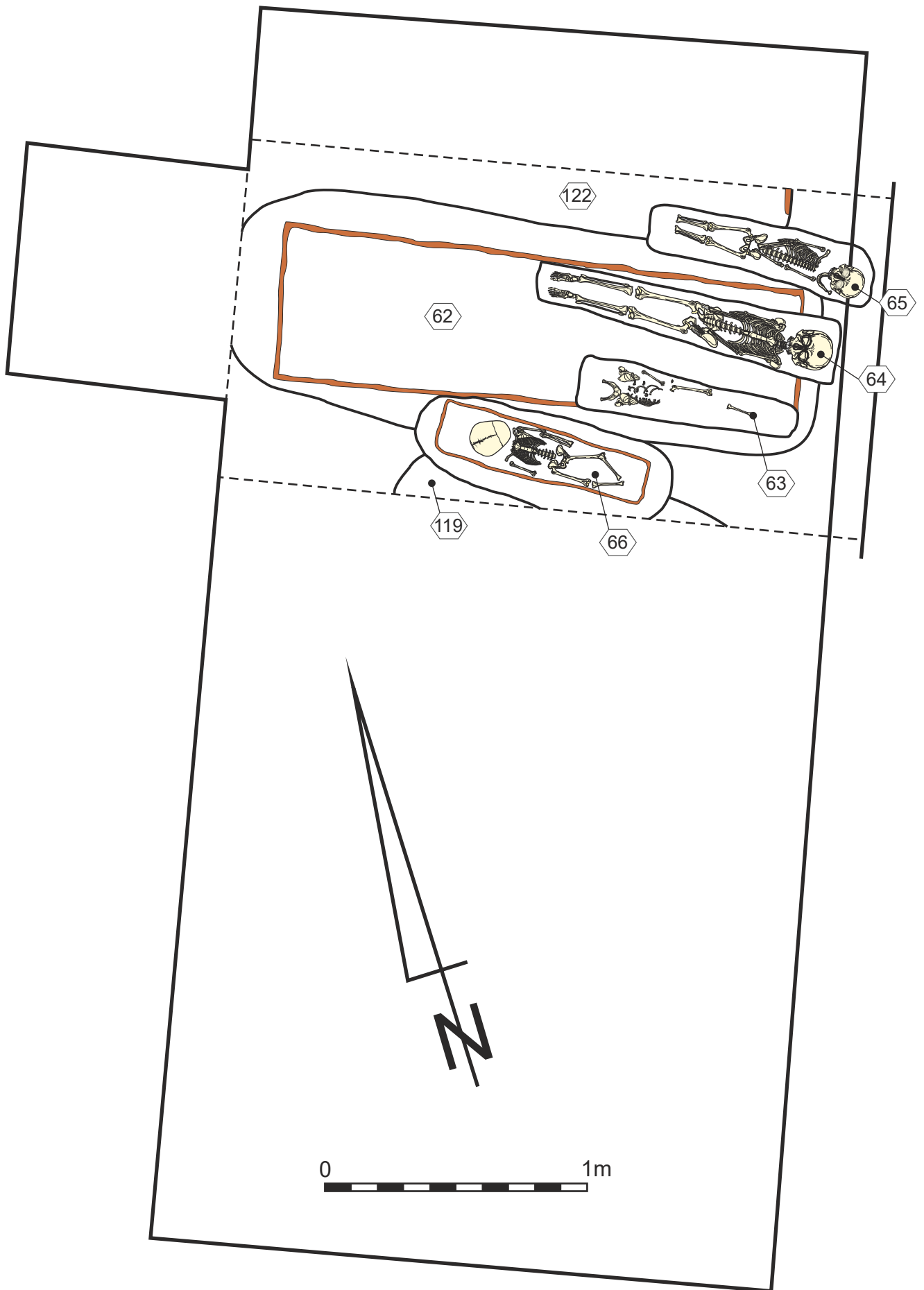

Ryc. 115.

Kościół pobrygidkowski: krzyżyki pozyskane podczas eksploracji niwelacji lessowej w krypcie B, stan po konserwacji (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Tabl. 35-38)

Ryc. 116.
 Kościół pobrygidkowski: wybór medalików pozyskanych podczas eksploracji niwelacji lessowej
 w krypcie B, stan po konserwacji (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Tabl. 1, 2. 4, 7, 10, 12)

Ryc. 117.
Kościół pobrygidkowski: relacja pochówków odsłoniętych w sondażu w krypcie G
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 75)

Ryc. 118.
 Kościół pobrygidkowski, krypta G -
 trumna pochówku 62 i otaczające ją groby
 dziecięce (za: R. Niedźwiadek i in. 2013,
 fot. 446)

Ryc. 119.
 Kościół pobrygidkowski, krypta G - zarys
 wkopu grobowego schodzącego poniżej
 stopy fundamentowej (za: R. Niedźwiadek
 i in. 2013, fot. 465)

Ryc. 120.
Kościół pobrygidkowski:
relacja pochówków
zalegających wewnątrz
tumby M z korytarzem
wejściowym do krypty G
(za: R. Niedźwiadek i in.
2013, fot. 247)

Ryc. 121.
Kościół pobrygidkowski:
wschodnia ściana tumby M
zniszczona przez łuk
sklepienia krypty G
(za: R. Niedźwiadek i in.
2013, fot. 261)

Ryc. 122.
Kościół farny w Końskowoli: widok od zewnątrz na ściany tumbry (fot. R.N.)

Ryc. 123.
Kościół farny w Końskowoli: starannie opracowane lica bloków opoki wapiennej wewnątrz tumbry (fot. R.N.)

a

b

c

Ryc. 124

Kościół pobrygidkowski: płyta nagrobna z gotyckim napisem (za: M. Dumanowska 2013):

A - sposób osadzenia w murze (fot. 38),

B - stan przed konserwacją (fot. 1),

C - stan po zakończeniu konserwacji (fot. 26)

Ryc. 125.
Kościół pobrygidkowski: wewnątrz krypty
po otwarciu, widoczny pierwszy poziom
pochówków
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 473)

Ryc. 126.
Kościół pobrygidkowski: wewnątrz krypty
po otwarciu, najbardziej zniszczone
trumny (za: R. Niedźwiadek i in. 2013,
Fot. 480)

Ryc. 127.
Kościół pobrygidkowski,
krypta H: roślinne
wypłenisko materaca
pochówku 69
(za: R. Niedźwiadek i in.
2013, fot. 496)

Ryc. 128.
Kościół pobrygidkowski,
krypta H: prosty, drewniany
krzyżyk znajdujący się
okolicach ramion
pochówku 74
(za: R. Niedźwiadek i in.
2013, fot. 519)

Ryc. 129.
Kościół pobrygidkowski, krypta H:
przykład monogramu 'IHS' na szczycie
trumny pochówku 81
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 558)

Ryc. 130.
Kościół pobrygidkowski, krypta H:
przykład formy krzyża umieszczonego
na wieku trumny, pochówek 75
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 523)

Ryc. 131.

Kościół pobrygidkowski, krypta H: przykład epitafium umieszczonego na boku wieka trumny, pochówek 73 - Gabryela Michalina Paczyńska (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 516)

Ryc. 132.

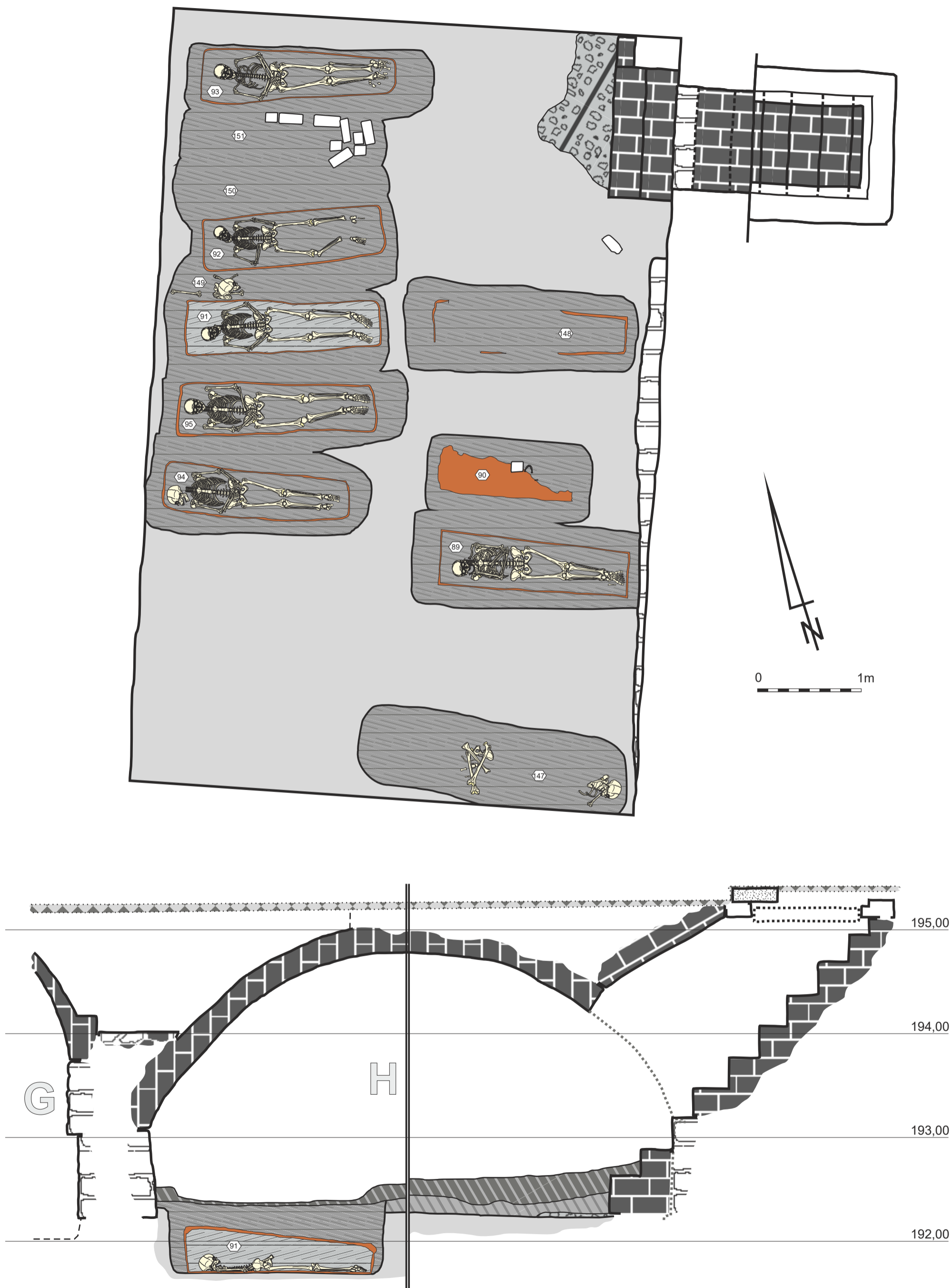
Kościół pobrygidkowski, krypta H: epitafium na boku wieka trumny Marii Bronisławy Gołaszewskiej, pochówek 84 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, fot. 575)

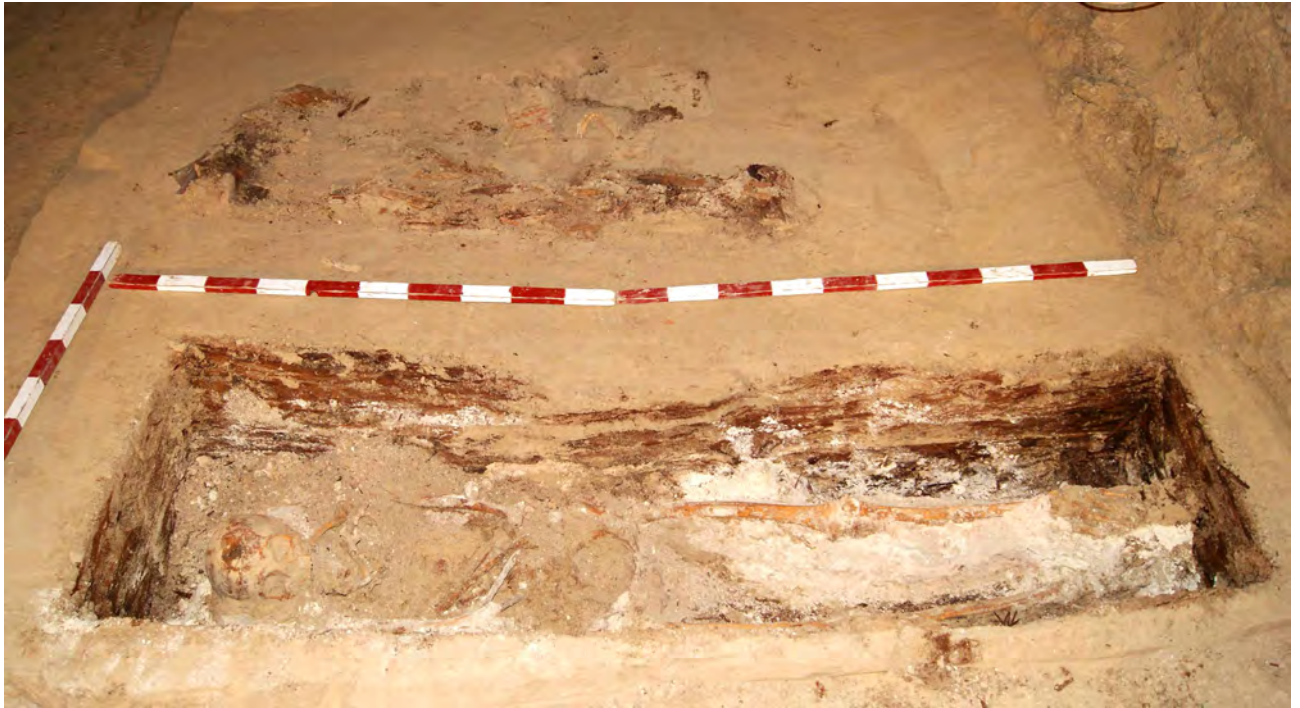

Ryc. 133.

Kościół pobrygidkowski, krypta H, pochówek 69, Dorota
Choińska: szczegóły wykonania trumny, od góry - szczyt przy
nogach, epitafium, dno z nóżkami (za: R. Niedźwiadek i in. 2013,
Fot. 502, 503, 505)

Ryc. 134.
 Kościół pobrygidkowski – rozmieszczenie pochówków zagłębionych poniżej posadzki
 krypty H oraz przekrój poprzeczny (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Ryc. 81, 83)

Ryc. 135.
Kościół pobrygidkowski, krypta H
trumny pochówków nr 89 i 90 wyspane
wapnem (za: R. Niedźwiadek i in. 2013,
Fot. 307)

Ryc. 136.
Kościół pobrygidkowski części strojów i
obić trumiennych odnalezionych na
trzecim poziomie grzebalnym krypty H
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 315)

Ryc. 137.
 Kościół pobrygidkowski wewnątrz krypty F
 wypełnione trumnami
 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 197)

Ryc. 138.
 Kościół pobrygidkowski, krypta F
 wieko trumny pochówku 38 z epitafium
 oraz krzyżem łacińskim
 (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 205)

Ryc. 139.
Kościół pobrygidkowski, krypta F
pochówek 39 ubrany w habit zakonny
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 208)

Ryc. 140.
Kościół pobrygidkowski, krypta F
zbliżenie na trzy krzyżyki zaciśnięte
w dłoniach pochówku 39
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 211)

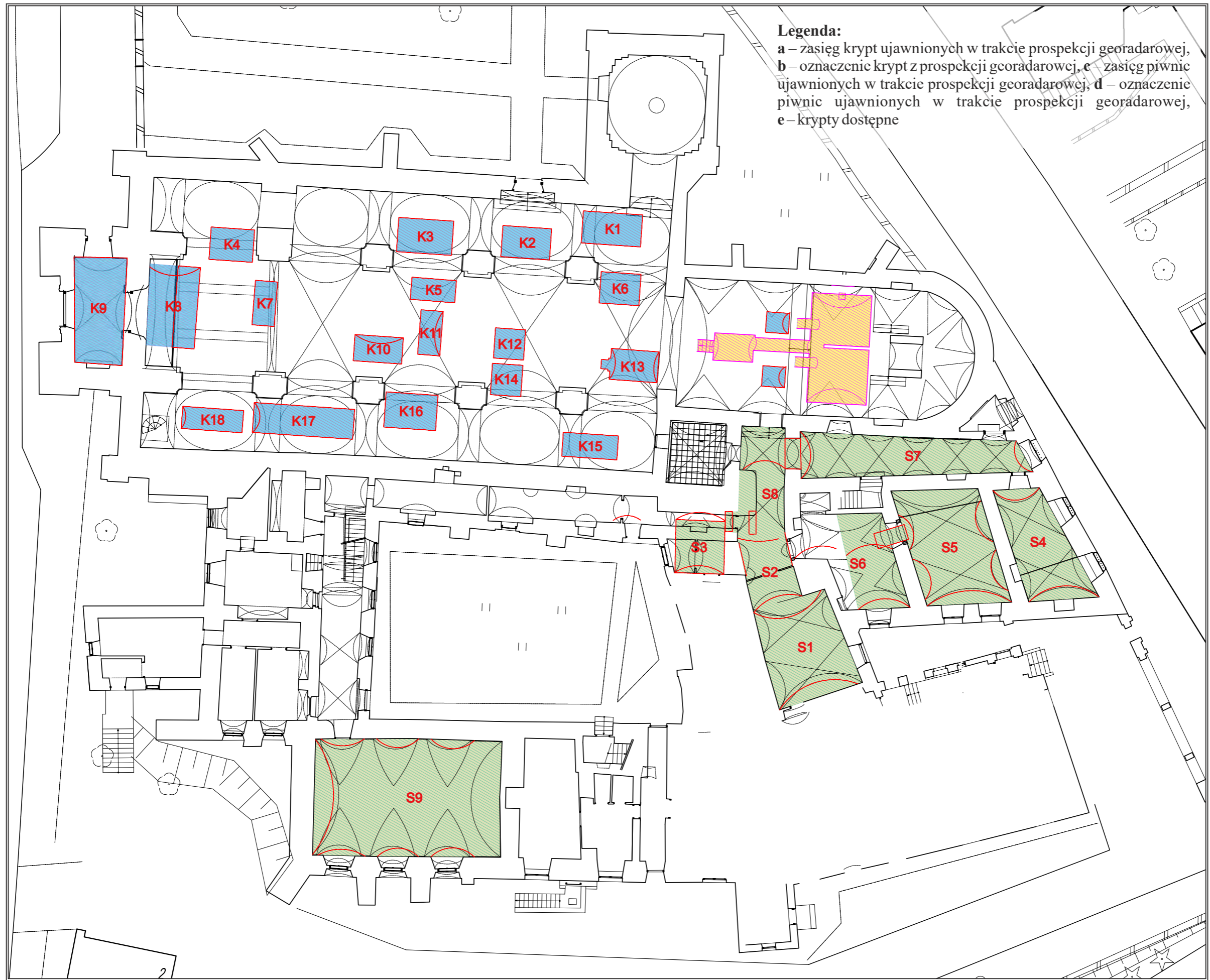

Ryc. 141.
Kościół pobrygidkowski, krypta J obijany
tkaniną szczyt trumny pochówku 99
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 331)

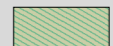

Ryc. 142.
Kościół pobrygidkowski, krypta J tablica
cynowa umieszczona na wieku pochówku 99
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Fot. 331)

Legenda:
a – zasięg krypt ujawnionych w trakcie prospekcji georadarowej,
b – oznaczenie krypt z prospekcji georadarowej, **c** – zasięg piwnic ujawnionych w trakcie prospekcji georadarowej,
d – oznaczenie piwnic ujawnionych w trakcie prospekcji georadarowej,
e – krypty dostępne

LEGENDA

	- a
	- b
	- c
	- d
	- e

Ryc. 143.

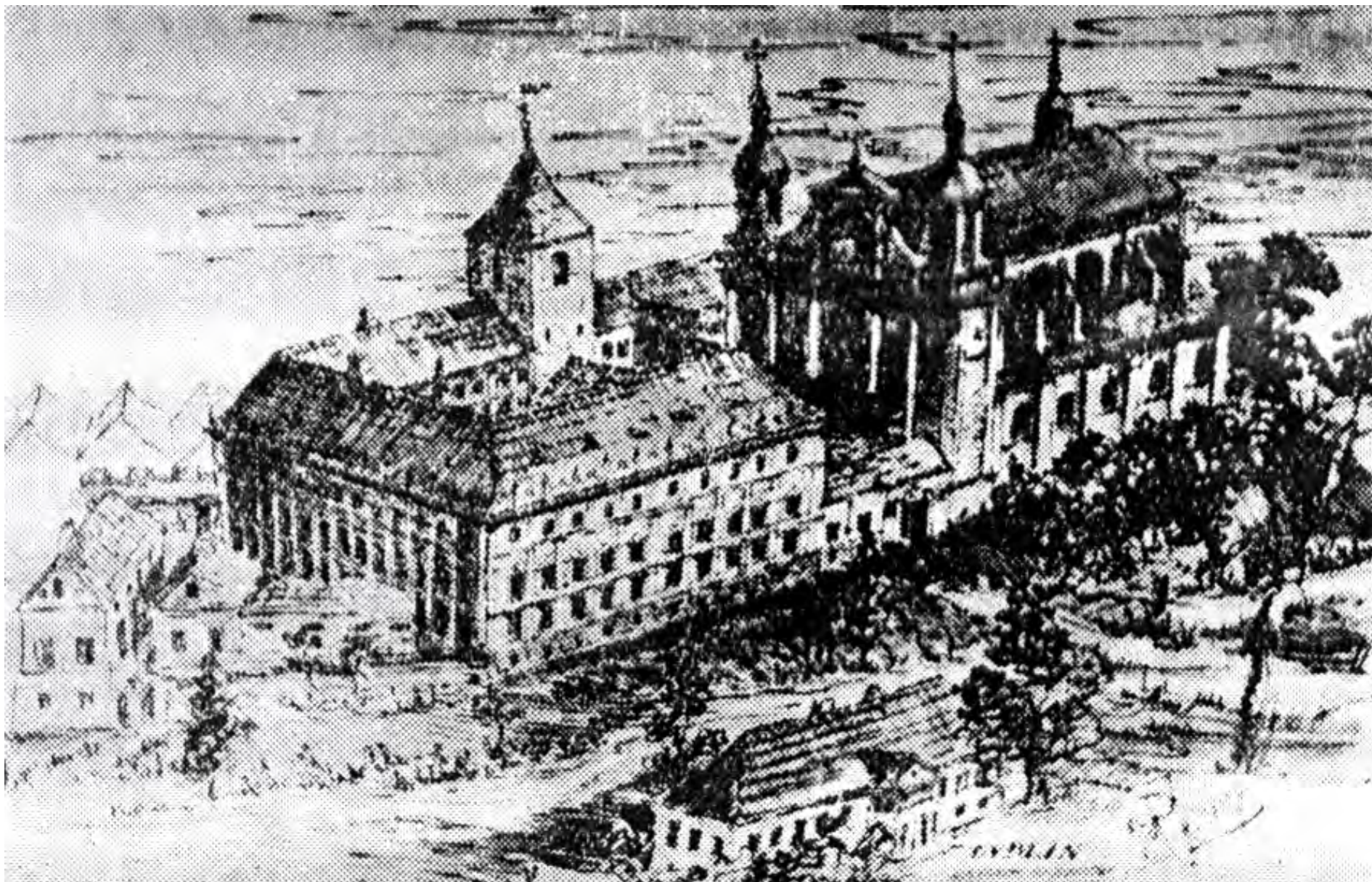
Kościół pobornardyński – graficzna prezentacja wyników prospekcji georadarowej (oprac. D.B., za: K. Janus 2015a, Ryc. 1)

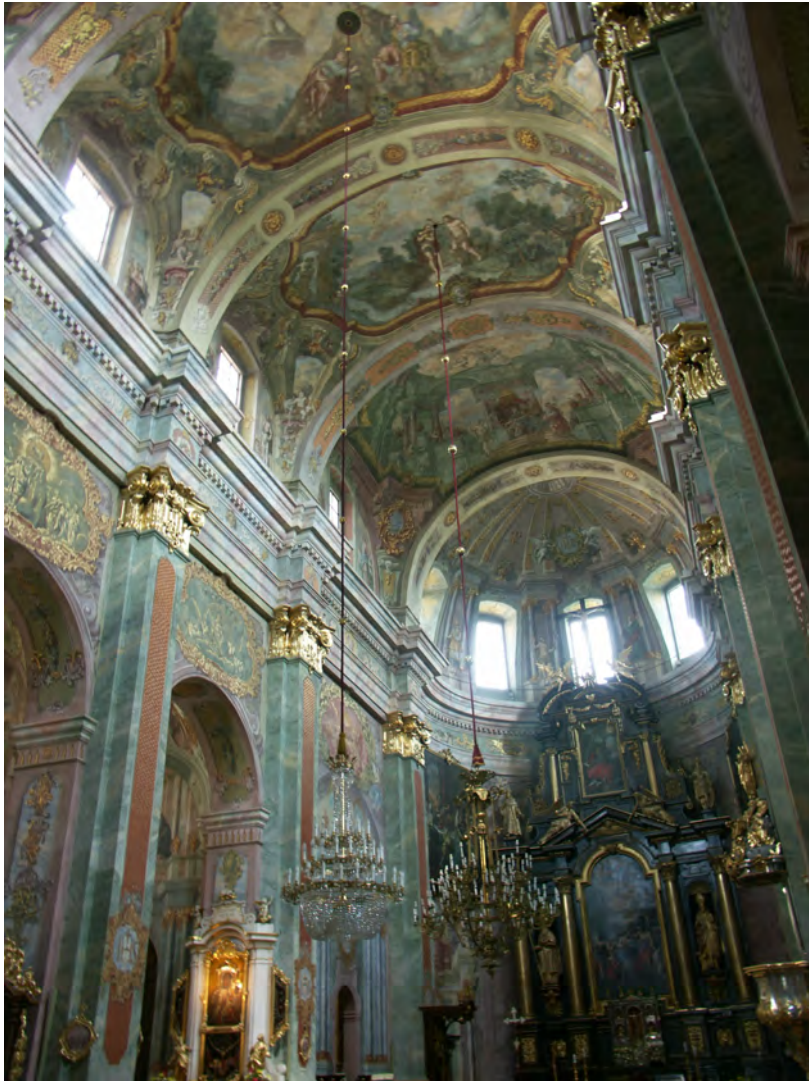
Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

Ryc. 144. Lokalizacja kościoła jezuitów w Lublinie na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

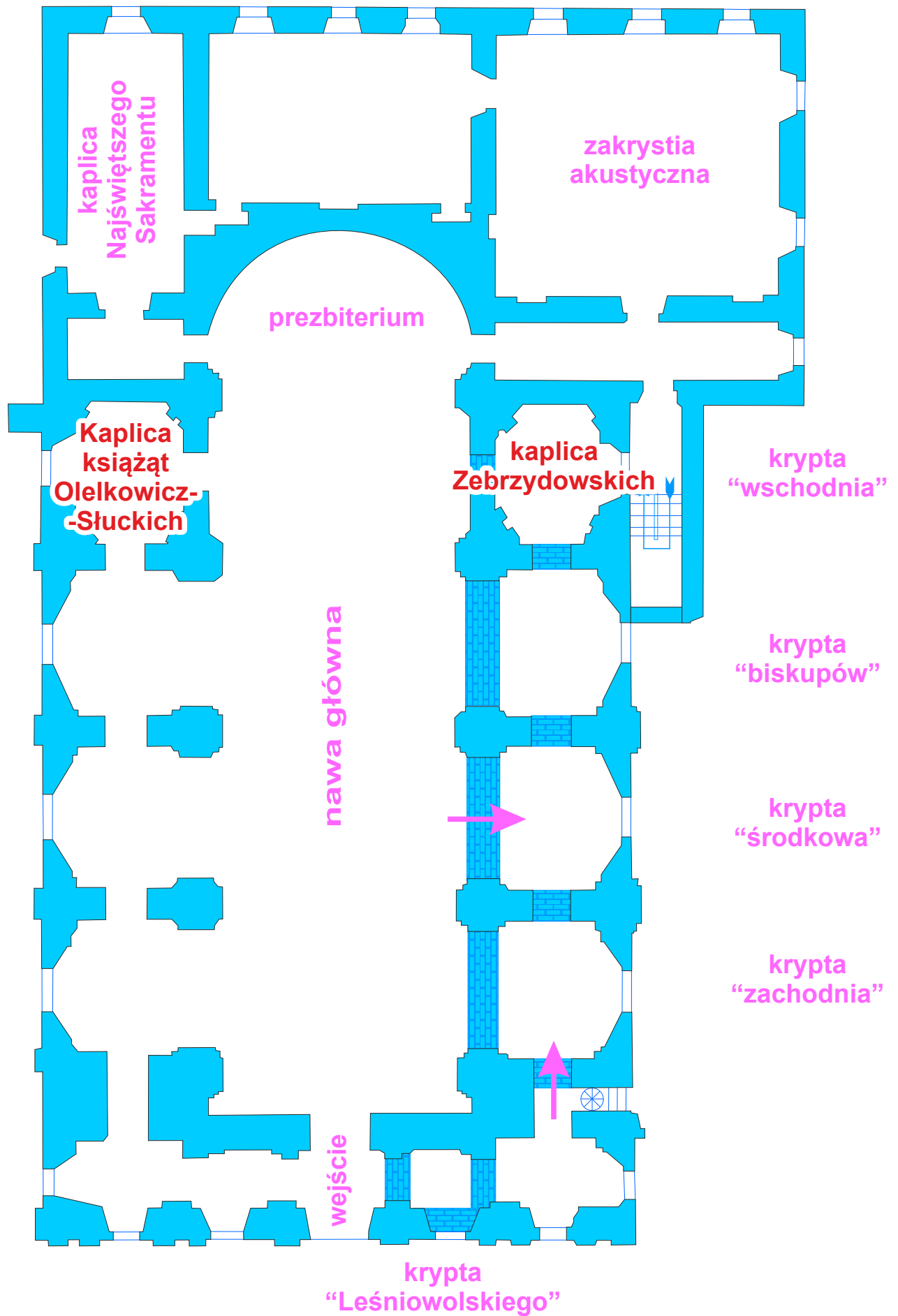
Ryc. 145. Wizualizacja kolegium i kościoła jezuitów po zakończeniu budowy (rys. R. Jaruga)

Ryc. 146.
Freski iluzjonistyczne w nawie
głównej archikatedry, stan po
rewitalizacji (fot. R.N.)

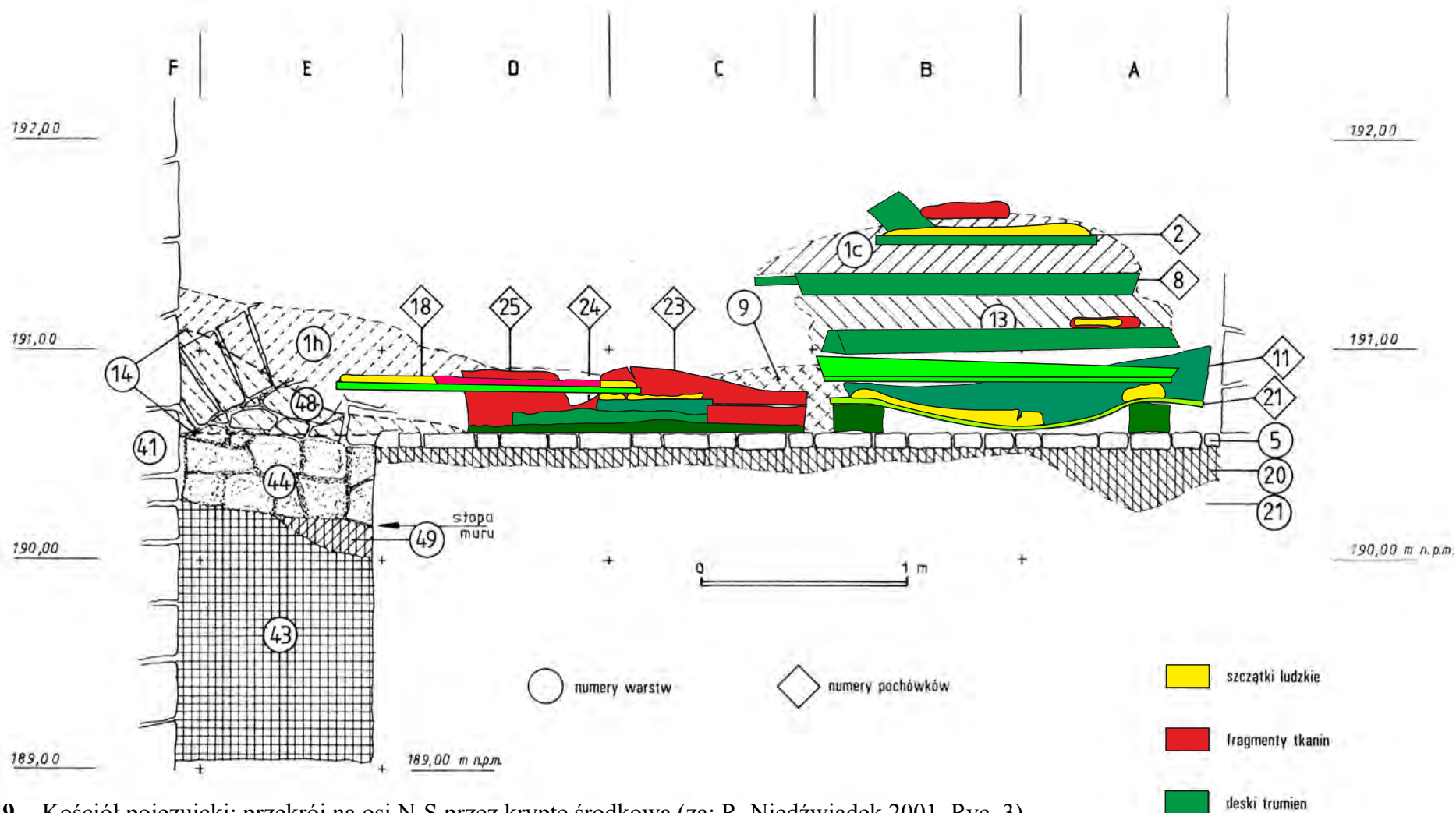
Ryc. 147.
Współczesny wygląd
fasady kościoła
pojezuickiego
(fot. R.N.)

Ryc. 148.

Rzut przyziemia kościoła archikatedralnego w Lublinie z lokalizacją krypt, strzałkami oznaczono historyczne wejścia do nich (za: R. Niedźwiadek 2004, Ryc. 1)

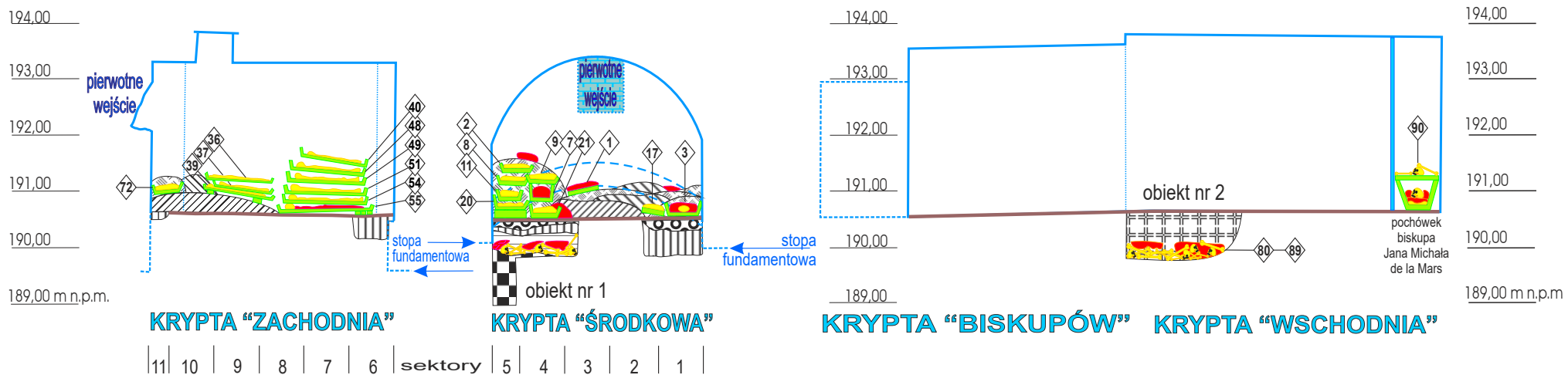

Ryc. 149. Kościół pojezuicki: przekrój na osi N-S przez kryptę środkową (za: R. Niedźwiadek 2001, Ryc. 3)

Oznaczenia warstw:

1c - rumowisko rozdrobnionych desek przemieszanych z tkaninami ubraniowymi i obciowymi, 1h - zniszczone deski trumienne, 5 - posadzka z cegieł ceramicznych, 9 - silnie rozdrobnione drewno trumienne, 13 - większe fragmenty desek trumiennych przemieszanych z tkaninami i szczątkami ludzkimi, 14 - pryzma jasnożółtego lessu wysypana w SW narożniku krypty, 20 - „warstwa po pożarowa” bryłki polepy przemieszane z węglami i popiołem oraz fragmentami kafli, 21 - niwelacja (less przemieszany z węgielkami drzewnymi), 41 - mur fundamenty południowej ściany obwodowej, 43 - zamulisko fosy średniowiecznej, 44 - ława fundamentowa zachodniej ściany krypty, 48 - mur wypełniająca zachodnią ścianę krypty, 49 - strop zasypiska dołu, do którego zepchnięto szczątki ludzkie i trumienne (obiekt 1);

195,00 m n.p.m. *współczesna posadzka kościoła* 195,00 m n.p.m. 195,00 m n.p.m.

Ryc. 150.

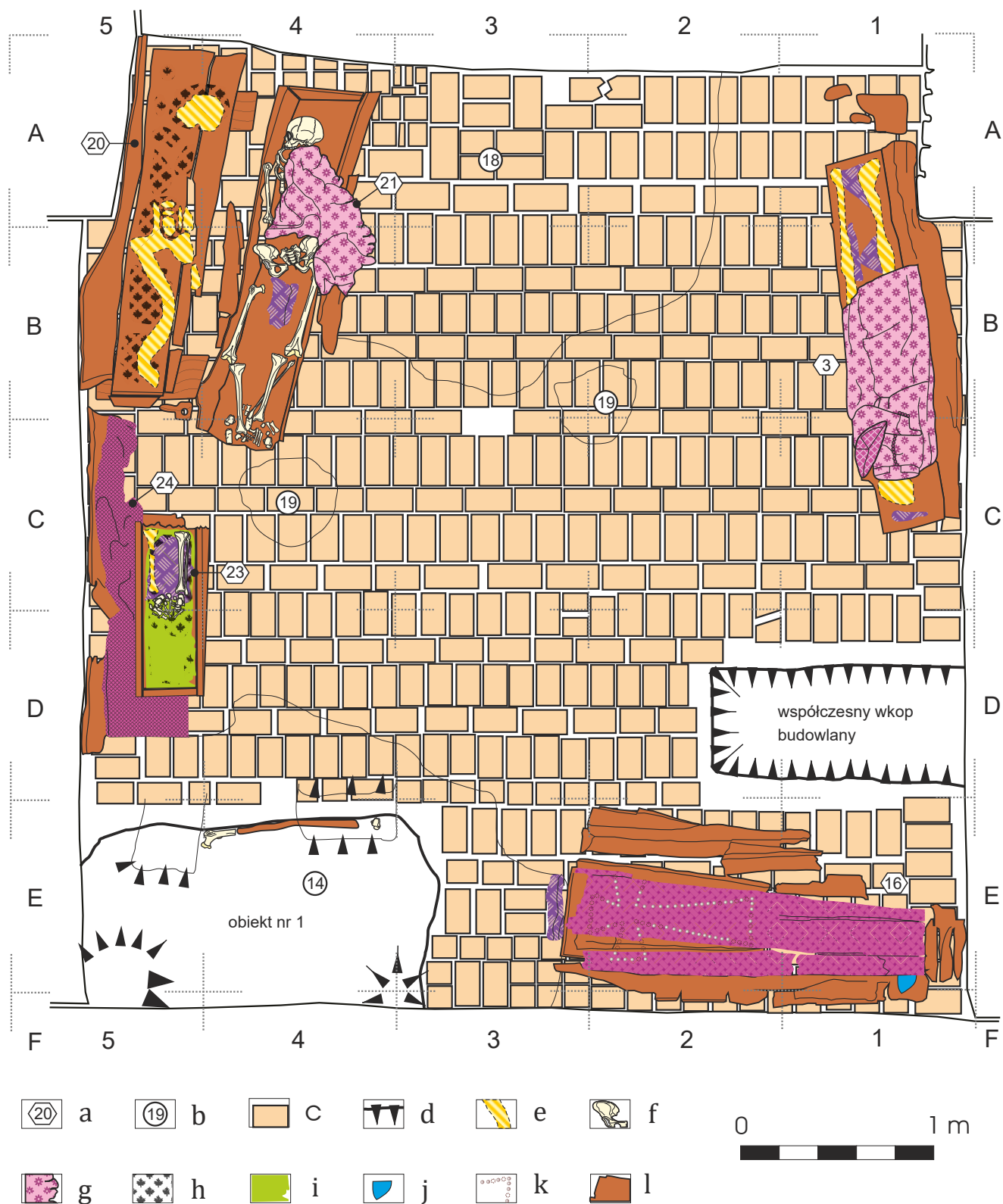
Kościół pojezuicki: przekrój przez krypty pod południową nawą świątyni (za: R. Niedźwiadek 2004, Ryc. 2)

Ryc. 151.
 Kościół pojezuicki: narożnik SW
 krypty środkowej po otwarciu
 pomieszczenia (fot. R.N.)

Ryc. 152.
 Kościół pojezuicki: narożnik SW
 krypty środkowej po usunięciu
 najmłodszych depozytów (fot. R.N.)

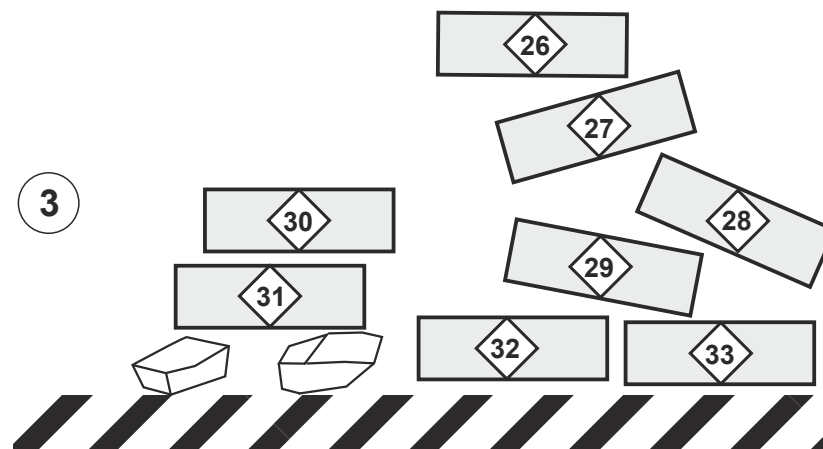
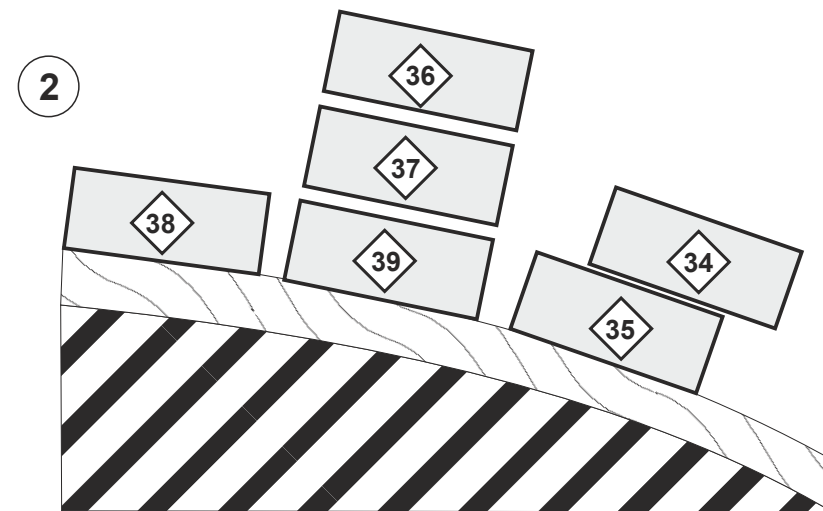
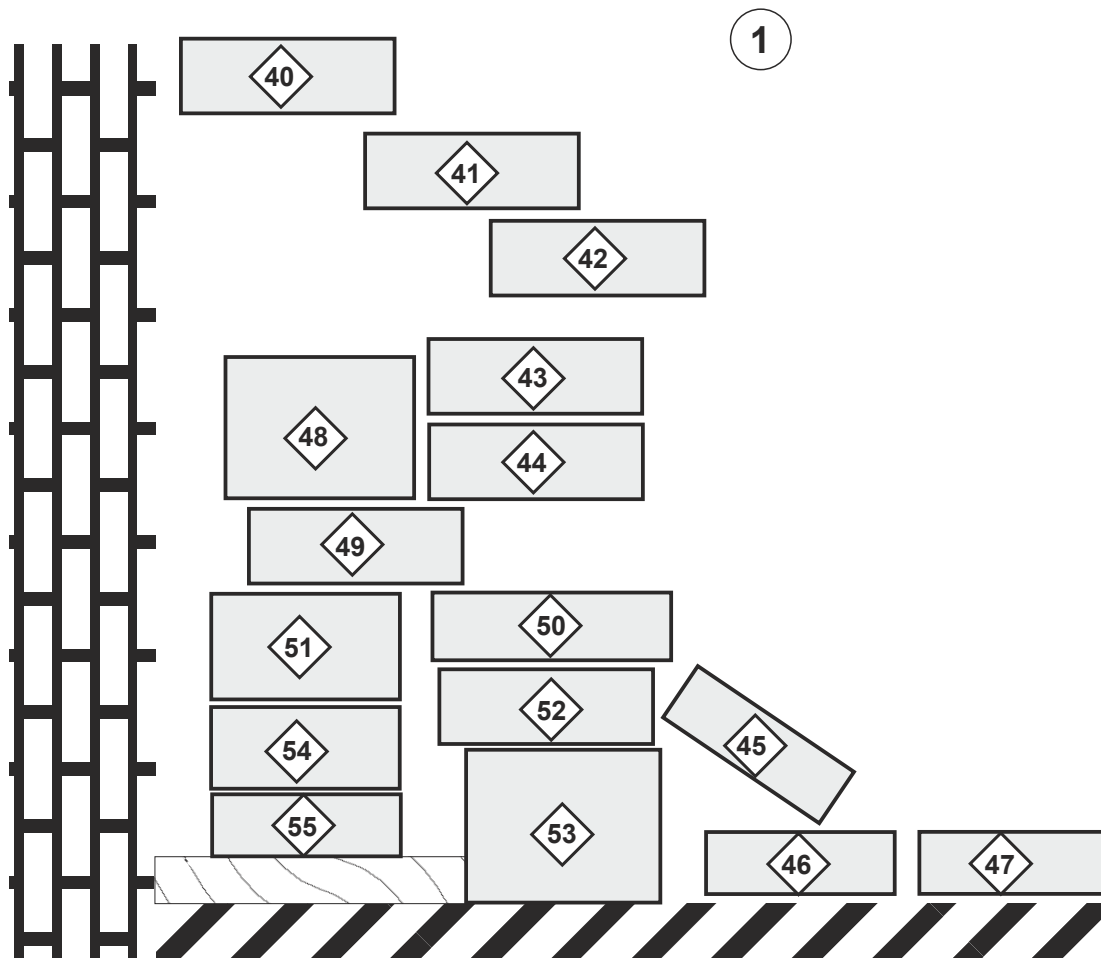

Ryc. 153.

Kościół pojezuicki: rzut pochówków ustawionych na posadzce krypty środkowej (rys. R.N.)

Legenda:

a - nr pochówku, **b** - nr warstwy, **c** - cegły posadzki, **d** - krawędzie i uskoki wkopów, **e** - spopieliałe kości, **f** - kości dobrze zachowane, **g** - tkaniny, **h** - roślinne wypełniska materacy, **i** - mineralne podsypki, **j** - skórzane elementy wyposażenia, **k** - ćwieki nabijane na trumnach, **l** - deski trumien

Ryc. 154.

Kościół pojezuicki, krypta zachodnia, schemat ustawienia trumien w przyzmy: **1** - narożnik NE, **2** - narożnik NW, **3** - narożnik SW (oprac. R. N.)

Legenda:

a - północna ściana krypty, **b** - podłóże, **c** - schemat trumny, **d** - drewniany katafalk, **e** - nr pochówku, **f** - bryły opoki wapiennej

a

c

e

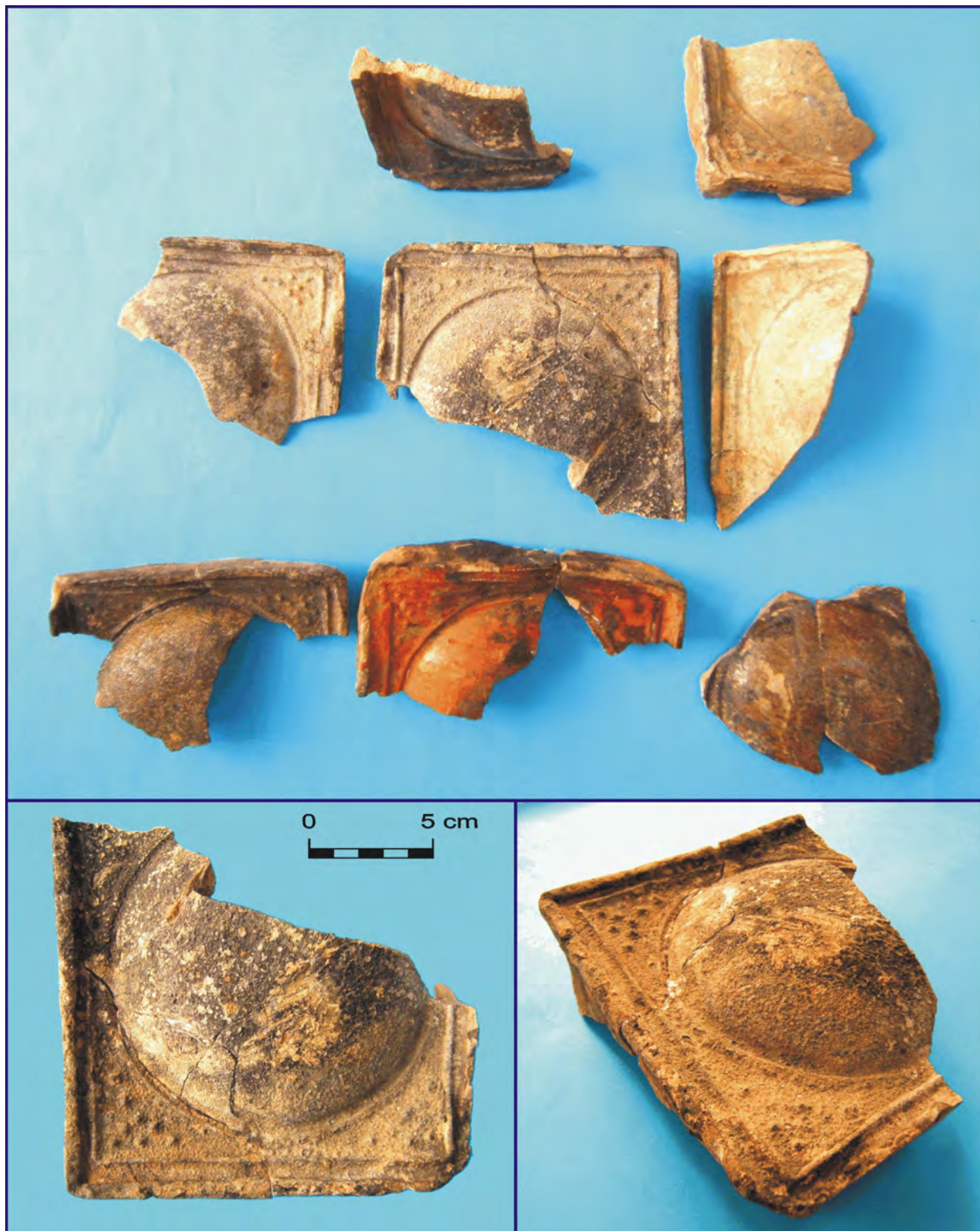
b

d

f

Ryc. 155

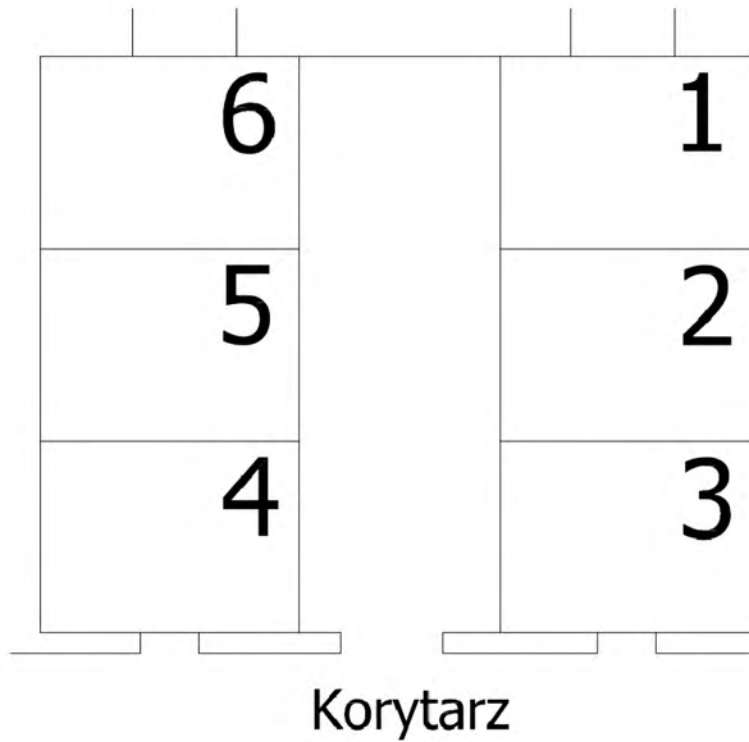
Kościół pojezuicki, krypta środkowa: wybór kafli kopulastych, pozyskanych z warstwy po pożarowej (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 2)

Fot. 1. Sarkofagi 4-6

Fot. 2. Sarkofag w trakcie badania

Rysunek 1. Schemat rozmieszczenia przebadanych krypt

Ryc. 156.

Kościół kapucynów: u góry - widok na trumny ustawione w krypte, u dołu - rozmieszczenie sarkofagów (za: K. Janus 2012, s. 3)

Ryc. 157. Lokalizacja mogiły w Ogrodzie Saskim na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 158. Schemat rozmieszczenia grobów północno-zachodniej ćwiartce mogiły w Ogrodzie Saskim na współczesnym podkładzie topograficznym nałożonym na fragment planu Rennera (oprac. D.B.)

Ryc. 159.

Fragment sztychu A. Hogenberga z 1618 r.:

- 1 kościół św. Krzyża,
- 2 murowana szubienica miejska,
- 3 *Boża Męka* (oprac. R.N.)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

Ryc. 160. Lokalizacja cmentarzyska przy ul. Wyżynnej na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

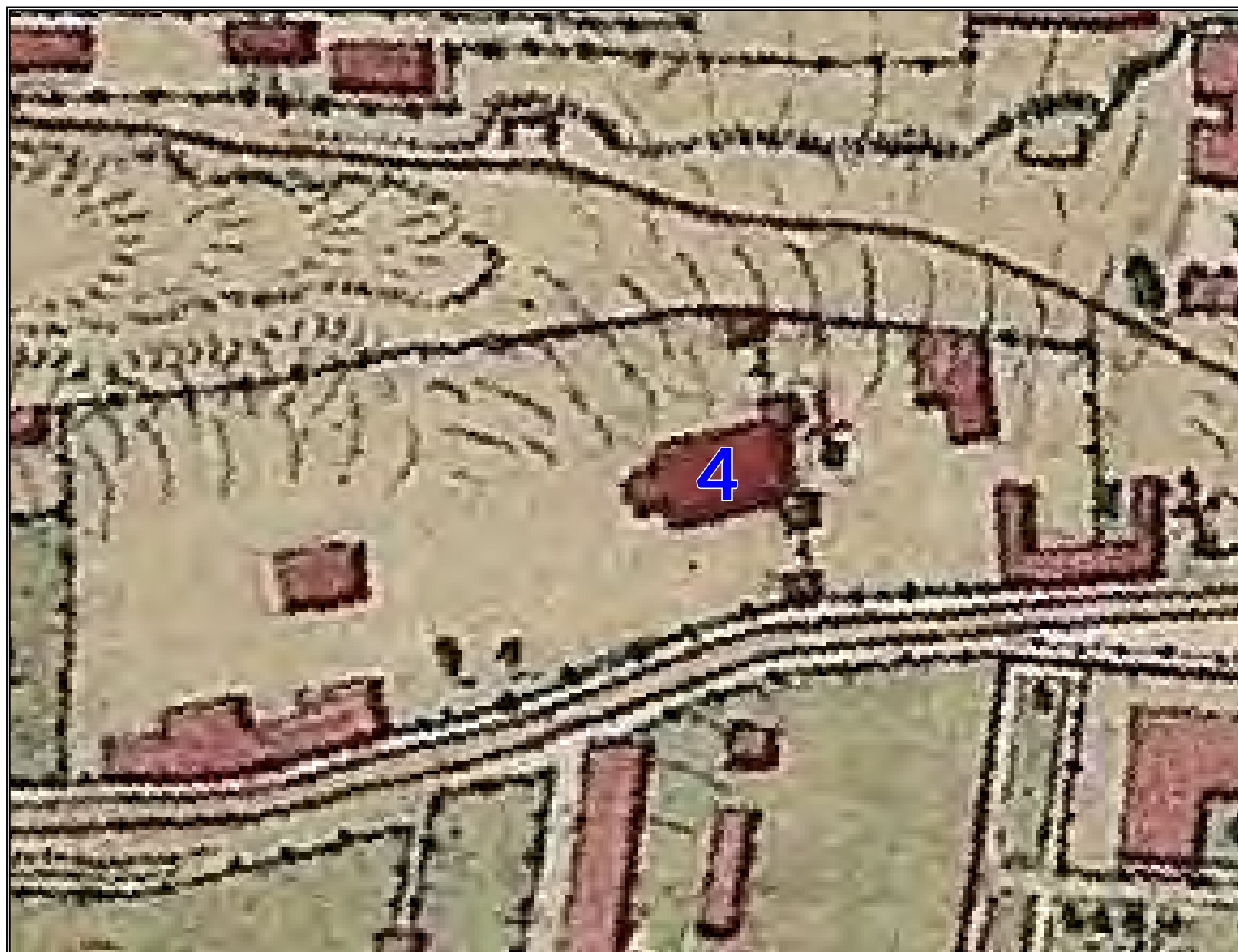
Ryc. 161. Lokalizacja cmentarzyska przy ul. Langiewicza na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 162.
Eksploracja pochówków na cmentarzu
przy ul. Langiewicza (fot. ARCHEE)

Ryc. 163.
Jamy grobowe i pochówków na cmentarzu
przy ul. Langiewicza (fot. ARCHEE)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

Ryc. 164. Lokalizacja zespołu bonifraterskiego na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

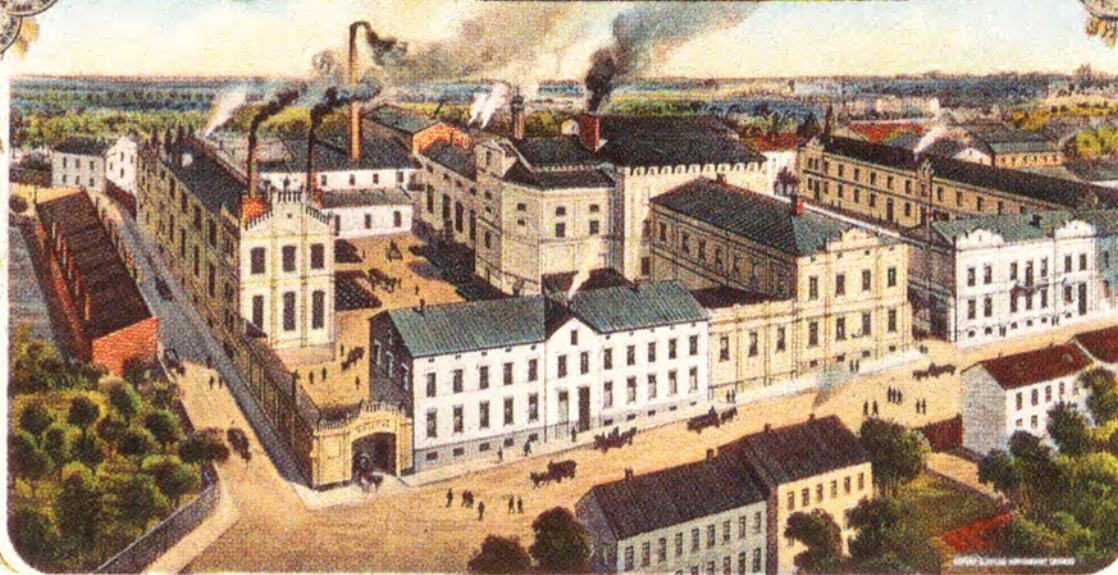

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

Ryc. 165. Lokalizacja zabudowań reformackich na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

ПАРОВОЙ ПИВОВАРЕННЫЙ ВОДОЧНЫЙ И СОЛОДОВЕННЫЙ ЗАВОДЫ
К. Р. ФЕТТЕРЪ ВЪ ЛЮБЛИНѢ
ФИРМА СУЩ. СЪ 1846 г

BROWAR PAROWY DYSTYLARNIA i FABRYKA SŁODU
K. R. VETTER W LUBLINIE.

FIRMA EGZYST OD 1846 R

Ryc. 166. Gmachy reformackie włączone w zakłady alkoholowe na pocztówce z końca XIX w. (bezpłatny dodatek do „Kuriera Lubelskiego”)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

Ryc. 167. Lokalizacja kościoła św. Jozafata na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

Ryc. 168. Lokalizacja kościoła św. Wojciecha na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

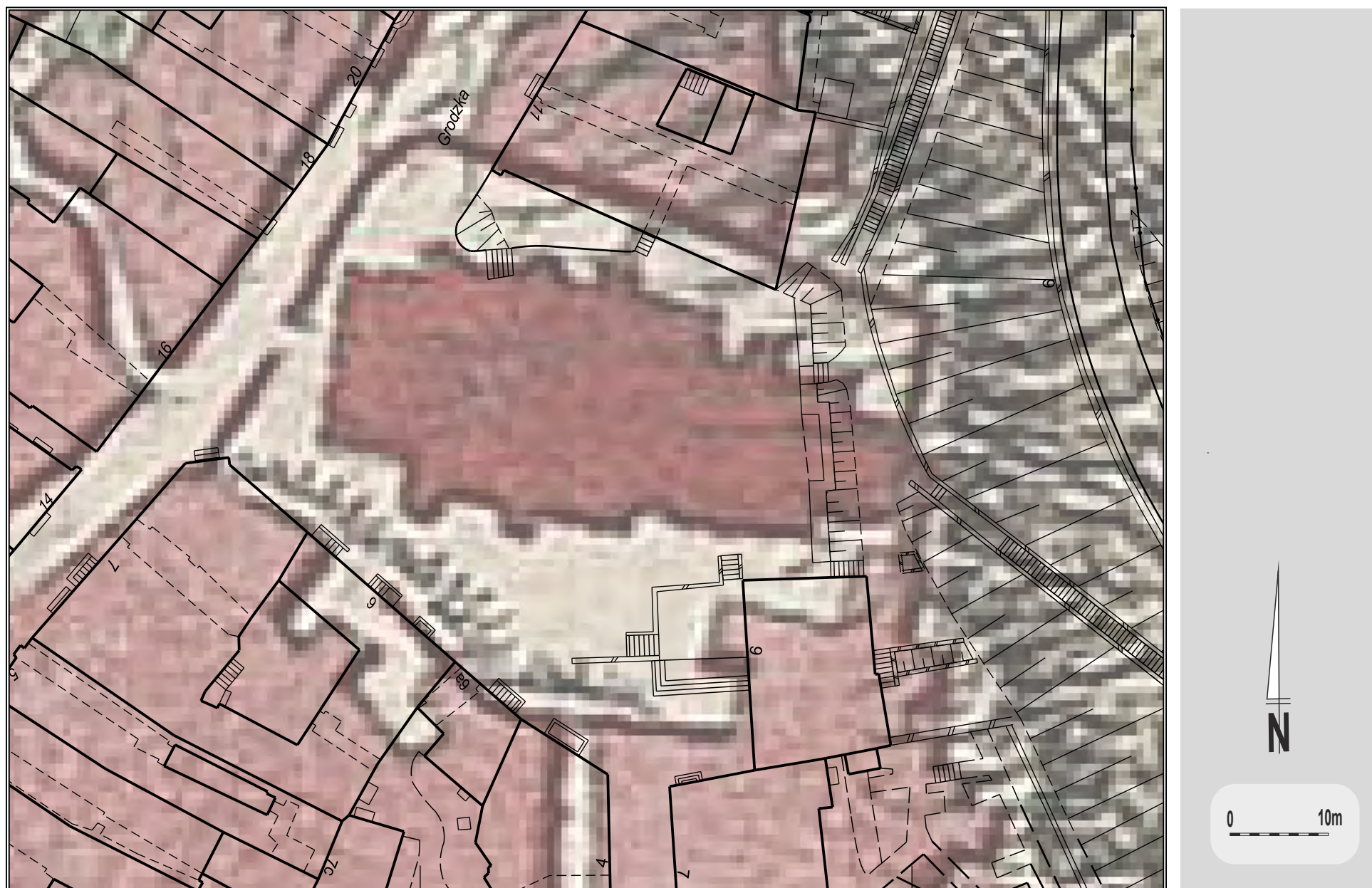

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

Ryc. 169. Lokalizacja kościoła św. Agnieszki na fragmencie planu Treterera (rys. D.B.)

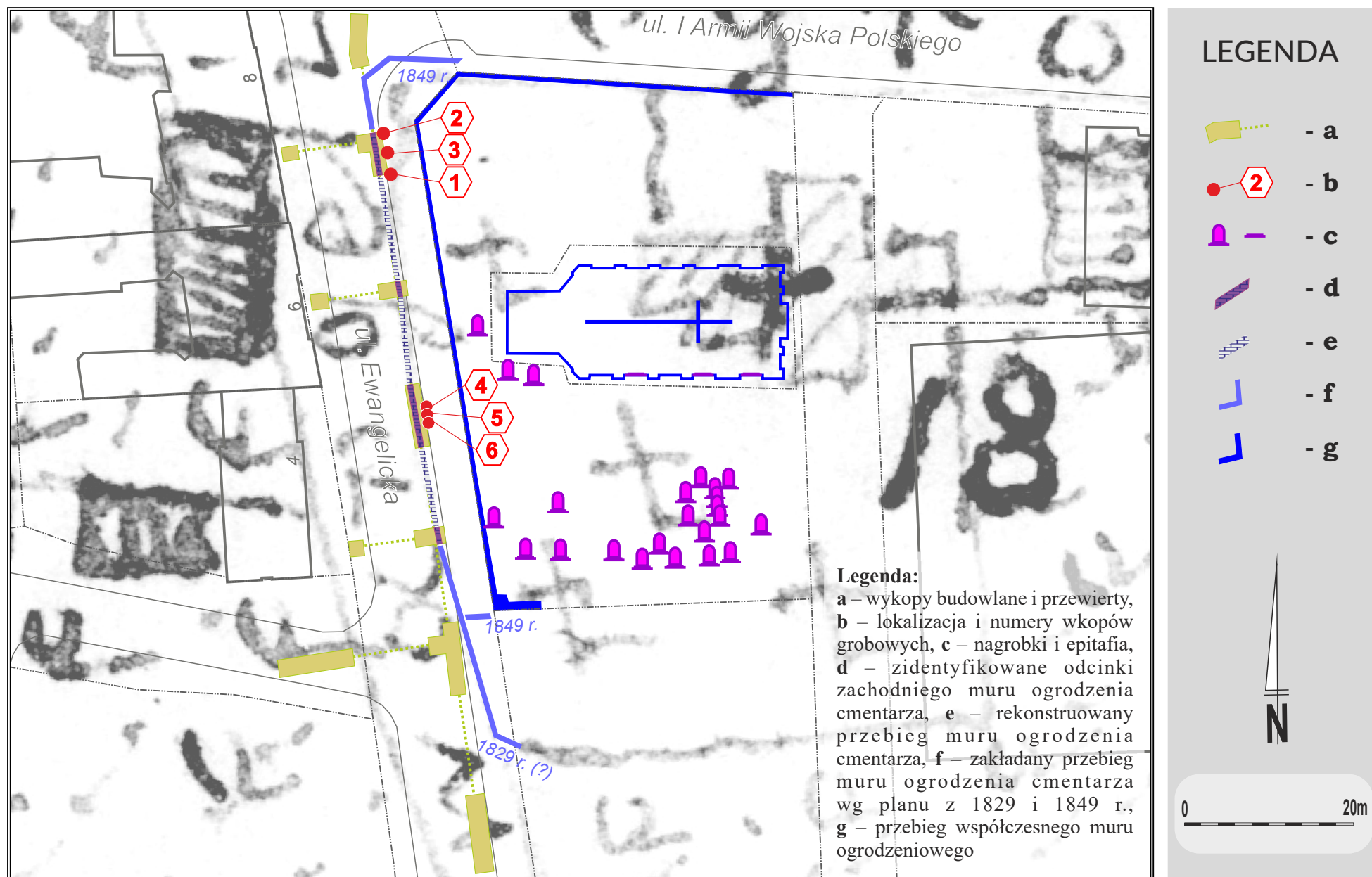

Ryc. 170. Nałożenie współczesnego podkładu topograficznego na fragment planu Trettera przedstawiającego ogrodzenie kościoła farnego (rys. D.B.)

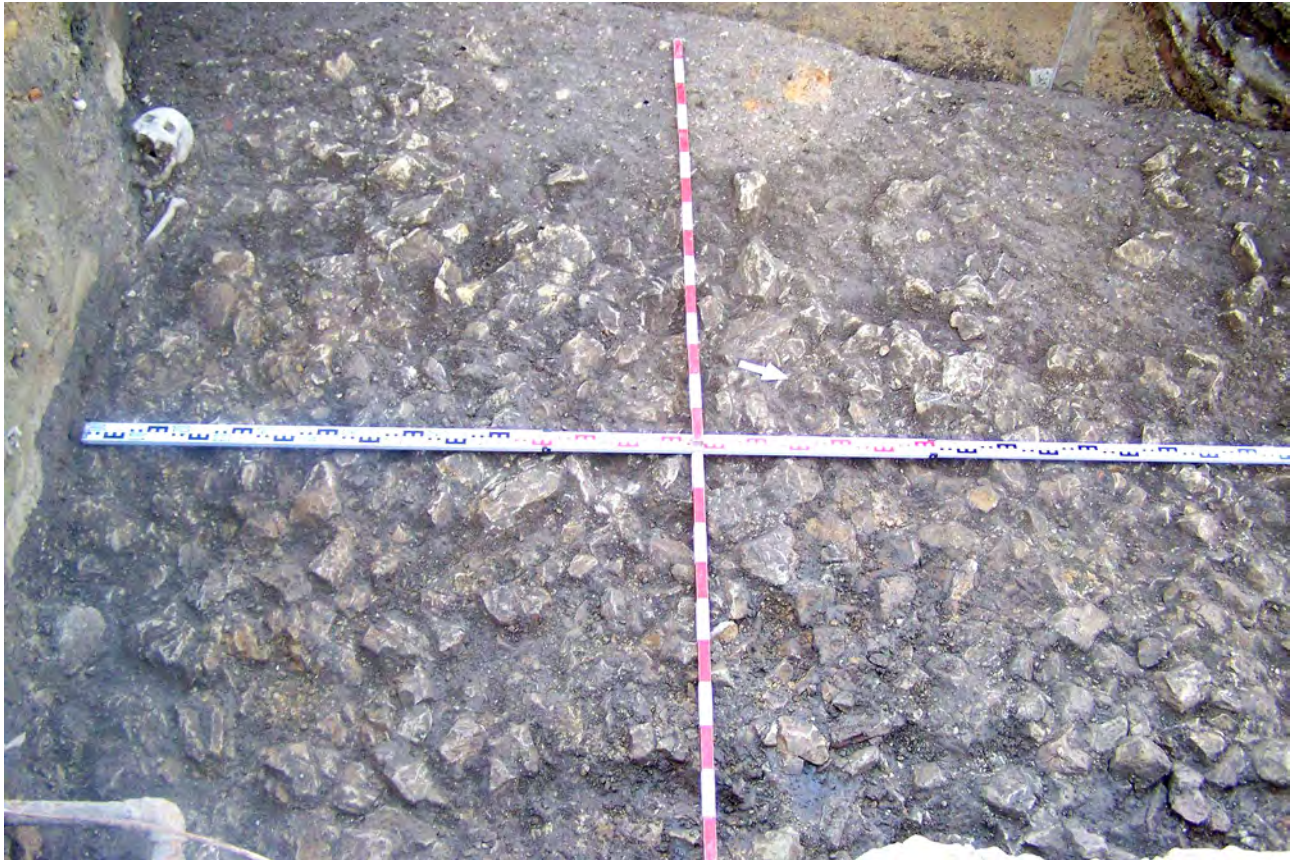

Ryc. 171.

Ogrodzenie zespołu świętoduskiego i karmelickiego wyróżnione na fragmencie obrazu *Pożar Miasta Lublina* z 1719 r., oryginał w klasztorze oo. Dominikanów w Lublinie (oprac. R.N.)

Ryc. 172. Zestawienie pochówków odkrytych przy historycznym ogrodzeniu kościoła ewangelickiego w Lublinie (za: J. Tkaczyk 2005)

Ryc. 173.
Bruk kamienny odsłonięty
w północnej części cmentarza
świętoduskiego (fot. ARCHEE)

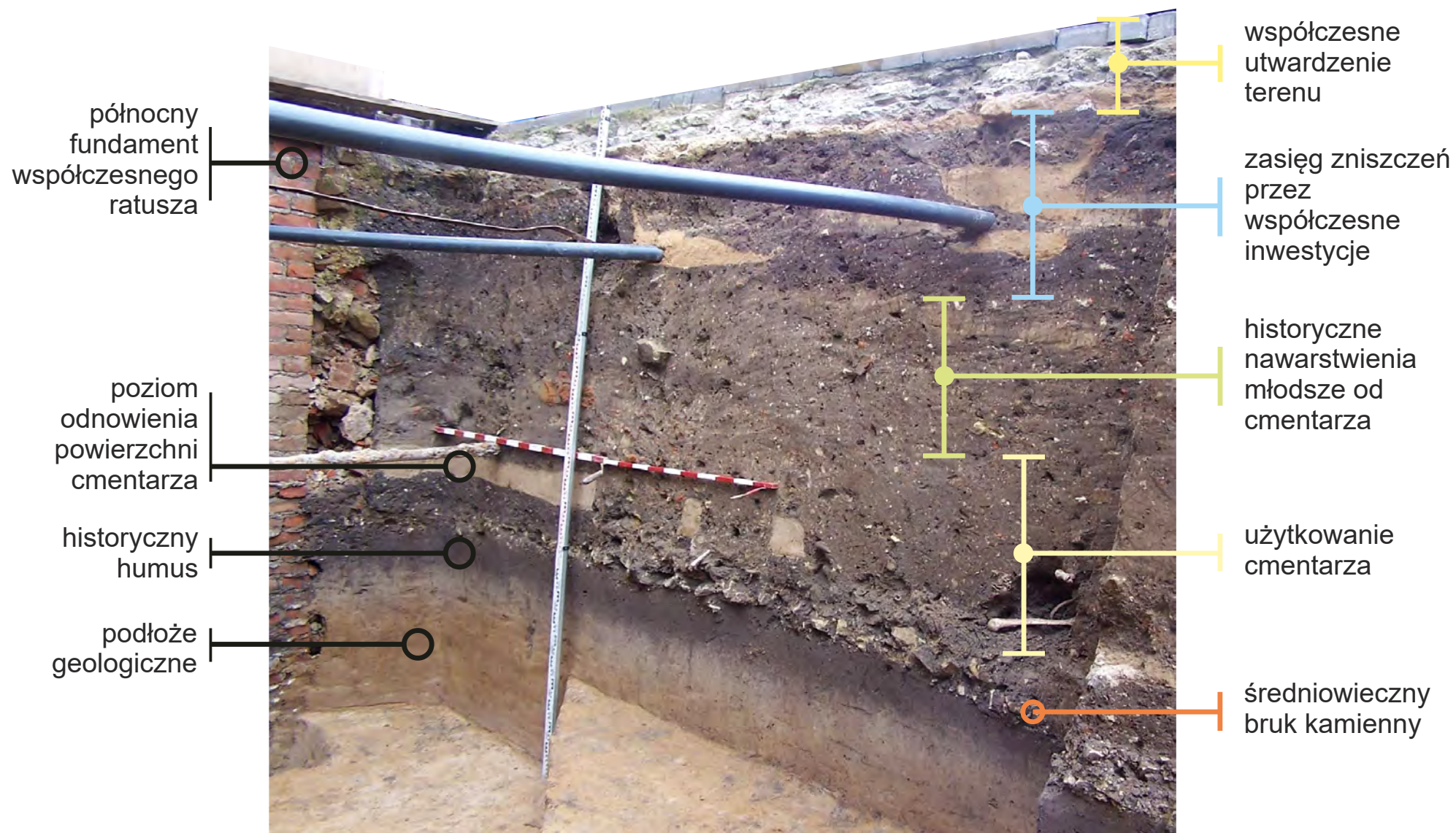
Ryc. 174.
Grupa grobów przecinająca bruk
kamienny w północnej części
cmentarza świętoduskiego
(fot. ARCHEE)

Ryc. 175.
Różny stan zachowania szkieletów w jamach grobowych w północnej części cmentarza świętoduskiego (fot. ARCHEE)

Ryc. 176.
Pogrzeb na cmentarzu wg miniatury francuskiej z 1430 r. (za: M. Wojcieszak 2012, Ryc. 81)

Ryc. 177.
 Cmentarz świętoduski: interpretacja układu stratygraficznego północnej części cmentarza
 (za: R. Niedźwiadek 2012b, Fot. 2)

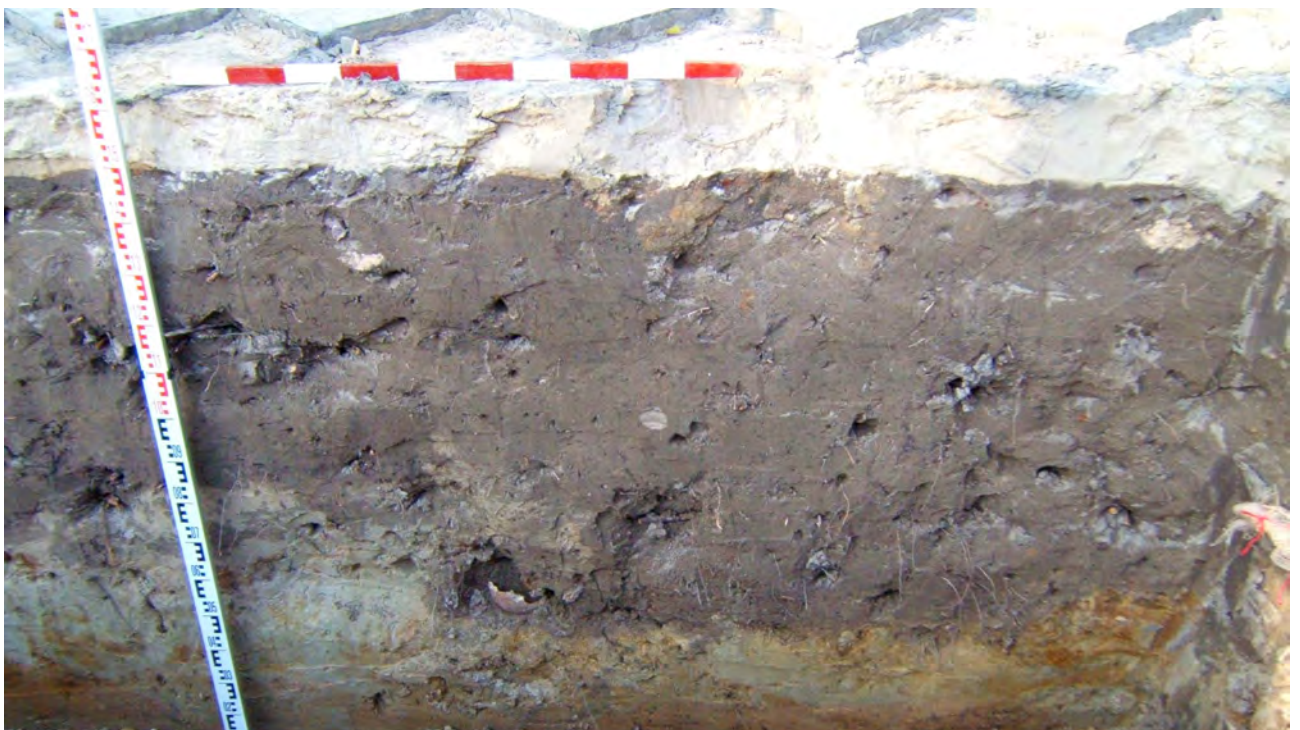

Ryc. 178.
Cmentarz świętoduski: złożenie poziomu okrycia jam grobowych i eksplorowanych pochówków
(za: R. Niedźwiadek 2012b, Fot. 5)

Ryc. 179.
Cmentarz przy kościele św. Jakuba: jamy grobowe czytelne w części przed frontonem kościoła (fot. R.N.)

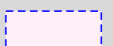

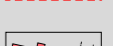
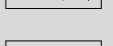
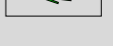

Ryc. 180.
Cmentarz przy kościele św. Jakuba: jama grobowa nakryta przez warstwę sepulkralną w części położonej wzdłuż ścian bocznych kościoła (fot. R.N.)

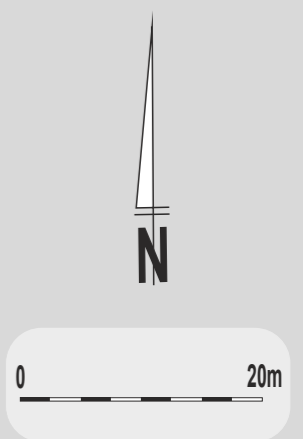

Legenda:
 a – wykopy założone w 1999 r. (za: D. Włodarczyk 1999), b – wykopy założone w 2009 r. (za: D. Włodarczyk 2009), c – wykopy założone w 2011 r. (za: D. Włodarczyk, E. Tabaczewska 2012), d – pozostałe wykopy pod nadzorem archeologicznym, e – mury fundamentowe ogrodzenia zespołu oraz koszar, f – układ pochówków, g – pozostałe znaleziska skupisk kości ludzkich, h – współczesny obrys kościoła

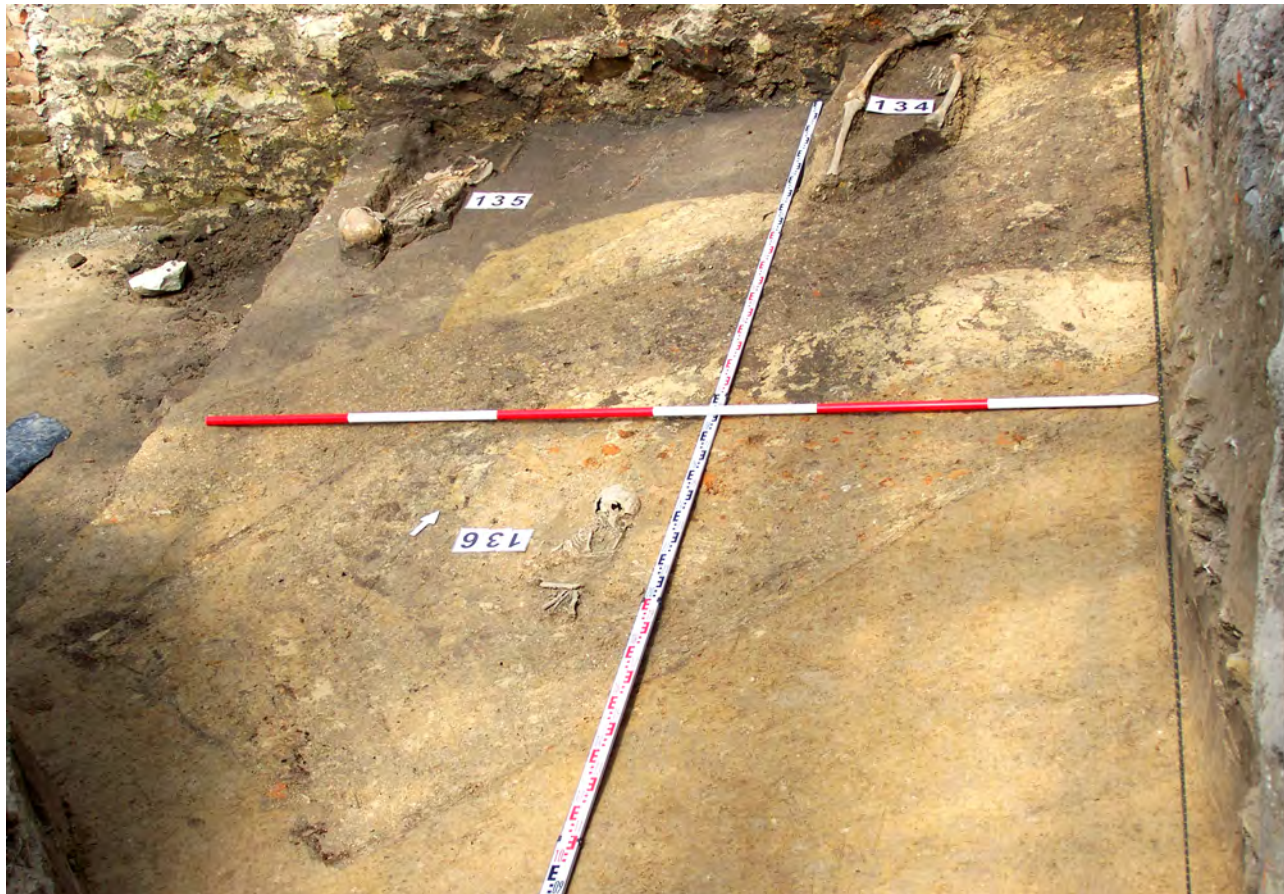
LEGENDA

- - a
- - b
- - c
- - d
- - e
- - f
- - g
- - h

Ryc. 181.

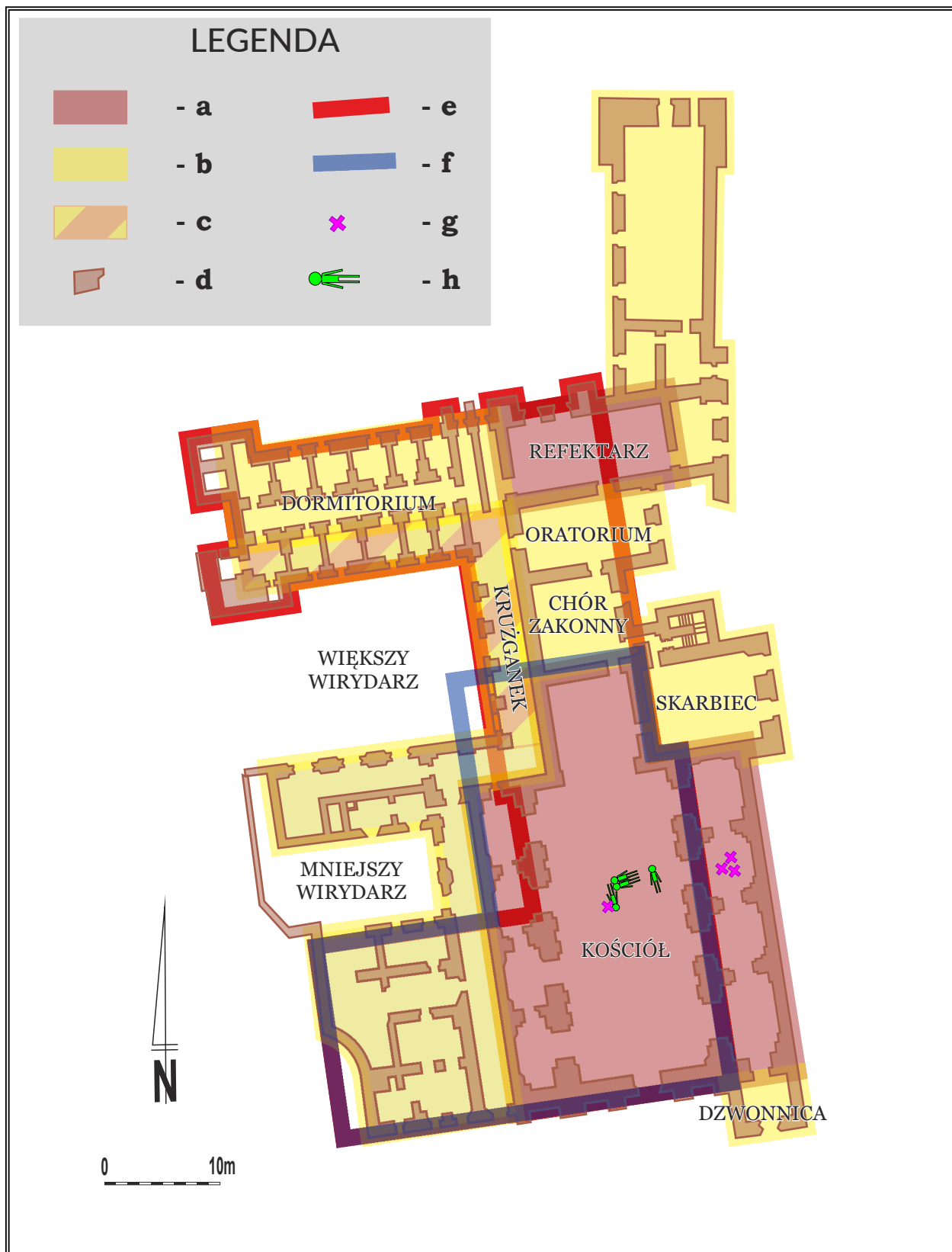
Nałożenie współczesnego podkładu topograficznego na fragment planu Rennera przedstawiającego otoczenie kościoła św. Krzyża (rys. D.B.)

Ryc. 182.
Cmentarz świętoduski: rzut *ossuarium*
na poziomie odkrycia (fot. ARCHEE)

Ryc. 183.
Cmentarz świętoduski: stopnie schodów
drażonych w lessie, prowadzące w głąb
ossuarium (fot. ARCHEE)

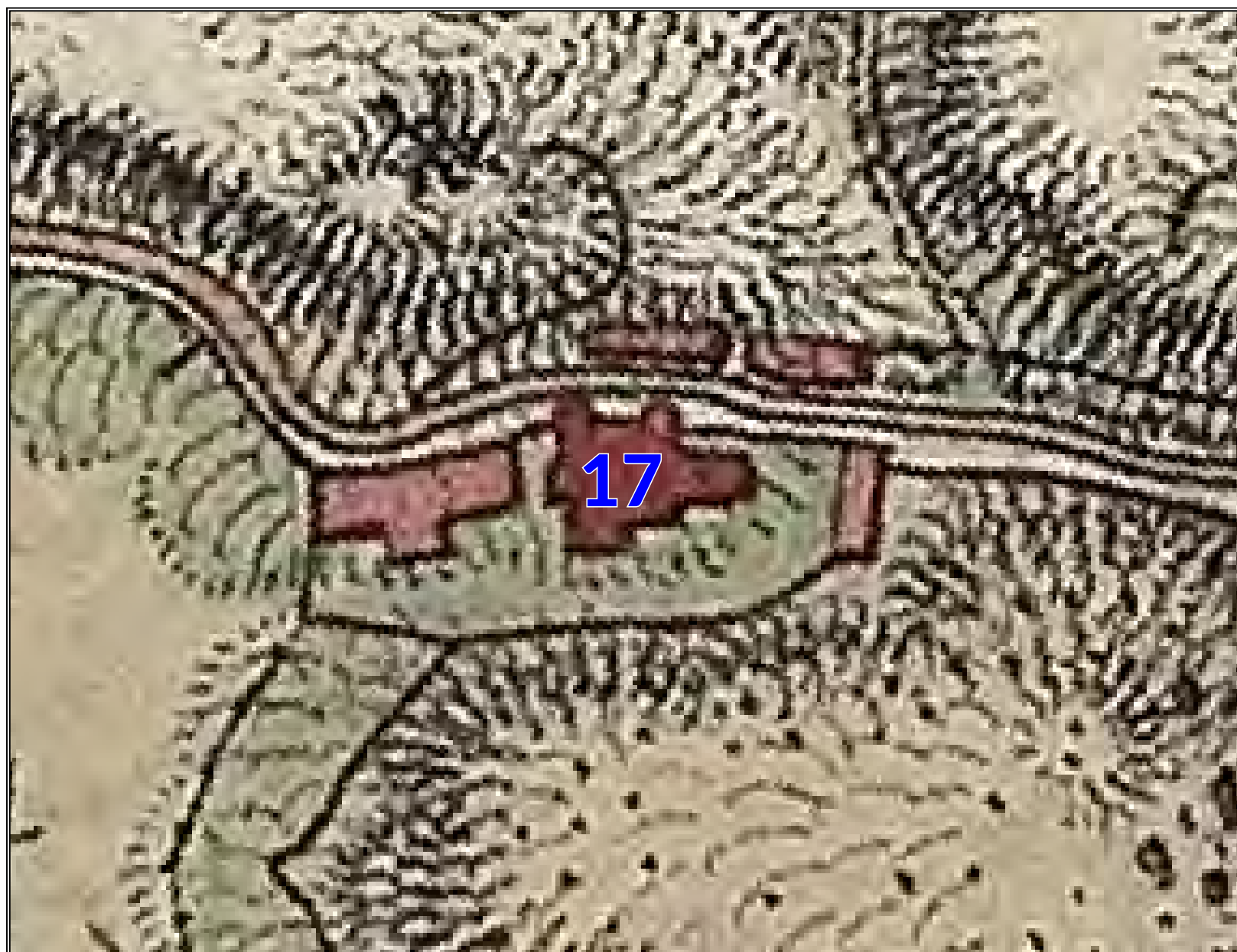

Legenda:

a – budynki powstałe w I fazie (1613-1649), **b** - budynki powstałe w II fazie (1649-1719), **c** – rozbudowa w latach XVIII w. - 1803 r. (III faza), **d** – obrys murów parteru (za: J. Czerepińska, B. Winiarczyk 1992), **e** – obrys „Nowego Ratusza” (po 1826 r.), **f** – obrys współczesnego budynku Ratusza, **g** – znaleziska kości bez układu anatomicznego, **h** – historyczne pochówki, pod posadzką kościoła

Ryc. 184. Zespół karmelicki w Lublinie – rozwarstwienie chronologiczne (za: J. Tkaczyk i in. 2010)

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

0 40m

Ryc. 185. Lokalizacja kościoła franciszkanów na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

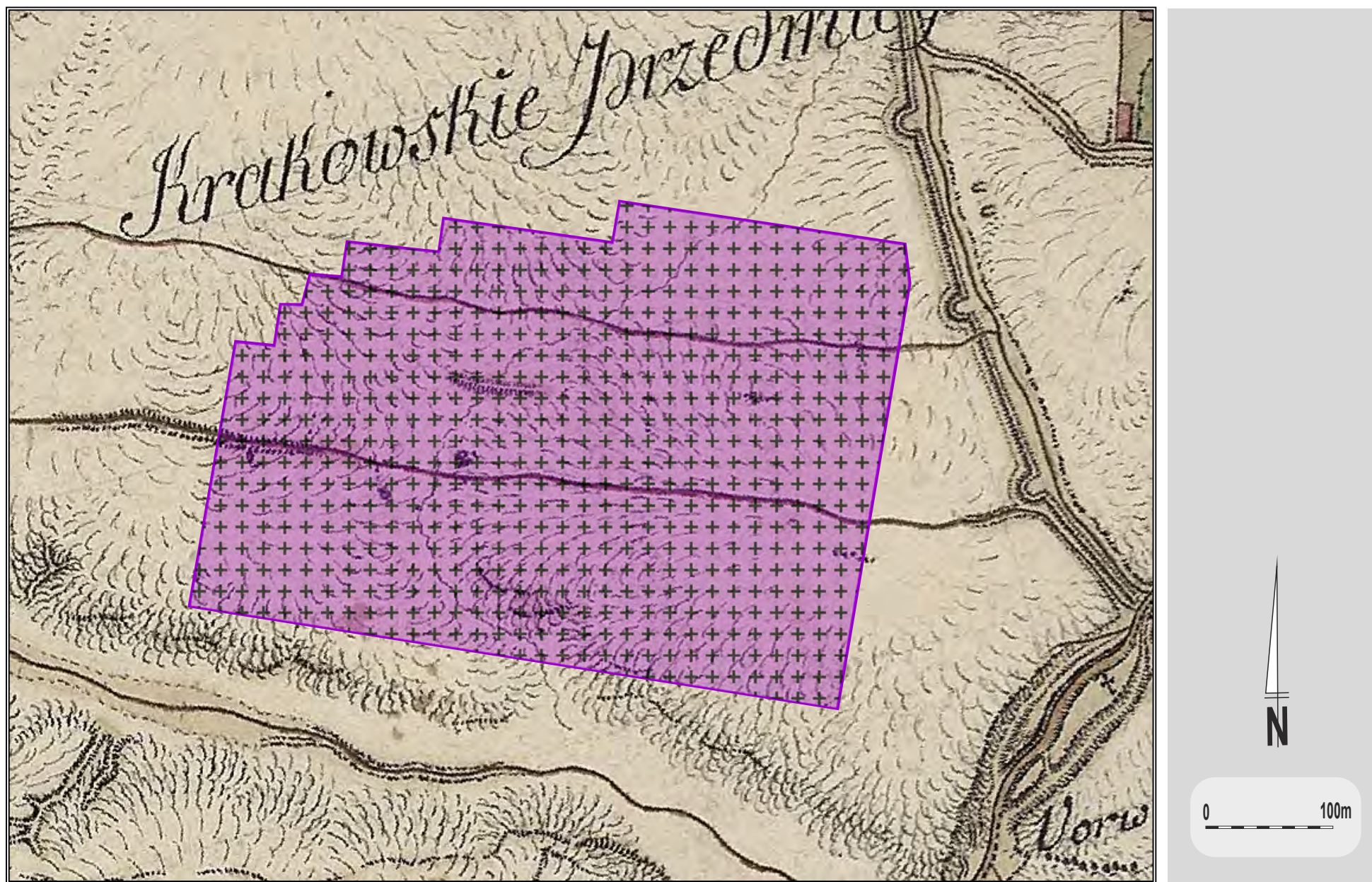

Legenda:
numer obiektu
(odpowiada pozycji
w Tabeli II –
Waloryzacja ...)

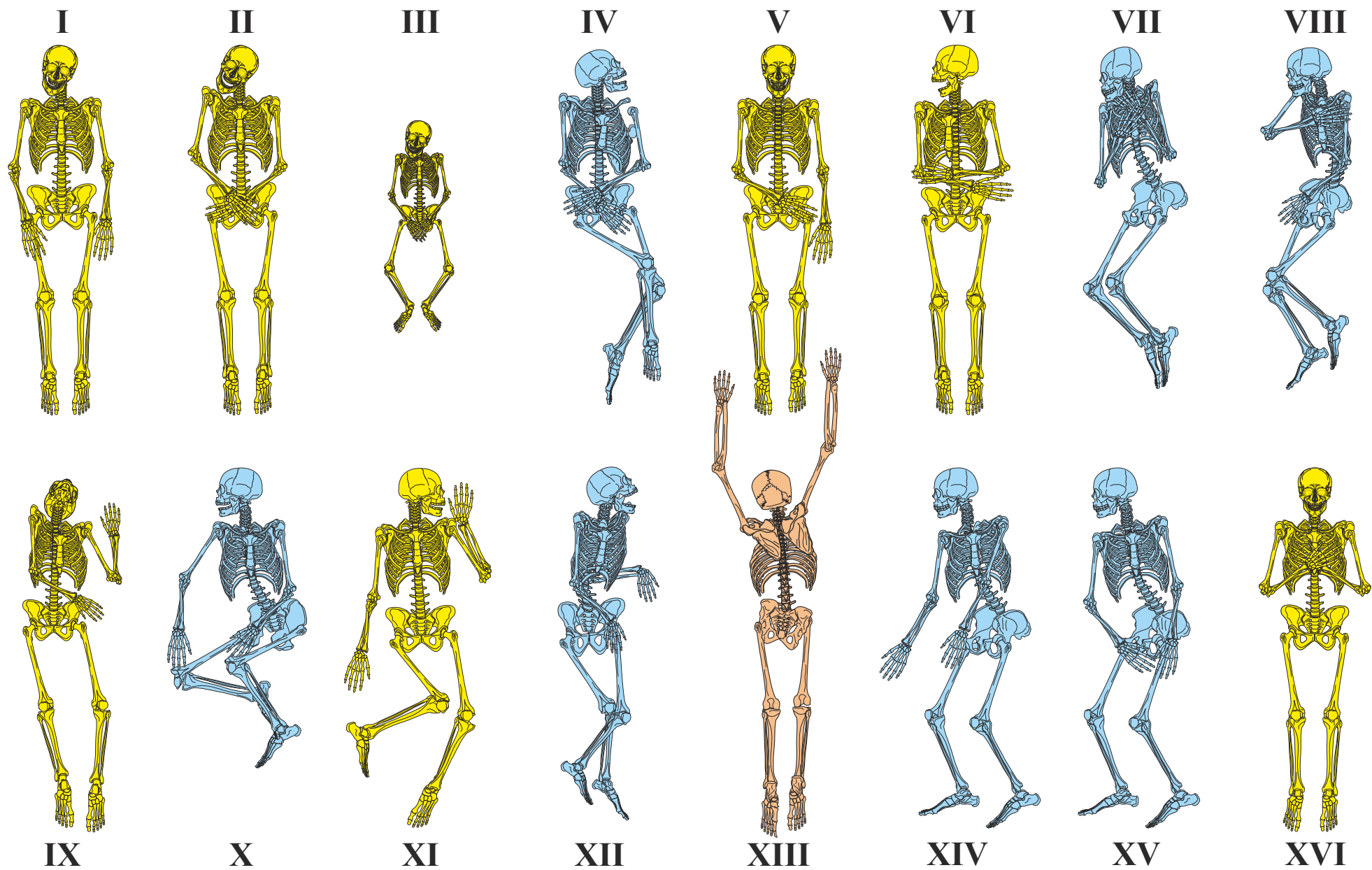

0 40m

Ryc. 186. Lokalizacja kościoła panien wizytek na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

Ryc. 187. Lokalizacja cmentarza przy ul. Lipowej na fragmencie planu Trettera (rys. D.B.)

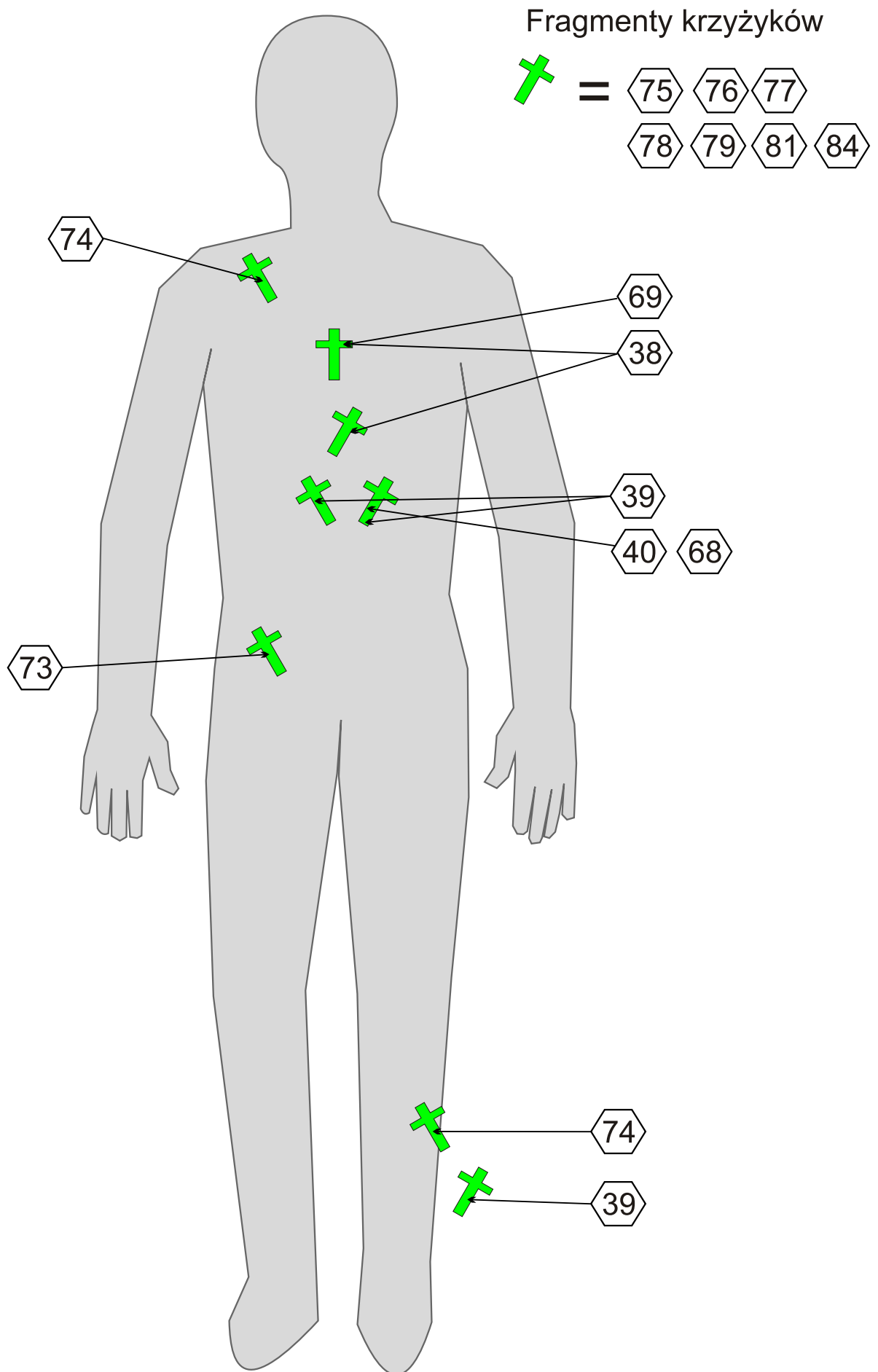
Ryc. 188. Typy ułożenia zmarłych na lubelskich nekropolach (oprac. R.N.)

Ryc. 189.
Cmentarz świętoduski: przykłady różnych typów ułożenia zmarłych (fot. ARCHEE)

Ryc. 190.
Cmentarz świętoduski: przykład grobu podwójnego, gdzie zmarli mają zaplecione ramiona (fot. ARCHEE)

Ryc. 191.
 Kościół pobrygidkowski: umiejscowienie drewnianych krzyżyków (oprac. R.N.)

Ryc. 192.

Kościół pobrygidkowski: przykłady prostych krzyżyków drewnianych stanowiących wyposażenie pochówków sióstr wizytek - stan po konserwacji (za: A. Drążkowska, M. Grupa 2012, s. 5)

Ryc. 193.

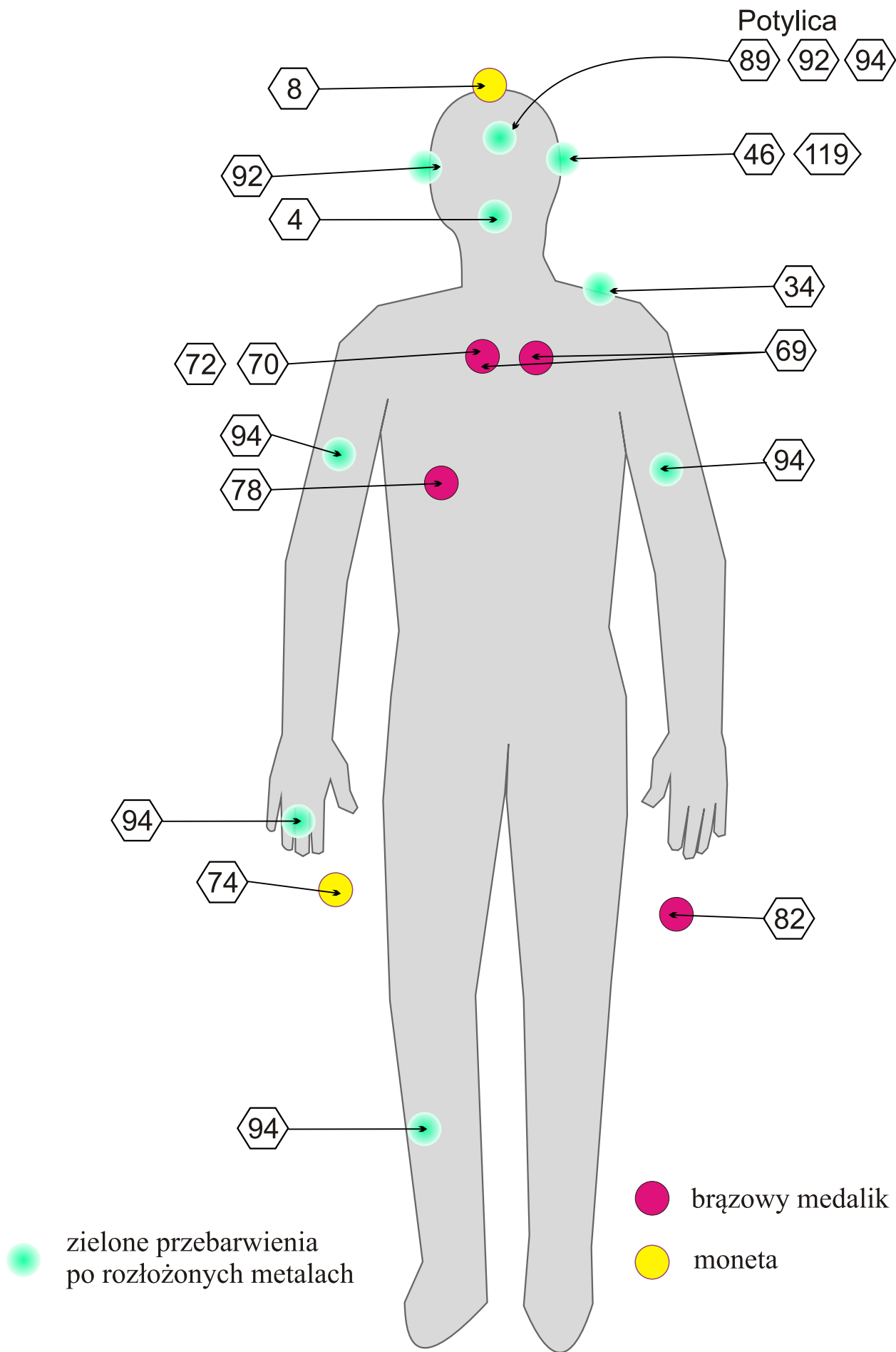
Bogato zdobiony krzyżyk drewniany z grobu siostry przełożonej Jakobiny Koszutskiej, pochówek nr 39 w kościele pobrygidzkim - stan po konserwacji (za: A. Drążkowska, M. Grupa 2012, s. 5)

Ryc. 194.
Kościół pobrygidkowski:
pochówek siostra przełożonej
Jakobiny Koszutskiej, widoczny
habit i proste krzyżyki drewniane
w dłoniach (za: R. Niedźwiadek
i in. 2015b, Ryc. 47)

Ryc. 195.
Kościół pobrygidkowski: habity
siostr wizytek po konserwacji -
fragment ekspozycji w krypcie H
(fot. R. N.)

Ryc. 196.
 Kościół pobrygidkowski: schemat rozkładu metalowych elementów wyposażenia (oprac. R.N.)

Ryc. 197.
Lublin, kościół
pobrygidkowski. Wybór
skórzanych elementów
wyposażenia - stan po
konserwacji (za: A.
Drażkowska 2012c)

Ryc. 198.
Kościół pobrygidkowski:
wybór metalowych klamer
do pasów - stan po
konserwacji (za: R.
Niedźwiadek i in. 2015b,
Ryc. 60)

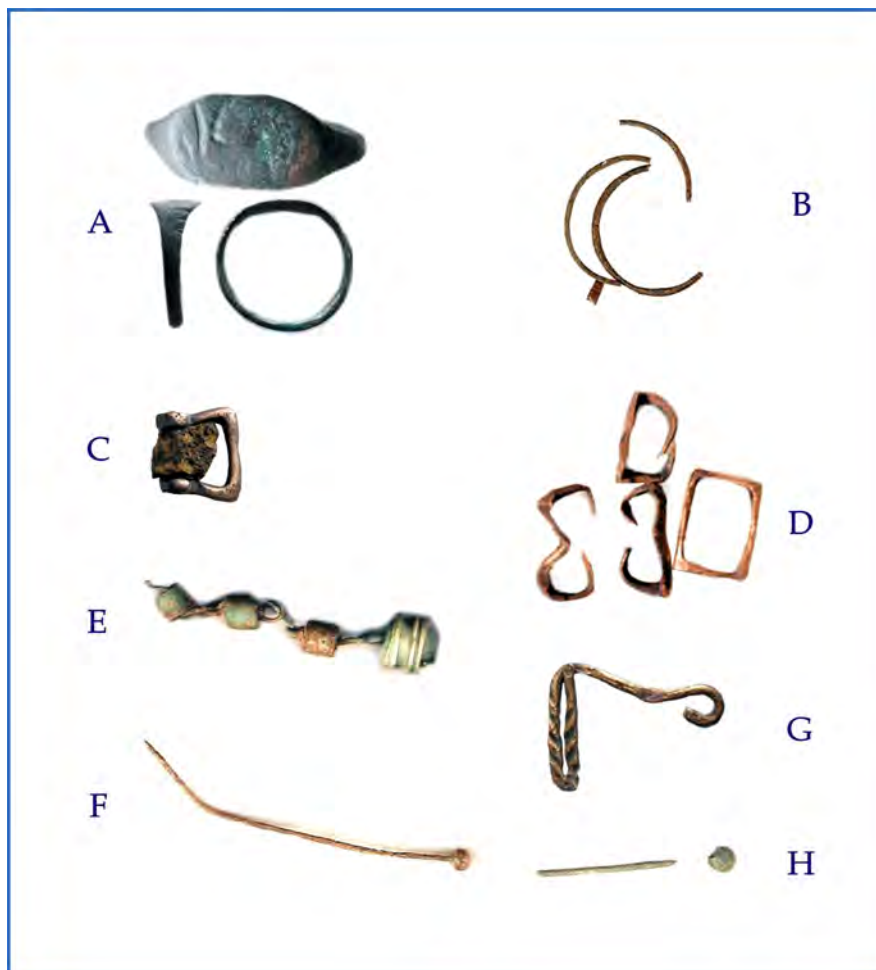
Ryc. 199.
Kościół pobrygidkowski:
metalowe okucie pasa z
gotyckim napisem - stan po
konserwacji (fot. J. Sim)

Ryc. 200.
Lublin, kościół
pobrygidkowski:
wianek grobowy
po konserwacji
i rekonstrukcji
(za: A. Drażkowska
2012d)

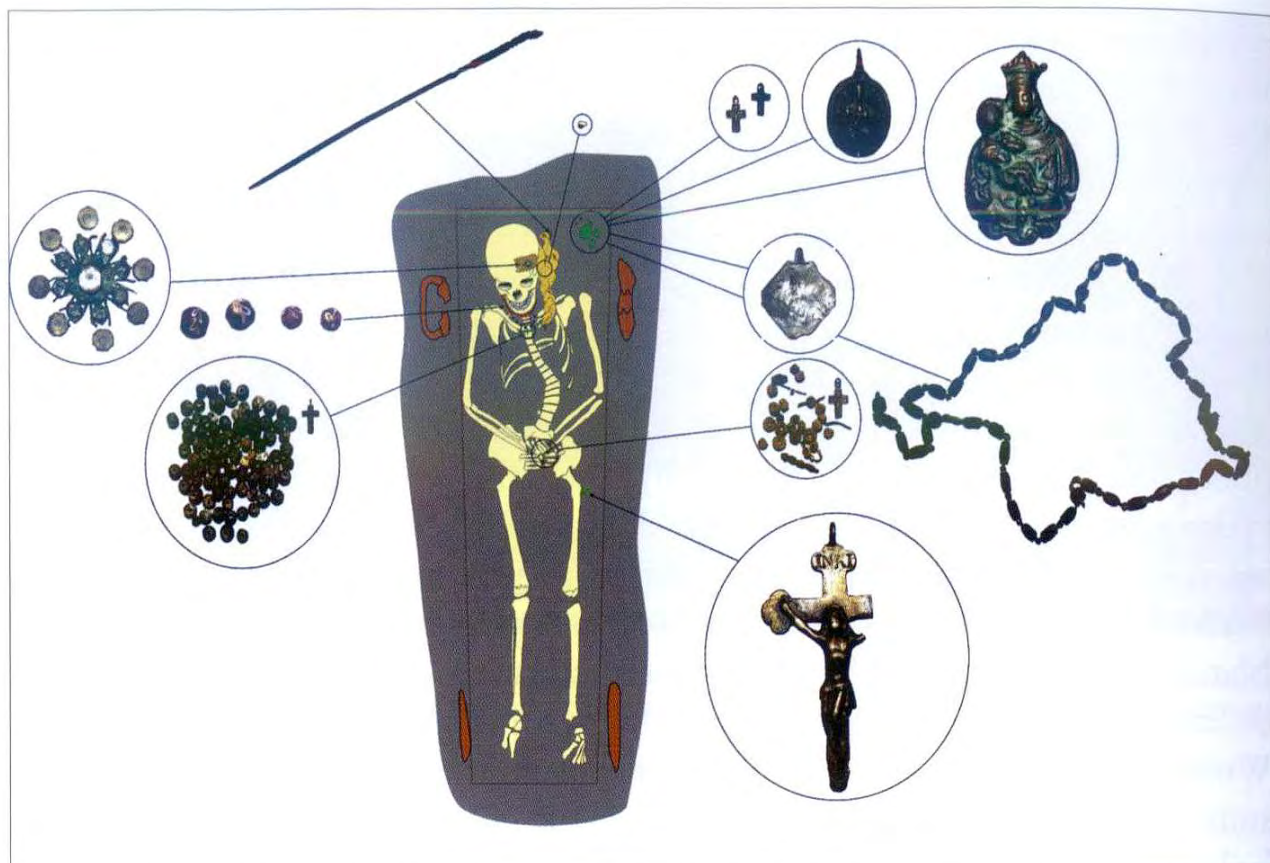

Ryc. 201.
Cmentarz
świętoduski: wybór
monet - stan po
konserwacji: A -
denar Władysława
Warneńczyka, B-C
- fałszywy denar
Kazimierza
Jagiellończyka, D -
fałszywy denar
Władysława
Warneńczyka, E -
silnie skorodowany
denar Władysława
Jagielli, F - denar
Jana Olbrachta lub
Kazimierza
Jagiellończyka, G -
srebrna moneta
wielkości szeląga,
H - silnie
skorodowana
moneta w typie
półgrosza
litewskiego
Aleksandra
Jagiellończyka lub
Zygmunta Starego
(za: R.
Niedźwiadek i in.
2015b, Ryc. 64)

Ryc. 202
 Cmentarz świętoduski:
 metalowe elementy
 wyposażenia pochówków -
 stan po konserwacji: A -
 pierścień z brązu lub
 sygnet, B - dwie, połamane
 obrączki brązowe, C - mała
 klamerka brązowa do pasa,
 D - trzy ogniwa łańcucha
 brązowego i klamerka,
 E - różaniec z kościanymi
 paciorkami, F - szpila
 brązowa, G - haftka
 z brązowego drutu,
 H - szpila miedziana
 (za: R. Niedźwiadek i in.
 2015b, Ryc. 65)

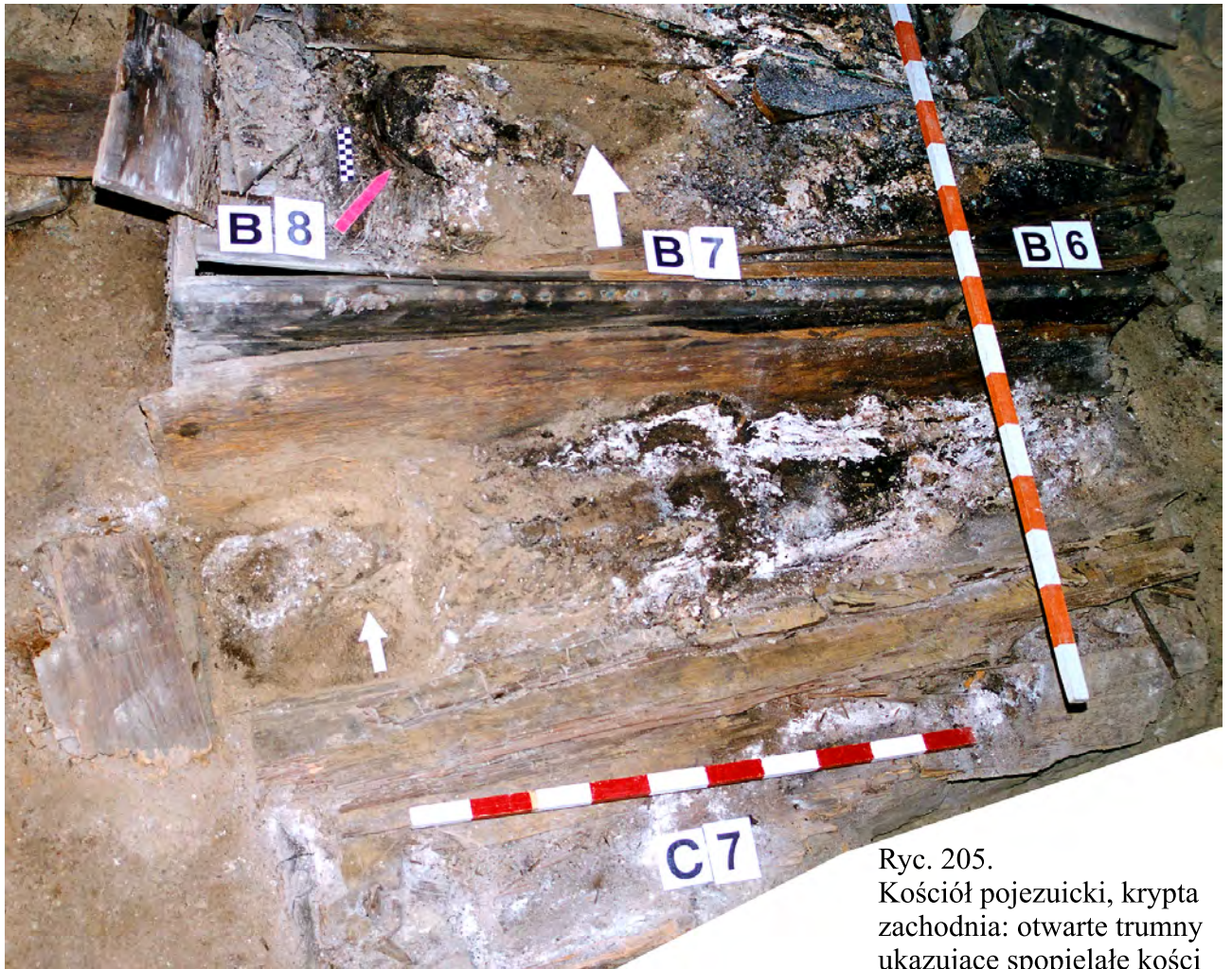
Ryc. 203.
 Cmentarz świętokrzyski: grób 82/2011 i jego
 wyposażenie (za: D. Włodarczyk 2012, Ryc. 12)

Ryc. 204.
Kościół pojezuicki:
różny stan
zachowania
szczątków kostnych
i tkanin - po lewo
ubranie zespolone
ze spopielalymi
kośćmi pochówku
nr 15, po prawo -
dobrze zachowany
zupan (fot, R. N.)

Ryc. 205.
 Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: otwarte trumny ukazujące spopielałe kości pochówków (fot. R. N.)

Ryc. 206.
 Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: spopielałe kości jednego pochówków wydostające się przez rozcięcie w nadwątlonej tkaninie (fot. R. N.)

Ryc. 207.
Kościół pojezuicki: przykłady trzech
żupanów wydobytych z krypy środkowej,
stan przed konserwacją (za: R. Niedźwiadek
2012c, Fot. 15)

Ryc. 208.
Kościół pojezuicki: przykład wykończenia
sukni wydobytej z krypy wschodniej, stan
przed konserwacją (fot. R. N.)

Ryc. 209.
Kościół pojezuicki:
przykład pochówku w sukni
grobowej, bez pleców - stan
po konserwacji, na
wystawie w podziemiach
archikatedry (fot. R. N.)

Ryc. 210.
Kościół pojezuicki: przykłady nakryć głowy
z krypy środkowej, stan przed konserwacją
(za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 16)

Ryc. 211.
Kościół pojezuicki, krypta wschodnia:
czapka domowa krojem przypominająca
kołpak, stan przed konserwacją (fot. R. N.)

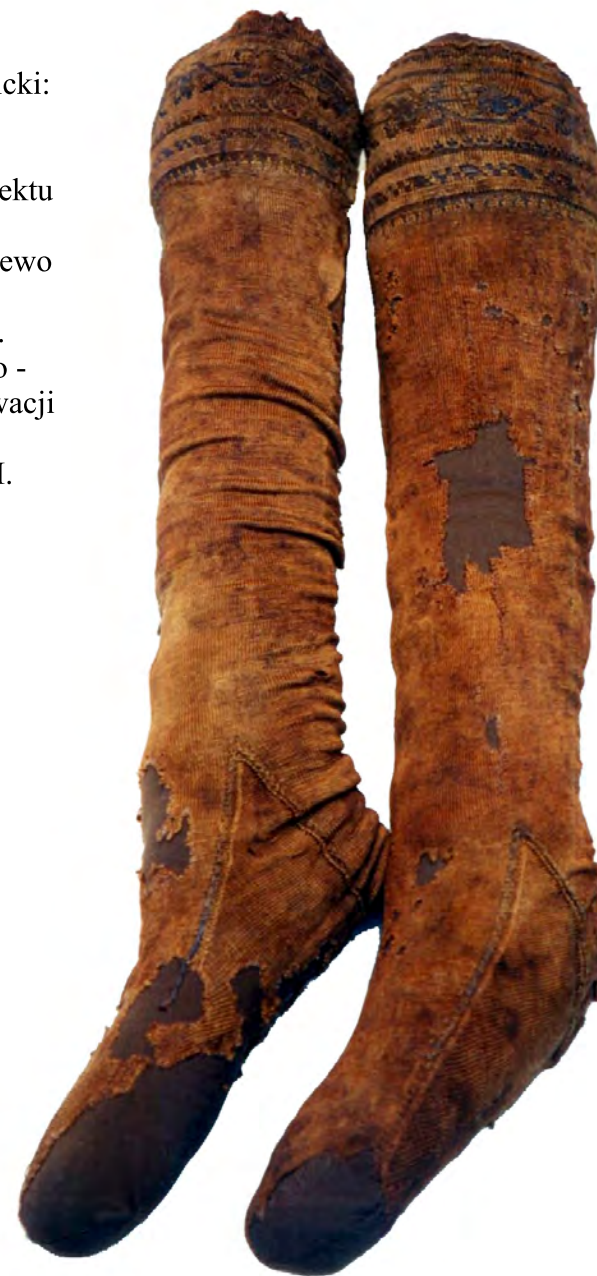
Ryc. 212.
Kościół pojezuicki, krypta zachodnia:
pochówek z żeńskim nakryciem głowy
(fot. R. N.)

Ryc. 213.
Kościół pojezuicki, krypta środkowa:
buty z obcasami na nogach pochówku
nr 10 (fot. R. N.)

Ryc. 214.
Kościół pojezuicki:
jedwabne
pończochy
wydobyte z obiektu
nr 1 w krypcie
środkowej, po lewo
- stan po
wydobyciu (fot.
R.N.), po prawo -
stan po konserwacji
(za: A.
Drażkowska, M.
Grupa 2002b,
Ryc. 13)

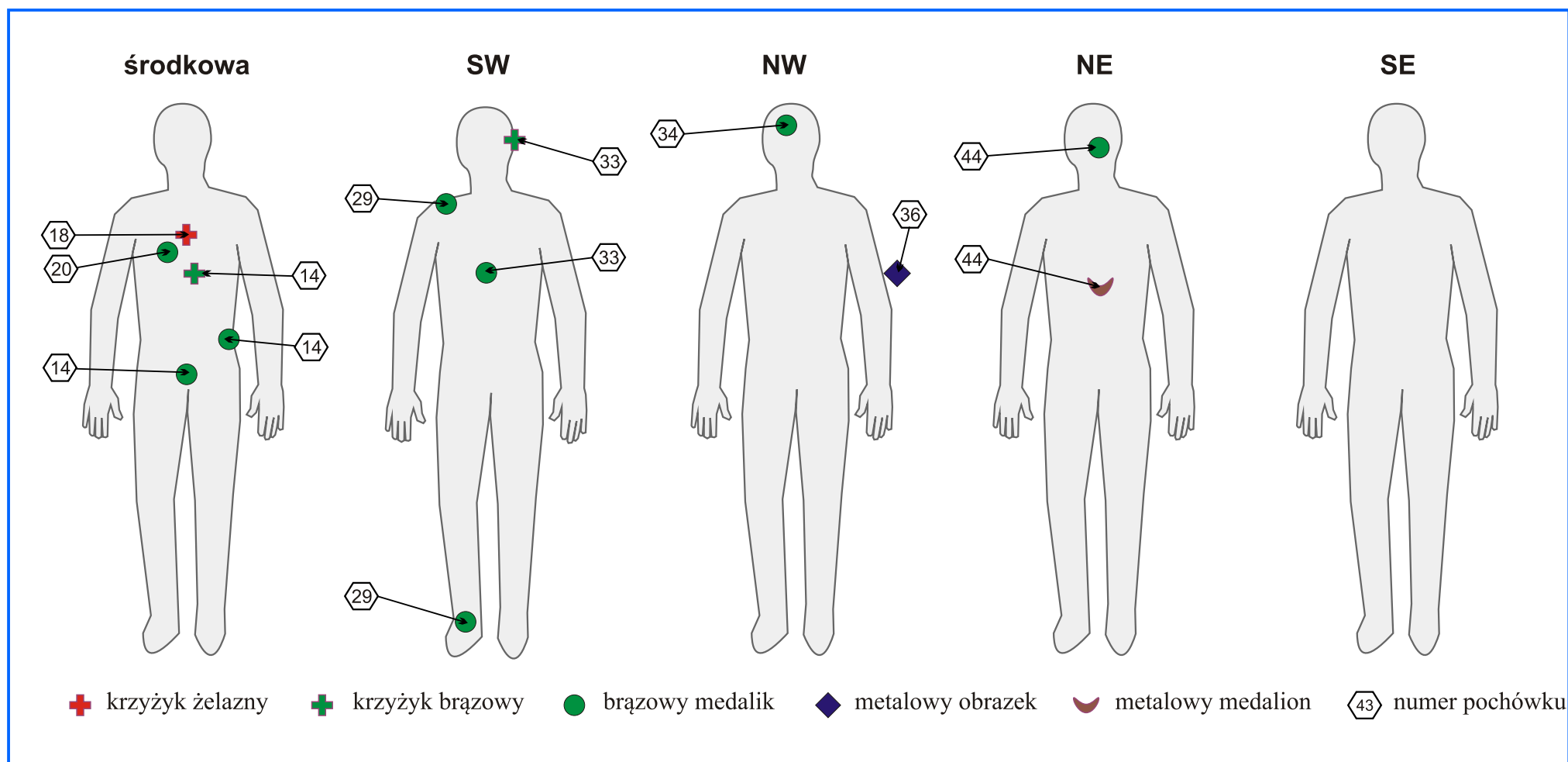

Ryc. 215.
Kościół pojezuicki, krypta środkowa:
u góry - widok *in situ* na pochówek
nr 16 z pasem tekstylnym, poniżej -
zbliżenie na sam pas
(za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 14)

Ryc. 216.
Kościół pojezuicki, krypta środkowa:
pas siatkowy pochówku nr 15, po lewej
stronie - zalegający *in situ* na
szczątkach, po prawo - po wydobyciu
z grobu (za: R. Niedźwiadek 2012c,
Fot. 17)

Ryc. 217.
 Kościół pojezuicki: rozkład dewocjonałów obecnych przy
 pochówkach (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 67)

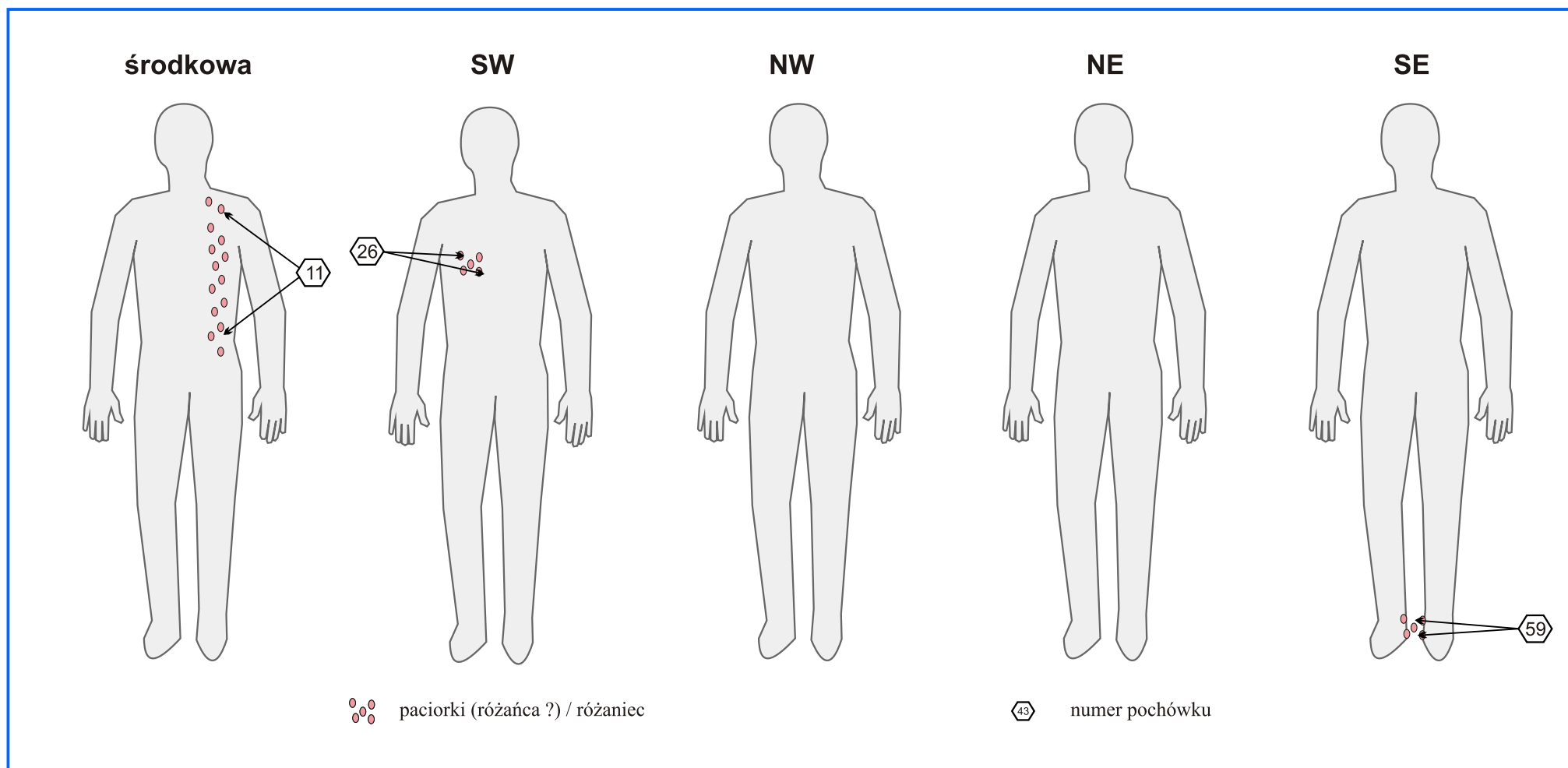

Ryc. 218.
Kościół pojezuicki, krypta
środkowa, pochówek 14:
krzyżyk typu *Caravaca* na
piersiach zmarłego - po lewej
stronie (białymi liniami
zaznaczono położenie żelaznego
łańcucha), po prawej - krzyż
po konserwacji (za: R.
Niedźwiadek i in. 2015b,
Ryc. 70)

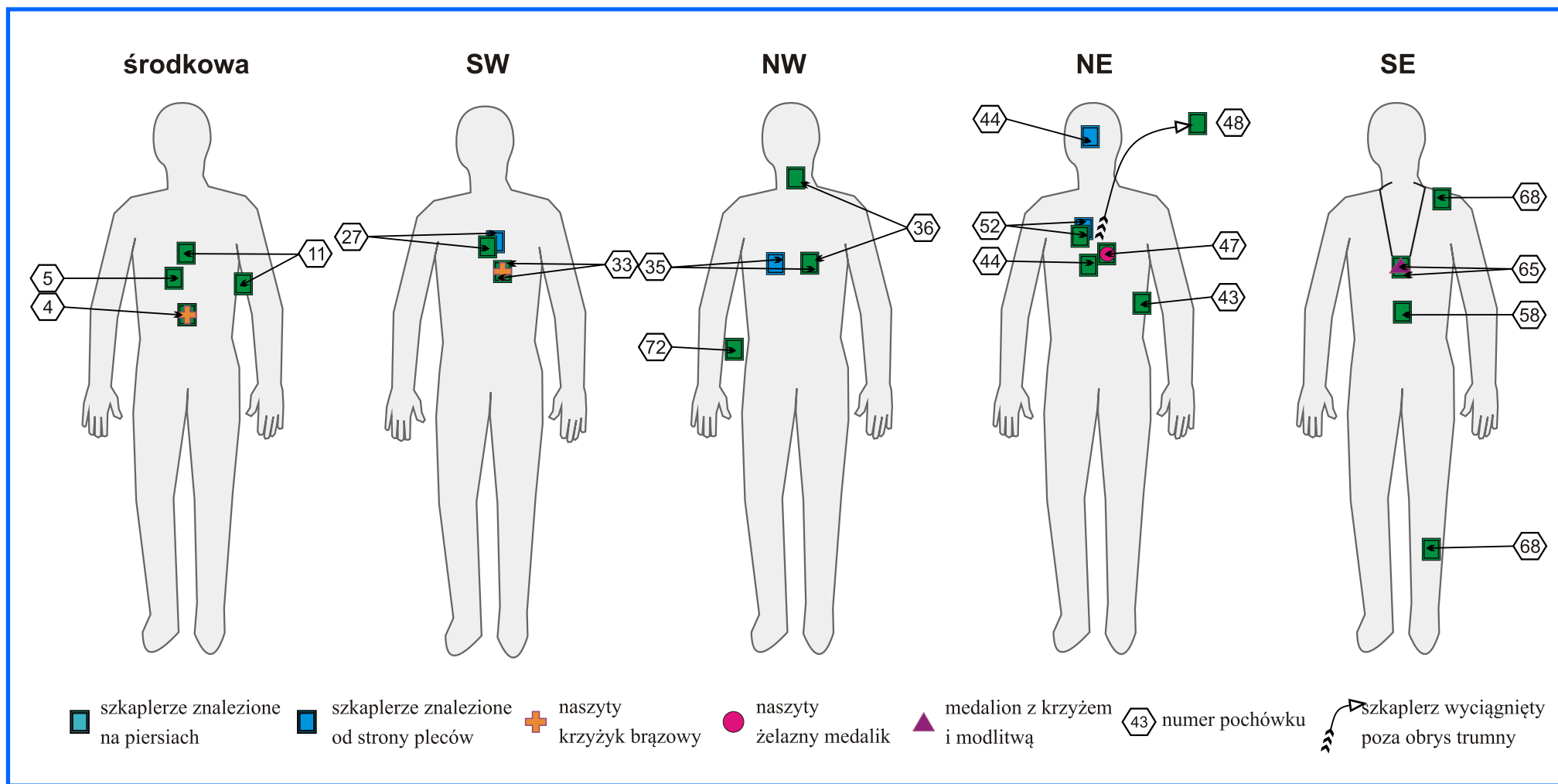

Ryc. 219.
Kościół pojezuicki, krypta zachodnia:
rózaniec złożony przy stopach
pochówku 59 - po lewo zabytek
w trumnie, po prawo - po konserwacji
(za: R. Niedźwiadek i in. 2015b,
Ryc. 77)

Ryc. 220.
 Kościół pojezuicki: schemat rozmieszczenia różańców (oprac: R. N.)

Ryc. 221.
 Kościół pojezuicki: schemat rozmieszczenia szkaplerzy tekstylnych obecnych przy pochówkach (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 66)

Ryc. 222.
 Kościół pojezuicki, : przykłady szkaplerzy tekstylnych, stan po konserwacji (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 69a)

Ryc. 223.
 Kościół pojezuicki, : szkaplerz tekstylnych z naszytym medalikiem brązowym, stan przed konserwacją (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 69b)

Ryc. 224.
 Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: szkaplerz z medalionem - po lewo stan po wydobyciu z grobu, po prawo - szkaplerzyk tekstylny po konserwacji (za: R. Niedźwiadek i in. 2015b, Ryc. 69c)

Ryc. 225.
Kościół pojezuicki, krypta zachodnia, pochówek 49:
twarz zmarłego obsypana zaszuszonymi wiązkami
kwiatów (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 22)

Ryc. 226.
Kościół pojezuicki: wianek
odnaleziony przy pochówku nr
69 w krypcie zachodniej stan po
wydobyciu z trumny (fot. R. N.)

Ryc. 227.
Kościół pojezuicki, krypta
wschodnia: trumna biskupa
J. M. de la Mars po usunięciu
wtórnego muru (za: R.
Niedźwiadek 2012c, Fot 24.)

Ryc. 228.
Kościół pojezuicki, krypta
wschodnia: splądrowany
pochówek biskupa
J. M. de la Mars (fot. R. N.)

Ryc. 229.

Kościół pojezuicki, krypta wschodnia: wyposażenie biskupa J. M. de la Mars, stan przed konserwacją: a - biret, b - piuska, c - humerał, d - cingulum, e - połamany drzewiec pastorału i drewniany krzyżyk, f - manipularz, g - rękawiczki, h - jeden z butów, i - ornat (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 26)

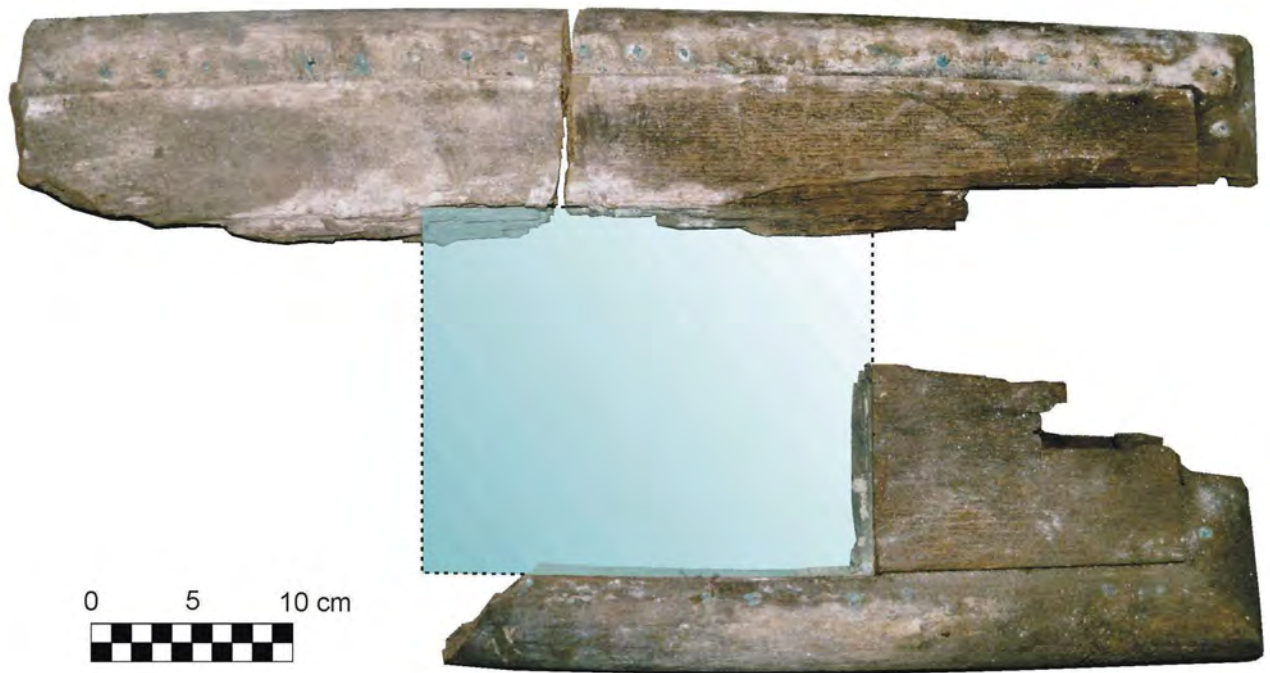
Ryc. 230.
 Kościół pojezuicki, krypta środkowa: dół (obiekt 1), do którego zepchnięto zawartość co najmniej 3 pochówków (za: R. Niedźwiadek 2004, Fot. 4)

Ryc. 231.
 Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: przykład trumny o sześciobocznym przekroju (za: R. Niedźwiadek i in. 2015a, Ryc. 4)

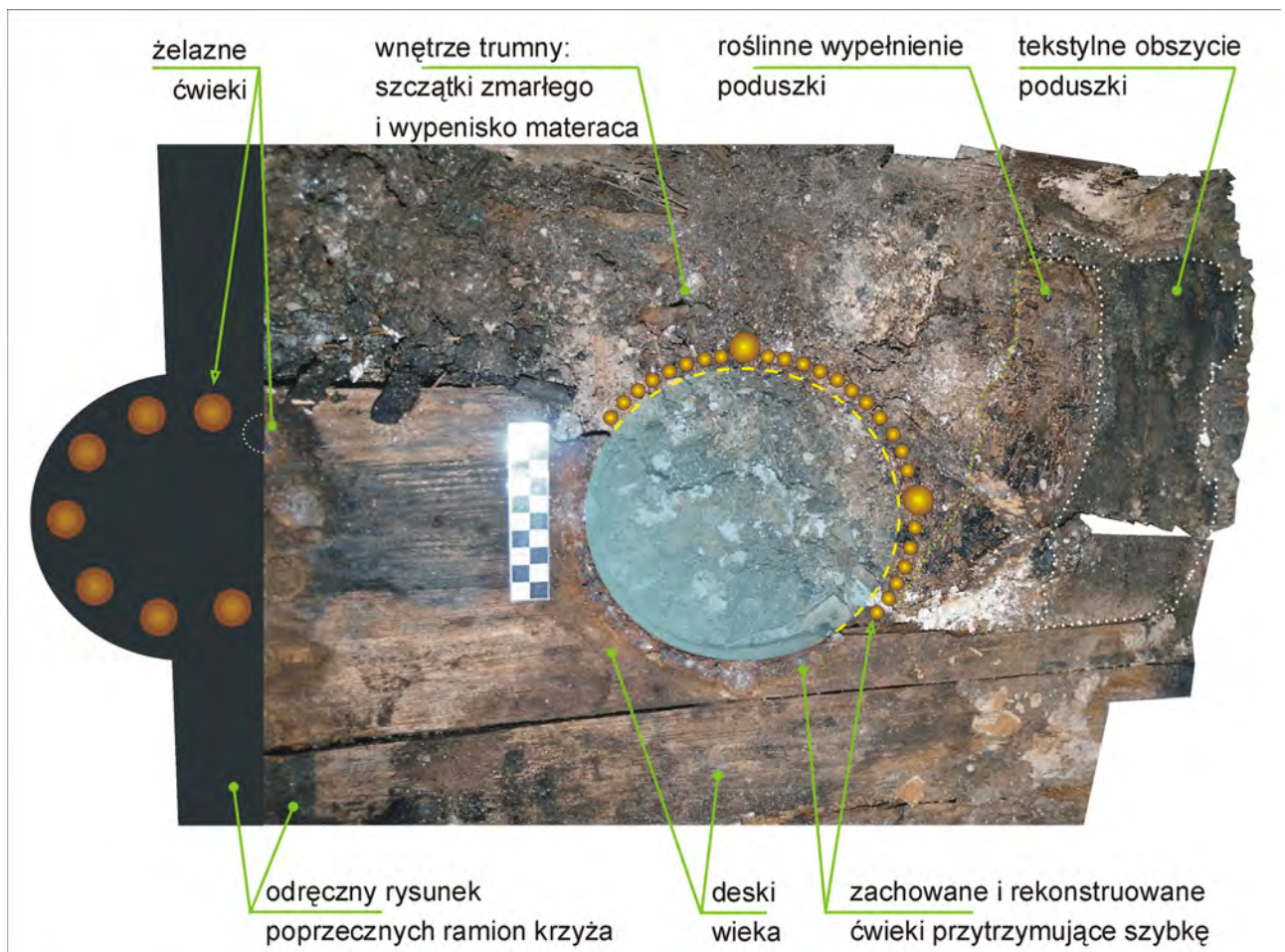

Ryc. 232.
 Kościół pojezuicki, krypta wschodnia: fotografia i rysunkowa interpretacja szczytu
 trumny biskupa J. M. de la Mars (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 25)

Ryc. 233.
 Kościół pojezuicki, krypta środkowa: graficzna
 rekonstrukcja wieka z szybą (za: R. Niedźwiadek
 i in. 2015a, Ryc. 18)

Ryc. 234.
 Kościół pojezuicki, krypta zachodnia: graficzna
 rekonstrukcja wieka z szybą (za: R. Niedźwiadek
 i in. 2015a, Ryc. 19)

Ryc. 235.
Kościół pojezuicki: jedna z poduszek obszytych
tkaniną, wydobyta z krypty środkowej (fot. R. N.)

Ryc. 236.
Kościół pobrygidkowski, krypta F: zbliżenie na roślinne
wypełnienie poduszki oraz znajdujące się poniżej strużyny
sosnowe (fot. ARCHEE)

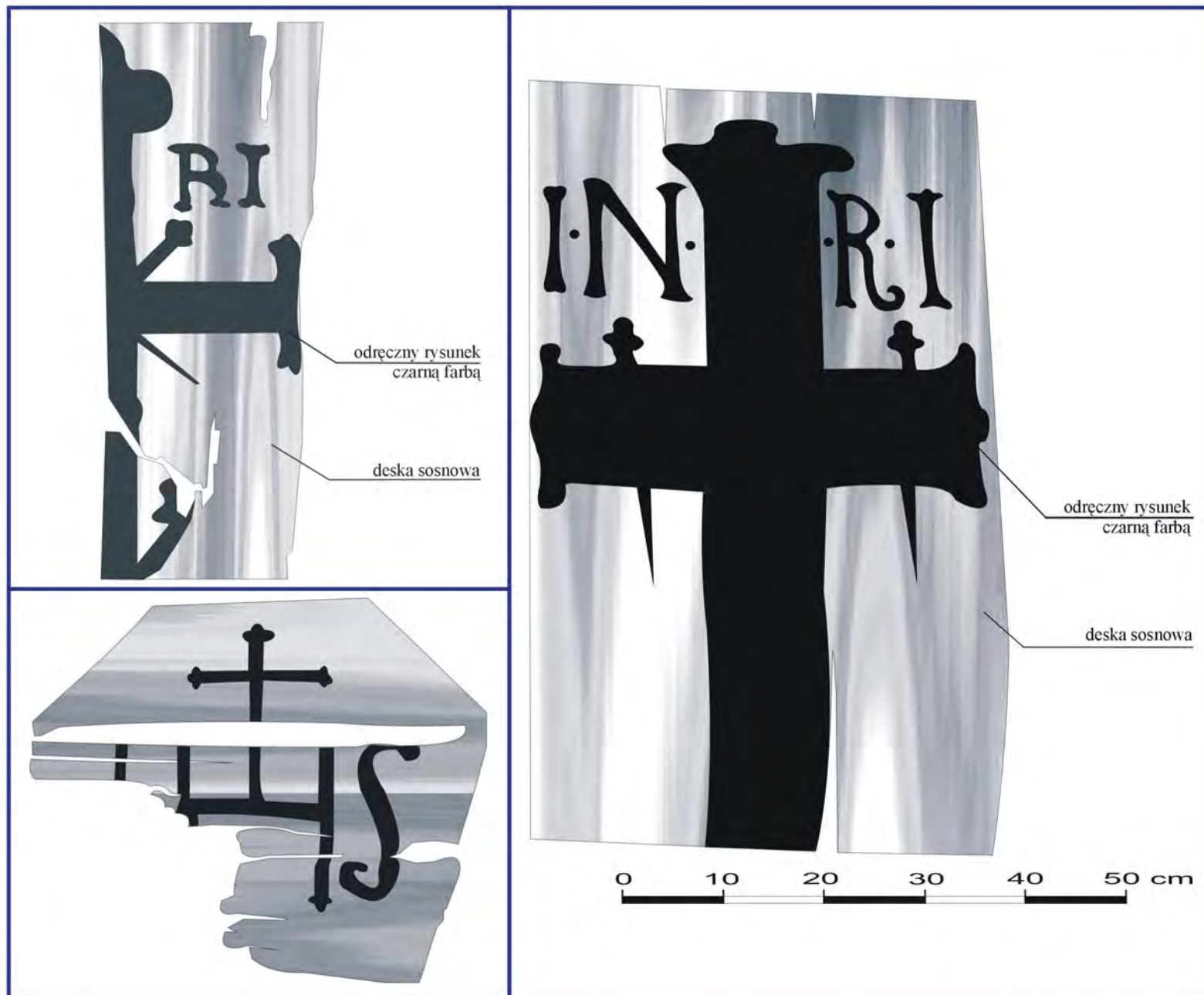
Ryc. 237.
Kościół WNMP w Opolu:
drewniana trumna
i metalowa puszka
skrywająca wnętrzności
A. Lubomirskiego
(fot. R. N.)

Ryc. 238.
Kościół WNMP w Opolu:
napis umieszczony na
metalowej puszcze
z wnętrznościami
A. Lubomirskiego
(fot. R. N.)

Ryc. 239.
 Kościół pojezuicki: przekrój przez wewnętrzne elementy wyposażenia trumny (oprac. R. N.)

Ryc. 240.
Kościół pojezuicki, krypta
zachodnia: przykłady wiek
i szczytu zdobionych
technikami malarskimi
(za: R. Niedźwiadek 2012c,
Ryc. 13)

Ryc. 241.
Kościół pojezuicki, krypta zachodnia:
przykład wieka bogato zdobionego
technikami malarskimi (fot. R. N.)

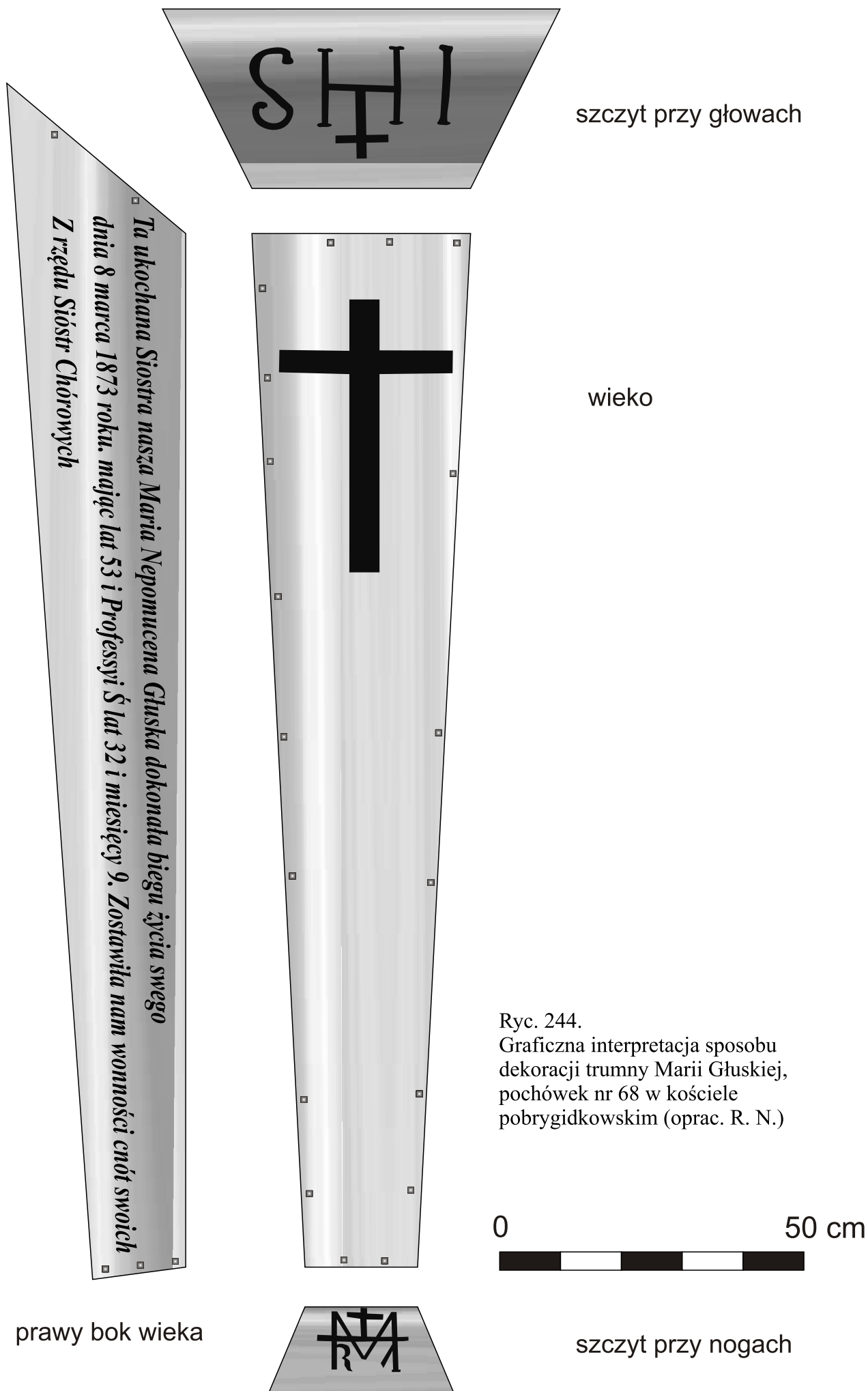

Ryc. 242.
Kościół pojezuicki, krypta zachodnia:
przykład boku trumny, gdzie pociągnięcia
pędzla imitowały źdźbła trawy (fot. R. N.)

Ryc. 243.
Kościół farny w Końskowoli: przykłady
zastosowania różnych sposobów zdobienia
wiek trumien (fot. R. N.)

*Dorota Choińska Xieni Brygittek
urodziła się roku 1769 żyła lat 101
umarła dnia 15 marca 1870 roku*

Ta Ukochana Siostra

MARYA BRONISŁAWA GOŁASZEWSKA

*Dokonała biegu życia swojego d. 3 Stycznia 1882 r. mając wieku lat 63 profesyi św. lat 31
Zostawiła wonność cnót swoich. ~*

*Ta ukochana Siostra Gabryela Lucya Krukowicz dokonała
biegu życia swojego dnia 10 Wziestnia 1876 roku mając lat 62 a profesyi św. lat 39
i miesięcy 4 zostawiła nam wonności cnót swoich. ~*

*Ta ukochana Siostra Gabryela Michalina Raczyńska dokonała
biegu życia swego dnia 3 Czerwca 1874 roku mając wieku swego lat 59
a profesyi św. lat 27 i miesięcy 6 zostawiła nam wonności cnót swoich. ~*

*Ta ukochana Siostra nasza Antonina Fabijńska dokonała
biegu życia swego w dniu 10 Marca 1867 roku licząc wieku swego lat 79
miesiący 2 profesyi św. lat 45 miesięcy 5. Zostawiła nam wonności cnót swoich.*

*Ta Kochana Siostra Franciszka Rafaela Witkowska dokonała wieku swego
dnia 16 Października 1866 r. mając lat 85. Profesye lat 64 miesięcy 6 dni 21
z rządu sistr chorowych zostawiwszy po sobie wonność cnót świętych*

*Ta kochana Siostra nasza Maryja Władysława Dabrowska dokonała
biegu życia swego d. 6 lipca 1865 r. licząc wieku lat 23 profesyi P^{te} lat 3 miesięcy 7
zostawiła po sobie wonność cnót świętych. z rządu sióstr Chórowych.*

**Ta kochana Siostra Helena Kamińska dokończyła biegu
życia d. 20 Kwietnia 1865 r. mając lat 81 wieku a profesyi świętej lat 60
z rządu sióstr Chórowych. Zostawiła wonność cnót świętych.**

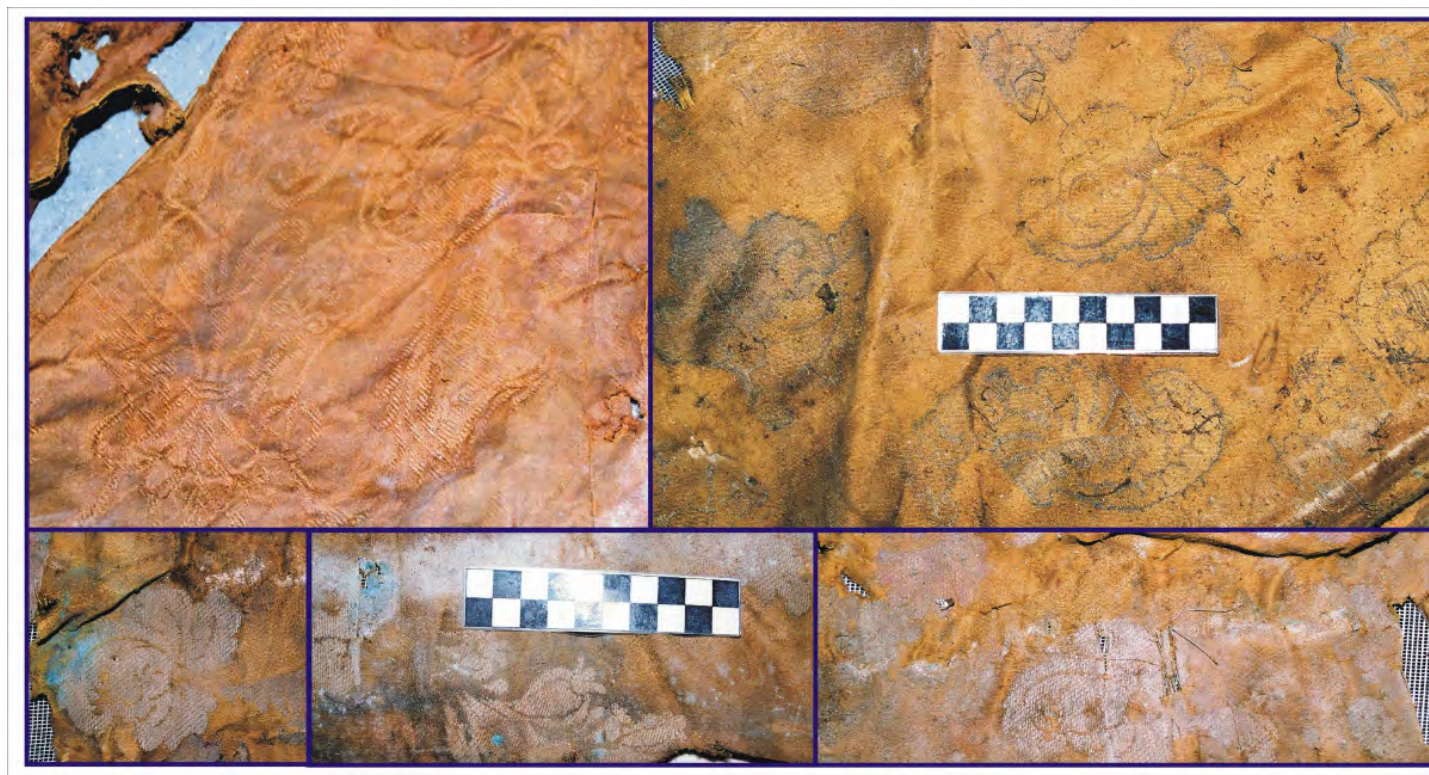
Ta Ukochana Siostra Maryja Aniela
LEWANDOWSKA

Dokonała biegu życia swego mając lat 37 i miesie. 9

Ryc. 245.

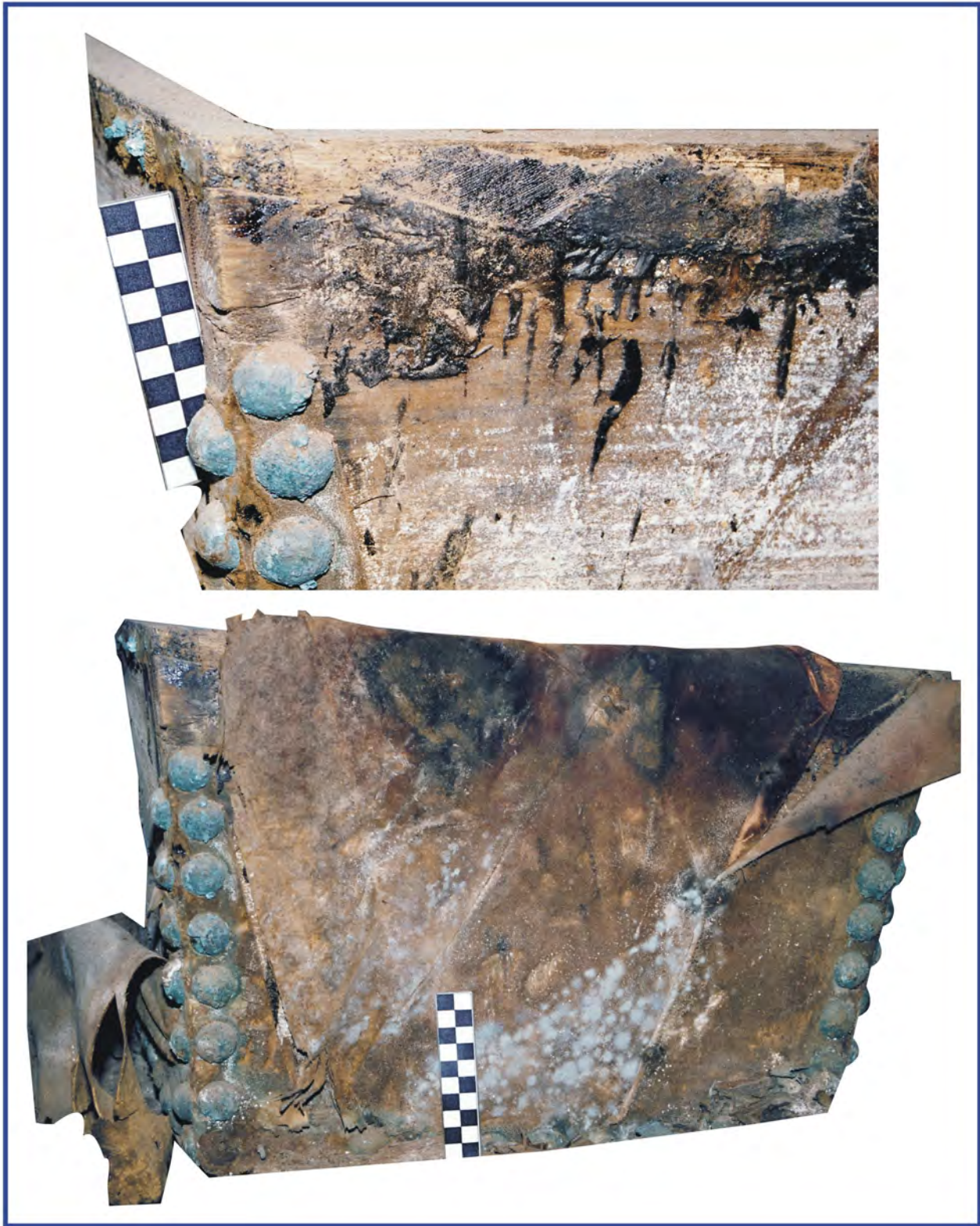
Kościół pobrygidkowski: oryginalny wygląd i brzmienie epitafiów sióstr pochowanych w krypcie F i H (za: R. Niedźwiadek i in. 2013, Tabl. 43)

Ryc. 246.
Kościół pobrygidkowski, krypta F,
deska boku z epitafium
wykorzystana wtórnie do budowy
szczyty innej trumny
(za: R. Niedźwiadek i in. 2013,
Fot. 385)

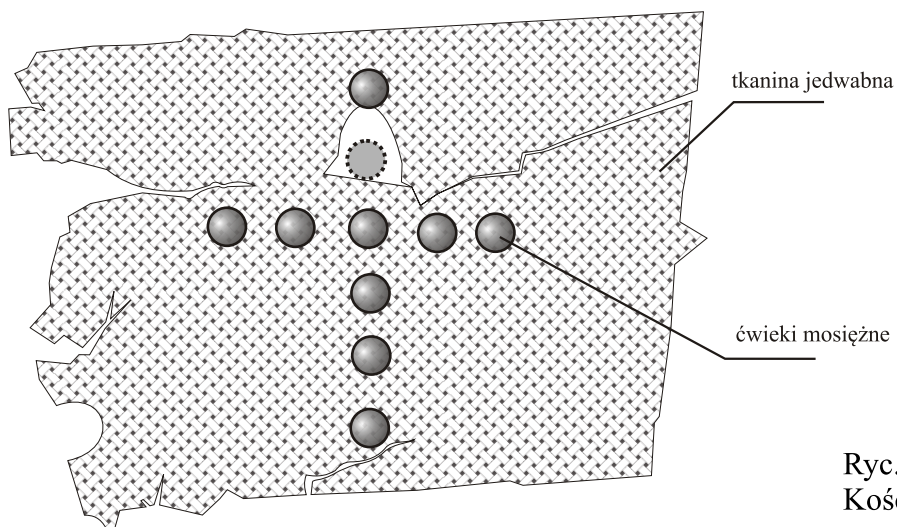
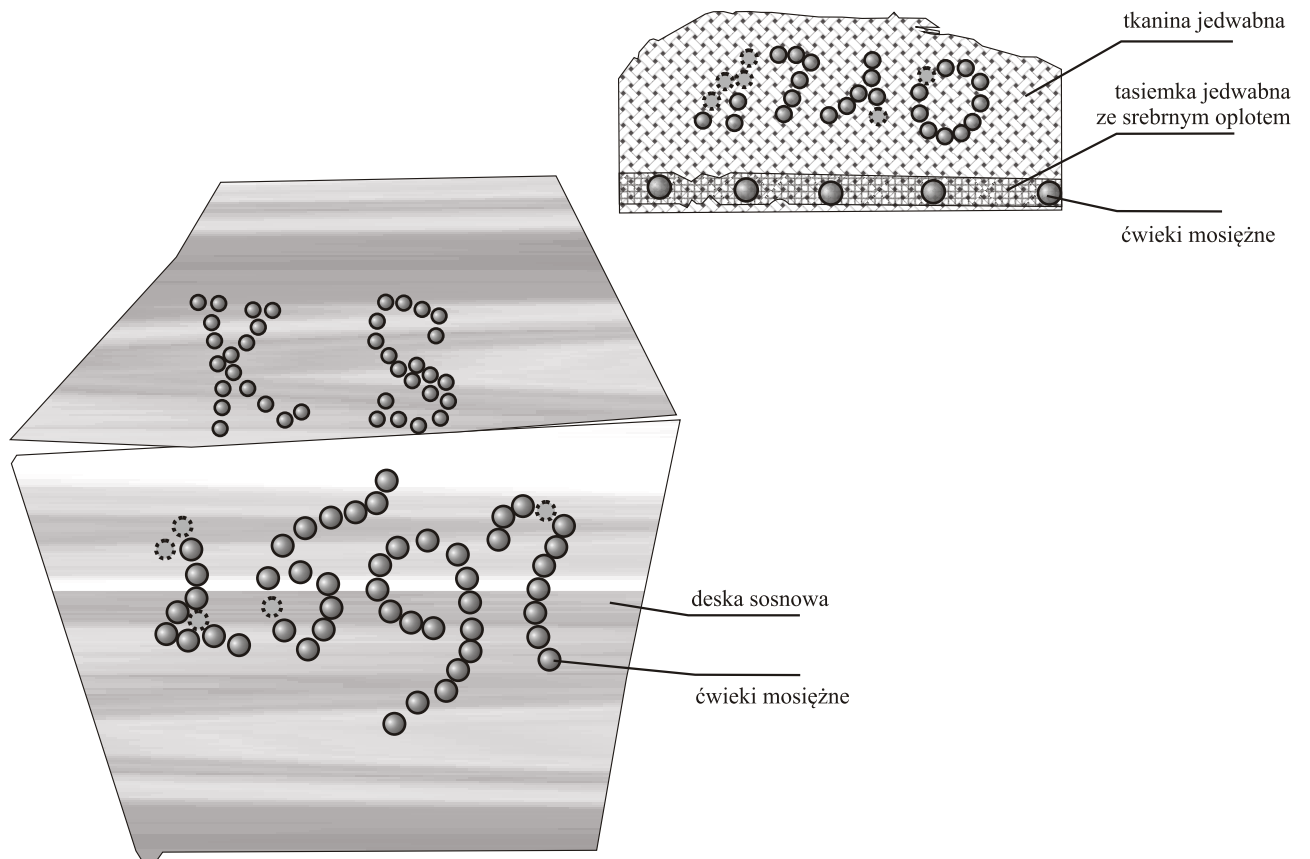
Ryc. 247.
Kościół pojezuicki: zbliżenie na fakturę tkanin wykorzystywanych do obijania
trumien - stan przed konserwacją (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 20)

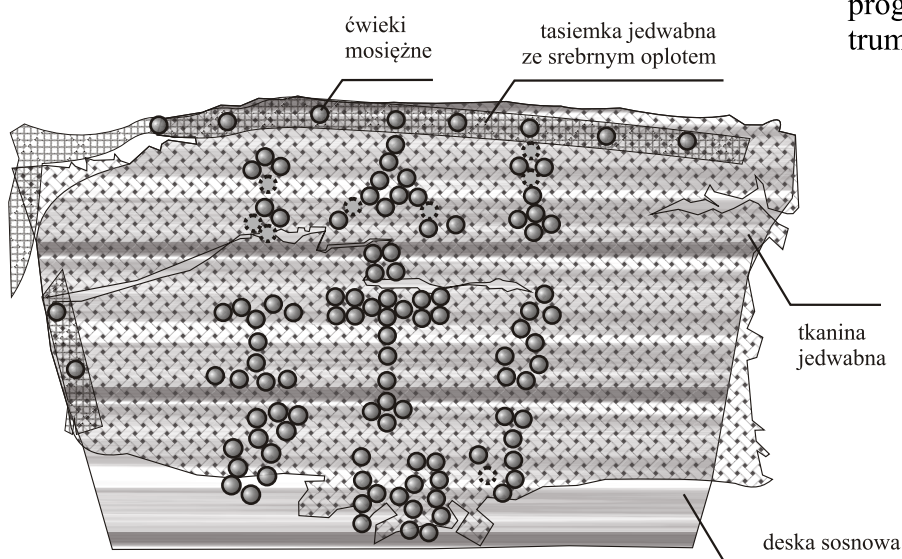

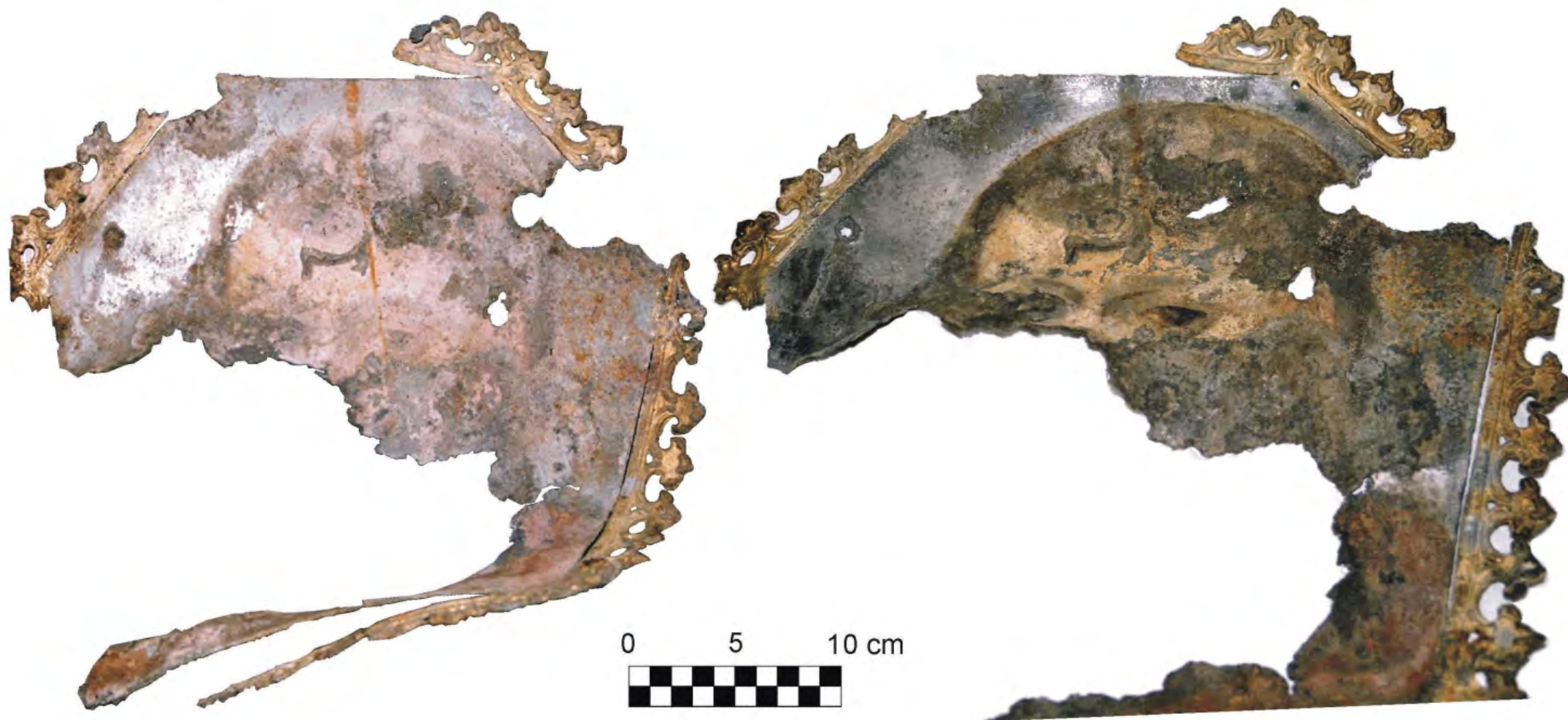
Ryc. 248.

Kościół pojezuicki: przykład zastosowania lepiszcza oraz przytwierdzania tkaniny obciowej do szczytu trumny (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 13)

Ryc. 249.
Kościół pojezuicki: przykłady programu dekoracji szczytów trumien (oprac. R. N.)

Ryc. 250.

Kościół pojezuicki: portret trumienny odnaleziony w krypcie środkowej, po lewo - stan przed konserwacją, po prawo - po konserwacji (za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 12)

A

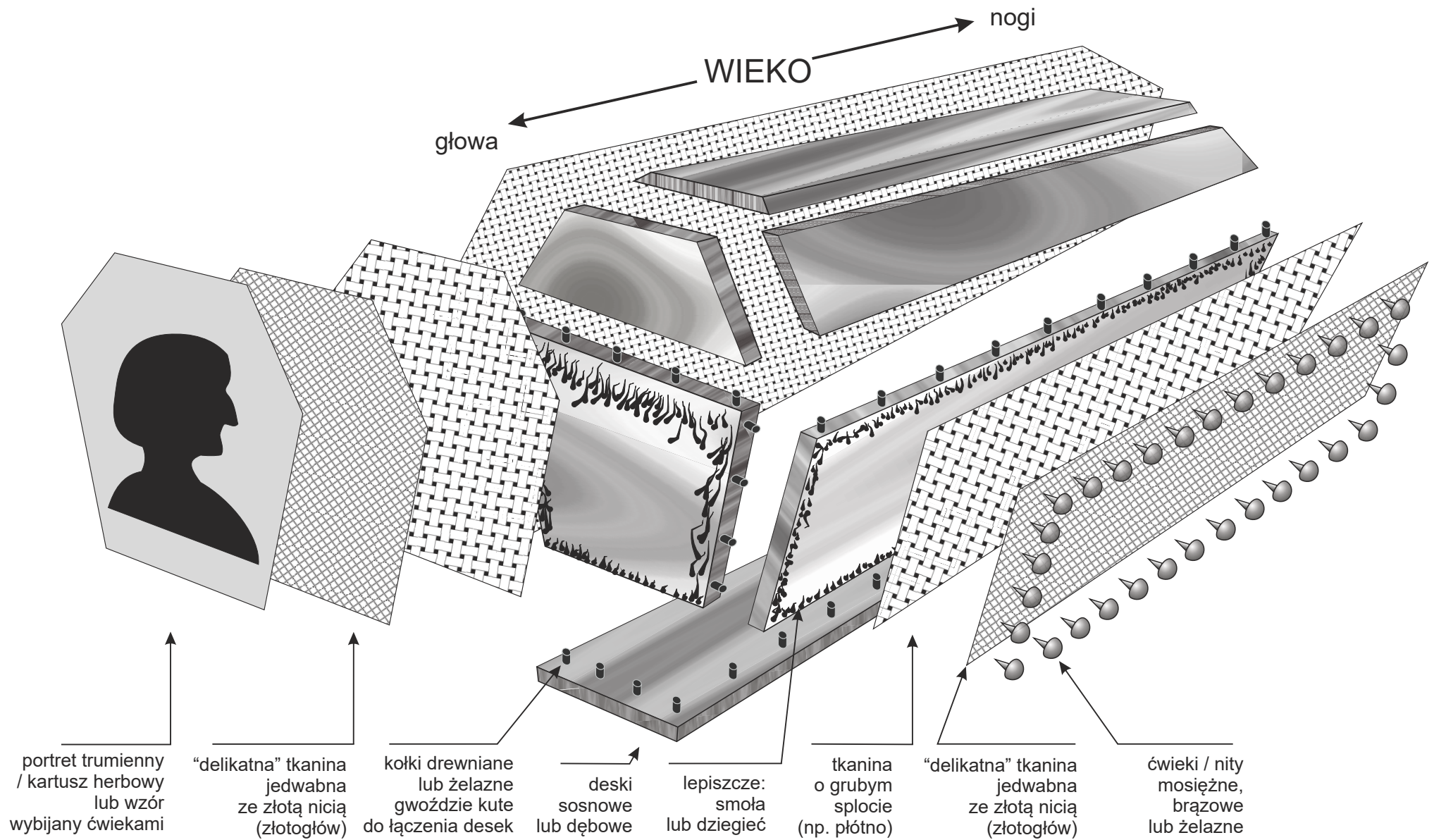

Ryc. 251.
Kartusze herbowe ze stanowisk
sepulkralnych Lublina:
A - kościół pojezuicki, krypta
środkowa, stan przed
konserwacją
(za: R. Niedźwiadek 2012c,
Fot. 11)
B - kościół dominikański, krypta
Tyszkiewiczów
(Fot. R. Niedźwiadek)

B

Ryc. 252.
Kościół
pojezuicki:
awers i rewers
obrazka
odnalezionego
w krypcie
środkowej,
stan przed
konserwacją
(za: R.
Niedźwiadek
2012c, Fot. 20)

Ryc. 253.

Sposób budowy i wykończenia trumny z okresu staropolskiego, zrekonstruowany na podstawie badań w kryptach pod południową nawą archikatedry w Lublinie (za R. Niedźwiadek 2004, Ryc. 6)

Ryc. 254.
Kościół farny w Końskowoli, krypta północna: *vanitas* - sarkofag Izabeli i Łukasza Opalińskich
(fot. R. Niedźwiadek)

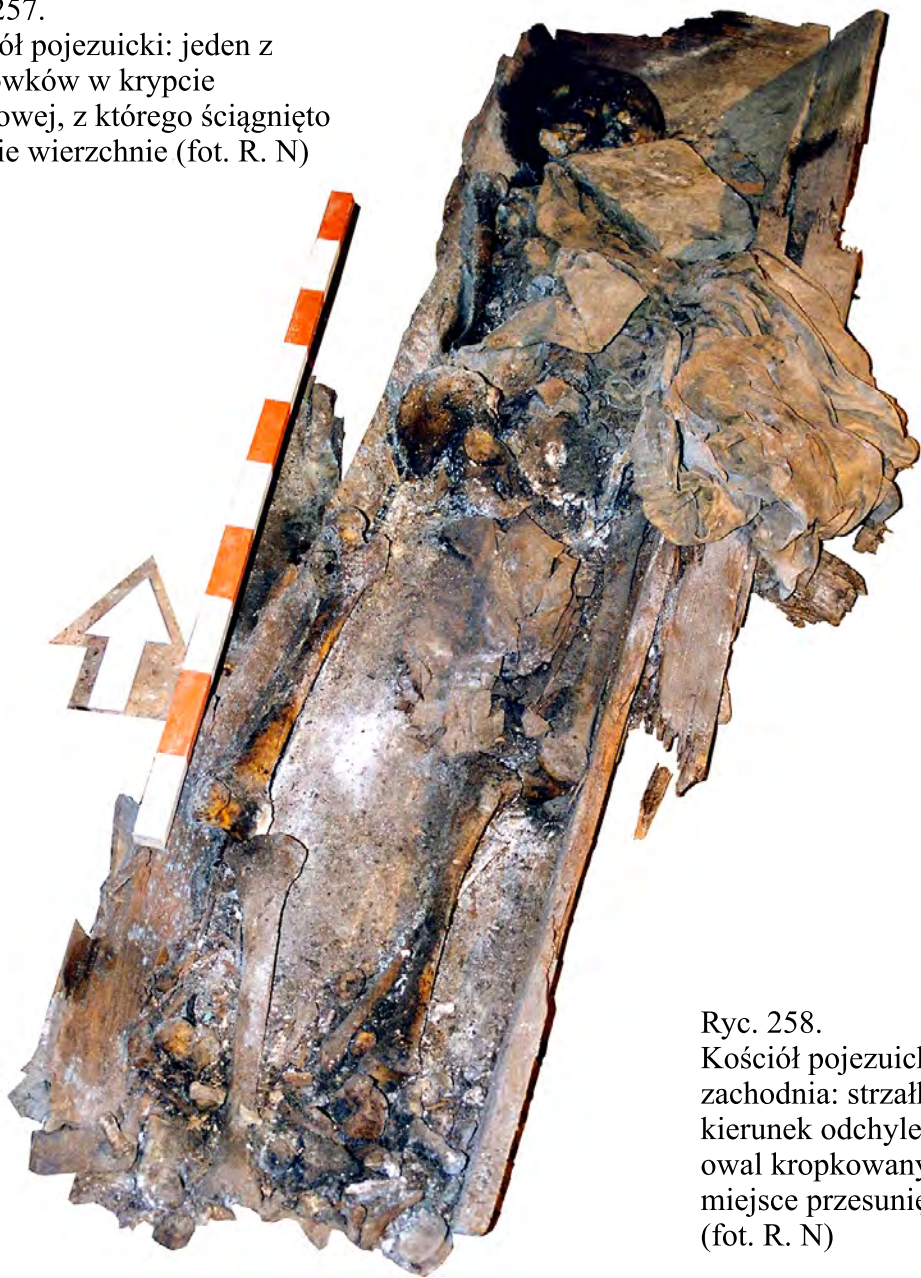

Ryc. 255.
Kościół pojezuicki, krypta środkowa: otwór
nawiercony centralnie w dnie trumny
(fot. R. Niedźwiadek)

Ryc. 256.
Kościół pojezuicki, krypta środkowa: szpunt
drewniany zatknięty od zewnątrz w dno
trumny
(za: R. Niedźwiadek 2012c, Fot. 21)

Ryc. 257.
Kościół pojezuicki: jeden z
pochówków w krypcie
środkowej, z którego ściągnięto
ubranie wierzchnie (fot. R. N)

Ryc. 258.
Kościół pojezuicki, krypta
zachodnia: strzałki pokazują
kierunek odchylenia ubrania,
owal kropkowany oznacza
miejsce przesunięcia czaszki
(fot. R. N)

